

*Informacja o stanie bezpieczeństwa
sanitarnego miasta Bytomia za rok 2019*

Bytom 2020

SZANOWNI PAŃSTWO

Mam przyjemność przekazać na Państwa ręce „Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Bytomia za rok 2019”.

Dokument ten przygotowywany jest corocznie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na podstawie informacji uzyskanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się styl życia, środowisko naturalne i stworzone przez człowieka oraz społeczne życia, pracy, nauki, a także działania placówek leczniczych. To właśnie styl życia człowieka, w blisko 50% determinuje zachowanie zdrowia i dobrą kondycję psychofizyczną.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest jak najszybsze identyfikowanie niepożądanych zjawisk wpływających na zdrowie człowieka.

Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

Z analiz porównawczych w stosunku do lat poprzednich wynika, że stan bezpieczeństwa sanitarnego miast stale poprawia się, stwierdzone są jednak nadal negatywne zjawiska sanitarno - higieniczne wymagające podjęcia działań zarówno ze strony podmiotów gospodarczych, jak i władz samorządowych oraz administracyjnych.

Działalność restrykcyjno - kontrolna nie jest jedyną domeną działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podejmowane są również inicjatywy mające na celu zachęcenie mieszkańców do dbania o zdrowie swoje i najbliższych poprzez kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych oraz eliminowanie zachowań ryzykownych, a także stworzenie bezpiecznych warunków życia, nauki i pracy.

Mam nadzieję, że przedstawiony Państwu raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podjęcia działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w mieście. Ufam, iż zaprezentowana ocena upewni Państwa co do tego, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny, zapewniając Nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Spis treści:

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	5
1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	5
2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych	7
3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego	8
Wnioski	8
II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	8
1. Stan sanitarny szpitali	8
2. Stan sanitarny zakładów opiekuńczo – leczniczych	11
3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych	12
4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy	13
5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek	14
Wnioski	14
III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	15
1. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów	18
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych	19
3. Piekarnie	20
4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX	20
Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz	
5. kosmetykami	20
6. Akcje	21
7. Działalność interwencyjna za 2019 rok	24
Wnioski	26
IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej oraz wody do kąpieli	26
Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych	
1. urządzeniach zaopatrywania w wodę	26
2. Ocena jakości wody w pływalniach	28
Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach	
3. zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej	28
V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	29
1. Domy pomocy społecznej	30
2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie	31
Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady,	
3. w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług	31
4. Dworce kolejowe i autobusowe	32

5.	Ustępy publiczne	33
6.	Noclegownie	34
7.	Apteki	34
8.	Pływalnie	34
9.	Obiekty sportowe i obiekty kulturalno- widowiskowe	35
10.	Place zabaw, piaskownice	35
11.	Inne informacje	35
12.	Interwencje	36
	Wnioski	37
VI.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych	38
1.	Stan sanitarny placówek oświatowo – wychowawczych	38
2.	Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia	41
3.	Profilaktyczna opieka zdrowotna	42
4.	Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży	42
5.	Interwencje	43
	Wnioski	43
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	43
1.	Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy	43
2.	Nadzór nad środkami zastępczymi	47
3.	Choroby zawodowe	47
4.	Interwencje	48
	Wnioski	49
VIII.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	49
IX.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	53
X.	Działalność laboratoryjna	68
XI.	Podsumowanie	69

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2019 roku na terenie Bytomia przeprowadzono łącznie 1040 wywiadów epidemiologicznych w ogniskach chorób zakaźnych. Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wzrosła w porównaniu do roku ubiegłego o 204.

Na podstawie analizy zachorowań na wybrane choroby zakaźne zaobserwowano wzrost liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2019 roku zarejestrowano ogółem 68 zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby. W ogólnej liczbie wirusowego zapalenia wątroby zarejestrowano 9 zachorowań na wzv typu A, 37 zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzv typu B, 22 zachorowania na wzv typu C. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek w liczbie zachorowań wzv typu A o 9 przypadków, natomiast wzrost zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzv typu B o 24 przypadki oraz wzv typu C o 12 przypadków. Nie rejestrowano przypadków ostrego wzv typu B oraz zakażenia mieszanego B + C.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową w 2019 r. zarejestrowano 48 przypadków zatrucia pokarmowych wywołanych pałeczką Salmonella – o 28 przypadków więcej niż w roku ubiegłym oraz 1 przypadek posocznicy i 2 przypadki zakażenia pozajelitowego wywołanego przez pałeczki Salmonella.

Zarejestrowano także 157 przypadków innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (wzrost o 5 przypadków), 3 przypadki innego bakteryjnego zatrucia pokarmowego (wzrost o 2 przypadki), 231 przypadków biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (spadek o 62 przypadki), 334 przypadki wirusowych zakażeń jelitowych (wzrost o 35 przypadków).

Wśród innych bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było Clostridium difficile. W 2019 roku zarejestrowano 155 przypadków zakażeń wywołanych tym patogenem, to jest o 6 przypadków więcej niż w roku 2018. Utrzymująca się wysoka liczba tych zakażeń wynika z powszechnie stosowanej przez szpitale diagnostyki w kierunku wykrywania Clostridium difficile.

W 2019 r. na terenie miasta Bytomia wystąpiło 14 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową. Porównując do roku ubiegłego ilość ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową zmniejszyła się o 2 ogniska.

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową wystąpiły w:

- oddziałach szpitalnych - 11 ognisk, zachorowało łącznie 36 osób. W 7 przypadkach nastąpił zgon pacjentów, w tym 1 z powodu zakażenia, natomiast 6 z powodu chorób zasadniczych.

We wszystkich ogniskach ustalono czynnik etiologiczny zachorowań, zakażenia wywołane zostały przez Clostridium difficile;

- internacie szkolnym - 1 ognisko, zachorowało łącznie 7 osób. Nośnika zakażeń nie ustalono. Na podstawie przeprowadzonych badań potwierdzono nosicielstwo pałeczek Salmonella u 3 pracowników kuchni, którzy prawdopodobnie byli źródłem zakażenia. Czynnikiem etiologicznym była Salmonella z grupy D typ enteritidis;
- mieszkaniach prywatnych – 2 ogniska, zachorowało 5 osób. We wszystkich ogniskach ustalono czynnik etiologiczny, w jednym przypadku czynnikiem etiologicznym zachorowań był wirus zapalenia wątroby typu A, a w drugim przypadku Salmonella z grupy D typ enteritidis.

W grupie chorób wieku dziecięcego zanotowano wzrost liczby zachorowań na następujące choroby:

- ospa wietrzna - 1418 zachorowań (wzrost o 670 przypadków),

- krztusiec – 13 przypadków (wzrost o 12 przypadków),
- odra – 15 zachorowań (wzrost o 14 przypadków).

Spadek liczby zachorowań zanotowano na następujące choroby:

- płonica – 81 zachorowań (spadek o 31 przypadków),
- świnka – 7 zachorowań (spadek o 1 przypadek).

Liczba zachorowań na różyczkę utrzymuje się na takim samym poziomie jak w roku poprzednim – 3 przypadki.

Liczba zachorowań na boreliozę wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 5 przypadków, zarejestrowano 43 zachorowania.

Zanotowano wzrost liczby osób szczepionych przeciwko wściekliźnie narażonych na zachorowanie na skutek pokąsania przez zwierzęta o 10 przypadków w porównaniu z rokiem ubiegłym, w 2019 roku przeciwko wściekliźnie po ekspozycji zaszczepiono 40 osób.

W grupie zapaleń opon mózgowych i mózgu zarejestrowano 3 zachorowania na wirusowe zapalenie opon mózgowych (wzrost o 2 przypadki), 2 zachorowania na zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone (wzrost o 1 przypadek), 1 przypadek zachorowania na inne wirusowe zapalenie mózgu (tak jak w roku poprzednim) oraz 7 przypadków zachorowań na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu.

Ponadto w 2019 r. zarejestrowano 1 przypadek zapalenia opon mózgowych wywołanego przez *Streptococcus pneumoniae* (tak jak w roku poprzednim) oraz 1 przypadek zapalenia opon mózgowych wywołanego przez *Neisseria meningitidis*, natomiast nie notowano przypadków zapalenia opon mózgowych wywołanych przez *Haemophilus influenzae*.

W ilości zachorowań na gruźlicę obserwowana jest od 2009 roku tendencja spadkowa. W 2019 roku zarejestrowano 33 zachorowania na gruźlicę, to jest o 10 przypadków mniej niż w roku poprzednim. W każdym przypadku zgłoszenia podejrzenia lub zachorowania na gruźlicę przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne. Osoby chore pouczono o przestrzeganiu higieny osobistej i otoczenia oraz konieczności kontynuacji leczenia, natomiast osoby z kontaktu z chorym objęto nadzorem epidemiologicznym.

W roku 2019 zaobserwowano wzrost liczby zgłoszonych podejrzeń zachorowań na gripę, tj. z 14088 przypadków w roku 2018 do 15641 przypadków w roku 2019. Wzrost ten jest spowodowany prawdopodobnie zarówno faktycznym wzrostem liczby zachorowań, jak i poprawą zgłaszalności grypy przez podmioty lecznicze.

Ponadto zarejestrowano 12 przypadków grypy, potwierdzonych badaniami wirusologicznymi, to jest o 7 przypadków więcej niż w roku poprzednim.

W 2019 r. prowadzony był nadzór epidemiologiczno - wirusologiczny nad gripą w Systemie Sentinel w 2 wytypowanych podmiotach leczniczych. Prób do badań w kierunku grypy nie pobierano.

Liczba osób zaszczepionych przeciwko grypie sezonowej spadła w 2019 roku o 59 w porównaniu z rokiem poprzednim. Zaszczepione zostały w 2019 roku 2892 osoby.

Od roku 2008 obserwuje się spadek zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową. W 2019 roku zarejestrowano jednak 2 przypadki inwazyjnej choroby meningokokowej.

W roku 2019 na terenie Bytomia przeciwko meningokokom ogółem zaszczepione zostały 223 osoby, tj. o 87 osób mniej niż w roku poprzednim.

Ponadto w 2019 r. zarejestrowano 11 przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* (wzrost o 9 przypadków) oraz 1 przypadek inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae* (tak jak w roku poprzednim). Zarejestrowano także 30 przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pyogenes* (wzrost o 12 przypadków), w tym 28 przypadków różyczki.

W 2019 roku zarejestrowano również 10 przypadków lambliozy (o 3 mniej niż w roku 2018), 15 przypadków nowo wykrytego zakażenia HIV (tak jak w roku 2018), 3 przypadki AIDS (tak jak w roku 2018), 11 przypadków kiły (o 5 mniej niż w roku 2018), 2 przypadki rzeżączki, 1 przypadek listeriozy (tak jak w roku 2018).

W 2019 roku w szpitalach na terenie miasta Bytomia wystąpiło 11 ognisk zakażeń szpitalnych, to jest o 1 mniej niż w roku poprzednim.

Łącznie ogniska objęły 36 pacjentów. Odnotowano 7 przypadków zgonów, w tym 1 z powodu zakażenia, natomiast 6 było spowodowanych chorobą zasadniczą.

Wszystkie ogniska dotyczyły zakażeń szerzących się drogą pokarmową wywołanych przez *Clostridium difficile*.

We wszystkich przypadkach ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzone zostały kontrole.

Działania epidemiologiczne mające na celu wygaszenie ogniska prowadzone były we współpracy z działającymi w szpitalach zespołami kontroli zakażeń szpitalnych.

W zakresie prowadzonej działalności przeciwepidemicznej w 2019 r. nie zarejestrowano interwencji.

W 2019 roku w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie miasta Bytomia pozyskiwano informacje o podejrzeniach zatruc środkami zastępczymi z nadzorowanych podmiotów leczniczych.

W analizowanym okresie zarejestrowano 26 przypadków podejrzenia zatruc środkami zastępczymi, to jest o 70 przypadków mniej niż w roku poprzednim. Nie zarejestrowano przypadków podejrzeń zgonów po zażyciu substancji psychoaktywnych.

2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2019 roku na terenie miasta Bytomia sprawowano nadzór nad 41 punktami szczepień. Skontrolowano 37 punktów szczepień, przeprowadzając 57 kontroli.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

Z przeprowadzonych kontroli sanitarnych w punktach szczepień wynika, że szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych, jednak zauważana jest tendencja dzielenia i przesuwania terminów szczepień przez lekarzy w celu zmniejszenia liczby jednocześnie podanych szczepionek. Dzieci i młodzież wzywana jest do szczepień systematycznie i na bieżąco.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnie imiennie do PSSE w Bytomiu. W 2019 r. poradnie POZ zgłosiły 193 dzieci oraz 209 rodziców uchylających się od poddania dzieci szczepieniom ochronnym. PPIS w Bytomiu wystosował 22 wezwania zobowiązujące rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień. W 2019 roku zaobserwowano wzrost liczby osób uchylających się od szczepień ochronnych.

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2019 zauważalny jest spadek wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży we wszystkich grupach wiekowych. Jest on spowodowany występowaniem środowisk opornych związanych z wpływem ruchów antyszczepionkowych oraz brakiem złożonej deklaracji do poradni POZ.

Natomiast zaobserwowano niewielki wzrost wykonawstwa szczepień ochronnych zalecanych, szczególnie w zakresie szczepień przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu, grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A oraz meningokokom.

3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego

W ramach systemu telefonicznego powiadamiania alarmowego w sytuacjach szczególnego zagrożenia prowadzone są całodobowe dyżury pod telefonem.

Numer telefonu alarmowego udostępniony jest podmiotom leczniczym celem umożliwienia bezpośredniego kontaktu i powiadomienia o podejrzeniach zachorowań, wymagających podjęcia niezwłocznych działań przeciwepidemicznych, w szczególności inwazyjnej choroby meningokokowej w dni robocze poza godzinami pracy i w dni wolne od pracy.

Wnioski:

1. Podsumowując prowadzony w 2019 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że istotnym problemem epidemiologicznym na terenie działalności PPIS w Bytomiu w analizowanym okresie było, tak jak w latach poprzednich, występowanie w podmiotach leczniczych ognisk zakażeń szpitalnych, a w szczególności ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, wywołanych przez *Clostridium difficile*. Sytuacja ta wymaga kontynuowania ścisłej współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych w celu szybkiego pozyskiwania informacji o podejrzeniu wystąpienia ogniska oraz niezwłocznego wdrożenia działań przeciwepidemicznych celem ograniczenia rozprzestrzeniania się zakażeń.

Ponadto w 2019 roku zanotowano wzrost liczby zachorowań na odrę oraz szerzenie się tych zachorowań w formie ognisk w środowiskach domowych. W kontekście zachorowań na odrę szczególnie niepokojący jest fakt uchylania się od obowiązku szczepień ochronnych, a w konsekwencji spadek odporności populacji, co widoczne jest w przypadku zachorowań dzieci nie podlegających jeszcze do szczepień.

Sytuacja ta wymaga kontynuowania ścisłej współpracy z podmiotami leczniczymi na nadzorowanym terenie w celu szybkiego pozyskiwania informacji o podejrzeniu zachorowania oraz wdrożenia działań przeciwepidemicznych celem ograniczenia rozprzestrzeniania się zachorowań.

2. Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych. Działania podejmowane w celu poprawy stanu zaszczepienia wykazują niską skuteczność. Zauważa się coraz większą podatność rodziców na wpływ ruchów antyszczepionkowych.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Stan sanitarny szpitali

W 2019 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 4 szpitalami na terenie Bytomia:

- Szpital Specjalistyczny Nr 2 w Bytomiu, ul. Batorego 15,
- SP ZOZ Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 4 w Bytomiu, Al. Legionów 10,

- Szpital i Ambulatorium z Izłą Chorych Aresztu Śledczego w Bytomiu, ul. Wrocławska 4,
- Katolicki Ośrodek Rehabilitacyjno – Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży „Dom Nadziei” w Bytomiu, ul. Konstytucji 9.

Wszystkie szpitale zostały skontrolowane.

W nadzorowanych szpitalach Sekcja Epidemiologii łącznie przeprowadziła 39 kontroli, ponadto przeprowadzono 2 kontrole w szpitalu będącym pod nadzorem ŚPWIS w związku z wystąpieniem ogniska zakażenia szpitalnego.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami sanitarno – higienicznymi wydano 6 decyzji nakazujących terminowych.

Decyzje dotyczyły najczęściej poprawy stanu sanitarno – higienicznego obiektów, tj. malowania pomieszczeń, wymiany zniszczonej wykładziny podłogowej, płytek podłogowych, odnowienia lub wymiany zniszczonych mebli i sprzętu stanowiącego wyposażenie oddziałów (przewijaki dla niemowląt, wanienki do kąpielii dzieci, drzwi, spłuczki, kratki wentylacyjne, szafki przyłózkowe, fotele, krzesła, materace łózkowe, kabiny prysznicowe, zagłóWKi łózek, szafki zlewozmywakowe), zamontowania osłon w lampach sufitowych, zamontowania desek sedesowych w toaletach dla pacjentów, wyposażenia w bidet pomieszczenia higieniczno-sanitarnego przy gabinecie badań dolnego odcinka przewodu pokarmowego, wyposażenia zmywalni przy pracowni endoskopii w urządzenia do mycia i dezynfekcji lub sterylizacji endoskopów i narzędzi endoskopowych oraz urządzenia do mycia i dezynfekcji pojemników transportowych w sposób technologicznie powtarzalny, wyposażenia zmywalni w wentylację mechaniczną nawiewno – wyciągową, zorganizowania odrębnej zmywalni w pracowni endoskopowej, zorganizowania przy pracowni endoskopii pokoju z co najmniej jednym stanowiskiem wybudzeniowym dla pobytu pacjenta po badaniu wykonanym w znieczuleniu, wyposażenia w umywalki pomieszczeń, w których wykonywane są badania lub zabiegi, zainstalowania urządzeń przeciwsłonecznych w salach chorych.

Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 17 decyzji zmieniających termin wykonania zarządzeń ujętych w uprzednio wydanych decyzjach oraz 1 decyzję o uchyleniu zarządzeń ujętych w wydanej decyzji.

Pranie bielizny szpitalnej odbywa się w przypadku 1 szpitala – Szpitala Specjalistycznego Nr 2 w Bytomiu – w pralni należącej do szpitala w przypadku Szpitala i Ambulatorium z Izłą Chorych Aresztu Śledczego - w pralni na terenie aresztu, natomiast w pozostałych 2 szpitalach w pralniach zewnętrznych na podstawie zawartej umowy.

W oddziałach szpitalnych brudna bielizna gromadzona jest w workach płóciennych lub foliowych umieszczanych na stelażach lub w zamykanych pojemnikach i składowana przed przekazaniem do pralni w brudownikach lub magazynach brudnej bielizny.

Czysta bielizna przechowywana jest w magazynach czystej bielizny lub w wydzielonych na ten cel zamykanych szafach.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną szpitalną

Wszystkie szpitale wytwarzają odpady medyczne zakaźne i posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z uprawnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre przedmioty składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w magazynach odpadów. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

W skontrolowanych szpitalach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami.

W 2 szpitalach sterylizacja narzędzi odbywa się w sterylizatorniach centralnych zlokalizowanych w obiekcie, w 1 szpitalu w sterylizatorni zewnętrznej na podstawie zawartej umowy, natomiast w 1 szpitalu

– Katolicki Ośrodek Rehabilitacyjno- Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży „Dom Nadziei” nie używa się narzędzi i sprzętu wielorazowego użytku.

Szpitaly posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarno – higieniczny szpitali wymaga poprawy poprzez bieżącą realizację obowiązków nałożonych w wydanych decyzjach oraz realizację opracowanych programów dostosowania.

W szpitalach przeprowadzono również kontrole działalności zespołów i komitetów kontroli zakażeń szpitalnych, które nie wykazały nieprawidłowości.

W 2 szpitalach przeprowadzono kontrole tematyczne dotyczące oceny bieżącego stanu sanitarno-higienicznego pracowni endoskopii. Przeprowadzone kontrole wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego: brak pomieszczenia higieniczno-sanitarnego wyposażonego w bidet przy gabinecie badań dolnego odcinka przewodu pokarmowego, brak wyposażenia zmywalni przy pracowni endoskopii w urządzenia do mycia i dezynfekcji lub sterylizacji endoskopów i narzędzi endoskopowych oraz urządzenia do mycia i dezynfekcji pojemników transportowych w sposób technologicznie powtarzalny, brak wyposażenia zmywalni w wentylację mechaniczną nawiewno – wyciągową, brak zmywalni w pracowni endoskopowej, brak pokoju z co najmniej jednym stanowiskiem wybudzeniowym dla pobytu pacjenta po badaniu wykonanym w znieczuleniu, brudne, zakurzone z zaciekami ściany i sufity w pracowni oraz myjni, zakurzone, zniszczone kratki wentylacyjne, brak umywalki w pomieszczeniu w których wykonywane są badania i zabiegi.

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano 2 decyzje nakazujące terminowe, które są w trakcie realizacji.

W 2019 r. w szpitalach na terenie Bytomia wystąpiło 11 ognisk zakażeń szpitalnych, w tym w Szpitalu Specjalistycznym Nr 2 w Bytomiu - 2 ogniska, w SP ZOZ Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 4 - 7 ognisk, w Szpitalu Specjalistycznym Nr 1 – 2 ogniska.

W zakresie nadzoru nad opracowaniem ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzono 11 kontroli, w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pracownicy sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska w roku sprawozdawczym przeprowadzili 3 kontrole w następujących szpitalach:

- Szpital Specjalistyczny Nr 2 w Bytomiu, ul. Batorego 15,
- SP ZOZ Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 4 w Bytomiu, Al. Legionów 10,
- Szpital i Ambulatorium z Izbą Chorych Aresztu Śledczego w Bytomiu, ul. Wrocławska 4.

Kontrole obejmowały stan sanitarno – epidemiologiczny zaplecza szpitalnego. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w w/w zakresie.

Pod nadzorem PPIS w Bytomiu znajduje się również 1 pralnia wchodząca w skład Szpitala Specjalistycznego Nr 2. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny pomieszczeń pralni oceniono jako dobry.

W pralni szpitala nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami.

Podczas kontroli zaplecza szpitalnego oceniono postępowanie ze zwłokami osób zmarłych. W szpitalach opracowane są procedury, która określają postępowanie w przypadku zgonu pacjenta. Zwłoki na terenie szpitala przechowywane są w wydzielonym miejscu z zachowaniem godności należnej osobie zmarłej.

W 2019 roku rozpatrzono 2 interwencje dotyczące :

- stanu sanitarno - higienicznego w Oddziale Neurologii z Pododdziałem Udarowym SP ZOZ Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 4 w Bytomiu, Al. Legionów 10. Kontrola wykazała nieprawidłowości: zniszczone materace łóżkowe, zniszczone szafki przyłóżkowe, brak urządzeń przeciwsłonecznych chroniących przed nadmiernym nasłwieteniem. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano decyzję nakazującą terminową;
- wysokiej temperatury w pomieszczeniach Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii SP ZOZ Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 4 w Bytomiu, Al. Legionów 10. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości, opisywana sytuacja nastąpiła w wyniku awarii systemu klimatyzacji i została niezwłocznie usunięta.

2. Stan sanitarny zakładów opiekuńczo – leczniczych

Na terenie miasta Bytomia znajdują się dwa zakłady opiekuńczo- lecznicze. W roku 2019 zakłady zostały skontrolowane. Przeprowadzone kontrole podobnie jak w roku ubiegłym nie wykazały nieprawidłowości.

Zakłady przystosowane są dla osób niepełnosprawnych. Obiekty wyposażone są w instalacje wodociągowe i kanalizacyjne. Jakość wody jest monitorowana. Pomieszczenia obiektów są w dobrym stanie technicznym. Stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń. W trakcie kontroli oceniono postępowanie z odpadami medycznymi niebezpiecznymi. Postępowanie z odpadami prawidłowe, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Obiekty posiadają umowę dot. odbioru i utylizacji odpadów medycznych o kodzie: 180103, 180104 podpisane z upoważnioną firmą: Remondis Medison Sp. z o.o. Dąbrowa Górnicza, ul. Puszkina 41. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania, ostre odpady składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Odpady nieostre o kodzie: 180103 gromadzone są w pojemnikach wyłożonych czerwonymi workami, natomiast odpady o kodzie 180104 gromadzone są w workach foliowych koloru niebieskiego. Do czasu odbioru przez specjalistyczną firmę odpady przechowywane są w wydzielonym pomieszczeniu z urządzeniem chłodniczym wyposażonym w termometr. Pojemniki i worki wymieniane są nie rzadziej, niż co 72 godz. Odpady medyczne odbierane są 1 raz w miesiącu. Prowadzona jest dokumentacja potwierdzająca odbiór odpadów.

Odpady komunalne gromadzone są w plastikowych, zamykanych pojemnikach, które wyłożone są workami foliowymi. Usuwane są do kontenera zbiorczego usytuowanego na terenie zakładów na wydzielonym placu gospodarczym. W 2019 r. nie stwierdzono nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Placówki zaopatrzone są w dostateczną ilość sprzętu jednorazowego użytku. Odzież ochronna i środki ochrony indywidualnej są odpowiednie i w wystarczającej ilości. W obiektach stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku. Bielizna jest prana na miejscu. Zakłady mają pomieszczenia przeznaczone na pralnie. W pomieszczeniach pralni zachowuje się rozdział dróg obiegu bielizny czystej i brudnej. Obiekty posiadają wydzielone miejsca na przechowywanie odzieży czystej i odzieży brudnej.

Postępowanie ze zwłokami osób zmarłych jest prawidłowe. Placówki posiadają opracowane i wdrożone procedury p/epidemiczne, w tym postępowania z odpadami medycznymi, dezynfekcji i mycia narzędzi oraz sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dezynfekcji pomieszczeń, postępowania z bielizną brudną i czystą.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów oceniono jako dobry.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Pod nadzorem znajduje się 77 podmiotów, w skład których wchodzi 121 obiektów. Ponadto nadzorem objęte są 23 filie ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru nad obiektami, w których prowadzona jest działalność lecznicza na terenie Bytomia w 2019 r. Sekcja Epidemiologii przeprowadziła 51 kontroli w 121 obiektach, skontrolowano także 13 filii przeprowadzając 14 kontroli.

W 2019 r. w 7 skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego.

Nieprawidłowości dotyczyły: braku właściwego nadzoru nad skutecznością procesów sterylizacji, braku urządzenia sterylizatorni z zachowaniem ciągu technologicznego zapewniającego jednokierunkowy ruch materiału od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego, braku wywieszonych harmonogramów przyjęć dzieci zdrowych i chorych, braku udokumentowanego przeszkolenia pracowników w zakresie procedury higieny rąk, zniszczonego fotela do poboru krwi, przechowywania produktów spożywczych w urządzeniu chłodniczym przeznaczonym na odpady medyczne, nieprawidłowego przechowywania odpadów medycznych o kodzie 180103, braku oznakowania worków i pojemników na odpady medyczne, nieprawidłowego przechowywania sprzętu do utrzymania czystości, braku bezpośredniego połączenia gabinetu urologicznego i ginekologicznego z pomieszczeniem higieniczno-sanitarnym wyposażonym w bidet, uszkodzonych dozowników lub braku dozowników ze środkiem do dezynfekcji rąk w gabinetach lekarskich, gabinecie diagnostyczno-zabiegowym oraz gabinetach fizjoterapii, nieprawidłowego postępowania z odzieżą ochronną pracowników.

Wydano 4 decyzje nakazujące, nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 600 zł, w 5 przypadkach wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane. Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 3 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń ujętych w uprzednio wydanych decyzjach.

Jako złe pod względem sanitarno-technicznym oceniono 2 obiekty, w których wydane decyzje są w trakcie realizacji.

Na negatywną ocenę placówek miały wpływ nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-higienicznego i technicznego obiektów: brak zachowanego ciągu technologicznego sterylizatorni zapewniającego jednokierunkowy ruch materiału od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego, brak zapewnienia bezpośredniego połączenia gabinetu urologicznego z pomieszczeniem higieniczno-sanitarnym wyposażonym dodatkowo w bidet.

W obiektach stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku oraz bielizna jednorazowa. Bielizna jednorazowa w zależności od rodzaju skażenia po użyciu traktowana jest jako odpad komunalny lub medyczny - pakowana w worki foliowe odpowiedniego koloru i usuwana do pojemników przeznaczonych na te cele. Bielizna brudna wielokrotnego użytku zbierana jest do worków foliowych i do chwili odbioru w celu przewozu do pralni gromadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach porządkowych. Zapas bielizny czystej przechowywany jest w magazynach lub w wydzielonych szafach.

Odpady medyczne segregowane są w miejscu wytwarzania i gromadzone do zamykanych i oznakowanych pojemników. Odpady medyczne o ostrych końcach i krawędziach składowane są w pojemnikach twardej, odpornej na przekłucie opisanych datą otwarcia i kodem odpadu. Do czasu odbioru i transportu do utylizacji przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w urządzeniu chłodniczym przeznaczonym na ten cel. Prowadzona jest dokumentacja potwierdzająca odbiór odpadów medycznych do utylizacji.

Odpady medyczne zakaźne za wyjątkiem odpadów o ostrych końcach i krawędziach gromadzone są w plastikowych, zamykanych pojemnikach wyłożonych workami foliowymi koloru czerwonego. W 1 skontrolowanym obiekcie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi, dotyczące braku oznakowania worków na odpady medyczne, przechowywania w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne produktów spożywczych, przechowywania odpadów medycznych w temperaturze powyżej 18 °C dłużej niż 72 h. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono mandat karny w wysokości 300 zł i wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji oraz mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

W roku 2019 Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska skontrolowała łącznie 4 obiekty (2 przychodnie, 1 Stacja Pogotowia Ratunkowego, 1 Stacja Opieki - NZOZ Caritas), w których przeprowadzono 5 kontroli. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości, stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń nie budził zastrzeżeń. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe.

Przychodnie skontrolowano w ramach interwencji dot. niewłaściwego postępowania z odpadami medycznymi. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, postępowanie z odpadami było prawidłowe.

W 2019 roku zarejestrowano 5 interwencji dotyczących ambulatoryjnych podmiotów leczniczych:

1. NZOZ „AVIMED” Sp. z o.o. Pl. Żeromskiego 1, Bytom 41-900 – dot. nieprzestrzegania rozdziału czasowego przyjęć dzieci zdrowych i chorych. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano zalecenia doraźne, które strona wykonała. Interwencję uznano za zasadną.
2. „SIGMA – BI” Poradnia Nocnej i Świątecznej Opieki Lekarskiej, 41-902 Bytom Al. Legionów 10 - dot. brudnych rąk lekarza dyżurnego, brudnej odzieży ochronnej. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano zalecenia doraźne oraz decyzję nakazującą, które zostały wykonane. Interwencję uznano za zasadną.
3. Laboratorium ul. Piłsudskiego 84, 41-902 Bytom - dot. wyniku badań moczu, który został zinterpretowany przez lekarza jako zanieczyszczenie, a zgłaszający interwencję uznał że jest to wynikiem nieprawidłowego stanu sanitarno- higienicznego laboratorium. Udzielono pisemnego wyjaśnienia. Interwencję uznano za niezasadną.
4. Wielospecjalistyczny NZOZ PROMED Bytom ul. Żeromskiego 18 – dot. nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Interwencję uznano za niezasadną.
5. NZOZ BIF –MED Bytom ul. Żeromskiego 18 – dot. nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Interwencję uznano za niezasadną.

4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Pod nadzorem znajduje się 140 obiektów. W 2019 r. skontrolowano 61 obiektów, przeprowadzając 65 kontroli sanitarnych.

W 5 obiektach kontrole wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno - higienicznego. Nieprawidłowości dotyczyły: braku właściwego nadzoru nad skutecznością procesów sterylizacji, braku zachowanego ciągu technologicznego sterylizatorni zapewniającego jednokierunkowy ruch materiałów od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego, braku ewidencji odpadów medycznych o kodzie 180104, braku dokumentacji potwierdzającej odbiór i transport odpadów medycznych do utylizacji, braku oznakowania worków na odpady medyczne, braku prawidłowej segregacji odpadów medycznych, braku zaktualizowanej procedury postępowania z odpadami medycznymi oraz instrukcji

selektywnego gromadzenia odpadów w miejscu wytwarzania, zniszczonego urządzenia chłodniczego do przechowywania odpadów.

W 4 obiektach wydano decyzje nakazujące, w 1 obiekcie nałożono mandat karny w wysokości 150 zł i wydano zalecenia doraźne.

Jako zły pod względem sanitarno- technicznym oceniono 1 obiekt, w którym wydana decyzja jest w trakcie realizacji. Na negatywną ocenę placówki miały wpływ nieprawidłowości dotyczące postępowania z odpadami medycznymi.

W prywatnych gabinetach lekarskich używana jest głównie bielizna jednorazowego użytku, która w przypadku zanieczyszczenia materiałem biologicznym jest przekazywana do utylizacji jako odpad medyczny zakaźny.

Wytwarzające odpady medyczne podmioty posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych zawarte z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, odpady ostre składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w chłodziarkach przeznaczonych na ten cel. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

W 2 obiektach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzje nakazujące, w jednym obiekcie decyzja została wykonana, w drugim obiekcie decyzja jest w trakcie realizacji.

W gabinetach opracowane są i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową. W jednym gabinecie stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku zaktualizowanej procedury postępowania z odpadami medycznymi oraz instrukcji selektywnego gromadzenia odpadów w miejscu wytwarzania.

W 3 gabinetach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego dotyczące braku nadzoru nad kontrolą skuteczności procesu sterylizacji oraz braku zachowanego ciągu technologicznego sterylizatorni. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono mandat karny w wysokości 150 zł i wydano zalecenia doraźne oraz 2 decyzje nakazujące.

Stan sanitarny pozostałych skontrolowanych gabinetów został oceniony jako dobry.

5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek

Pod nadzorem znajdują się 2 praktyki pielęgniarek. Praktyki zlokalizowane są na terenie szkół i świadczone są w nich usługi medyczne na rzecz uczniów szkoły.

W 2019 r. skontrolowano 2 praktyki przeprowadzając 2 kontrole. W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wnioski:

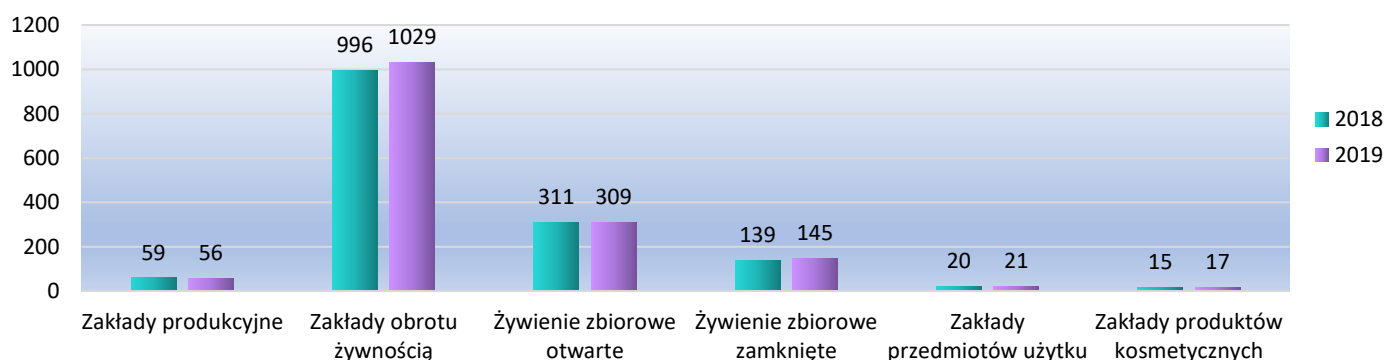
1. Stan sanitarny szpitali nie ulega znaczącej poprawie. Utrzymanie we właściwym stanie infrastruktury szpitali wymaga ze strony zarządzających obiektami właściwego zaplanowania niezbędnych prac remontowych i bieżącej ich realizacji.
2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych oraz prywatnych gabinetów lekarskich ulega sukcesywnej poprawie. Pomimo zauważalnej poprawy ta grupa obiektów nadal wymaga wzmożonego nadzoru. Celem prowadzonego nadzoru powinno być między innymi

wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie warunków sterylizacji sprzętu medycznego oraz postępowania z odpadami medycznymi.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2019 przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na terenie miasta Bytomia, skontrolowali **940** zakładów branży spożywczej, zakładów materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz zakładów produktów kosmetycznych, co stanowi **59,6 %** wszystkich obiektów zewidencjonowanych.

Wykaz obiektów pod nadzorem

Najliczniejszą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego. W tej grupie największy odsetek stanowią sklepy spożywcze. Porównując ilość nadzorowanych obiektów w Bytomiu można stwierdzić, że w 2019 roku liczba zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu zwiększyła się w stosunku do 2018 roku.

Dokonując analizy harmonogramu kontroli należy stwierdzić, że w roku 2019 liczba zaplanowanych do kontroli obiektów była większa o 8,3 % niż w roku 2018.

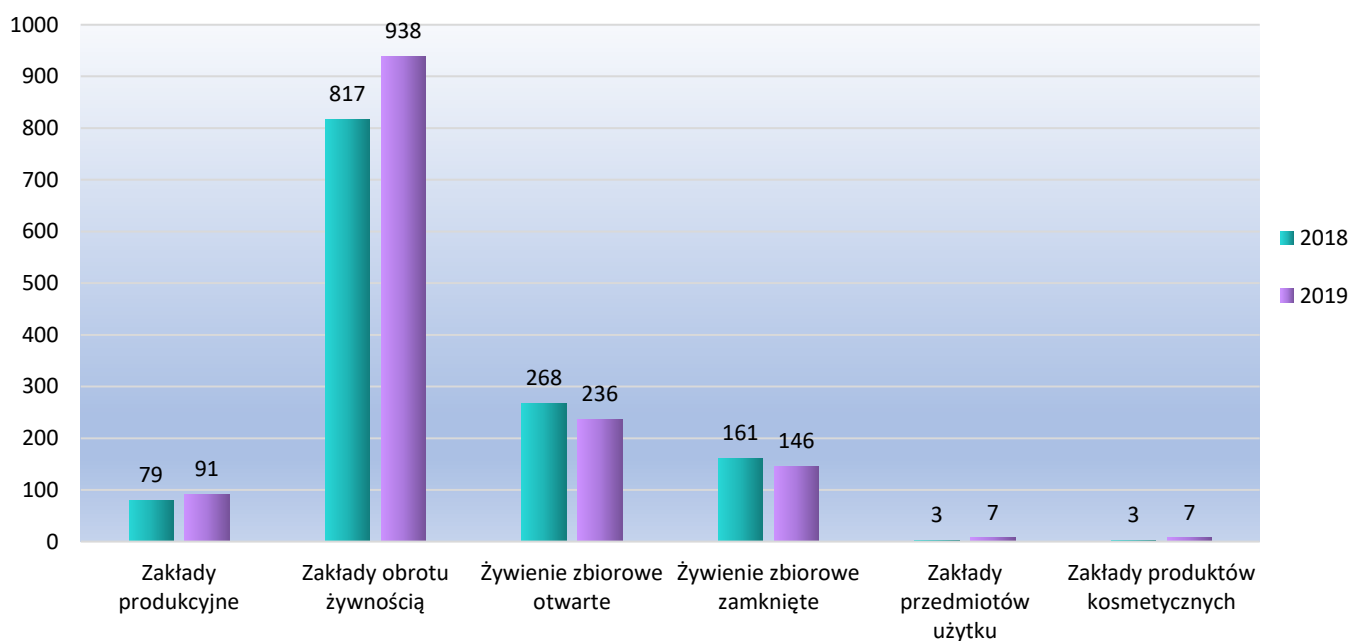
Tabela 1. Zestawienie liczbowe ilości kontroli zaplanowanych i wykonanych w roku 2018 do 2019

Rodzaj obiektu	Bytom			
	2018		2019	
	zaplanowane	wykonane	<i>zaplanowane</i>	<i>wykonane</i>
Produkcja	44	39	52	41
Obrót	350	313	420	398
Żywnienie otwarte	180	142	170	126
Żywnienie zamknięte	130	122	126	119
RAZEM	704	616	768	684

W roku 2019 wykonano **684** kontrole z **768** zakładów zaplanowanych do kontroli. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż harmonogram kontroli został wykonany w **89,1** %. Przeprowadzenie mniejszej ilości kontroli do kontroli zaplanowanych, spowodowane było likwidacją zakładów lub zawieszeniem działalności albo związane było z zamknięciem obiektów przez właścicieli bez poinformowania PPIS w Bytomiu.

Na terenie miasta Bytomia w 2019 roku przeprowadzono **1425** kontroli. Poza zaplanowanymi kontrolami upoważnieni przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili dodatkowe kontrole sanitarne związane z interwencjami - skargami konsumentów i klientów zakładów branży spożywczej, a także w związku z powiadomieniami RASFF/RAPEX (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach oraz Kosmetykach) otrzymanymi od Głównego Inspektora Sanitarnego oraz na wniosek strony o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów branży spożywczej, bądź w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności. Dodatkowo przeprowadzono **21** kontroli sanitarnych obiektów nie będących pod stałym nadzorem PPIS w Bytomiu. Były to kontrole przeprowadzone w związku z imprezami masowymi oraz zgłoszonymi interwencjami konsumentów. Porównując dane z rokiem 2018 należy zauważyć, że ilość wszystkich kontroli wykonanych w 2019 r. zwiększyła się.

Ilość kontroli według rodzajów obiektów

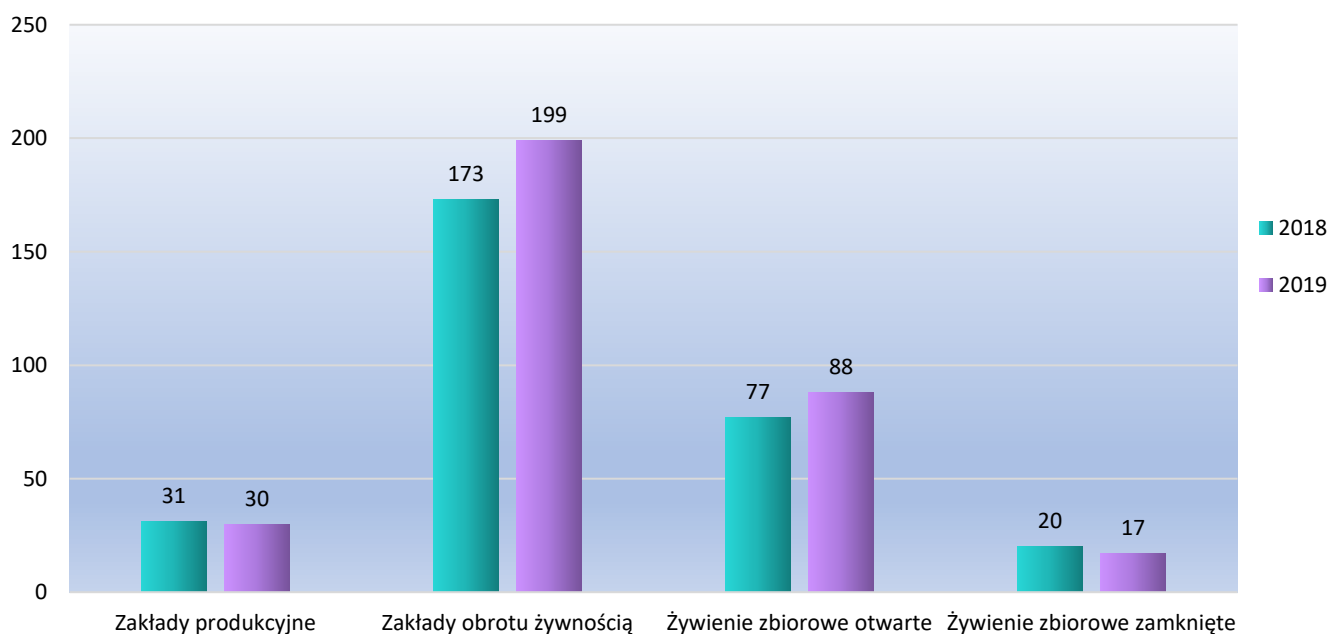
Najwięcej kontroli przeprowadzono w obiektach obrotu żywnością tj. **938** (o ok. 13 % więcej niż w 2018 roku). W zakładach produkcyjnych przeprowadzono o **13** % więcej kontroli, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego liczba kontroli zmniejszyła się o **12** % w stosunku do roku ubiegłego, w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego liczba kontroli zmniejszyła się o **9** % w stosunku do roku 2018. Ponadto w roku 2019 przeprowadzono **7** kontroli w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz **7** kontroli w zakładach obrotu produktami kosmetycznymi.

Tabela 2. Zestawienie liczbowe lata 2018 i 2019

Rok Powiat	Ilość obiektów nadzorowanych		Ilość obiektów skontrolowanych		Ilość kontroli		Ilość wydanych decyzji		Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę		Ilość nałożonych mandatów na kwotę	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Bytom	1540	1577	873	940	1331	1425	303	334	1 / 330	16 / 5170	66 / 11100	37 - 7350

W roku 2019 na terenie miasta Bytomia wydano ogółem **334** decyzje administracyjne, tj. o **9 %** decyzji więcej niż w 2018 roku.

Ilość decyzji według rodzajów obiektów

Analizując ilość decyzji administracyjnych wydanych według rodzaju obiektów można zaobserwować, iż w roku 2019 liczba wydanych decyzji zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku.

Wśród zakładów produkcji żywności ilość decyzji administracyjnych zmniejszyła się o **3 %** w stosunku do 2018 roku, w zakładach obrotu żywnością zwiększyła się o **13,1 %**, wśród zakładów żywienia zbiorowego – otwartego liczba ta zwiększyła się o **12,5 %**, a w przypadku zakładów żywienia zbiorowego – zamkniętego zmniejszyła się o **15 %**.

Harmonogram kontroli obiektów żywnościowo – żywieniowych na rok 2019 opracowano na podstawie wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz w oparciu o analizę ryzyka

przeprowadzoną na podstawie danych z lat ubiegłych dla poszczególnych zakładów produkcji, obrotu żywnością lub zakładów żywienia zbiorowego oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W tym celu określono kryteria oceny zakładów oraz ich kategoryzację. Oszacowano ryzyka zanieczyszczenia żywności w obiektach o podstawowym znaczeniu.

Wzięto również pod uwagę wykonywanie dodatkowych działań związanych z powiadomieniami RASFF i RAPEX, interwencjami – skargami ze strony konsumentów i klientów obiektów i zakładów prowadzących działalność branży spożywczej oraz realizowanie zadań GIS w Warszawie i ŚPWIS w oparciu o plan poboru próbek laboratoryjnych. Ponadto ujęto zadania związane z nadzorem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanymi z krajów trzecich i eksportowanymi poza granice Unii Europejskiej.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny

Stan sanitarno – techniczny zakładów produkujących, wprowadzających do obrotu środki spożywcze w poszczególnych grupach na terenie działania PPIS w Bytomiu w dalszym ciągu zachowany jest w stopniu dobrym.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe wydanych decyzji nakazujących w latach 2018 i 2019

	<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2018 r.</i>			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno–technicznym w 2019 r.</i>		
	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych decyzji nakazujących</i>	<i>% obiektów złych</i>	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych decyzji nakazujących</i>	<i>% obiektów złych</i>
Bytom	873	69	7,9	940	63	6,7

Analizując roczne wyniki dotyczące ilości wydanych decyzji nakazujących we wszystkich zakładach żywnościowo – żywieniowych stwierdza się, iż w bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno – techniczny utrzymuje się na podobnym poziomie.

Najczęściej występujące uchybienia i nieprawidłowości to między innymi:

- zły stan techniczny pomieszczeń (brudne, popękane, zakurzone powierzchnie ścian, sufitów, ze śladami zagrzybnienia i zaciekami, zniszczona powierzchnia podłóg – ubytki w posadzce),
- zły stan techniczny sprzętu i wyposażenia zakładów,
- zły stan techniczny stolarki okiennej i drzwiowej,
- zły stan techniczny powierzchni szafek,
- brak bieżącej ciepłej wody,
- brak prawidłowej i skutecznej wentylacji w pomieszczeniach zakładu,
- brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników,

- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej dokumentacji kodeksu GHP / GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów karnych w latach 2018 i 2019

	<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2018 r.</i>			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2019 r.</i>		
	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych mandatów na kwotę</i>	<i>% obiektów złych</i>
Bytom	873	66 / 11100	7,5	940	37 / 7350	3,9

W roku sprawozdawczym nałożono dodatkowo **3** mandaty karne na kwotę **500 zł** w zakładach nie będących pod stałym nadzorem PPIS w Bytomiu.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak bieżącego porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu,
- brak zachowanej higieny sprzedaży,
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie (poza urządzeniem chłodniczym, w temp. wyższej niż zalecana jest przez producenta, brak segregacji w urządzeniach chłodniczo – zamrażalniczych),
- brak zabezpieczenia artykułów spożywczych sprzedawanych luzem przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi,
- sprzedaż artykułów spożywczych przeterminowanych lub bez oznakowania,
- brak prawidłowej dokumentacji GHP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP, brak bieżących zapisów dokumentacji bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, brak kontroli wewnętrznej,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych.

Dokonując oceny skontrolowanych obiektów należy stwierdzić, iż ilość obiektów o złym stanie sanitarno - higienicznym zmniejszyła się. W roku sprawozdawczym nałożono o **29** (tj. o **44 %**) mniej mandatów karnych za uchybienia i nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego w stosunku do ubiegłego roku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych

W oparciu o harmonogram poboru próbek w roku 2019 do badań laboratoryjnych na terenie miasta Bytomia pobrano **364** próbek (w tym 2 próbki produktów kosmetycznych), tj. o **8,5%** mniej próbek niż w roku 2018, w którym pobrano **398** próbek. W roku sprawozdawczym nie pobrano próbek w związku z podejrzeniem ogniska zatrucia pokarmowego

Próbki zostały przebadane laboratoryjnie w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym przebadano **191** próbek,
- pod względem organoleptycznym przebadano **30** próbek,
- pod względem fizykochemicznym przebadano **103** próbki,
- pod względem znakowania ocenie poddano **149** próbek,
- pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych przebadano **36** próbek.

W wyniku przeprowadzonych badań dyskwalifikacji uległo **29** próbek, tj. **7,9%** w stosunku do wszystkich przebadanych próbek, co stanowi mniejszy procent w porównaniu z ubiegłym rokiem, w którym dyskwalifikacji uległy **42** próbki, tj. **10 %**.

Pod względem mikrobiologicznym liczba próbek poddanych dyskwalifikacji wynosiła **25**, stwierdzono obecność bakterii z grupy *Enterobacteriaceae* (**10** próbek lodów z automatu), bakterie z grupy *Bacillus cereus* (**10** próbek ciastek z kremem) oraz bakterie z grupy *coli* (**5** próbek humus). Ponadto **3** próbki zostały zdyskwalifikowane pod względem obecności zanieczyszczeń biologicznych (szkodniki zbożowo – mączne w próbkach zmiotek w piekarni).

3. Piekarnie

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2019 r. prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny w zakładach produkcyjnych typu piekarnie i cukiernie. Na terenie miasta Bytomia zewidencjonowanych jest **29** piekarni, z których skontrolowano **26**. W trakcie kontroli w **6** zakładach pobrano ogółem **14** próbek, w tym **14** próbek sanitarnych – wytrzepki z koszyków oraz zmiotek, z czego **3** próbki zostały zdyskwalifikowane ze względu na obecność zanieczyszczeń biologicznych.

4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX

W roku 2019 w ramach powiadomień alarmowych RASFF/RAPEX na terenie miasta Bytomia przeprowadzono **92** kontrole głównie w sklepach mało- i wielkopowierzchniowych, jak również w innych zakładach branży spożywczej w przypadku wskazania w powiadomieniu adresów, do których mogły dotrzeć kwestionowane środki spożywcze lub materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Wszystkie powiadomienia sprawdzone były również podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych.

W większości zakładów nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli obiektów.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi

W roku sprawozdawczym w rejestrze PPIS w Bytomiu na terenie miasta Bytomia znajdowały się **1** wytwórnia oraz **20** miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, z czego skontrolowano **6** miejsc obrotu. Ogółem przeprowadzono **7** kontroli sanitarnych w w/w obiektach.

W roku 2019 przeprowadzono **7** kontroli sanitarnych w **7** obiektach obrotu produktami kosmetycznymi w zakresie bezpieczeństwa stosowania produktów kosmetycznych będących w obrocie. W ewidencji znajdowało się **17** obiektów obrotu produktami kosmetycznymi.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń, zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, poszczególne asortymenty jest posegregowany i przechowywany na wydzielonych regałach i półkach, jaka również nie stwierdzono produktów kosmetycznych niewłaściwie

oznakowanych. W obiektach opracowano dokumentację Dobrej Praktyki Higienicznej dostosowanej do prowadzonego zakresu działalności.

Ponadto pracownicy sekcji HŻŻ i PU poza prowadzeniem nadzoru nad zakładami obrotu produktami kosmetycznymi znajdującymi się na terenie podległym nadzorowi PPIS w Bytomiu, na bieżąco monitorowali reklamy pojawiające się w lokalnej prasie, w gazetkach reklamowych oraz na aukcjach internetowych.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 2 próbki produktów kosmetycznych.

6. Akcje

W 2019 roku pracownicy sekcji HŻŻ i PU wraz z pracownikami sekcji NZ współpracowali przy odbiorach obiektów nowopowstałych oraz przy obiektach wskazujących na zmianę sposobu użytkowania.

Ponadto w 2019 roku na terenie miasta Bytomia przeprowadzono następujące akcje:

Tabela 5. Akcje i współpraca z innymi komórkami psse / jednostkami / organami

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	Imprezy masowe	NS.HŻŻ i NS. HK	4	4	4	0	0	0	0	0	0	-
2.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i PLW	NS.HŻŻ i PLW	3	1	1	0	0	0	0	0	0	-
3.	Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	6	6	6	0	0	0	0	0	0	-
4.	Wypoczynek letni dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	4	4	4	0	0	0	0	0	0	-
5.	Zbiorowe zatrucia / zakażenia pokarmowe	Epidemiologia i NS.HŻŻ	11	0	0	0	0	0	0	0	-	-
6.	Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną	NS.HŻŻ i IF	50	46	50	0	0	0	0	0	0	-
7.	Nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu lody nieopakowane oraz sprzedające lody porcjowane	NS.HŻŻ	8	7	8	2	0	0	0	0	0	W trakcie przeprowadzonych kontroli pobrano 25 próbek lodów z automatu. 10 próbek zostało zdyskwalifikowanych

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi	
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴		
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
8.	Kontrole obiektów pod kątem pomiaru tłuszczu stosowanego do smażenia	NS.HŻŻ	178	4	4	0	0	0	0	0	0	0	W ramach przeprowadzonych kontroli dokonano 4 pomiarów tłuszczu
9.	Akcja dot. żywienia dzieci i młodzieży w jednostkach oświaty.	NS.HŻŻ	99	91	105	0	0	0	0	0	3 zalecenia doraźne	3 zalecenia dot. niespełnienia wymogów zawartych w Rozp. MZ z 26.07.2016 r.	
10.	Akcja szpitale	NS.HŻŻ	5	1	1	0	0	0	0	0	0	-	
RAZEM			-	368	164	183	2	-	-	-	-	3 zalecenia doraźne	-

¹ w części opisowej podać najczęstsze powody wydawania tych decyzji

² w części opisowej podać powody unieruchomienia obiektu oraz informacje czy został już uruchomiony

³ w części opisowej wykazać czego dotyczyły te decyzje (nie wykazywać decyzji rachunków, umarzających postępowanie itd.)

⁴ w części opisowej wykazać jakiego rodzaju to były działania

7. Działalność interwencyjna za 2019 rok

Sekcja: NS.HŻŻ (POWIAT BYTOM)

Ilość interwencji zarejestrowanych ogółem **62**, w tym anonimowych **11 (+ 1 z 2018 r.)**.

Ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS ogółem **51(+2 z 2018 r.)**, w tym anonimowych **8 (+1 z 2018 r.)**; zasadnych **14**.

Ilość interwencji przekazanych do innych organów ogółem **1**.

L.p	Przedmiot interwencji	Ilość wniesionych interwencji ogółem	Interwencje rozpatrzone przez PPIS					Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami		
			ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS	ilość wykonanych w związku z tym kontroli	ilość wydanych decyzji /zaleceń	Uwagi (m. in. podać ilość i kwotę mandatów)	Ilość interwencji zasadnych / niezasadnych	Ilość interwencji przekazanych	Wstępne rozpoznanie-kontrola	Nazwa organu i inne uwagi
1.	Zła jakość zdrowotna żywności	43	35 (+1 z 2018 r.)	43 (+1 z 2018 r.)	3/9	9/1700	10/25 (+1 z 2018 r.)	2	0	5 interwencji bez rozpatrzenia; 1 interwencja przekazana do PPIS w Warszawie, 1 interwencja przekazana do Inspekcji Weterynaryjnej
2.	Zły stan sanitarno – higieniczny	11	9 (+1 z 2018 r.)	9 (+1 z 2018 r.)	1/1	1/200	2/7 (+1 z 2018 r.)	0	0	1 interwencji bez rozpatrzenia; 1 zakład był nieczynny
3.	Działalność prowadzona bez głośzenia	2	2	5	0/3	0/0	1/1	0	0	-
4.	Obecność gryzoni	1	1	1	0/0	0/0	0/1	0	0	-
5.	Niezachowana	1	1	1	0/1	1/100	1/0	0	0	-

	higiena sprzedaży									
6.	Brak umowy o pracę	1	1	1	0/0	0/0	0/1	0	0	-
7.	Brak orzeczeń do celów sanitarno - epidemiologicznych	3	2	2	0/0	0/0	0/2	1	0	1 interwencja przekazana do Urzędu Skarbowego w Bytomiu
SUMA		62	51 (+2 z 2018 r.)	62 (+2 z 2018 r.)	4/14	11/2000	14/37 (+2 z 2018 r.)	3	0	-

Wnioski:

W roku sprawozdawczym w powiecie bytomskim podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej przyjętych interwencji dotyczyło zgłoszenia sprzedaży żywności o złej jakości zdrowotnej w zakładach obrotu żywnością.

W roku 2019 ilość przyjętych i rozpatrzonych przez PPIS w Bytomiu interwencji zmniejszyła się o **20 %** w porównaniu do roku 2018, gdzie zgłoszono i rozpatrzono **78** interwencji.

Wnioski:

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na nadzorowanym terenie PPIS w Bytomiu. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ilość wydanych decyzji nakazujących w roku 2019 jest mniejsza w stosunku do roku 2018.
3. W roku sprawozdawczym nałożono 44% mniej mandatów karnych za zły stan sanitarno – higieniczny w zakładach.
4. Zdecydowana większość zakładów posiada wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz procedury oparte na podstawie zasad systemu HACCP. Ciągłym problemem wśród części kontrolowanych zakładów jest niestosowanie procedur i brak bieżącego prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji zapewniającej bezpieczeństwo żywności.
5. W roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego. Zarówno w roku 2018 jak i 2019 większa część przeprowadzonych kontroli wykazała niezasadność interwencji.
6. W 2019 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdza się mniejszą ilość próbek zdyskwalifikowanych w porównaniu do 2018 roku. Główną przyczyną kwestionowania próbek w 2019 roku były, podobnie jak w poprzednim roku sprawozdawczym zanieczyszczenia mikrobiologiczne.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej i wody w pływalniach

Łącznie w 2019 r. w ramach nadzoru terenowo - laboratoryjnego nad jakością wody prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano **251** próbek wody.

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia (w tym jakość wody ciepłej) i zarządców pływalni wynosiła **582**.

Wydano **11** decyzji: **4** dot. legionelli, **1** dot. okresowej oceny jakości wody do spożycia, **6** dot. zbiorczej rocznej oceny wody na pływalni.

Zarejestrowano **1** niezasadną interwencję.

1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach do zaopatrywania w wodę

Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 166,8 tys.

Zaopatrzenie w wodę – zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d: - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – śr. 18433 (SUW Bibiela; SUW Miedary; SUW Zawada; SUW Kozłowa Góra ;zbiorniki Mikołów- woda z ujęć powierzchniowych SUW Goczalkowice, Czaniec, Dzieńkowice); dystrybutor: Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.)

Miasto Bytom korzysta z wody dostarczanej z sieci magistralnej Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach, pochodzącej z ujęć wód głębinowych zasilających Stacje Uzdatniania Wody „Bibiela” w Miasteczku Śląskim, „Miedary” w Tarnowskich Górach i „Zawada” w Karchowicach, gm. Zbrosławice oraz z ujęć powierzchniowych: Stacja Uzdatniania Wody „Kozłowa Góra” w Wymysłowie i Dzieńkowice, Czaniec i Goczalkowice - zbiorniki Mikołów (dzielnice Szombierki i Bobrek). Pierścieniowy układ sieci wodociągowej daje możliwość mieszania wody z różnych źródeł oraz zmiany kierunku zasilania.

Jakość wody wodociągowej na terenie miasta kontrolowana była systematycznie w wyznaczonych punktach, zlokalizowanych w poszczególnych dzielnicach miasta.

Łącznie w 2019 r. na terenie miasta, w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **87** próbek wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2019 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Bytomia wynosiła **342**.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości stwierdzono w **37** próbkach wody (podwyższona wartość mętności, żelazo, podwyższona ogólna liczba mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$. oraz nie potwierdzona powtórным badaniem, obecność bakterii z grupy coli i Escherichia coli).

Z uwagi na podwyższoną ogólną liczbę mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ woda w okresach 23.04.- 25.04.2019 r. (rejon dzielnicy Rozbark zasilany ze studni zakupowej GPW w Bytomiu przy ul. Głowackiego) i 29.07.- 01.08. 2019 r. (rejon dzielnicy Rozbark zasilany ze studni zakupowej GPW w Bytomiu przy ul. Głowackiego i część dzielnicy Centrum zasilanej ze studni zakupowej GPW w Bytomiu przy ul. Krakowskiej) była warunkowo przydatna do spożycia, kąpieli noworodków, mycia zębów, mycia owoców i warzyw spożywanych na surowo oraz mycia naczyń po uprzednim przegotowaniu. Bakterie te nie stwarzają istotnego zagrożenia zdrowia dla konsumentów.

Po zakończeniu działań naprawczych (dezynfekcja i płukanie sieci) zostały przeprowadzone badania wody, które wykazały brak przekroczeń dla wyżej wymienionego parametru i wodę dopuszczono do spożycia bez zastrzeżeń.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Bytomskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o. i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2019 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Bytomia oceniono jako przydatną do spożycia.

W 2019 r. eksploatacja sieci rozdzielczej – Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. zgłosił **190** awarii sieci wodociągowej.

Zarejestrowano **1** niezasadną interwencję.

Wydano **1** decyzję dot. okresowej oceny jakości wody do spożycia.

2. Ocena jakości wody w pływalniach

W 2019 r. na terenie miasta Bytomia czynnych było 6 pływalni opartych na wodzie wodociągowej (w tym 5 krytych i 1 odkryta).

W 2019 r. w ramach kontroli urzędowych jakości wody w pływalniach (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **26** próbek wody.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, *legionella*, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$, chlor wolny, chlor związany, potencjał redoks, utlenialność i chloroform.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez zarządców obiektów kontroli wewnętrznej jakości wody na pływalniach

W 2019 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych z pływalni (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) na nadzorowanym terenie wynosiła **236**.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: *Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$, chlor wolny, chlor związany, azotany, potencjał redoks i chloroform.

W każdym przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań zarządcy obiektów podejmowali na bieżąco stosowne działania naprawcze.

W związku z powyższym w oparciu o wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli urzędowych stwierdza się, że eksploatacja pływalni była prowadzona w sposób prawidłowy, zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne dla osób z nich korzystających.

Wydano **6** decyzji: zbiorcza roczna ocena wody na pływalni za okres od 02.06. 2018 r. do 01.06.2019 r.

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego

Skontrolowano jakość ciepłej wody w **19** obiektach, w tym: szpitale-**5**; domy pomocy społecznej-**2**; hotele-**1**; inne świadczące usługi hotelarskie-**7**; zakłady opiekuńczo-lecznicze (podmioty lecznicze), domy zakonne -**2**; internat-**1**; areszt/szpital-**1**.

Ponadnormatywną liczbę bakterii legionella, pozwalającą uznać sieć za skolonizowaną stwierdzono w **4** obiektach:

- Areszt Śledczy w Bytomiu ul. Wrocławska 4,
- BRISTOL RESIDENCE Sp. z o. o. ul. Dworcowa 16 Bytom
- Szpital Specjalistyczny nr 1 w Bytomiu ul. Żeromskiego 7 Bytom,
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 4, Bytom, al. Legionów 10.

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nakazał podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody.

Wydano **4** decyzje (w tym **3** z terminem natychmiastowej wykonalności).

Do końca 2019 r. przeprowadzone przez właścicieli obiektów działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody w 1 obiekcie tj. Szpital Specjalistyczny nr 1 w Bytomiu ul. Żeromskiego 7 Bytom.

W pozostałych obiektach tym nie uzyskano dotychczas poprawy jakości wody i nadal podejmowane są działania naprawcze .

Ponadto poprawa jakości ciepłej wody nastąpiła również w 1 obiekcie (Szpital Specjalistyczny nr 2, Bytom, ul. Stefana Batorego 15), w którym w 2018 r. stwierdzono skolonizowanie sieci.

Ogółem w 2019 r. na obecność bakterii legionella pobrano 138 próbek wody, w tym zakwestionowano – 32.

W ramach kontroli wewnętrznej przedłożono 4 próbki wody.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2019 r. kontrole stanu sanitarnego przeprowadzono w 265 obiektach użyteczności publicznej, spośród 719 ujętych w ewidencji, co stanowi 36,9 %. W porównaniu do 2018 r., w którym skontrolowano 248 obiektów użyteczności publicznej, spośród 638 ujętych w ewidencji, co stanowiło 39 %, w niewielkim stopniu zmniejszył się procent skontrolowanych obiektów.

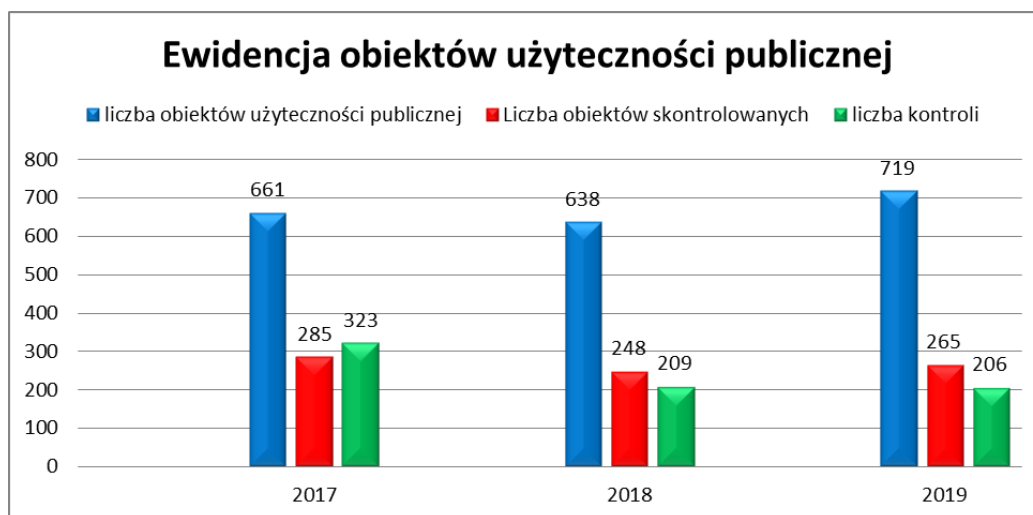
Przeprowadzone kontrole objęły następujące grupy obiektów:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz takie, w których świadczone są więcej niż jedna usługa – skontrolowano 84 obiektów spośród 245 ujętych w ewidencji, co stanowi 34,3 %;
- obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi noclegowe – skontrolowano 13 obiektów, spośród 18 zewidencjonowanych, co stanowi 72,2 %;
- ustępy publiczne ogółem – skontrolowano 14 obiektów, spośród 14 zewidencjonowanych, co stanowi 100 %;
- pływalnie kryte i odkryte – skontrolowano 6 obiektów, spośród 6 zewidencjonowanych, co stanowi 100 %;
- domy pomocy społecznej – skontrolowano 4 domów, spośród 12 zewidencjonowanych, co stanowi 33,3 %;
- noclegownie – skontrolowano 1 zewidencjonowany obiekt,
- dworce autobusowe, kolejowe, przystanki – skontrolowano 7 obiektów, spośród 7 zewidencjonowanych, co stanowi 100 %,
- cmentarze, domy pogrzebowe i obiekty świadczące usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków - skontrolowano 2 obiektów, spośród 24 zewidencjonowanych, co stanowi 8,3 %,
- zakłady karne – skontrolowano 1 zewidencjonowany zakład,
- inne obiekty użyteczności publicznej (apteki, obiekty turystyczne, sportowe, kulturalno – widowiskowe, stacje paliw, magle, pralnie, sklepy z odzieżą używaną, parkingi, targowiska, sklepy zielarsko medyczne, pracownie protetyczne, wysypiska, transport publiczny, fermy, prosektorium, tereny rekreacyjne place zabaw i piaskownice – skontrolowano 133 obiekty, spośród 400 zewidencjonowanych, co stanowi 33,3 %.

Bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy licznych i różnorodnych obiektów, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii.

Łącznie w 2019 r. przeprowadzono w obiektach użyteczności publicznej 206 kontroli, wydano 31 decyzji nakazujących, nie nałożono mandatów karnych.

Ponadto, wydano 3 decyzje nakazujące na zarządców, administratorów budynków mieszkalnych i 4 decyzje nakazujące na właściciela, użytkowników lokali mieszkalnych (w związku z interwencjami).

Z analizy ewidencji obiektów użyteczności publicznej w okresie 2017-2019 wynika, że liczba nadzorowanych obiektów wzrosła. Niemniej jednak liczba kontroli zmalała, gdyż w ramach jednej kontroli skontrolowano kilka obiektów dotyczyło to terenów rekreacyjnych z piaskownicami.

Wśród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym, najliczniejszą grupę stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną usługę. Mniej liczne grupy stanowią: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, dworce autobusowe i kolejowe, hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie, noclegownie, obiekty sportowe, obiekty kulturalno-widowiskowe, tereny rekreacyjne z piaskownicami, cmentarze, zakłady pogrzebowe, baseny kąpielowe kryte i odkryte, areszt śledczy, apteki, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, transport publiczny, parkingi, prosekoria i inne, kontrolowane doraźnie lub akcyjnie.

Na użytek niniejszej oceny wybrano i opisano grupy obiektów reprezentowane najliczniej oraz obiekty o znaczeniu strategicznym dla ogólnego poglądu na temat obiektów użyteczności publicznej i grupy obiektów, w których kontrole w 2019 r. wykazały nieprawidłowości.

1. Domy pomocy społecznej

W ewidencji są 4 domy pomocy społecznej, 7 innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz 1 placówka zapewniająca opiekę całodobową. Skontrolowano 4 obiekty.

Podobnie jak w roku ubiegłym, kontrole wykazały, że stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń. Wszystkie skontrolowane obiekty oceniono, jako dobre. Pomieszczenia obiektów są utrzymane w dobrym stanie, pokoje pensjonariuszy, toalety i łazienki dla pensjonariuszy czyste. Obiekty są dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych, następuje systematyczna poprawa w zakresie wyposażenia - sprzęty i urządzenia są wymieniane na nowe, dostosowywane dla potrzeb osób stale leżących.

2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie

W ewidencji PPIS na terenie Bytomia funkcjonuje ogółem 18 obiektów, w tym 3 hotele i 15 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie.

Przeprowadzono kontrole w 13 obiektach (1 hotel, 12 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie).

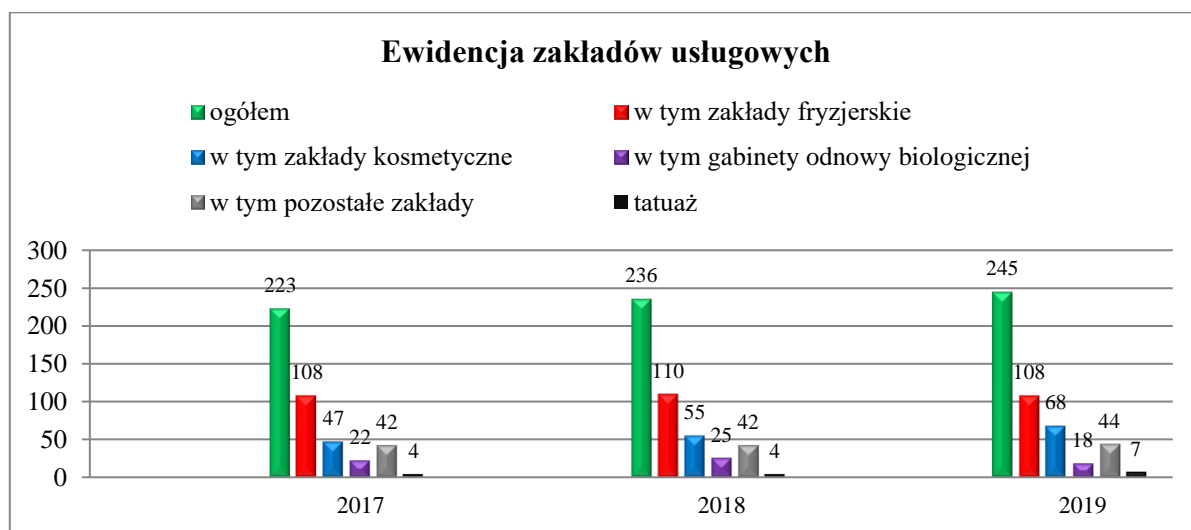
Hotele są skategoryzowane. Dysponują jednostkami mieszkalnymi z zespołami higienicznymi. Hotele mają podpisane umowy z pralniami na pranie bielizny. Bielizna czysta i brudna przechowywana jest w oddzielnych magazynach, wydzielone są pomieszczenia do przechowywania środków czystości, sprzętu porządkowego i środków dezynfekcyjnych. Postępowanie z odpadami komunalnymi prawidłowe.

W tej grupie obiektów wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące.

W porównaniu do roku ubiegłego, stan sanitarny obiektów utrzymuje się na tym samym poziomie. Na koniec 2019 r. i 2018 r. 1 obiekt oceniono, jako zły niespełniający wymagania sanitarno-higieniczne.

3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług.

Ogółem w ewidencji zakładów usługowych jest 245 zakładów (108 to zakłady fryzjerskie, 68- kosmetyczne, 7 - tatuażu, 18- odnowy biologicznej, 44 - to zakłady, w których świadczone są więcej niż jedna z usług).

Z analizy ewidencji zakładów usługowych w okresie 2017 – 2019 wynika, że liczba nadzorowanych obiektów w grupie zakładów usługowych stopniowo wzrasta.

W roku 2019 skontrolowano 84 zakłady, w tym: 37 zakładów fryzjerskich, 22 gabinetów kosmetycznych, 3 gabinety tatuażu, 9 zakładów odnowy biologicznej i 13 zakładów, w których świadczone są więcej niż 1 usługa.

W tej grupie obiektów wydano 19 decyzji administracyjnych nakazujących.

Nieprawidłowości stwierdzono w trakcie kontroli w przedmiotowych obiektach dotyczyły min.:

- brak bieżącej ciepłej wody w pomieszczeniu wykonywania usług fryzjerskich, w pomieszczeniu WC, w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym dla klientów i pracowników zakładu - niesprawny przepływowy podgrzewacz;
- brudne, zakurzone ściany i sufity we wszystkich pomieszczeniach zakładu;
- uszkodzone i przetarte tapicerki mebli będących na wyposażeniu zakładu;
- brak umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą przeznaczoną do obróbki narzędzi i mycia rąk w pomieszczeniu wykonywania usług fryzjerskich;
- zniszczona, dziurawa wykładzina podłogowa w sali ćwiczeń,
- ubytki w podłodze (betonie) przy wejściu do zakładu.

W porównaniu do roku ubiegłego, stan sanitarny obiektów uległ pogorszeniu.

Na koniec 2019 r. 10 obiektów oceniono, jako złe, natomiast na koniec 2018 r. nie stwierdzono obiektów o złym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym.

4. Dworce kolejowe i autobusowe

PPIS w Bytomiu sprawuje nadzór sanitarny nad 1 dworcem kolejowym, 1 dworcem autobusowym, 1 przystankiem autobusowym i 4 przystankami kolejowymi. W minionym roku skontrolowano wszystkie objekty.

Skontrolowane objekty, podobnie jak w roku ubiegłym, oceniono, jako, dobre. Objekty oznakowane są, jako miejsca, w których zakazane jest palenie wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych.

Pomieszczenia dworca kolejowego są utrzymane w dobrym stanie sanitarno-porządkowym oraz sanitarno-technicznym. Zapewnione są sanitariaty. Kabiny ustępowe posiadają ściany i posadzki z materiałów zmywalnych, nienasiąkliwych, miski ustępowe umieszczone w oddzielnych kabinach. Dezynfekcja sanitariatów jest prowadzona na bieżąco. Na terenie obiektu na bieżąco prowadzi się prace porządkowe, w tym usuwanie śmieci, wymianę worków w pojemnikach na odpady, zamiatanie podłoża itp., W dniu kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Kontrolą objęto również 4 przystanki kolejowe (Stacja osobowa PKP-Bytom, pl. Wolskiego; Stacja osobowa PKP- Bytom-Północ, ul. Celna; Stacja Osobowa PKP-Bytom-Karb, ul. Wrocławska; Stacja Osobowa PKP- Bytom Bobrek ul. Czackiego). Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Perony uprzątnięte. Na peronach ustawione ławki dla oczekujących na pociąg. Stan sanitarny i techniczny ławek dobry. Odpady komunalne gromadzone w koszach betonowych wyłożonych workami foliowymi.

Dworzec autobusowy zlokalizowany jest na terenie placu Wolskiego. Funkcjonuje 16 stanowisk autobusowych. Stanowiska są zadaszone, teren dworca utwardzony. Na stanowiskach znajdują się kosze betonowe na odpady komunalne, wyłożone workami foliowymi. Teren czysty sprzątnięty codziennie. W pobliżu stanowisk znajduje się ustęp publiczny, z którego mogą korzystać podróżni.

Przystanek komunikacji międzynarodowej mieści się na terenie placu parkingowego Centrum Handlowego Plejada. Wydzielone są stanowiska postoju autobusów. Dla pasażerów udostępnione są dwie oszklone wiaty z miejscami siedzącymi. Na przystanku zapewniono dostęp do toalety przenośnej typu „TOI TOI”. Toaleta czysta, nieczystości usuwane regularnie. Przystanek wyposażony jest w kosz betonowy służący do gromadzenia odpadów komunalnych. Kosz wyłożony workiem foliowym. W dniu kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Ustępy publiczne

Pod stałym nadzorem jest 14 ustępów publicznych. W 2019 r. skontrolowano wszystkie obiekty.

Ustępy podłączone są do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W pomieszczeniach zapewniono wentylację grawitacyjną i mechaniczną ciągłą lub uruchamianą automatycznie. Ściany i podłogi są o powierzchniach zmywalnych, odpornych na działanie wilgoci (położone płytki podłogowe i ścienne). Obiekty wyposażone są w umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Miski ustępowe umieszczone są w oddzielnych kabinach. Zapewniono środki higieny, tj.: mydło w płynie, ręczniki jednorazowe lub suszarki do rąk oraz papier toaletowy. Urządzenia sanitarne (miski ustępowe, pisuary, umywalki) czyste, myte i dezynfekowane. Odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach wyłożonych workami foliowymi, usuwane z obiektu na bieżąco.

W roku 2019 wydano 2 decyzje nakazujące, które są w trakcie realizacji.

Nieprawidłowości stwierdzono w niżej podanych obiektach:

1. Ustęp publiczny w Bytomiu, Plac Wolskiego - kontrola przeprowadzona w związku z interwencją wykazała nieprawidłowości takie jak: brudne, popisane ściany w pomieszczeniu kabiny ustępowej; zniszczona, trwale poplamiona wykładzina podłogowa pod muszlą ustępową; wyłamany pochwyt dla osoby niepełnosprawnej uszkodzone drzwi wejściowe – wyrwany wewnętrzny profil drzwi. Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję nakazującą. Nakazy decyzji nie zostały wykonane w terminie. Termin wykonania nakazów na wniosek strony był zmieniany dwukrotnie.
2. Ustęp publiczny w Bytomiu, Plac Sikorskiego - kontrola przeprowadzona w związku z interwencją wykazała nieprawidłowości takie jak: brudne, popisane ściany w pomieszczeniu kabiny ustępowej; zniszczona, trwale poplamiona wykładzina podłogowa pod muszlą ustępową; wyłamany pochwyt dla osoby niepełnosprawnej uszkodzone drzwi wejściowe – niedziałający elektrozamek w drzwiach. Wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję nakazującą. Nakazy decyzji nie zostały wykonane w terminie. Termin wykonania nakazów na wniosek strony był zmieniany dwukrotnie.

W porównaniu do roku ubiegłego, stan higieniczno-sanitarny obiektów pogorszył się. Na koniec roku 2019 oceniono 2 obiekty, jako złe niespełniające wymagań higieniczno-sanitarnych, natomiast w 2018 r. wszystkie obiekty były ocenione, jako dobre.

6. Noclegownia

Na terenie miasta funkcjonuje 1 noclegownia dla bezdomnych. Wyniki kontroli podobnie jak w roku ubiegłym nie wykazały nieprawidłowości. Stan sanitarny i techniczny obiektu oceniono, jako dobry. Pomieszczenia noclegowni sprzątane są przez osoby korzystające z obiektu pod nadzorem kierownictwa. Osoba zgłaszająca się do noclegowni otrzymuje komplet pościeli, ręczników, odzieży i środki higieny osobistej. Łazienki i ubikacje są wyłożone glazurą kafelkową. W noclegowni jest kuchnia z pełnym wyposażeniem, pralnia wyposażona w pralki automatyczne, suszarnia, świetlica i magazyn odzieży. Na terenie noclegowni funkcjonuje ogrzewalnia (2 pomieszczenia), przewidziana do ogrzania 40 osób.

7. Apteki i sklepy zielarsko-medyczne

Ogółem w ewidencji jest 46 aptek i 7 sklepów zielarsko-medycznych. Skontrolowano 13 obiektów (10 aptek i 3 sklepy). W 2019 r. wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące. Nieprawidłowości, które stwierdzono podczas kontroli obiektów to:

- zakurzone ściany w pomieszczeniach apteki, tj. w magazynie leków i w pomieszczeniu socjalnym, brak ciepłej wody przy umywalkach: w toalecie i śluzie;
- brudny, zakurzony sufit w izbie ekspedycyjnej.

W porównaniu do roku ubiegłego, stan sanitarny obiektów uległ poprawie. Na koniec 2019 r. jako złe pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym oceniono 2 obiekty a na koniec 2018 r. oceniono 4 obiekty.

8. Pływalnie

Nadzorem sanitarnym objętych jest 6 obiektów, w tym 5 pływalni (basenów) krytych całorocznych i 1 pływalnia (basen) odkryty - sezonowy. Wszystkie obiekty zostały skontrolowane.

W roku 2019 wydano 3 decyzje nakazujące, nieprawidłowości które stwierdzono podczas kontroli w niżej podanych obiektach to:

1. Pływalnia kryta w Bytomiu, ul. Chorzowska 28a - przeprowadzona kontrola wykazała zardzewiałe, zniszczone, uszkodzone szafki na odzież w szatni damskiej, męskiej i w pomieszczeniu dla ratowników; zakurzone z odpryskami farby ściany i sufity w szatni dla kobiet; brudne z odpryskami farby ściany w pomieszczeniu dla ratowników.
2. Pływalnia kryta w Bytomiu ul. Parkowa 1 - przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowości zaciek, zawilgocenie na ścianie przy oknie i na suficie korytarza ogólnodostępnego na parterze budynku; zniszczona powierzchnia metalowych szafek w szatni dla ratowników; brudne ściany w pomieszczeniu siłowni; zniszczone klamki (mechanizmy zamykania) w drzwiach przebieralni w szatni damskiej i męskiej.
3. Pływalnia odkryta w Bytomiu, ul. Wrocławska b/n - przeprowadzona kontrola wykazała brak bieżącej ciepłej wody przy umywalkach w toaletach dla kobiet, dla mężczyzn, dla osób niepełnosprawnych oraz dla personelu.

Na koniec, 2019 r. jako złe oceniono 2 obiekty. W porównaniu do roku ubiegłego stan sanitarno-higieniczny i techniczny uległ pogorszeniu. Na koniec 2018 r., jako zły oceniono 1 obiekt.

9. Obiekty sportowe i obiekty kulturalno- widowiskowe

Liczba obiektów w ewidencji wynosi 28, skontrolowano 5 obiektów. W roku 2019 wydano 2 decyzje nakazujące. Nieprawidłowości stwierdzono w trakcie kontroli były następujące:

1. Hala Sportowa w Bytomiu, ul. Modrzewskiego 5 a – przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowości takie jak: odrapane ściany i ubytki farby z zawilgoczeniami; uszkodzone drzwi w pomieszczeniach sanitarnych; ubytki w kasetonach i popękane kasetony sufitowe w szatniach i toaletach; zniszczona, zardzewiała armatura sanitarna; zniszczone, zaśniedziałe systemy splukiwania wody w pisuarach.
2. Muzeum Górnośląskie w Bytomiu - przeprowadzona kontrola w związku z interwencją wykazała, że w pomieszczeniach muzeum wykonano badania czystości mikrobiologicznej powietrza w kierunku obecności bakterii drożdży oraz grzybów. Próbkę powietrza zostały pobrane dwukrotnie w dniach 04.10.2018 r. i 28.01.2019 r. Wyniki badań wykazały, że zanieczyszczenie powietrza bioaerozolem w pomieszczeniach Muzeum Górnośląskiego w Centrum Edukacji znacznie przekroczyły dopuszczalne wartości, zatem powietrze nie odpowiadało wymaganiom higieniczno-sanitarnym i stanowiło potencjalne zagrożenie dla pracowników muzeum. W pomieszczeniach Centrum Edukacji nie zapewniono należytego stanu sanitarno-higienicznego w trakcie prowadzenia zajęć edukacyjnych. W związku ze stwierdzonym zagrożeniem, wszczęto postępowanie administracyjne. W oparciu o protokół kontroli oraz wyniki badań czystości mikrobiologicznej powietrza wydano decyzję administracyjną nakazującą w terminie natychmiastowym wstrzymanie zajęć edukacyjnych dla dzieci prowadzonych w Centrum Edukacji do czasu poprawy czystości mikrobiologicznej powietrza w pomieszczeniach zajęć. Pomieszczenia decyzją Dyrektora Muzeum zostały wyłączone z użytkowania i rozpoczęto w nich prace remontowe.

W porównaniu do roku ubiegłego stan sanitarno-higieniczny i techniczny nie uległ poprawie. Na koniec 2019 r. jako złe pod względem sanitarno-technicznym oceniono 2 obiekty, jak w roku 2018.

10. Place zabaw, piaskownice

Ogółem w ewidencji są 123 obiekty. W 2019 r. skontrolowano 90 placów zabaw i piaskownic.

W roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą dotyczącą 8 piaskownic zlokalizowanych na terenie miasta Bytom.

Kontrola piaskownic zlokalizowanych w Bytomiu wykazała liczne ubytki w obramowaniu piaskownic, co zagrażało bezpieczeństwu korzystających z nich dzieci.

11. Inne informacje

Pracownicy Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska w roku sprawozdawczym prowadzili również czynności dotyczące opiniowania imprez masowych, ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich, przewozu zwłok i prochów ludzkich, opiniowanie regulaminów i procedur przeciwepidemicznych.

PPIS w Bytomiu wydał 3 opinie dot. imprez masowych oraz nadzorował ich przebieg.

Ponadto w 2019 r. wydano 16 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich. Wszystkie ekshumacje odbyły się pod nadzorem upoważnionych przedstawicieli PPIS w Bytomiu.

Wydano również 1 decyzję zezwalającą na przewóz urny poza granice państwa i 31 postanowień zezwalających na sprowadzenie zwłok i prochów z zagranicy.

W roku sprawozdawczym zaopiniowano pozytywnie 25 procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi dla zakładów usługowych.

Wydano 4 opinie projektów regulaminów porządku i czystości w gminach oraz uchwał w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych i 1 opinię w sprawie niezwłocznego usunięcia odpadów.

12. Interwencje

W 2019 roku do PSSE w Bytomiu wpłynęło ogółem 74 wniosków mieszkańców o podjęcie interwencji w obiektach na terenie miasta Bytom.

PPIS w Bytomiu rozpatrzył 67 spraw, 7 przekazał do rozpatrzenia innym organom zgodnie z kompetencjami, w tym 1 po wstępnym rozpatrzeniu. Pracownicy Sekcji HK przeprowadzili 56 kontroli interwencyjnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano: 12 decyzje nakazujących, 5 decyzji zmieniających, 2 decyzje umarzającą postępowanie oraz w jednym przypadku wydano zalecenia doraźne. 12 interwencji okazało się zasadnych. Wszystkie osoby wnioskujące o interwencję, otrzymały odpowiedzi pisemne o sposobie rozpatrzenia sprawy.

Największa liczba zgłoszonych interwencji – 25 dot. zagrożenia spowodowanego obecnością insektów, gryzoni i zwierząt oraz uciążliwych lokatorów, którzy poprzez niewłaściwe użytkowanie lokali mieszkalnych stwarzali dogodne warunki do namnażania się insektów i gryzoni. Wszystkie zgłoszenia zostały rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu w ramach posiadanych kompetencji – 22 w formie pisemnej odpowiedzi do strony, w 3 przypadkach przeprowadzono kontrole (przeprowadzono łącznie 9 kontroli). Zasadne okazały się 3 interwencje, wydano 4 decyzje zarządzające nakazujące na 2 lokale mieszkalne a w jednym lokalu mieszkalnym wydano zalecenia pokontrolne.

Drugą grupę stanowiły interwencje dot. złego stanu sanitarnego budynków - klatek schodowych, piwnic i strychów. Odnotowano 20 zgłoszeń. 1 sprawę bez wstępnego rozpatrzenia przekazano do PINB w Bytomiu pozostałe 19 PPIS w Bytomiu rozpatrzył w ramach posiadanych kompetencji. Przeprowadzono 24 kontrole, wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące. 3 interwencje okazały się zasadne.

Administratorzy budynków po zgłoszeniu przez mieszkańców problemów podejmowali właściwe działania w celu poprawy warunków sanitarnych.

Kolejną grupę stanowiły interwencje dot. niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej. Wpłynęło 9 zgłoszeń, które PPIS w Bytomiu rozpatrzył we własnym zakresie. 1 sprawa wymagała jedynie pisemnej odpowiedzi do strony, a w 8 przypadkach przeprowadzono kontrolę. Przeprowadzono 14 kontroli i wydano 5 decyzji nakazujących. 4 interwencje okazały się zasadne.

Ponadto PPIS w Bytomiu otrzymał 6 zgłoszeń dot. nieprawidłowego gromadzenia odpadów stałych. 2 zgłoszenia bez wstępnego rozpatrzenia zostały przekazane do Urzędu Miasta w Bytomiu. 4 zgłoszenia zostały rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu. 3 rozpatrzone

pismem do strony natomiast jedna interwencja wymagała podjęcia czynności kontrolnych. 1 interwencja okazała się zasadna.

W stosunku do poprzedniego roku sprawozdawczego, liczba zgłoszeń związanych z niewłaściwym stanem sanitarnym posesji zwiększyła się o 2. Przyjęto 5 interwencji, z czego 2 pozostawiono bez wstępnego rozpatrzenia, w 1 przypadku po wstępnym rozpatrzeniu przeprowadzono kontrolę, a w 2 przypadkach sprawy wymagały jedynie pisemnej odpowiedzi do strony.

Kolejną grupę interwencji rozpatrzonych przez PPIS w Bytomiu stanowiły sprawy dotyczące awarii kanalizacyjnych. Wpłynęły 4 interwencji, z czego 1 rozpatrzono pismem do strony. W 3 przypadkach przeprowadzono czynności kontrolne, a 1 interwencja okazała się zasadna.

W 2019 r. wpłynęły także:

- 2 interwencje dot. zagrzybienia pomieszczeń, które zostały rozpatrzone pismem do strony;
- 1 interwencja dotyczyła nieprawidłowości związanych z gromadzeniem odpadów medycznych, przeprowadzono 2 kontrole;
- 1 interwencja dotyczyła zanieczyszczenia fekaliami ludzkimi terenu wokół stacji transformatorowej, w związku z czym sprawa została przekazana do Urzędu Miasta w Bytomiu;
- 1 zgłoszenie dotyczące nieprzyjemnych zapachów z przepompowni ścieków zostało rozpatrzone pismem do strony.

W porównaniu do roku ubiegłego, ilość wpływających interwencji zmniejszyła się o 1 zgłoszenie (w 2019 r. wpłynęły 74 interwencje, w 2018 r. wpłynęło 75 interwencji). Natomiast liczba zasadnych zgłoszeń wzrosła o 5 (w 2019 r. zasadnych 12 zgłoszeń, w 2018 r. zasadnych 7 zgłoszeń).

Wnioski:

W roku 2019, podobnie jak w roku ubiegłym zdecydowana większość skontrolowanych obiektów spełniała podstawowe wymagania higieniczno-sanitarne i techniczne.

Brak rozporządzenia wykonawczego, regulującego wymagania sanitarne dla zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej powoduje utrudnienia w sprawowaniu właściwego bieżącego nadzoru nad tymi obiektami.

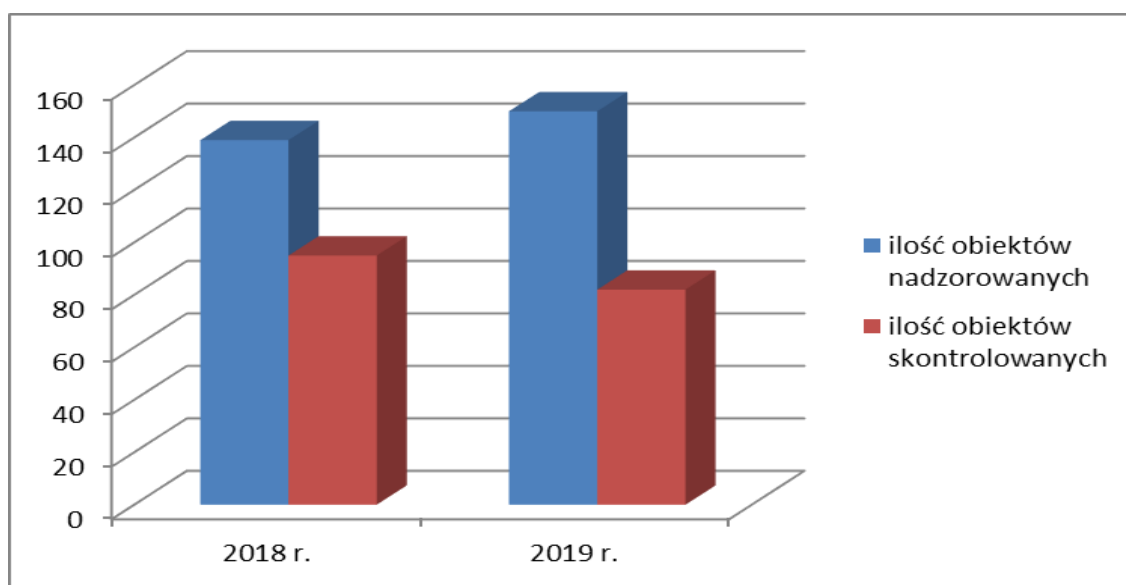
W 2019 r. liczba zgłoszeń interwencyjnych zmalała. Podobnie jak w latach ubiegłych, największą grupę stanowiły sprawy dotyczące uciążliwych lokatorów, którzy poprzez niewłaściwe użytkowanie lokali mieszkalnych stwarzali doskonałe warunki do namnażania się insektów i gryzoni oraz powodowali uciążliwości zapachowe dla innych lokatorów. Ponadto, liczne interwencje dotyczyły nienależytego stanu sanitarnego części wspólnych dla lokatorów w budynkach wielorodzinnych.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2019 r. na terenie m. Bytomia bieżącym nadzorem sanitarno-higienicznym objętych było 150 obiektów, skontrolowano w tym okresie 82 obiekty, co stanowi 55 %.

W porównaniu do roku 2018 r. sytuację ilustruje poniższy wykres.

Liczba nadzorowanych obiektów w porównaniu do roku 2018 zwiększyła się o 14 nowych placówek, a likwidacji uległy 4 placówki.

1. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych

➤ Szkoły

W 2019 r. pod nadzorem było 35 szkół, w tym 28 szkół podstawowych, 2 szkoły policealne i 5 zespołów szkół. Skontrolowano 26 z nich, w porównaniu do roku ubiegłego liczba ta uległa zmniejszeniu.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie wydano decyzji administracyjnych nakazujących, podobnie jak w roku 2018 r.

Zmniejszyła się liczba decyzji zmieniających termin wykonania zarządzeń decyzji wydanych w latach wcześniejszych - z 19 decyzji prolongowanych w roku 2018 do 10 w roku 2019 r.

Nadal istnieją placówki, w których wydane decyzje administracyjne w latach wcześniejszych są kilkakrotnie prolongowane, co powoduje znaczne pogorszenie się stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego. Są to następujące placówki.:

1. Szkoła Podstawowa nr 9, Bytom, ul. Matejki 15 - decyzja administracyjna z 2009 r. z terminem wykonania do 31.12.2020 r. po 6 prolongatach – dotyczy złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń sanitarnych i stolarki okiennej w pomieszczeniach.
2. Szkoła Podstawowa nr 9, Bytom, ul. Matejki 15 - decyzja administracyjna z 2010 r. z terminem wykonania do 31.12.2020 r. po 9 prolongatach – dotyczy złego stanu technicznego boiska szkolnego i stolarki okiennej w salach zajęć,
3. Szkoła Podstawowa nr 32, Bytom, ul. Szymały 124- decyzja administracyjna z 2017 r. po 5 prolongatach, z terminem wykonania do 15.09.2020 r., dotyczy złego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitu sali gimnastycznej oraz pomieszczeń sanitarnych dla uczniów, z terminem wykonania do 31.12.2019 r., dot. złego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń sanitarnych w dwóch segmentach i z terminem wykonania do 31.08.2020 r., dot. pozostałych pomieszczeń sanitarnych.

W roku sprawozdawczym tylko jedna placówka wykonała w całości decyzję nakazującą wydaną w latach wcześniejszych, tj.:

1. Szkoła Podstawowa nr 3, Bytom, ul. Strażacka 2
- odmalowano ściany na klatkach schodowych.

W porównaniu z poprzednim rokiem sprawozdawczym liczba decyzji wyegzekwowanych uległa zmniejszeniu.

We wszystkich placówkach szkolnych jest odpowiedni dostęp do środków higieny osobistej.

W ramach profilaktyki zdrowotnej i współpracy z pielęgniarkami szkolnymi wykonano pomiary w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w wytypowanych placówkach będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu.

Ponadto dokonano pomiarów wagi tornistrów u 1926 uczniów w 118 oddziałach. 23 % przebadanych uczniów nosiło zbyt ciężki tornister – powyżej 15% masy ciała.

Przedszkola i inne formy

W 2019 r. pod nadzorem PSSE w Bytomiu było 60 przedszkoli, z których skontrolowano 37.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono prawidłowy stan sanitarno – higieniczny i techniczny.

Istnieją jednak placówki publiczne, w których stan sanitarno-higieniczny i techniczny uległ pogorszeniu, a nakazy ujęte w decyzjach nie są realizowane terminowo, są to następujące placówki:

1. Przedszkole Miejskie nr 32, Bytom, ul. Arki Bożka 19, decyzja administracyjna z 2012 r. z terminem wykonania do 31.12.2020 r. po 7 prolongatach – dotyczy złego stanu stolarki okiennej w salach zajęć.
2. Przedszkole Miejskie nr 15, Bytom, ul. Szymały 122, decyzja administracyjna z 2008 r. z terminem wykonania do 31.08.2020 r. po 11 prolongatach – dotyczy pomieszczeń sanitarnych dla personelu.
3. Przedszkole Miejskie nr 10, Bytom, ul. Strzelców Bytomskich 152 – decyzja administracyjna z 2009 r. z terminem wykonania do 31.08.2020 r. po 10 prolongatach – dotyczy stolarki okiennej w pomieszczeniach oraz ogrodzenia terenu placówki,

4. Przedszkole Miejskie nr 33, Bytom, ul. Konstytucji 1, decyzja administracyjna z 2010 r. z terminem wykonania do dnia 31.12.2020 r., po 8 prolongatach – dotyczy złego stanu technicznego stolarki okiennej w salach zajęć oraz podłogi w sali zajęć oraz z terminem do dnia 31.12.2019 r., - dotyczy złego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń sanitarnych dla dzieci.

W 2019 roku pięć placówek wykonało w całości decyzje administracyjne wydane w latach wcześniejszych. Liczba ta w porównaniu z rokiem ubiegłym uległa zwiększeniu. W całości wykonano nakazy ujęte w decyzjach nałożonych na następujące placówki:

1. Przedszkole Miejskie nr 32, Bytom, ul. Arki Bożka 19
 - wykonano remont pomieszczeń sanitarnych dla dzieci,
2. Przedszkole Miejskie nr 8, Bytom, ul. Wrocławska 44
 - wymieniono ogrodzenie na nowe wraz z remontem schodów zewnętrznych prowadzących na plac zabaw,
3. Przedszkole Miejskie nr 58, Bytom, ul. Nowa 66
 - wykonano remont nawierzchni drogi dojścia do budynku placówki,
4. Przedszkole Miejskie nr 23, Bytom, ul. Bławatkowa 3
 - wykonano remont podłogi w sali zajęć,
5. Przedszkole Miejskie nr 12, Bytom, ul. Oświęcimska 12
 - zapewniono równą nawierzchnię na terenie ogrodu przedszkolnego.

18 placówek zostało skontrolowanych pod kątem oceny stanu sanitarno-technicznego placu zabaw. Wszystkie placówki posiadały place zabaw, które zostały wyposażone w prawidłowy sprzęt do zabaw. We wszystkich placówkach dokonywane są regularne przeglądy BHP urządzeń i sprzętu do zabaw. Piasek wymieniany zgodnie z wymogami. Piaskownice zabezpieczane plandekami przed zanieczyszczeniami odpadami zwierzęcymi. Podobnie jak w roku ubiegłym w miarę potrzeb dyrektorzy placówek zakupują nowy sprzęt do zabaw z certyfikatami stanowiący wyposażenie placów zabaw oraz nowe wyposażenie do sal zajęć.

Żłobki

W roku sprawozdawczym pod nadzorem było 12 placówek, w tym 1 klub malucha. W 2019 r. utworzono 3 nowe placówki a likwidacji uległa 1 placówka.

Skontrolowano 12 placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. W trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych stwierdzono, że stan sanitarno-higieniczny i techniczny w pomieszczeniach i na terenie placówek jest prawidłowy.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

W 2019 r. pod nadzorem PPIS w Bytomiu znajdowało się 16 świetlic środowiskowych oraz 3 warsztaty terapii zajęciowej. Skontrolowano 6 placówek a stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych placówek nie budził zastrzeżeń.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W zakresie badań problemowych w 2019 roku dokonano pomiarów mebli przedszkolnych i szkolnych w wytypowanych placówkach, tj.:

- 2 przedszkola - zmierzono w nich 184 dzieci w 9 oddziałach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.
- 3 szkoły podstawowe - zmierzono w nich 366 dzieci w 18 oddziałach. Nieprawidłowości nie stwierdzono a placówki są sukcesywnie doposażane w nowe meble o zróżnicowanych wysokościach, dostosowane do zasad ergonomii, posiadające stosowne certyfikaty.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W trakcie przeprowadzania kontroli kompleksowych w 2019 r. w 14 szkołach dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny, uwzględniając potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia.

Ocena warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W roku sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji administracyjnych nakazujących, dot. nieprawidłowości bloków sportowych, miejsc do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i urządzeń sportowych.

Ogólny stan techniczny sprzętu sportowego na terenie bloków sportowych jest dobry. Odnotowuje się, że młodzież korzysta z natrysków sporadycznie.

Wszystkie skontrolowane szkoły posiadały boiska lub teren rekreacyjny.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli, we wszystkich szkołach dokonywana była ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie doposażane w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony ochraniające przed nadmiernym nasłonecznieniem.

Stan sanitarno-higieniczny był bez zastrzeżeń.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych)

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2018, jak i w 2019 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. W pracowniach chemicznych lub na ich zapleczach gdzie stosowane są w czasie zajęć substancje niebezpieczne zapewniony jest dopływ wody bieżącej zimnej. W pracowniach znajdują się aktualne spisy wykorzystywanych w czasie zajęć z chemii niebezpiecznych substancji chemicznych. Nauczyciele z chemii posiadają aktualne karty charakterystyki substancji niebezpiecznych, które udostępniane są w czasie kontroli. Niebezpieczne substancje chemiczne są prawidłowo przechowywane w wydzielonych zamykanych szafach, w pojemnikach prawidłowo oznakowanych. Wszystkie pracownie posiadają apteczki pierwszej pomocy. Nauczyciele posiadają zaświadczenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Niektóre szkoły nie posiadają substancji niebezpiecznych w pracowniach chemicznych. W szkołach tych zajęcia z chemii są realizowane wyłącznie w formie wykładu bądź pokazu.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

Podczas oceny spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w szkołach dokonywano oceny stanu sanitarno-higienicznego i technicznego gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W roku sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie. We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budzi zastrzeżeń. Zdecydowana większość gabinetów posiada nowe wyposażenie pomieszczeń zgodnie z obowiązującymi wymogami. Wszystkie gabinety posiadają umywalki z dopływem wody bieżącej ciepłej i zimnej. Przy umywalkach znajdują się dozowniki ze środkiem myjącym oraz ze środkiem dezynfekcyjnym.

Pielęgniarki szkolne w ramach swojej działalności dokonują bieżących przeglądów czystości skóry uczniów zgodnie z wewnętrznymi procedurami opracowanymi przez dyrektorów placówek, co odnotowywane jest w dokumentacji medycznej. Wszystkie gabinety wyposażone są w środek do dezynfekcji pomieszczenia wraz z wyposażeniem.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2019 r. w ramach akcji „Zima w mieście” w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłoszono 7 turnusów wypoczynku w formie półkolonii. Skontrolowano 6 z nich, w trakcie trwania wypoczynku w miejscu zamieszkania, w tym 4 wspólnie z pracownikiem Sekcji HŻŻiPU w ramach współpracy między sekcjami PSSE Bytom. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 278 dzieci i młodzieży. W porównaniu z ubiegłym rokiem sprawozdawczym liczba turnusów zgłoszonych w bazie MEN uległa nieznacznemu zmniejszeniu, natomiast liczba turnusów skontrolowanych była taka sama. Nie stwierdzono

nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w placówkach wypoczynku zimowego.

W ramach Akcji „Lato 2019” zgłoszonych zostało 17 turnusów letniego wypoczynku w formie półkolonii w miejscu zamieszkania. Liczba ta w porównaniu z rokiem 2018 uległa zmniejszeniu. W czasie trwania turnusów skontrolowano 8 placówek, w tym 3 wspólnie z pracownikiem Sekcji HŻŻ w ramach współpracy między sekcjami PSSE Bytom. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 408 dzieci i młodzieży. W porównaniu z rokiem 2018 liczba kontroli sanitarnych przeprowadzonych w obiektach wypoczynku letniego uległa nieznacznemu zwiększeniu.

We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej uczestników wypoczynku.

5. Interwencje

W 2019 r. nie zgłoszono żadnej interwencji, podobnie jak w 2018 roku.

Wnioski:

Nadal stwierdza się konieczność terminowego realizowania nakazów decyzji administracyjnych PPIS w Bytomiu i większego zaangażowania organu prowadzącego w zabezpieczenie odpowiedniej ilości środków finansowych z przeznaczeniem na prace remontowe, których dyrektorzy placówek nie są w stanie zrealizować we własnym zakresie. Wielokrotne prolongowanie nakazów decyzji administracyjnych powoduje znaczne pogorszenie się warunków sanitarno-higienicznych i technicznych w placówkach.

Na terenie miasta Bytom większość kontrolowanych placówek posiada opracowane procedury wewnętrzne na wypadek wystąpienia chorób zakaźnych lub pasożytniczych, w tym dot. wszawicy. Opracowane procedury są zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia.

W nadzorowanych placówkach podjęto działania w ramach promocji zdrowia, które dotyczyły:

- wystąpienie do dyrektorów niepublicznych i publicznych szkół podstawowych i przedszkoli w zakresie profilaktyki grypy wraz z dystrybucją plakatów i ulotek dotyczących choroby,
- dystrybucja plakatów i ulotek do publicznych i niepublicznych żłobków i klubów malucha dotyczących ospy wietrznej.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena i kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy, w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Na terenie miasta Bytomia nadzorem objętych jest 218 obiektów o różnej formie prawnej, prowadzących działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W kontrolowanych zakładach prowadzony był nadzór nad warunkami higieny pracy w następujących zakresach:

- ocena przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy oraz przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych;
- kontrola warunków pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników narażonych na substancje rakotwórcze zawarte w lekach cytostatycznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki;
- przestrzeganie przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest;
- ocena realizacji wymogów w zakresie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3 oraz substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych;
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów;
- ocena stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń zakładów w związku ze zgłoszoną interwencją;
- ocena przestrzegania przepisów w zakresie kart charakterystyki i oznakowania wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w związku z występowaniem przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy;
- ocena realizacji wymogów w zakresie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy;
- nadzór nad środkami zastępczymi.

W roku 2019 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie miasta Bytomia skontrolowanych zostało 83 obiektów, w których przeprowadzono 100 kontroli.

W zakładach podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości, które dotyczyły zagadnień w zakresie:

Badań i pomiarów środowiska pracy:

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;
- brak rejestrów i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz bieżącego uzupełniania tych kart badań;
- nie poinformowano pracowników o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy;
- przekroczenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy poniżej dopuszczalnych norm;

- nie sporządzono programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas w środowisku pracy.

Złego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń:

- brudne, zniszczone, z ubytkami tynku ściany i sufity w pomieszczeniach pracy i w pomieszczeniach higienicznosanitarnych;
- ubytki w posadzce betonowej pomieszczeń pracy oraz zniszczona podłoga w pomieszczeniach higienicznosanitarnych;
- brak dopływu ciepłej wody do umywalek;
- nie zapewniono wymaganej przestrzeni pomiędzy stanowiskami pracy;
- brak świetlówek w punktach świetlnych pomieszczeń higienicznosanitarnych;
- zbyt mała wolna objętość pomieszczenia przypadająca na pracownika;
- zniszczone szafki na odzież wierzchnią i roboczą pracowników;
- uszkodzona armatura prysznicowa, ustępowa, umywalkowa;
- brak lub nieskuteczna wentylacja w pomieszczeniach higienicznosanitarnych;
- brak szafek indywidualnych do przechowywania posiłków własnych przez pracowników;
- zbyt mała liczba umywalek, szafek odzieżowych w stosunku do ilości zatrudnionych pracowników;
- brak zlewozmywaka w pomieszczeniu jadalni;
- nie wystarczająca ilość kabin natryskowych do liczby zatrudnionych pracowników i rodzaju wykonywanych prac;
- nie wystarczająca ilość umywalek do liczby zatrudnionych pracowników i rodzaju wykonywanych prac;
- nie zastosowano odprowadzania pyłów z miejsca ich powstawania na hali;
- nieskuteczna wentylacja na hali produkcyjnej.

Substancji i mieszanin chemicznych:

- brak aktualnych spisów stosowanych substancji i mieszanin stwarzających zagrożenie oraz kart charakterystyki;
- w ocenie ryzyka zawodowego nie ujęto informacji dotyczących czynników chemicznych na stanowiskach pracy;
- wprowadzane do obrotu chemikalia nie posiadają kart charakterystyki i oznakowania w języku polskim,
- pracownicy nie zapoznali się z informacjami zawartymi w kartach charakterystyki;
- nie opracowano i nie wdrożono do stałego stosowania instrukcji w zakresie bhp podczas prac z użyciem substancji i mieszanin chemicznych z uwzględnieniem informacji zawartych w kartach charakterystyki;
- nie opracowano instrukcji określającej sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu substancji i mieszanin chemicznych;

Szkodliwych czynników biologicznych:

- brak uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego szczegółowych informacji dotyczących narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne.

Substancji ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym:

- nie przesłano informacji do ŚPWIS o substancjach, mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 30 decyzji administracyjnych.

W nadzorowanych zakładach występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: pyły, hałas, drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne, w których na stanowiskach pracy przeprowadzane były badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy nie przestrzegają częstotliwości wykonywania badań i pomiarów oraz nie uzupełniają na bieżąco rejestru i kart czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy. W 2019 r. w jednym zakładzie stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Ponadto w innych zakładach nastąpiły przekroczenia czynników szkodliwych – hałas i pyły węgla kamiennego zaw. SiO₂ utrzymują się od lat na stałym poziomie mimo podjętych działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na te czynniki. Zakłady realizując program działań organizacyjno-technicznych wprowadzały i nadal wprowadzają nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu zapobieganie powstawania chorób zawodowych. Pracodawcy dostarczali na bieżąco pracownikom środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy.

W Bytomiu znajduje się podmiot zajmujący się dystrybucją prekursorów narkotykowych kat. 2 i 3 takich jak nadmanganian VI potasu, toluen, aceton, kwas siarkowy, solny. Zakład ten prowadzi na bieżąco i przechowuje dokumenty handlowe dot. wprowadzania do obrotu prekursorów kat. 2 zawierające nazwę prekursora, ilość i wagę, nazwę i adres odbiorcy oraz deklarację klienta dot. wykorzystania prekursorów. Posiadane deklaracje klienta są zaktualizowane zgodnie z obowiązującymi wzorami. Przedsiębiorca zarejestrował się u Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych w Łodzi jako wprowadzający do obrotu prekursorzy kategorii 2.

Na terenie miasta Bytom przeprowadzono 1 kontrolę w firmie będącej dalszym użytkownikiem i formulatorem wprowadzającym e-liquidy na rynek Unii Europejskiej. Zakresem kontroli było stosowanie i wprowadzania do obrotu substancji chemicznych. W toku kontroli ustalono, iż firma sporządza karty charakterystyki wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych, których treść i format są zgodne z aktualnym stanem prawnym, przekazywane na bieżąco odbiorcom. Informacje zawarte na etykietach produktów są spójne z danymi zawartymi w sekcji 2 karty charakterystyki.

W ramach projektu BPR-EN-FORCE 1 (BEF-1) dotyczącego egzekwowania przepisów dotyczących substancji czynnych w wyrobach poddanych działaniu produktów biobójczych oraz oznakowaniem takich wyrobów, zgodnie z kryteriami i wytycznymi BPR przeprowadzono 1 kontrolę u dystrybutora. W ramach przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono uchybień. Wszystkie skontrolowane produkty spełniały wymogi w zakresie przepisów prawnych. Dostawca posiada aktualne karty charakterystyki i oznakowania spełniające wymogi prawne wynikające z rozporządzenia (WE) 1907/2006 (REACH) oraz rozporządzenia CLP.

W ramach bieżącego nadzoru przeprowadzono 1 kontrolę u dystrybutora w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych. Skontrolowane produkty chemiczne posiadały oznakowanie zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz aktualne karty charakterystyki sporządzone w języku polskim, posiadające treść i format zgodnie z obowiązującym stanem prawnym. Informacje zawarte na oznakowaniu opakowań były spójne z treścią zawartą w sekcji 2 kart charakterystyki.

Na terenie Miasta Bytomia prowadzi działalność 28 zakładów, w których występuje narażenie na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Na stanowiskach pracy w zewidencjonowanych zakładach występuje narażenie na: azbest, benzen, niskowrząca frakcja benzynowa, benzo(a)piren, tlenek chromu VI, siarczan chromu, azotan sodu, amonu azotan, fluorowodór, bromian potasu, dichromian potasu, chromian VI potasu, siarczan hydrazyny, siarczan VI kadmu II, chloroform, dichlorek kobaltu 6 hydrat, czerwień zasadowa 9, formaldehyd, agar z chloramfenikolem, acedamit, kadm metal, kadmu siarczan hydrat, kobaltu II chlorek hydrat, błękit trwały, di sodu tetraboran, hydroksyloaminy chlorowodorek, cykloheksimid (dodatek wybiórczy dla agaru) arsenu trójtlenek, zieleń malachitowa, smoły węglowe, sadze węglowe, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, czerwień zasadową, bromian potasu, promieniowanie jonizujące; prace związane z narażeniem na pył drewna twardego (dąb i buk); procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

W 2019 r. w ramach kontroli warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na substancje rakotwórcze zawarte w lekach cytostatycznych przeprowadzono 1 kontrolę w podmiocie: leczniczym. Przeprowadzona kontrola wykazała uchybienia w ramach stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń apteki, w tym magazynie leków cytostatycznych. W związku z powyższym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą.

2. Nadzór nad środkami zastępczymi.

W 2019 r. na terenie miasta Bytomia przeprowadzono liczne wizytacje w związku z prowadzonym monitoringiem w zakresie przestrzegania ustawowego nakazu zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych w Punkcie wydawania przesyłek w Bytomiu przy ul. Świętochłowskiej 14. W trakcie wizytacji stwierdzono, że obiekt był nieczynny.

3. Choroby zawodowe

W roku 2019 roku PPIS w Bytomiu wydał 21 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym 9 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej i 12 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. W roku bieżącym wydano decyzje stwierdzające - pylice płuc (7), przewlekła choroba narządu głosu (1) oraz obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem (1). Stwierdzono 9 przypadków chorób zawodowych: pylice płuc (poz. 3 – 7 przypadków), przewlekła choroba narządu głosu (poz. 15 – 1 przypadek), obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem (poz. 21 – 1 przypadek).

W/w choroby były spowodowane działaniem pyłów zwłókniających, nadmiernym wysiłkiem głosowym oraz hałasem.

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2018 i 2019

Numer choroby zawodowej i nazwa	2018 r.	2019 r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz.3 - pylice płuc	9	7
poz. 6 – astma oskrzelowa	1	0
poz. 15 – przewlekła choroba narządu głosu	1	1
poz. 17 - nowotwór złośliwy powstały w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	1	0
poz. 20 - przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy	2	0
poz. 21 - obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem (...)	1	1
Razem	15	9

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie miasta Bytomia w porównaniu do roku 2018 zmalała liczba stwierdzonych chorób zawodowych (z 15 na 9). W roku 2019 nie pojawiły się przypadki, które notowano w 2018 r., tj. astma oskrzelowa (poz. 6), nowotwór złośliwy powstały w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi (poz. 17), przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego (poz. 20). W stosunku do 2018 r. zmalała ilość stwierdzonych chorób zawodowych, głównie z poz. 3 – pylice płuc (z 9 na 7 przypadków), stwierdzono taką samą ilość chorób zawodowych z poz. 15 - przewlekła choroba narządu głosu (po 1 przypadku) oraz z poz. 21 obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem (po 1 przypadku).

4. Działalność interwencyjna

W 2019 r. wpłynęło 7 wniosków o podjęcie interwencji. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone, a dotyczyły:

- nieprawidłowych warunków higieniczno-sanitarnych w prywatnych firmach i zakładach pracy,
- uciążliwości dla mieszkańców z pobliskiego zakładu.

W związku ze zgłoszonymi wnioskami o interwencję przeprowadzono 6 kontroli. Przeprowadzone kontrole wykazały, że 2 z wniesionych wniosków było zasadnych, w związku z czym wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące oraz nałożono 1 mandat karny na kwotę 300 zł i wydano zalecenia pokontrolne. Jeden wniosek przekazano

do rozpatrzenia zgodnie z właściwością rzeczową do Państwowej Inspekcji Pracy i Państwowej Inspekcji Handlowej.

Wnioski:

1. W toku kontroli zauważa się, iż pracodawcy przywiązują wagę do obowiązków przeprowadzania pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy i zapoznają pracowników z wynikami przeprowadzanych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, jednakże zapominają o częstotliwości dokonywania pomiarów.
2. Podobnie jak w latach ubiegłych są uwagi do opracowanych ocen ryzyka zawodowego. W tych ocenach pracodawcy nie uwzględniają narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz substancje i mieszaniny chemiczne, które znajdują się na stanowiskach pracy. Pracodawcy opracowują oceny narażenia, ale w dalszym ciągu nie uwzględniają narażenia pracowników na poszczególne czynniki szkodliwie występujące w środowisku pracy.
3. Porównując ilość wydanych kart stwierdzeń chorób zawodowych w roku sprawozdawczym do 2018 r., zauważono spadek ogólnej liczby stwierdzonych przypadków chorób zawodowych.
4. W ramach prowadzonego nadzoru podejmowane były działania profilaktyczne w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Realizowano tu jedno z ważnych, ustawowych zadań jakim jest nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy oraz kontrola i przestrzeganie przepisów dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. W ramach europejskiej kampanii informacyjnej na lata 2018 – 2019 pt. „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy – Substancje niebezpieczne pod kontrolą” pracownicy dostarczali informacji na temat zagrożeń związanych z występowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych w miejscu pracy oraz podnosili poziom świadomości w zakresie ograniczania ryzyka stwarzanego przez te substancje. W ramach w/w kampanii pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE w Bytomiu rozdawali w kontrolowanych zakładach materiały informacyjne oraz zachęcali do skorzystania przez pracodawców z udziału w konkursie dobrych praktyk.
5. W ramach nadzoru na środkami zastępczymi w roku sprawozdawczym można stwierdzić, że wszystkie obiekty z terenu Bytomia zajmujące się wprowadzaniem do obrotu tzw. „dopalaczy” uległy likwidacji.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkałych i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.:

obiekty żywnościowo-żywnościowe, obiekty usługowo-handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty wychowania i nauczania (przedszkola, żłobki itp.), obiekty ochrony zdrowia, zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

1. projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz odstąpien od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
2. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego,
3. oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
4. dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
5. obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1 W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wydano:

- a. 1 opinię w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- b. 3 opinie uzgadniające zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym: 1 dot. studium oraz 2 dot. planów,
- c. 7 opinii w sprawie zaopiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Dla miasta Bytomia uzgodniono i zaopiniowano:

Ad a. Na etapie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko :

- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego na przemysłowych terenach południowej części miasta Bytomia, zwanego planem „Szombierki – Południe”, dla terenu położonego przy ulicy Golfowej w Bytomiu.

Ad b. Na etapie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko:

- projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulic: Suchogórskiej i Tęczowej w Bytomiu,

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Bytomiu w rejonie ul. Kędzierzyńskiej.

Ad c. Na etapie zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulicy Suchogórskiej i Tęczowej etap I – część północna,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulicy Żołnierskiej w Bytomiu – etap I,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego między ulicami Strzelców Bytomskich i Długą – etap II,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego śródmieścia Bytomia oraz terenu położonego w rejonie ul. Wrocławskiej w Bytomiu,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dla terenu położonego pomiędzy ulicami: Władysława Łokietka, Strzelców Bytomskich oraz Franciszka i Wawrzyńca Holeczków w Bytomiu,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie ulic: Alojzego Felińskiego i Stolarzowickiej w Bytomiu,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie ulic: Alojzego Felińskiego i Stolarzowickiej w Bytomiu.

Ad. 2 W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu lub lokalizacji inwestycji celu publicznego. Uzgodniono 52 wnioski dotyczących tego zagadnienia.

Ad. 3 W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano:

- 2 opinie sanitarne stwierdzające brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- 3 opinie sanitarne przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2019 r. nie wydano żadnej opinii sanitarnej przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia oraz w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,

- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,
- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie stosownych urządzeń i rozwiązań technicznych.

Grupę zaopiniowanych przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły: inwestycje w zakresie ciepła i energetyki, inwestycje związane z gospodarką odpadami – ok. 40 % oraz inne – 20 %.

Ad. 4 W roku 2019 uzgodnionych zostało 6 dokumentacji projektowych (wszystkie pozytywnie), natomiast w 2018 roku liczba ta wynosiła 3.

Zaopiniowane projekty dotyczyły: sklepu, jadłodajni, przedszkola ze żłobkiem oraz stacji kontroli pojazdów.

Największy procent wśród zaopiniowanych projektów stanowiły obiektów żywnościowo – żywieniowych – 50 %, obiekty wychowania i nauczania - 17 %, inne obiekty – 33 % .

Ad. 5 W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 61 stanowisk odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym 61 opinii sanitarnych dopuszczających do użytkowania obiekt budowlany), w 2018 r. wydano 54 stanowiska odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym 53 opinii sanitarnych dopuszczających do użytkowania obiekt budowlany oraz 1 pismo o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii).

Ze wszystkich wpływających wniosków ok. 59 % dotyczyło obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, pozostałe odnosiły się do zmiany sposobu użytkowania obiektów, rozszerzenia działalności lub zmiany technologii.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły obiekty żywieniowo-żywnościowe – 45 %, zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej – 20 %, obiekty handlowo-usługowe – 12 %, obiekty wychowania i nauczania obiekty, obiekty ochrony zdrowia i inne – po ok. 7 % oraz obiekty sportu i rekreacji – 2 %.

W 2019 roku pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili 61 kontroli inwestycji zlokalizowanych na terenie Miasta Bytomia.

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2019 roku nie wpłynęły żadne skargi mieszkańców miasta Bytomia.

Porównując rok 2019 i 2018 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy spadek wydanych stanowisk o 9 %.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania edukacyjne w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia polegają na inicjowaniu, prowadzeniu i koordynowaniu działalności oświatowo – zdrowotnej, w celu kształtowania postaw i zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia. Zdrowie człowieka zależy w znacznym stopniu od jego trybu życia, sposobu odżywiania, zachowań prozdrowotnych w życiu codziennym.

Do najważniejszych działań w zakresie promocji zdrowia należało:

- prowadzenie działań zmierzających do poprawy i umacniania zdrowia społeczności lokalnej w zakresie: zapobiegania chorobom zakaźnym, propagowania zdrowego stylu życia oraz zapobiegania nałogom,
- inicjowanie programów i akcji prozdrowotnych,
- wdrażanie, koordynowanie i nadzorowanie programów ogólnopolskich, wojewódzkich, w zakresie działań oświaty-zdrowotnej i promocji zdrowia,
- prowadzenie współpracy w ramach edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Mając na uwadze powyższe zadania, Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu podejmowała inicjatywy i przedsięwzięcia prozdrowotne poprzez koordynacje między innymi krajowych, wojewódzkich zalecanych programów profilaktycznych oraz organizując akcje, konkursy, warsztaty.

W roku 2019 w Bytomiu, przeprowadzono 19 wizytacji, w zakresie realizacji programów w placówkach nauczania, wychowania oraz przeprowadzono 138 narad dot. pozyskania partnerów lub inauguracji programów profilaktycznych.

Zorganizowano i przeprowadzono:

- 11 akcji profilaktycznych,
- koordynowano 3 konkursy,
- przeprowadzono 12 warsztatów nt. substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy, akcja w BECEKO-busie oraz w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych dla uczniów w ramach kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” „Dopalacze - wypalacze, groźne narkotyki” programów: pt. „Smak życia, debat o dopalaczach”, „Ars, czyli jak dbać o miłość”,
- przeprowadzono 3 szkolenia dla pracowników i osadzonych Aresztu Śledczego w Bytomiu, w związku z zawartym porozumieniem z zakresu antytytonizmu oraz profilaktyki HIV/AIDS.

W roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020 Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu zrealizowała następujące krajowe interwencje programowe:

PROGRAMY KRAJOWE

„Trzymaj Formę!”

Program edukacyjny skierowany jest głównie do uczniów szkół podstawowych klas V-VIII.

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowany był w 25 szkołach w roku 2019/2020 realizowany jest w 17 szkołach. Zmniejszająca się liczba materiałów w formie papierowej,

elektroniczne logowania do programu oraz sprawozdania w formie elektronicznej zniechęcają koordynatorów szkolnych do jego realizacji.

Formy realizacji:

- przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów i realizatorów programu,
- dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do szkół,
- koordynowano konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia: „Trzymaj Formę” na etapie powiatowym,
- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w szkołach,
- przeprowadzono 2 wizytacje działań programowych,
- koordynowano sprawozdanie elektroniczne z realizacji programu 2017/2018 r.,
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów szkolnych za realizację programu w roku 2017/2018,
- przedstawiono ofertę programową szkołom i zaproszono je do realizacji kolejnej XIII edycji programu,
- sporządzono zapotrzebowanie na materiały,
- przesłano dokumentację dot. konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia do szkół podstawowych, zachęcając ich do udziału.

Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

Cel programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS.

Formy realizacji:

- przeprowadzono 6 narad, w placówkach opieki zdrowotnej, w związku z realizacją krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV oraz dostarczono materiały oświatowo-edukacyjne dot. profilaktyki HIV/AIDS,
- przeprowadzono dwukrotnie szkolenie nt. „testowania oraz profilaktyki HIV/AIDS” dla osób osadzonych i pracowników w Areszcie Śledczym w Bytomiu, w związku z zawartym porozumieniem między Aresztem Śledczym, a Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Bytomiu,
- podczas 5 akcji profilaktycznych dystrybuowano materiały edukacyjne, w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz udzielano porad.

Wniosek: Corocznie maleje liczba materiałów w formie papierowej.

Projekt wojewódzki HIV/AIDS –chcę wiedzieć więcej”.

Celem projektu jest podniesienie poziomu wiedzy nauczycieli i młodzieży ze szkół ponadpodstawowych woj. śląskiego na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV oraz kształtowanie postawy tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS.

Formy realizacji:

- zaproszono szkoły do udziału w konferencji oraz w projekcie wojewódzkim „HIV/AIDS – chcę wiedzieć więcej”,
- dostarczono materiały informacyjno-edukacyjne do projektu „HIV/AIDS – chcę wiedzieć więcej”,
- opracowano sprawozdanie zbiorcze z realizacji projektu do WSSE Katowice.

Wniosek: Projekt chętnie realizowany przez szkoły. W roku szkolnym 2019/2020 projekt zrealizowało 15 szkół ponadpodstawowych

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program realizowany jest od roku szkolnego 2013/2014, natomiast od lutego 2018 r. jest w Bazie Programów Rekomendowanych, zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

Celem programu jest edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień.

W roku szkolnym 2018/2019 program był realizowany w 14 szkołach ponadpodstawowych, w roku szkolnym 2019/2020 chęć realizacji programu zadeklarowało 16 szkół. Do realizacji powróciła 1 szkoła, która go wcześniej realizowała oraz po raz pierwszy do jego realizacji przystąpił Internat Szkoły Baletowej.

Formy realizacji:

- przeprowadzono narady w szkołach, w których realizowany jest program, przypomniano cele i założenia programu;
- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania;
- rozpropagowano konkurs „Szkoła wolna od używek”;
- przeprowadzono wizytację działań programowych w Technikum 5 w Zespole Szkół Administracyjno - Ekonomicznych i Ogólnokształcących w Bytomiu;
- sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2019 r.;
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów szkolnych za realizację programu w roku 2018/2019;
- zaproszono szkoły do kolejnej VII edycji;
- zaproszono szkolnych koordynatorów programu do udziału w wojewódzkiej konferencji pt.: „Szkoła wolna od używek”;
- dostarczono materiały edukacyjne wzbogacone o materiały kampanijne „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”, do kolejnej VII edycji, przypomniano cele i założenia programu;
- przeprowadzono warsztaty profilaktyczne w zainteresowanych szkołach.

Wnioski: W większości szkolni koordynatorzy ocenili program jako potrzebny, lecz długi i trudny do realizacji. Wg koordynatorów brak jest wystarczającej ilości i różnorodności materiałów informacyjno-edukacyjnych. Aby wzbogacić program i zachęcić do jego realizacji pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej przeprowadzają w zainteresowanych szkołach warsztaty połączone z testami w alkogoglach i narkogoglach oraz pomiarami stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu.

Program Edukacyjny „Bieg po zdrowie”

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami. Skierowany jest do uczniów IV klasy szkół podstawowych.

Cele programu:

- opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży,
- pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego,

- zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowało 16 szkół. W roku szkolnym 2019/2020 do realizacji przystąpiło 19 szkół, w tym chęć udziału zadeklarowały 3 nowe szkoły.

Formy realizacji:

- przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu przystępujących do jego realizacji po raz pierwszy,
- przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu i kontynuujących program,
- dystrybuowano materiały informacyjno- edukacyjne do szkół, gdzie realizowany jest program,
- przeprowadzono 2 wizytacje programu,
- sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.,
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu,
- zaproszono szkoły do kolejnej edycji programu.

Wniosek: Program oceniony jako ciekawy, potrzebny, był bardzo dobrze oprzyrządowany w roku 2018/2019 W roku szkolnym 2019/2020 nie ma żadnych materiałów w formie papierowej, są tylko w formie elektroniczne dostępne na stronie GIS.

Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. „Czyste Powietrze wokół nas”.

Program skierowany do dzieci 5 i 6 letnie uczęszczające do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów, personelu pedagogicznego.

Celem programu jest:

- zwiększenie umiejętności dzieci, w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń,
- wzrost kompetencji rodziców, w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W roku 2018/2019 i 2019/2020 program był i jest realizowany w 42 przedszkolach.

Formy realizacji:

- przeprowadzono dystrybucje materiałów informacyjno-edukacyjnych w placówkach, w których realizowany jest program,
- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych, w placówkach przedszkolnych,
- sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu, w roku 2018/2019,
- zaproszono przedszkola, które nie realizowały projektu do kolejnej edycji realizacji projektu,
- pozyskano kredki ołówkowe i świecowe, aby wzbogacić program,
- przeprowadzono narady oraz dostarczono materiały edukacyjne do placówek przedszkolnych, przypomniano cele i założenia programu.

Wnioski: Program dobrze oceniony przez przedszkolnych koordynatorów, chętnie realizowany. Brak jakichkolwiek materiałów edukacyjnych w formie papierowej zniechęca do jego realizacji.

Skąd się biorą produkty ekologiczne - edycja pilotażowa 2019/2020.

Program skierowany do dzieci 5 i 6 latnie uczęszczające do przedszkoli, ich rodziców opiekunów. Do programu zaproszono wybrane przedszkola z Bytomia, które chętnie i rzetelnie współpracują z PSSE Bytom. Udział zadeklarowało 7 przedszkoli.

Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Główne założenie programu:

- zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne,
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Formy realizacji:

- zaproszono wybrane przedszkola, które chętnie i rzetelnie współpracują z PSSE Bytom do realizacji programu,
- przygotowano i przeprowadzono szkolenie połączone z dystrybucją materiałów dla zgłoszonych placówek w PSSE Bytom w dniu 12.12.2019 r.,
- przesłano do WSSE Katowice monitoring podjętych działań, wraz z wykazem placówek realizujących program.

Wniosek: Program ciekawy dobrze oprzyrządowany.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Program „Podstępne WZW”.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Cele szczegółowe obejmują:

- przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV,
- uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie,
- pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowany był w 18 szkołach ponadpodstawowych, a 2019/2020 chęć jego realizacji zadeklarowało 19 szkół.

Formy realizacji:

- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania w roku szkolnym 2018/2019 r.,
- sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.,
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2018/2019,
- przekazano informację o wojewódzkiej konferencji pt. „Rak XXI wieku”, dla dyrektorów i szkolnych koordynatorów programu,
- przedstawiono ofertę programową szkołom kolejnej edycji 2019/2020,

- sporządzono wykaz placówek zainteresowanych realizacją programu do kolejnej edycji 2019/2020 oraz zapotrzebowanie na materiały edukacyjne,
- dostarczono materiały edukacyjne, do placówek, gdzie realizowany jest program, przypominając cele i założenia programu.

Wniosek: Program oceniono jako potrzebny, chętnie jest realizowany w szkołach.

Program „Wybierz życie- pierwszy krok”.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę

Cele szczegółowe:

- zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu.
- podniesienie poziomu wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna).
- motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie.
- przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.
- dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowany był w 12 szkołach ponadpodstawowych.

Formy realizacji:

- przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół, uzyskano zgodę na realizację programu w szkołach,
- zaproszono zainteresowane szkoły na szkolenie zorganizowane przez WSSE Katowice.
- przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu,
- dystrybuowano materiały informacyjno - edukacyjne do szkół, gdzie realizowany był program,
- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania,
- przeprowadzono jedną wizytację programu w Technikum nr 4 im. Marii Skłodowskiej - Curie w Bytomiu,
- sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019,
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2018/2019.

Wnioski: Program oceniony przez szkolnych koordynatorów programu jako potrzebny, w szczególności w szkołach, gdzie większość stanowią dziewczęta. Wszystkie szkoły wyraziły chęć jego kontynuacji. Kolejna edycja przewidziana jest dopiero, w roku szkolnym 2020/2021.

Program „Znamie! Znam je?”

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań.

Cele szczegółowe

- zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki nowotworów i ich wczesnego rozpoznawania,
- kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko rozwoju raka różnych narządów,
- motywowanie do poddawania się badaniom profilaktycznym oraz zasięgnięcia porady lekarskiej w przypadku zaistnienia objawów mogących wskazywać na obecność nowotworów,
- zmniejszenie występowania nowotworów i umieralności na tę chorobę,
- przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

Program był i jest kontynuowany w 18 szkołach ponadpodstawowych.

Formy realizacji:

- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania,
- przeprowadzono 4 wizytacje programu,
- sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.,
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2018/2019,
- sporządzono zapotrzebowanie na materiały edukacyjne,
- przekazano informację o wojewódzkiej konferencji pt. „Rak XXI wieku”, dla dyrektorów i szkolnych koordynatorów programu,
- dostarczono materiały edukacyjne, do placówek gdzie realizowany jest program, przypominając cele i założenia programu.

Wniosek: Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest w szkołach.

Projekt wojewódzki - „Klub zdrowego przedszkolaka”.

Cel programu jest promowanie zdrowego stylu życia, wśród dzieci przedszkolnych i ich rodziców.

Cele szczegółowe:

- zwrócenie szczególnej uwagi na walory odżywcze i zdrowotne owoców i warzyw oraz mleka w diecie dzieci,
- podkreślenie właściwości zdrowotnych codziennego picia ilości wody,
- zachęcenie dzieci do codziennej aktywności i zdrowego odżywiania,
- budowanie i wyrabianie wśród dzieci potrzeby i nawyków dbania o higienę rąk, nauczanie dzieci prawidłowego mycia rąk /profilaktyka chorób zakaźnych/promocja szczepień,
- zapoznanie dzieci z tematem bezpiecznego korzystania z kąpeli słonecznych,
- rozróżnianie dymów, ich źródeł oraz właściwości niekorzystnych dla zdrowia.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowało 40 przedszkoli w roku szkolnym 2019/2020 chęć jego realizacji zadeklarowały 44 przedszkola.

Formy realizacji:

- przeprowadzono narady połączone z dystrybucją materiałów w placówkach dot. realizacji projektu,
- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w przedszkolach.

- przeprowadzono 4 wizytacje projektu,
- w przedszkolu miejskim nr 15 im Misia Uszatka w Bytomiu przeczytano bajkę pt. „Przygody Dzielnego Niedźwiadka Szczepana” przedszkolakom,
- koordynowano konkursu na film – krótki reportaż pt. „Szczepan w naszym przedszkolu zachęca do szczepień” na etapie powiatowym,
- sporządzono sprawozdanie z realizacji za rok 2018/2019,
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2018/2019,
- zaproszono przedszkola, które nie realizowały projektu do kolejnej edycji realizacji projektu,
- przeprowadzono narady oraz dostarczono materiały edukacyjne do placówek przedszkolnych kontynuujących projekt, przypomniano cele i założenia programu.

Wnioski: Projekt oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany przez placówki przedszkolne. Corocznie maleje liczba papierowych materiałów dla dzieci i rodziców. Brak także nowych ciekawych materiałów edukacyjnych.

Program „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

Program zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty, skierowany jest do uczniów szkół podstawowych klas VII-VIII oraz ich rodziców i opiekunów.

Cel główny programu: dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

W roku 2018/2019 program zrealizowało 33 szkół, w roku szkolnym 2019/2020 chęć udziału w programie zadeklarowało 30 szkół podstawowych.

Formy realizacji:

- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych, w placówkach nauczania i wychowania,
- przeprowadzono 5 wizytacji działań programowych,
- sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.,
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2018/2019,
- zaproszono szkoły do kolejnej edycji programu,
- przeprowadzono narady indywidualne połączone z dystrybucją materiałów, w których przypomniano cele i założenia programu oraz omówiono realizację kolejnej edycji.
- dystrybuowano materiały programowe do szkół realizujących program,
- przygotowano i przeprowadzono w zainteresowanych placówkach 9 warsztatów nt. dopalaczy, w związku z realizacją programu w roku 2019.

Wniosek: Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest w szkołach. Aby wzbogacić program i zachęcić do jego realizacji pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom, przeprowadzają w zainteresowanych szkołach warsztaty połączone z testami w alkogoglach i narkogoglach. Brak wystarczającej ilości materiałów informacyjno-edukacyjnych.

Interwencje nieprogramowe

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu - Profilaktyka palenia tytoniu w tym: Światowy Dzień bez tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia.

POZNPT w Polsce - Profilaktyka palenia tytoniu

Działania podjęte w 2019 roku, w ramach realizacji programu skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem biernych palaczy w celu zmniejszenia zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) w Polsce.

Podjęto następujące działania, w związku z organizacją i obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu, Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz profilaktyką antytytoniową:

- przygotowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi nt. palenia tytoniu, podczas akcji profilaktycznych, gdzie były przeprowadzane pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu. w ciągu roku 2019 przeprowadzono 7 akcji profilaktycznych na których przeprowadzono 126 pomiarów stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu, głównie wśród osób palących, zachęcając ich do zerwania z nałogiem,
- w związku z nawiązanym porozumieniem z aresztem śledczym w Bytomiu, przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla wybranej grupy osadzonych połączone z pomiarami stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu z aresztu śledczego,
- dystrybuowano materiały oświatowo-zdrowotne, na temat szkodliwości palenia tytoniu przez cały rok dla zainteresowanych osób,
- w czasie przeprowadzanych warsztatów nt. substancji psychoaktywnych w szkołach ponadpodstawowych u 41 zainteresowanych osób, podpalających papierosy przeprowadzono pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu,
- koordynowano badania ankietowe przeprowadzone w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach gastronomicznych. Badania ankietowe dotyczyły przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach. Przeprowadzane były przez pracowników nadzoru sanitarnego PSSE w Bytomiu, w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego.

Organizacja Światowego Dnia Zdrowia.

Tematem przewodnim Światowego Dnia Zdrowia w 2019 r. było popularyzowanie Uniwersalnej Opieki Zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem podstawowej opieki zdrowotnej (POZ).

Grupa docelowa ogół społeczeństwa.

Ramy czasowe marzec - kwiecień 2019 r.

Koordynator, realizatorzy, partnerzy Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom, Pracownicy Fundacja „Unia Bracka”.

Zasadnicze działania:

- przeprowadzono naradę w Przychodni Unia Bracka, w związku z organizacją Światowego Dnia Zdrowia,
- zorganizowano wspólnie z Fundacją „Unia Bracka” w Przychodni: Unia Bracka Bobrek Bytom ul. Konstytucji 89 i Przychodnia Bracka Bytom ul. Daleka 28, akcje profilaktyczne. Obsługiwano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi, udzielano porad

zdrowotnych oraz wykonywano pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu u palaczy, zachęcając jednocześnie do rzucenia palenia,

- zamieszczono informacje nt. Światowego Dnia Zdrowia na stronie internetowej PSSE Bytom.

Wniosek: W akcjach wzięło udział 100 osób. U 15 osób palących papierosy przeprowadzono pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu, zachęcając ich do rzucenia palenia.

Projekt KIK/68 „Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Alkoholu, Tytoniu i innych Środków Psychoaktywnych w tym kampania społeczna – „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”

Celem kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania.

Formy realizacji:

- podejmowano działania mające na celu promocję kampanii, umieszczono na stronach internetowych informacje zawierających treści edukacyjne dot. kampanii,
- zapewniono odpowiedni dostęp do informacji poprzez organizację 11 akcji profilaktycznych, gdzie zorganizowano i obsługiwano punkty z materiałami informacyjno – edukacyjnymi,
- przeprowadzono 10 warsztatów, w szkołach w 18 klasach oraz w BECEKO-busie, i Osiedlowym Klubie „Znicz” podczas spotkań z dziećmi i młodzieżą nt. substancji psychoaktywnych,
- przeprowadzono pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu, testy w alkogoglach i narkogoglach dla zainteresowanych osób,
- prowadzono dystrybucję materiałów, organizowano ekspozycje wizualne.

W akcjach wzięło udział 3550 osób.

Warsztaty profilaktyczne nt. substancji psychoaktywnych – Profilaktyka używania alkoholu i narkotyków

Cel –Uświadomienie skutków i konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych

Grupa docelowa – uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych realizujących programy profilaktyczne „Smak życie czyli debata o dopalaczach”, „ARS, czyli jak dbać o miłość”, uczestnicy półkolonii w czasie ferii i wakacji.

Ramy czasowe - rok 2019

Koordinator, partnerzy - Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom, dyrektorzy placówek oświatowych zainteresowani warsztatami.

Formy realizacji:

- opracowanie konspektu zajęć,
- przeprowadzono 10 warsztatów w zainteresowanych szkołach oraz „BECEKO-busie” i Osiedlowym Klubie „Znicz” nt. substancji psychoaktywnych,
- przeprowadzono pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu, testy w alkogoglach i narkogoglach dla zainteresowanych osób.

Wnioski: Warsztaty cieszą się dużym zainteresowaniem udział wzięło 576 osób. Z testów skorzystało 546 osób.

Akcja edukacyjna pt. „Brązowo, ale czy zdrowo”

Cel - kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego.

Formy realizacji:

- przeprowadzono 20 narady i nawiązano współpracę z właścicielami basenów, placówkami oświatowo - wychowawczymi, gdzie odbywały się pólkolonie, MOSIR-em, Miejską Biblioteką Publiczną Bytomskim Centrum Kultury, którzy włączyli się w akcje i wyeksponowali plakaty „Brązowo, ale czy zdrowo”.
- przesłano pismo oraz plakat w formie elektronicznej do urzędu Miasta, w celu zamieszczenia go na stronach internetowych urzędów.
- podczas 2 akcji profilaktycznych, wyeksponowano materiały informacyjno- edukacyjne „Brązowo, ale czy zdrowo?”.
- w PSSE Bytom, w okresie wakacyjnym wyeksponowano materiały edukacyjne „Brązowo, ale czy zdrowo?” w formie papierowej i elektronicznej.
- przygotowano i przeprowadzono 6 warsztatów dla dzieci i młodzieży podczas pólkolonii w formie zabaw i gier edukacyjnych, przypomniano im zasady bezpiecznego opalania.
- nawiązano współpracę z Górnośląskimi Kolejami Wąskotorowymi w Bytomiu - oplakatowano kolejkę wąskotorową na trasie Bytom – Nakło - Chechło.

Kolejka wąskotorowa kursowała w weekendy dwa razy dziennie. Przez okres lipiec-sierpień podróżowało 15880 osób (wg sprzedaży biletów). Zalew Nakło - Chechło to najczęściej odwiedzany zbiornik wodny w Powiecie Tarnogórskim.

Organizacja Kampanii Społecznej „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Cele:

- podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych,
- wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych,
- zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym).

Formy realizacji:

- przeprowadzono 9 porad, w związku z organizacją kampanii,
- podczas 11 akcji zorganizowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi dla zainteresowanych osób, udzielając porad zachęcając do szczepień,
- wyeksponowano materiały informacyjno-edukacyjne w PSSE Bytom.
- zamieszczono i aktualizowano informacje na stronie internetowej PSSE Bytom.
- prowadzono bieżącą dystrybucją materiałów informacyjnych dla zainteresowanych osób.
- opracowano sprawozdania z realizacji zgodnie z wytycznymi raz na kwartał i przekazywano je do WSSE Katowice.

„Bezpieczne ferie 2019” „Bezpieczne wakacje 2019”.

Cele kampanii - podnoszeniu świadomości dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznych zachowań podczas wypoczynku zimowego i wakacji.

Formy realizacji:

- przekazano plakaty „Bezpieczne Ferie 2019” i „Bezpieczne Wakacje 2019” do Urzędu,
- Promocji Miasta Bytom w celu ich rozpropagowania,
- przekazano w formie elektronicznej informacje do mediów,
- zamieszczono informacje nt. bezpieczeństwa w czasie ferii i wakacji na stronie internetowej PSSE w Bytomiu,
- przeprowadzono 20 porad dot. bezpieczeństwa podczas ferii i wakacji, oraz dostarczono materiały informacyjno-edukacyjne,
- przygotowano i przeprowadzono w okresie ferii zimowych akcję profilaktyczną na terenie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bytomiu,
- przygotowano i przeprowadzono w okresie wakacji akcję profilaktyczną na Peronie Dworca Kolejki Wąskotorowej PKP Bytomiu,
- rozpropagowano wojewódzkiego konkursu na najlepiej zorganizowany wypoczynek letni pt. "Wakacje: bezpiecznie ,zdrowo i zabawnie",
- przygotowano i przeprowadzono 8 warsztatów profilaktycznych na półkoloniach w czasie ferii zimowych i wakacji na temat roli aktywności fizycznej, prawidłowego odżywiania, bezpiecznego spędzania czasu wolnego w czasie zimy i lata, profilaktyki uzależnień oraz odpowiedzialnego korzystania z promieni UV,
- Sporządzano sprawozdania z akcji „Bezpieczne Ferie 2019” i „Bezpieczne Wakacje 2019”.

Wniosek: Niewielka ilość kolorowanek do wykorzystania w czasie wakacji i ferii. Warsztaty w formie zabawy - gier, zagadek, quizów cieszą się zainteresowaniem. Łącznie w warsztatach uczestniczyło 248 osób.

Akcja Dopalacze-wypalacze „groźne narkotyki”

Cel - profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży, podjęcie działań informacyjno-edukacyjnych oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy

Formy realizacji

- zorganizowano i uczestniczono w 8 akcji profilaktycznych, podczas których przygotowano punkt informacyjny z materiałami informacyjno-edukacyjnymi,
- przeprowadzono testy w alko i narkogoglach wśród zainteresowanych osób podczas akcji profilaktycznych,
- dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne dla zainteresowanych placówek oświatowych,
- prowadzono warsztaty profilaktyczne, w zainteresowanych placówkach oświatowo wychowawczych przeprowadzono testy w alkogoglach i narkogoglach u zainteresowanych osób,
- zamieszczano aktualne informacje na stronie internetowej PSSE Bytom.

- opracowano sprawozdania zgodnie z wytycznymi raz na kwartał i przekazywano je do WSSE Katowice.

Wniosek: Brak wystarczającej ilości materiałów w formie papierowej do wykorzystywania podczas akcji profilaktycznych.

Profilaktyka wad postawy ph. „Lekki Tornister”

Cel profilaktyki wad postawy, zwrócenie uwagi nauczycieli, dzieci i rodziców na kwestię ciężkich plecaków uczniów szkół podstawowych.

Grupa docelowa uczniowie klas I-III szkół podstawowych, nauczyciele, rodzice.

Formy realizacji

- przesłano informacje elektronicznie nt. działań edukacyjnych, w zakresie wad postawy oraz plakat pt. Lekki Tornister do wszystkich szkół podstawowych,
- dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do wyznaczonych szkół, gdzie odbywało się ważenie tornistrów,
- opracowano sprawozdania zgodnie z wytycznymi raz na kwartał i przekazywano je do WSSE Katowice.

Wniosek: Ze względu na ograniczoną liczbę plakatów, dystrybuowano je w szkołach, gdzie odbywały się pomiary – ważenie tornistrów.

Zdrowotne skutki promieniowania UV –Kampania społeczna „Jasne jak słońce”

Cele kampanii jest wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat szkodliwego działania promieniowania ultrafioletowego na zdrowie.

Formy realizacji

- dystrybucja plakatów do wybranych placówek przedszkolnych, szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Wniosek: Plakaty rozdystrybuowano zgodnie z wytycznymi do 71 placówek oświatowych.

Szkolenie z zakresu żywienia dzieci i młodzieży zgodnie z obowiązującymi przepisami - promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania –

Wychodząc naprzeciw placówkom oświatowym oraz w związku z zmianą przepisów dot. żywienia w szkołach i przedszkolach oraz błędami jakie są popełniane w jadłospisach. Pracownicy z Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Żywienia Żywności i Przedmiotów Użytku przygotowali i przeprowadzili szkolenie w PSSE Bytom w dniu 29.05.2019 r. Zasady żywienia dzieci i młodzieży zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Odbiorcami szkolenia byli dyrektorzy placówek, osoby odpowiedzialne za żywienie w szkołach i przedszkolach. Uczestniczyło 74 osoby z 49 placówek.

Współorganizacja akcji z Posłem na Sejm RP Barbarą Dziuk „Śląska Wiosna ze zdrowiem” i „ Śląska Jesień ze zdrowiem”

Cel propagowanie zdrowego stylu życia.

Grupa docelowa ogół społeczeństwa.

Ramy czasowe kwiecień – czerwiec 2019 (akcja 07.06) wrzesień - październik 2019 (akcje 08.10)

Koordynatorzy:

- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu,
- Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej,
- Poseł na Sejm RP Barbara Dziuk,
- Menager CH Agora Bytom.

Partnerzy:

- Oddział Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej WSSE Katowice.
- Fundacja Unia Bracka.
- Szpital Specjalistyczny nr 2 w Bytomiu.
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 4 Bytom.
- Zespół Policealnych Szkół Medyczno-Społecznych w Bytomiu.
- NZOZ „Bi-Med” - Wojciech Bichalski.
- NFZ Delegatura Piekary Śląskie.
- Pasieka Wędrowna.
- „Sponsor Plus” Bytom.
- Tauron S.A.

Patronatem wydarzenie objęło:

- Radio Piekary.
- TVP 3 Katowice.
- Polskie Radio Katowice.
- Prezydent Miasta Bytomia.

Zasadnicze działania:

- współpraca z Poseł na Sejm PR Barbarą Dziuk i Dyrekcja CH „Agora” Bytom, podczas organizacji „Śląskiej Wiosny ze Zdrowiem ” i „ Śląskiej Jesień ze zdrowiem”,
- zaproszenie do udziału w akcjach partnerów,
- zorganizowanie „Miasteczka Zdrowia” w CH Agora Bytom, gdzie wszyscy spragnieni wiedzy na temat swojego stanu zdrowia mogli bezpłatnie skorzystać z licznych bezpłatnych konsultacji lekarskich i kosmetycznych. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom i Oddziału Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej WSSE Katowice zorganizowali punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi oraz przeprowadzili pomiary stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu oraz testy w alkogogłach i narkogogłach. Dla dzieci przygotowano kącik rysunkowy - kolorowania obrazków o tematyce antynikotynowej oraz 100-lecie Inspekcji Sanitarnej,
- uzyskano zgodę na wypuszczenie balonów przed CH Agora Bytom w dniu 08.10.2019 r. od Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej,
- czuwano nad właściwym przebiegiem akcji oraz przygotowano i dostarczono podziękowania dla partnerów akcji.

Wniosek: Akcje cykliczne cieszą się dużym zainteresowaniem. Udział wzięło łącznie 2000 osób. Przeprowadzono 35 pomiarów stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu wśród palaczy oraz 65 testów w alkogogłach i 65 testów w narkogogłach.

Inne przedsięwzięcia do których włączyła się w czynną realizację Sekcja Oświaty Zdrowotnej głównie poprzez dystrybucję materiałów informacyjno - edukacyjne wśród zainteresowanych placówek zgodnie z wytycznymi, oraz podczas akcji profilaktycznych,

gdzie organizowane są punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi i zamieszczanie ich na stronie internetowej PSSE Bytom:

- profilaktyka zatruc grzybami,
- profilaktyka grypy,
- profilaktyka higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy,
- profilaktyka wszawicy,
- akcja antybiotyki.

Dzięki bardzo dobrej współpracy z Zarządem Rejonowym PCK Bytom włączyli się także w akcje organizowane przez PCK „Rejonowych i Okręgowych Mistrzostw Udzielania I Pomocy”, i „Wampiriady”.

Działania i zadania oświatowo – zdrowotne realizowane są poprzez:

- realizację interwencji programowych i nieprogramowych inicjowanych przez GIS i WSSE Katowice,
- dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz pomocy edukacyjnej,
- koordynowanie, a także wspomaganie działań i inicjatyw instytucji, organizacji współpracujących w ramach realizacji zadań oświatowo – zdrowotnych,
- inicjowanie i przeprowadzanie akcji oświatowo zdrowotnych,
- czuwanie nad właściwym obiegiem informacji ważnych dla realizacji zadań,
- pozyskiwanie partnerów oraz bezpłatnych ulotek, gadżetów, broszur, na temat promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, które pomagają wzbogaceniu działań oświaty zdrowotnej.

Wnioski:

Programy, akcje i przedsięwzięcia z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w Bytomiu realizowane były zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

Dzięki zaangażowaniu i dobrej współpracy z placówkami oświatowo- wychowawczymi i kreatywności pracowników Sekcji Oświaty Zdrowotnej, zauważono że w 2019r zwiększyła się liczba szkół, które chcą realizować programy proponowane przez Inspekcje Sanitarną. Największą trudnością w realizacji programów jest brak różnorodnych form i malejąca ilość materiałów edukacyjnych w kolejnych edycjach. Materiały w formie elektronicznej przesyłano do placówek oświatowo wychowawczych i instytucji oraz zamieszczano regularnie na stronach internetowych PSSE Bytom i WSSE Katowice. Są one bardzo pomocne, lecz nie zastępują materiałów w formie papierowej.

Stwierdza się, że realizacja przedstawionych przedsięwzięć czy programów w roku 2019 była zadowalająca. Dużym zainteresowaniem wśród uczniów cieszyły się warsztaty, które opracowali i wprowadzili do szkół pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej.

Dobra i owocna współpraca z różnymi innymi instytucjami i organizacjami umożliwiła realizację ciekawych działań, które cieszyły się dużym zainteresowaniem społecznym. Zaobserwowano, iż zainteresowanie społeczeństwa akcjami profilaktycznymi wzrasta wówczas, gdy można otrzymać ciekawe materiały informacyjno – edukacyjne, czy też wykonać bezpłatnie testy w alko i narkogoglach. Większość osób, u których przeprowadzono pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu deklarowało, chęć zerwania z nałogiem. W działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym. Istnieje potrzeba ciągłej

aktywizacji wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach kładom nacisk na problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

X. Działalność laboratoryjna

1. W zakresie badań laboratoryjnych

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń.

Od roku 2004 Oddział Laboratoryjny posiada akredytację PCA na wykonywane badania. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej zakres badań akredytowanych jest uaktualniany lub rozszerzany o nowe lub zmieniające się metodyki badań. Szczególną wagę do aktualizacji zakresu badań akredytowanych przywiązuje się do tych metodyk badawczych, które znajdują się w wymaganym obszarze prawnym.

Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej audytorzy PCA podkreślają duże zaangażowanie i doświadczenie personelu technicznego w dziedzinie wykonywanych badań.

W 2019 roku:

a) **Sekcja Badań Wody** przeprowadziła mikrobiologiczne, fizykochemiczne i sensoryczne badania:

- wody przeznaczonej do spożycia – zbadano 64 próbki,
- wody mineralnej w opakowaniach – zbadano 5 próbek,
- wody z pływalni i innych obiektów wyposażonych w niecki basenowe – zbadano 21 próbek,
- wody wodociągowej ciepłej – zbadano 155 próbek.

W zakresie badań mikrobiologicznych oznaczane były: bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, ogólna liczba mikroorganizmów, liczba *Pseudomonas aeruginosa*, liczba bakterii z rodzaju *Legionella*, liczba bakterii *Clostridium perfringens* oraz liczba przetrwalników beztlenowców redukujących siarczyny (*clostridia*).

Badania fizyko-chemiczne obejmowały oznaczanie barwy, mętności, przewodnictwa, odczynu, zawartości jonu amonowego, azotynów, azotanów, chlorków, żelaza, manganu, wapnia, magnezu, glinu, twardości ogólnej, utlenialności, zawartości fosforanów.

Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

b) **Sekcja Badań Żywności** wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne oraz badania w kierunku znakowania środków spożywczych.

Na terenie miasta Bytom:

- w kierunku mikrobiologicznym – zbadano 171 próbek,
- w kierunku fizykochemicznym – zbadano 75 próbek (w tym 14 próbek sanitarnych),
- w kierunku sensorycznym – zbadano 26 próbek.

Badania mikrobiologiczne wykonywane w ramach monitoringu obejmowały następujące grupy produktów: mleko i przetwory mleczne, lody, mięso i przetwory mięsne, drób i produkty drobiowe, przetwory rybne i owoce morza – surowe i wędzone, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, warzywa świeże i przetwory warzywne, świeże i suszone owoce, sery dojrzewające, wyroby garmażeryjne i suplementy diety.

W obszarze badań mikrobiologicznych zakwestionowano 25 pobranych do badań próbek z następujących grup produktów: 10 próbek ciastek za przekroczoną liczbę przypuszczalnych *Bacillus cereus*, 10 próbek lodów za przekroczoną liczbę bakterii z rodzaju *Enterobacteriaceae*, 5 próbek past warzywnych gotowych do spożycia za przekroczoną liczbę *Escherichia coli*.

Monitoringiem badań fizykochemicznych objęto oznaczanie poziomu azotanów i azotynów w warzywach (10 próbek) oraz w mięsie i produktach mięsnych, rybach i przetworach rybnych (w sumie 19 próbek).

Kontrolą sanitarną, w ramach corocznej akcji „mklk próchniczek”, objęto piekarnie, skąd pobrano i zbadano 14 próbek sanitarnych w kierunku zanieczyszczeń biologicznych.

W kierunku znakowania objęto monitoringiem 2 próbki środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

W wyniku przeprowadzonych badań fizykochemicznych zdyskwalifikowano 3 próbki sanitarne za obecność szkodników lub ich pozostałości.

Badania sensoryczne żywności obejmowały wszystkie akredytowane grupy produktów spożywczych.

c) **Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń** przeprowadziła badania bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych (*Salmonella* i *Shigella*), badania parazytologiczne, badania skuteczności sterylizacji urządzeń. W próbkach przyjętych do badań w punkcie przyjęcia próbek w Bytomiu wykonano:

- 13 944 badania u 4648 osób podejmujących lub wykonujących prace, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby
- 624 badania u 226 osób, które były narażone na zakażenie poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi;
- 142 badania dla 53 osób, u których mogą rozmnażać się i bytować drobnoustroje chorobotwórcze stanowiące potencjalne źródło zakażenia, a które same mogą pozostawać bez objawów chorobowych;
- 216 badań u 85 osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu,
- 12 badań dla 8 osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną;
- 53 badania dla 39 osób w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego.

XI. Podsumowanie

W okresie minionego roku 2019, pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Bytomiu dokonali 2381 kontroli (w tym 126 kontroli związanych z poborem próbek wody) na terenie miasta Bytom.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 539 decyzji administracyjnych, w tym 21 decyzje w sprawie chorób zawodowych.

Ponadto wydano 317 decyzji obciążających stronę kosztami za przeprowadzone czynności kontrolne, w czasie których stwierdzono nieprawidłowości oraz za kontrole na wniosek strony.

W stosunku do osób winnych rażących zaniedbań nałożono 42 mandaty karne na kwotę 8400 zł.

W przypadku występujących trudności w egzekwowaniu obowiązków nałożonych decyzjami zastosowano środki przymusowego postępowania w administracji.

W związku z tym:

- wystawiono 9 tytułów wykonawczych,

- wydano 17 postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę 5370 zł.

W 2019 r. w żadnym obiekcie kontrolowanym nie stwierdzono bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego, wobec czego nie wydano decyzji z art. 27 ust. 2 ustawy o PIS dot. unieruchomienia obiektu.

W roku sprawozdawczym nie kierowano wniosków o ukaranie do Sądu oraz nie nałożono kary pieniężnej w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego miasta Piekary Śląskie za rok 2019

Bytom 2020

SZANOWNI PAŃSTWO

Mam przyjemność przekazać na Państwa ręce „Informację o stanie bezpieczeństwa Sanitarnego miasta Piekary Śląskie za rok 2019”. Dokument ten przygotowywany jest corocznie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na podstawie informacji uzyskanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się styl życia, środowisko naturalne i stworzone przez człowieka oraz społeczne życia, pracy, nauki, a także działania placówek leczniczych. To właśnie styl życia człowieka, w blisko 50% determinuje zachowanie zdrowia i dobrą kondycję psychofizyczną.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest jak najszybsze identyfikowanie niepożądanych zjawisk wpływających na zdrowie człowieka.

Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych. Z analiz porównawczych w stosunku do lat poprzednich wynika, że stan bezpieczeństwa sanitarnego miast stale poprawia się, stwierdzone są jednak nadal negatywne zjawiska sanitarno-higieniczne wymagające podjęcia działań zarówno ze strony podmiotów gospodarczych jak i władz samorządowych i administracyjnych.

Działalność restrykcyjno-kontrolna nie jest jedyną domeną działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podejmowane są również inicjatywy mające na celu zachęcenie mieszkańców do dbania o zdrowie swoje i najbliższych poprzez kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych oraz eliminowanie zachowań ryzykownych, a także stworzenie bezpiecznych warunków życia, nauki i pracy.

Mam nadzieję że przedstawiony Państwu raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podjęcia działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w mieście. Ufam, iż zaprezentowana ocena upewni Państwa co do tego, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny, zapewniając Nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Spis treści:

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	5
1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	5
2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych	7
3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego	7
Wnioski	8
II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	8
1. Stan sanitarny szpitali	8
2. Stan sanitarny zakładów opiekuńczo – leczniczych	10
3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych	10
4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy	11
5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek	11
Wnioski	11
Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	12
III. z żywnością	12
1. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów	15
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych	16
3. Piekarnie	17
4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF /RAPEX	17
5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami	17
6. Akcje	18
7. Działalność interwencyjna za 2019 rok	22
Wnioski	22
Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej oraz wody do kąpieli	23
IV. kąpieli	23
Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę	23
1. Ocena jakości wody w pływalniach	24
2. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej	25
3.	

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	25
1. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie	26
2. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług	27
3. Dworzec autobusowy	27
4. Ustępy publiczne	28
5. Pływalnie	28
6. Inne informacje	28
7. Interwencje	28
Wnioski	29
VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych	30
1. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych	30
2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia	31
3. Profilaktyczna opieka zdrowotna	33
4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży	33
5. Interwencje	33
Wnioski	33
VII. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	34
1. Choroby zawodowe	37
2. Działalność interwencyjna	38
Wnioski	38
VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	39
IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	41
X. Działalność laboratoryjna	53
XI. Podsumowanie	55

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2019 roku na terenie Piekar Śląskich przeprowadzono łącznie 250 wywiadów epidemiologicznych w ogniskach chorób zakaźnych.

Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wzrosła w porównaniu do roku ubiegłego o 5.

Na podstawie analizy zachorowań na choroby zakaźne stwierdzono nieznaczny spadek ogólnej liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2019 roku zarejestrowano ogółem 13 zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby.

Zarejestrowano 10 zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzw typu B, 3 zachorowania na wzw typu C. Spadek nastąpił w liczbie zachorowań na wzw typu C o 2 przypadki. Nie zarejestrowano natomiast ostrego wirusowego zapalenia wątroby typu B, wirusowego zapalenia typu A oraz zakażenia mieszanego B+C.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową w 2019 r. zarejestrowano 46 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką *Salmonella* – o 17 przypadków więcej niż w roku ubiegłym, ponadto zarejestrowano 2 przypadki posocznicy oraz 1 przypadek innego zakażenia pozajelitowego wywołanego przez pałeczki *Salmonella*.

Zarejestrowano także 33 przypadki innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (wzrost o 8 przypadków), 65 przypadków biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (wzrost o 14 przypadków), 72 przypadki wirusowych zakażeń jelitowych (wzrost o 9 przypadków) oraz 2 przypadki innych bakteryjnych zatruc pokarmowych.

Wśród innych bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było *Clostridium difficile*. W 2019 roku zarejestrowano 30 przypadków zakażeń wywołanych tym patogenem, to jest o 7 przypadków więcej niż w roku 2018. Utrzymująca się wysoka liczba zarejestrowanych zakażeń wynika z powszechnie stosowanej przez szpitale diagnostyki w kierunku wykrywania *Clostridium difficile*.

W 2019 r. na terenie Piekar Śląskich wystąpiły 2 ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową, to jest o 2 mniej niż w roku poprzednim.

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową wystąpiły w :

- oddziale szpitalnym - 1 ognisko, zachorowało 9 osób, w tym 8 pacjentów i 1 osoba z personelu medycznego, zgonów nie było. Ustalono czynnik etiologiczny zachorowań, zakażenia wywołane zostały przez *Clostridium difficile*;

- przedszkolu – 1 ognisko, zachorowało 16 osób. Nośnika zakażeń nie ustalono. Czynnikiem etiologicznym była *Salmonella* z grupy D typ *enteritidis*.

W grupie chorób wieku dziecięcego zanotowano wzrost zachorowań na następujące choroby :

- ospa wietrzna – 256 zachorowań (wzrost o 175 przypadków),
- różyczka – 2 zachorowania (wzrost o 1 przypadek),

natomiast spadek liczby zachorowań na :

- krztusiec – 1 zachorowanie (spadek o 3 przypadki),
- płonica – 18 zachorowań (spadek o 9 przypadków).

Nie zarejestrowano natomiast przypadków zachorowań na odrę oraz świnkę.

Liczba zachorowań na boreliozę spadła w porównaniu z rokiem poprzednim o 12 przypadków, zarejestrowano 5 zachorowań.

Zanotowano 7 przypadków szczepienia przeciwko wścieklicznie osób narażonych na zachorowanie na skutek pokąsania przez zwierzęta - o 5 przypadków mniej niż w roku poprzednim. W grupie zapaleń opon mózgowych i mózgu zarejestrowano 2 przypadki innego wirusowego zapalenia mózgu, 1 przypadek wirusowego zapalenia opon mózgowych, 1 przypadek bakteryjnego zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu, 1 przypadek zapalenia opon mózgowych innego i nieokreślonego, natomiast nie rejestrowano zachorowań na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*, *Neisseria meningitidis* oraz *Haemophilus influenzae*.

W ilości zachorowań na gruźlicę od 2011 roku obserwuje się tendencję spadkową, w roku 2019 zarejestrowano 6 przypadków zachorowań – o 12 przypadków mniej niż w roku poprzednim. W każdym przypadku zgłoszenia podejrzenia lub zachorowania na gruźlicę przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne. Osoby chore pouczono o przestrzeganiu higieny osobistej i otoczenia oraz konieczności kontynuacji leczenia, natomiast osoby z kontaktu z chorym objęto nadzorem epidemiologicznym.

W zakresie prowadzonego nadzoru kontynuowana jest współpraca ze specjalistycznymi placówkami właściwymi w zakresie leczenia gruźlicy i chorób płuc, celem prawidłowego opracowania ognisk zachorowań na gruźlicę oraz prowadzenia nadzoru nad leczeniem chorych i badaniem osób z kontaktu.

W roku 2019 zaobserwowano spadek liczby zgłoszonych podejrzeń zachorowań na grypę, tj. z 6013 przypadków w roku 2018 do 3208 przypadków w roku 2019.

Spadek liczby zarejestrowanych przypadków może wynikać zarówno z faktycznej ilości zachorowań, jak również ze zgłaszalności zachorowań przez podmioty lecznicze.

W 2019 roku zarejestrowano 33 przypadki grypy, potwierdzone badaniami wirusologicznymi, to jest o 4 przypadki mniej niż w roku poprzednim.

W 2019 roku prowadzony był nadzór epidemiologiczno- wirusologiczny nad grypą w Systemie Sentinel w 1 wytypowanej poradni POZ. W ramach tego nadzoru pobrano próby do badań w kierunku wirusów grypy od 52 pacjentów z podejrzeniem zachorowania na grypę. Badania wirusologiczne potwierdziły obecność wirusa grypy u 38 pacjentów, w tym u 4 pacjentów wirus grypy typu A, u 34 pacjentów wirus grypy A/H1N1/v.

Liczba osób zaszczepionych przeciwko grypie sezonowej wzrosła w 2019 roku o 86 w porównaniu z rokiem poprzednim, zaszczepionych zostało w 2019 roku 1669 osób.

Od roku 2008 obserwuje się spadek zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową, w latach 2015-2017 nie notowano zachorowań, w 2018 roku wystąpił 1 przypadek zachorowania, natomiast w 2019 zachorowań nie zarejestrowano.

Utrzymująca się niska zapadalność, szczególnie w grupie młodzieży spowodowana jest między innymi większą świadomością społeczeństwa w zakresie inwazyjnej choroby meningokokowej, a także szczepieniami przeciwko meningokokom grupy C i B.

W 2019 r. na terenie Piekar Śląskich przeciwko meningokokom ogółem zaszczepionych zostało 410 osób, tj. więcej o 78 osób niż w roku poprzednim. W analizowanym roku na terenie Piekar Śląskich realizowane były szczepienia akcyjne młodzieży szkół podstawowych przeciw meningokokom.

Ponadto w 2019 r. zarejestrowano 7 przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pyogenes* (tak jak w roku poprzednim) oraz 1 przypadek inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* (tak jak w roku poprzednim), natomiast nie rejestrowano inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*.

W analizowanym okresie zarejestrowano również 1 przypadek lambliozy (tak jak w roku poprzednim), 1 przypadek mikobakteriozy, 1 przypadek listeriozy, 1 przypadek AIDS oraz 3 przypadki nowo wykrytego zakażenia HIV.

W 2019 r. w nadzorowanym szpitalu wystąpiło 1 ognisko zakażeń szpitalnych. Ognisko objęło 9 osób, w tym 8 pacjentów i 1 osobę z personelu medycznego. Nie odnotowano przypadków zgonu z powodu zakażenia. Ognisko dotyczyło zakażeń szerzących się drogą pokarmową. Czynnikiem etiologicznym zachorowań było *Clostridium difficile*.

W przypadku ogniska zakażeń szpitalnych przeprowadzona została kontrola. Działania epidemiologiczne mające na celu wygaszenie ogniska prowadzone były we współpracy z działającym w szpitalu zespołem kontroli zakażeń szpitalnych.

W zakresie prowadzonej działalności przeciwepidemicznej w 2019 r. nie zarejestrowano interwencji.

W 2019 roku w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie miasta Piekary Śląskie pozyskiwano informacje o podejrzeniach zatruc środkami zastępczymi z nadzorowanych podmiotów leczniczych.

W analizowanym okresie zarejestrowano 7 przypadków podejrzenia zatruc środkami zastępczymi, to jest o 10 przypadków mniej niż w roku poprzednim.

2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2019 roku na terenie miasta Piekary Śląskie sprawowano nadzór nad 24 punktami szczepień. Skontrolowano 23 punkty szczepień, przeprowadzając 31 kontroli.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

Z przeprowadzonych kontroli sanitarnych w punktach szczepień wynika, że szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych. Dzieci i młodzież wzywana jest do szczepień systematycznie i na bieżąco.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnię imiennie do PSSE w Bytomiu.

W 2019 r. poradnia POZ zgłosiły 96 dzieci oraz 76 rodziców uchylających się od poddania dzieci szczepieniom ochronnym. PPIS w Bytomiu wystosował 11 wezwań zobowiązujących rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień. W 2019 roku zaobserwowano wzrost liczby osób uchylających się od szczepień ochronnych.

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2019 zauważalny jest spadek wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży we wszystkich grupach wiekowych. Jest on spowodowany występowaniem środowisk opornych związanych z wpływem ruchów antyszczepionkowych oraz brakiem złożonej deklaracji do poradni POZ.

Natomiast zaobserwowano nieznaczny wzrost wykonawstwa szczepień ochronnych zalecanych, szczególnie w zakresie szczepień przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu, grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, meningokokom oraz durowi brzuszemu i żółtej gorączce.

3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego

W ramach systemu telefonicznego powiadamiania alarmowego w sytuacjach szczególnego zagrożenia prowadzone są całodobowe dyżury pod telefonem.

Numer telefonu alarmowego udostępniony jest podmiotom leczniczym celem umożliwienia bezpośredniego kontaktu i powiadomienia o podejrzeniach zachorowań, wymagających podjęcia niezwłocznych działań przeciwepidemicznych, w szczególności inwazyjnej choroby meningokokowej w dni robocze poza godzinami pracy i w dni wolne od pracy.

Wnioski

1. Podsumowując prowadzony w 2019 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że nadal problemem epidemiologicznym na terenie działalności PPIS w Bytomiu w analizowanym okresie było, tak jak w latach poprzednich, występowanie w podmiotach leczniczych ognisk zakażeń szpitalnych, a w szczególności ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, wywołanych przez *Clostridium difficile*. Sytuacja ta wymaga kontynuowania ścisłej współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych w celu szybkiego pozyskiwania informacji o podejrzeniu wystąpienia ogniska oraz niezwłocznego wdrożenia działań przeciwepidemicznych celem ograniczenia rozprzestrzeniania się zakażeń.
2. Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych. Działania podejmowane w celu poprawy stanu zaszczepienia wykazują niską skuteczność. Zauważa się coraz większą podatność rodziców na wpływ ruchów antyszczepionkowych.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Stan sanitarny szpitali

W 2019 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 2 szpitalami na terenie Piekarów Śląskich:

- SP Wojewódzki Szpital Chirurgii Urazowej im. dr J. Daaba w Piekarach Śląskich, ul. Bytomska 62,
- Szpital Miejski w Piekarach Śląskich pw. Św. Łukasza, Piekary Śląskie, ul. Szpitalna 11.

Wszystkie szpitale zostały skontrolowane. W nadzorowanych szpitalach Sekcja Epidemiologii przeprowadziła łącznie 8 kontroli.

W szpitalach przeprowadzone kontrole wykazały nieprawidłowości: zacieki, zakurzone ściany i sufity w salach chorych, pomieszczeniach higieniczno- sanitarnych dla pacjentów, salach gimnastycznych, magazynie.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 1 decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości, która została wykonana w całości.

Pranie bielizny szpitalnej odbywa się w przypadku SP Wojewódzkiego Szpitala Chirurgii Urazowej w pralni należącej do szpitala, natomiast w drugim szpitalu w pralni zewnętrznej na podstawie zawartej umowy.

W oddziałach szpitalnych brudna bielizna gromadzona jest w workach płóciennych lub foliowych umieszczonych na stelażach lub w zamykanych pojemnikach i składowana przed przekazaniem do pralni w brudownikach lub magazynach brudnej bielizny.

Czysta bielizna przechowywana jest w magazynach czystej bielizny lub w wydzielonych na ten cel zamykanych szafach.

W skontrolowanych szpitalach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną szpitalną.

Wszystkie szpitale wytwarzają odpady medyczne zakaźne i posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre odpady składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w magazynach odpadów. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych. W skontrolowanych szpitalach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gromadzenia i przechowywania odpadów medycznych.

W jednym szpitalu sterylizacja narzędzi odbywa się w sterylizatorni centralnej, która spełnia obowiązujące wymagania, natomiast w drugim szpitalu w sterylizatorni, która jest w trakcie dostosowywania do obowiązujących wymagań.

Szpitale posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania procedur.

Stan sanitarno – higieniczny szpitali z roku na rok ulega sukcesywnej poprawie. Stopniowo realizowane są obowiązki nałożone w wydanych decyzjach, przeprowadzane są prace modernizacyjne w celu poprawy warunków leczenia pacjentów i pracy personelu.

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną szpitala w zakresie oceny bieżącego stanu sanitarno-higienicznego pracowni endoskopii. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W szpitalach przeprowadzono również kontrole działalności zespołów i komitetów kontroli zakażeń szpitalnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2019 r. w nadzorowanym szpitalu wystąpiło 1 ognisko zakażeń szpitalnych. W zakresie nadzoru nad opracowaniem ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzono 1 kontrolę, w trakcie której nie stwierdzono nieprawidłowości.

Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska w roku sprawozdawczym przeprowadziła 2 kontrole w szpitalach. Kontrole obejmowały zaplecza szpitalne w szpitalach :

- SP Wojewódzki Szpital Chirurgii Urazowej im. dr J. Daaba w Piekarach Śląskich, ul. Bytomska 62
- Szpital Miejski w Piekarach Śląskich pw. Św. Łukasza, Piekary Śląskie, ul. Szpitalna 11

W roku sprawozdawczym nie wydano decyzji nakazujących na zaplecze szpitalne.

Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska nadzoruje 1 pralnię wchodzącą w skład Samodzielnego Publicznego Szpitala Chirurgii Urazowej im. dr Janusza Daaba. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny pomieszczeń pralni oceniono jako dobry. Pralnia posiada szczegółowo opracowaną i wdrożoną procedury postępowania z bielizną czystą i brudną, w tym transportu bielizny oraz dezynfekcji i sprzątnięcia pomieszczeń. Pralnia wyposażona jest w metalowe, zamykane, oznakowane wózki do transportu bielizny czystej i brudnej. W pralni, w części brudnej zorganizowane są stanowiska mycia i dezynfekcji wózków transportowych. Pralnia posiada bariery higieniczne. W pralni szpitalnej nie są wytwarzane odpady medyczne. Odpady komunalne gromadzone są w zamykanych pojemnikach wyłożonych workami, następnie wynoszone do kontenerów zbiorczych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami komunalnymi. Pracownicy posiadają odzież ochronną odpowiednią do wykonywanej pracy i środki ochrony indywidualnej w ilości wystarczającej. W pralni stosowana jest głównie bielizna wielokrotnego użytku (fartuchy gumowe, obuwie, rękawice). Śluzę wyposażone są w zasobniki z ręcznikami jednorazowego użytku, które po użyciu traktowane są jako odpad komunalny. Odzież gumowa wielokrotnego użytku jest dezynfekowana, a następnie myta i suszona, przechowywana w szafach przeznaczonych na ten cel.

W Szpital Miejskim bielizna prana jest przez firmę zewnętrzną – zawarta umowa z Pralnią Silesia Sp. z o.o. Katowice. Na terenie szpitala znajduje się magazyn bielizny brudnej i magazyn bielizny czystej. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny magazynów nie budził zastrzeżeń. Transport bielizny do pralni odbywa się samochodem firmy piorącej.

Podczas kontroli zaplecza szpitalnego oceniono postępowanie ze zwłokami osób zmarłych, W szpitalach opracowane są procedury, które określają postępowanie w przypadku zgonu pacjenta. Zwłoki na terenie szpitali przechowywane są wydzielonym miejscu z zachowaniem godności należnej osobie zmarłej. Zwłoki odbierane są po 2 godzinach przez firmę zewnętrzną (wg. umowy podpisanej ze szpitalem) i przewożone do chłodni.

Szpitale posiadają magazyny odpadów medycznych, w których gromadzone są odpady z oddziałów szpitalnych. W magazynach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano 1 interwencję dotyczących szpitala :

- braku ciepłej wody w Szpitalu Miejskim pw. Św. Łukasza w Piekarach Śląskich, ul. Szpitalna 1. W związku z otrzymaną interwencją skierowano pismo do szpitala o rozpoznanie sprawy oraz udzielenie wyjaśnień. W odpowiedzi uzyskano informację, że brak ciepłej wody spowodowany został koniecznością przeprowadzenia prac naprawczych instalacji wodnej w związku ze stwierdzeniem obecności legionelli w pobranych próbach ciepłej wody. W celu zminimalizowania niedogodności szpital wdrożył procedury zastępcze, zapewniono do mycia pacjentów specjalistyczne gąbki, pianki myjące, chusteczki nawilżane, środki dezynfekcyjne oraz możliwości korzystania z zimnej wody po podgrzaniu. Po uzyskaniu niekwestionowanych wyników badań pobranych prób wody przywrócono możliwość korzystania z ciepłej wody w szpitalu.

2. Stan sanitarny zakładów opiekuńczo-leczniczych

W ewidencji PSSE w Bytomiu na terenie Piekar Śląskich znajduje się 1 zakład opiekuńczo - leczniczy. W roku 2019 przeprowadzono 1 kontrolę w obiekcie. Stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń i ocenia się go na poziomie dobrym.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Pod nadzorem znajduje się 33 podmioty, w skład których wchodzi 54 obiekty. Ponadto nadzorem objętych jest 8 filii ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru nad obiektami, w których prowadzona jest działalność lecznicza na terenie Piekar Śląskich w 2019 r. Sekcja Epidemiologii przeprowadziła 30 kontroli w 23 obiektach, skontrolowano także 1 filię przeprowadzając 3 kontrole.

W 2019 r. w 4 skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego.

Nieprawidłowości dotyczyły: zakurzonych ścian i sufitów, braku ewidencji odpadów medycznych o kodzie 180104, braku zachowanego ciągu technologicznego sterylizatorni zapewniającego jednokierunkowy ruch materiałów od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego, braku bezpośredniego połączenia gabinetu urologicznego z pomieszczeniem higieniczno - sanitarnym wyposażonym dodatkowo w bidet.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 3 decyzje nakazujące na usunięcie nieprawidłowości.

Jako zły pod względem sanitarno - technicznym oceniono 1 obiekt, w którym wydana decyzja jest w trakcie realizacji. Na negatywną ocenę placówki miały wpływ nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego obiektu – brak bezpośredniego połączenia gabinetu urologicznego z pomieszczeniem higieniczno-sanitarnym wyposażonym dodatkowo w bidet.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji oraz mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

W roku 2019 skontrolowano 1 obiekt tj. podstacja pogotowia ratunkowego. Przeprowadzona kontrola wykazała, że pomieszczenia przeznaczone dla pracowników są w dobrym stanie sanitarno-higienicznym. W czasie kontroli dokonano oceny postępowania z odpadami medycznymi oraz z myciem i zachowaniem czystości w karetkach. Stan sanitarno – higieniczny zachowany był w stopniu dobrym. Nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Pod nadzorem znajduje się 50 prywatnych gabinetów lekarskich.

W 2019 r. skontrolowano 18 obiektów, przeprowadzając 18 kontroli sanitarnych.

W 2 gabinetach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku zachowania ciągu technologicznego sterylizatorni zapewniającego jednokierunkowy ruch materiału od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego, braku bezpośredniego połączenia gabinetu badań ginekologicznych z pomieszczeniem higieniczno-sanitarnym wyposażonym dodatkowo w bidet. W 2 obiektach wydano decyzje nakazujące.

W prywatnych gabinetach lekarskich używana jest głównie bielizna jednorazowego użytku, która po użyciu traktowana jest jako odpad medyczny. W skontrolowanych gabinetach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

W gabinetach opracowane są i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

Jako zły pod względem sanitarno - technicznym oceniono 1 obiekt, na który została wydana decyzja nakazująca. Na negatywną ocenę placówki miały wpływ nieprawidłowości dotyczące braku zachowanego ciągu technologicznego sterylizatorni.

Stan sanitarny pozostałych skontrolowanych gabinetów został oceniony jako dobry.

Wnioski

1. Stan sanitarny szpitali stopniowo ulega poprawie, na bieżąco wykonywane są zalecenia ujęte w decyzjach. Ponadto realizowane są prace modernizacyjne w celu poprawy warunków leczenia pacjentów i pracy personelu.

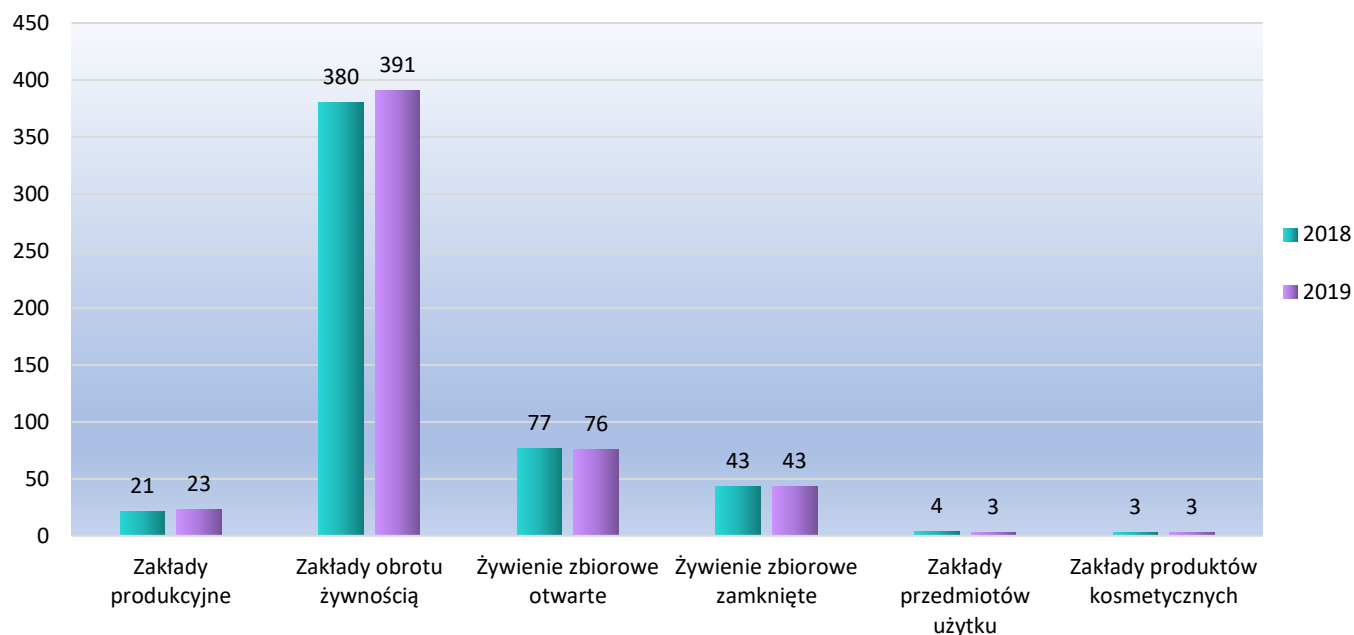
Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych oraz prywatnych gabinetów lekarskich ulega sukcesywnej poprawie.

Pomimo zauważalnej poprawy ta grupa obiektów nadal wymaga wzmożonego nadzoru. Celem prowadzonego nadzoru powinno być między innymi wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno- higienicznego obiektu, dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego oraz postępowania z odpadami medycznymi.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2019 przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na terenie miasta Piekary Śląskich, skontrolowali **305** zakładów branży spożywczej, zakładów materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz zakładów produktów kosmetycznych, co stanowi **56,6 %** wszystkich obiektów zewidencjonowanych.

Wykaz obiektów pod nadzorem

Najliczniejszą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego. W tej grupie największy odsetek stanowią sklepy spożywcze. Porównując ilość nadzorowanych obiektów w Piekarach Śląskich można stwierdzić, że w 2019 roku liczba zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu zwiększyła się w stosunku do 2018 roku.

Dokonując analizy harmonogramu kontroli należy stwierdzić, że w roku 2019 liczba zaplanowanych do kontroli obiektów była większa o **15,5 %** niż w roku 2018.

Tabela 1. Zestawienie liczbowe ilości kontroli zaplanowanych i wykonanych w roku 2018 do 2019

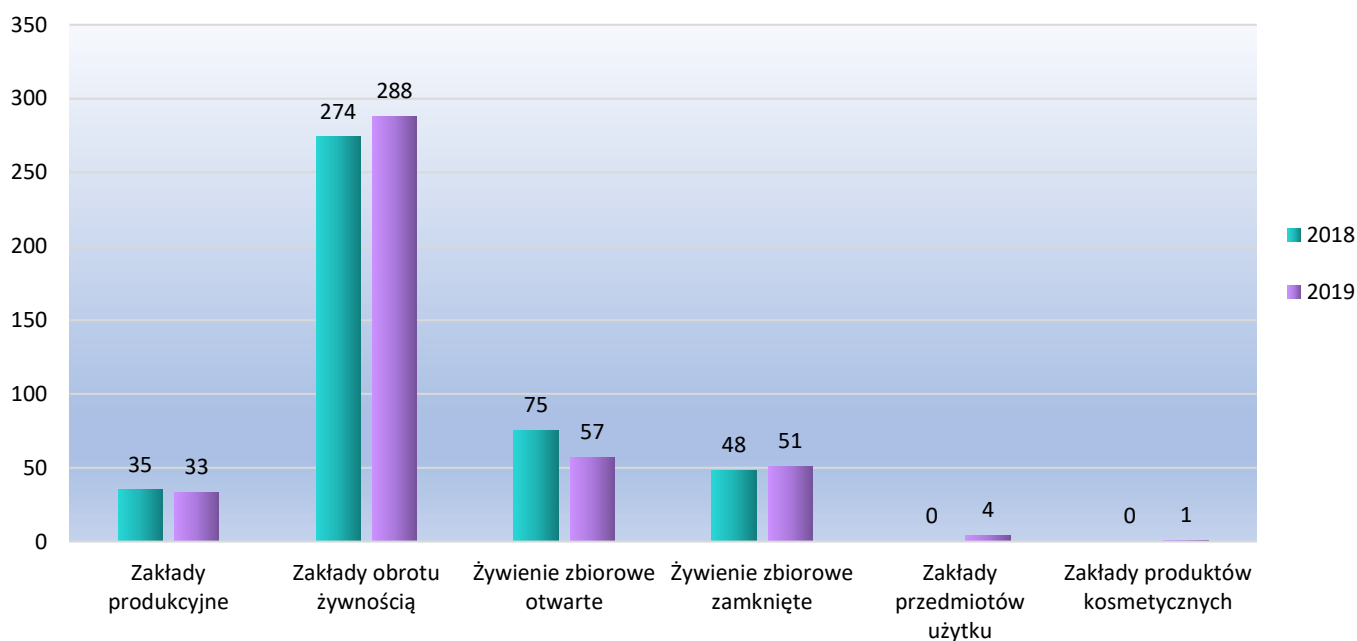
Rodzaj obiektu	Piekary Śląskie			
	2018		2019	
	zaplanowane	Wykonane	<i>zaplanowane</i>	<i>wykonane</i>
Produkcja	19	16	21	18
Obrót	119	113	153	126
Żywnienie otwarte	45	41	41	34
Żywnienie zamknięte	35	34	43	41
RAZEM	218	204	258	219

W roku 2019 wykonano **219** kontroli z **258** zakładów zaplanowanych do kontroli. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż harmonogram kontroli został wykonany w **84,8** %.

Przeprowadzenie mniejszej ilości kontroli do kontroli zaplanowanych, spowodowane było likwidacją zakładów lub zawieszeniem działalności albo związane było z zamknięciem obiektów przez właścicieli bez poinformowania PPIS w Bytomiu.

Na terenie miasta Piekary Śląskie w 2019 roku przeprowadzono **434** kontrole. Poza zaplanowanymi kontrolami upoważnieni przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili dodatkowe kontrole sanitarne związane z interwencjami - skargami konsumentów i klientów zakładów branży spożywczej, a także w związku z powiadomieniami RASFF/RAPEX (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach oraz Kosmetykach) otrzymanymi od Głównego Inspektora Sanitarnego oraz na wniosek strony o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów branży spożywczej, bądź w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności. Dodatkowo przeprowadzono **11** kontroli sanitarnych obiektów nie będących pod stałym nadzorem PPIS w Bytomiu. Były to kontrole przeprowadzone w związku z imprezami masowymi oraz zgłoszonymi interwencjami konsumentów. Porównując dane z rokiem 2018 należy zauważyć, że ilość wszystkich kontroli wykonanych w 2019 r. znajduje się na podobnym poziomie.

Ilość kontroli według rodzajów obiektów

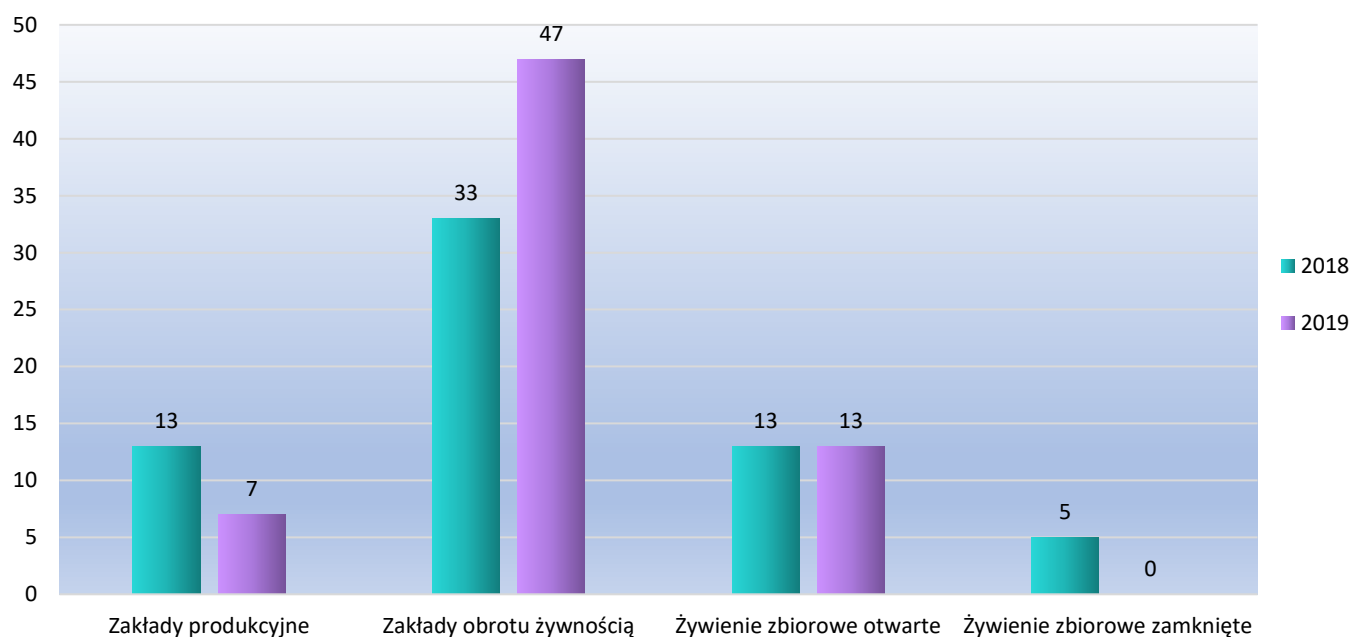
Najwięcej kontroli przeprowadzono w obiektach obrotu żywnością tj. **288** (o ok. 5 % więcej niż w 2018 roku). W zakładach produkcyjnych przeprowadzono o **5,7** % mniej kontroli, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego liczba kontroli zmniejszyła się o **24** % w stosunku do roku ubiegłego. Natomiast w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego liczba kontroli zwiększyła się o **5,8** % w stosunku do roku 2018.

Tabela 2. Zestawienie liczbowe lata 2018 i 2019.

Rok Powiat	Ilość obiektów nadzorowanych		Ilość obiektów skontrolowanych		Ilość kontroli		Ilość wydanych decyzji		Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę		Ilość nałożonych mandatów na kwotę	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Piekary Śląskie	527	539	288	305	432	434	64	67	1 / 220	0	24 / 5600	15 / 3800

W roku 2019 na terenie miasta Piekary Śląskich wydano ogółem **67** decyzji administracyjnych na podmioty branży spożywczej, tj. o **4,4 %** decyzji więcej niż w 2018 roku.

Ilość decyzji według rodzajów obiektów

Analizując ilość decyzji administracyjnych wydanych według rodzaju obiektów można zaobserwować, iż w roku 2019 liczba wydanych decyzji nieznacznie zwiększyła się w stosunku do ubiegłego roku.

Wśród zakładów obrotu żywnością ilość decyzji administracyjnych zwiększyła się o **29 %** w stosunku do 2018 roku, natomiast wśród zakładów żywienia zbiorowego – otwartego zmniejszyła pozostała na tym samym poziomie.

Harmonogram kontroli obiektów żywnościowo – żywieniowych na rok 2019 opracowano na podstawie wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz w oparciu o analizę ryzyka przeprowadzoną na podstawie danych z lat ubiegłych dla poszczególnych zakładów produkcji, obrotu

żywnością lub zakładów żywienia zbiorowego oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W tym celu określono kryteria oceny zakładów oraz ich kategoryzację. Oszacowano ryzyka zanieczyszczenia żywności w obiektach o podstawowym znaczeniu.

Wzięto również pod uwagę wykonywanie dodatkowych działań związanych z powiadomieniami RASFF i RAPEX, interwencjami – skargami ze strony konsumentów i klientów obiektów i zakładów prowadzących działalność branży spożywczej oraz realizowanie zadań GIS w Warszawie i ŚPWIS w oparciu o plan poboru próbek laboratoryjnych. Ponadto ujęto zadania związane z nadzorem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanymi z krajów trzecich i eksportowanymi poza granice Unii Europejskiej.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny

Stan sanitarno – techniczny zakładów produkujących, wprowadzających do obrotu środki spożywcze w poszczególnych grupach na terenie działania PPIS w Bytomiu w dalszym ciągu zachowany jest w stopniu dobrym.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe wydanych decyzji nakazujących w latach 2018 i 2019.

	<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2018 r.</i>			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno–technicznym w 2019 r.</i>		
	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych decyzji nakazujących</i>	<i>% obiektów złych</i>	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych decyzji nakazujących</i>	<i>% obiektów złych</i>
Piekarnie Śląskie	288	17	5,9	305	14	4,5

Analizując roczne wyniki dotyczące ilości wydanych decyzji nakazujących we wszystkich zakładach żywnościowo – żywieniowych stwierdza się, iż w bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno – techniczny nieznacznie się pogorszył.

Najczęściej występujące uchybienia i nieprawidłowości to między innymi:

- zły stan techniczny pomieszczeń (brudne, popękane, zakurzone powierzchnie ścian, sufitów, ze śladami zagrzybienia i zaciekami, zniszczona powierzchnia podłóg – ubytki w posadzce),
- zły stan techniczny sprzętu i wyposażenia zakładów,
- brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej dokumentacji kodeksu GHP / GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów karnych w latach 2018 i 2019.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2018 r.			Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2019 r.		
	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych
Piekarnie Śląskie	288	24 / 5600	8,3	305	15 / 3800	4,9

W roku sprawozdawczym nałożono dodatkowo **1** mandat karny na kwotę **250zł** w zakładzie nie będącym pod stałym nadzorem PPIS w Bytomiu.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak bieżącego porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu,
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie (poza urządzeniem chłodniczym, w temp. wyższej niż zalecana jest przez producenta, brak segregacji w urządzeniach chłodniczo – zamrażalniczych),
- brak zabezpieczenia artykułów spożywczych sprzedawanych luzem przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi,
- sprzedaż artykułów spożywczych przeterminowanych lub bez oznakowania,
- brak prawidłowej dokumentacji GHP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP, brak bieżących zapisów dokumentacji bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, brak kontroli wewnętrznej,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych.

Dokonując oceny skontrolowanych obiektów należy stwierdzić, iż ilość obiektów o złym stanie sanitarno - higienicznym zmniejszyła się. W roku sprawozdawczym nałożono o **9** (tj. o **37,5 %**) mniej mandatów karnych za uchybienia i nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego w stosunku do ubiegłego roku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych

W oparciu o harmonogram poboru próbek w roku 2019 do badań laboratoryjnych na terenie Piekar Śląskich pobrano **88** próbek, tj. o **11%** więcej próbek niż w roku 2018, w którym pobrano **78** próbek.

Próbki zostały przebadane laboratoryjnie w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym przebadano **35** próbek,
- pod względem organoleptycznym przebadano **18** próbek,
- pod względem fizykochemicznym przebadano **23** próbek,
- pod względem znakowania ocenie poddano **32** próbek,
- pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych przebadano **12** próbek.

W wyniku przeprowadzonych badań dyskwalifikacji uległy **3** próbki, tj. **3,4%** w stosunku do wszystkich przebadanych próbek, co stanowi większy procent w porównaniu z ubiegłym rokiem, w którym dyskwalifikacji nie uległa żadna próbka.

3. Piekarnie

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2019 r. prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny w zakładach produkcyjnych typu piekarnie i cukiernie. Na terenie miasta Piekar Śląskich zewidencjonowanych jest **9** piekarni, z których skontrolowano **8**.

W trakcie kontroli w **4** zakładach pobrano ogółem **8** próbek, w tym **8** próbek sanitarnych – wytrzepek z koszyków oraz zmiotek, z czego **3** próbki zostały zdyskwalifikowane ze względu na obecność zanieczyszczeń biologicznych.

4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX

W roku 2019 w ramach powiadomień alarmowych RASFF/RAPEX na terenie miasta Piekar Śląskich przeprowadzono **31** kontroli głównie w sklepach mało- i wielkopowierzchniowych, jak również w innych zakładach branży spożywczej w przypadku wskazania w powiadomieniu adresów, do których mogły dotrzeć kwestionowane środki spożywcze lub materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Wszystkie powiadomienia sprawdzone były również podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych. W większości zakładów nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli obiektów.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi

W roku sprawozdawczym w rejestrze PPIS w Bytomiu na terenie miasta Piekar Śląskich znajdowały się **3** miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, z czego skontrolowano **3** miejsca obrotu. Ogółem przeprowadzono **4** kontrole sanitarne w w/w obiektach.

W roku 2019 przeprowadzono **1** kontrolę sanitarną w **1** obiekcie obrotu produktami kosmetycznymi w zakresie bezpieczeństwa stosowania produktów kosmetycznych będących w obrocie. W ewidencji znajdowały się **3** obiekty obrotu produktami kosmetycznymi.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń, zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, poszczególny asortyment jest posegregowany i przechowywany na wydzielonych regałach i półkach, jaka również nie stwierdzono produktów kosmetycznych niewłaściwie oznakowanych. W obiektach opracowano dokumentację Dobrej Praktyki Higienicznej dostosowanej do prowadzonego zakresu działalności.

Ponadto pracownicy sekcji HŻŻ i PU poza prowadzeniem nadzoru nad zakładami obrotu produktami kosmetycznymi znajdującymi się na terenie podległym nadzorowi PPIS w Bytomiu, na bieżąco monitorowali reklamy pojawiające się w lokalnej prasie, w gazetkach reklamowych oraz na aukcjach internetowych.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano **1** próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, nie pobrano próbek produktów kosmetycznych.

6. Akcje.

W 2019 roku pracownicy sekcji HŻŻ i PU wraz z pracownikami sekcji NZ współpracowali przy odbiorach obiektów nowopowstałych oraz przy obiektach wskazujących na zmianę sposobu użytkowania.

Ponadto w 2019 roku na terenie miasta Piekar Śląskich przeprowadzono następujące akcje:

Tabela 5. Akcje i współpraca z innymi komórkami psse / jednostkami / organami

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	Imprezy masowe	NS.HŻŻ i NS. HK	10	10	10	0	0	0	1	250	1 zalecenie doraźne	-
2.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i PLW	NS.HŻŻ i PLW	3	2	2	0	0	0	0	0	0	Z udziałem przedstawicieli PLW przeprowadzono 2 kontrole kompleksowe
3.	Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	1	1	1	0	0	0	0	0	0	-
4.	Wypoczynek letni dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	1	1	1	0	0	0	0	0	0	-
5.	Zbiorowe zatrucia / zakażenia pokarmowe	Epidemiologia i NS.HŻŻ	2	0	0	0	0	0	0	0	-	-
6.	Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną	NS.HŻŻ i IF	17	12	14	0	0	0	0	0	0	-
7.	Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej	NS.HŻŻ	23	3	5	0	0	0	0	0	0	-

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi	
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴		
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę			
											6		7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
8.	Nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu lody nieopakowane oraz sprzedające lody porcjowane	NS.HŻŻ	2	2	2	1	0	0	0	0	0	0	W trakcie przeprowadzonych kontroli pobrano 5 próbek lodów z automatu
9.	Kontrole obiektów pod kątem pomiaru tłuszczu stosowanego do smażenia	NS.HŻŻ	51	1	1	0	0	0	0	0	0	0	W ramach przeprowadzonych kontroli dokonano 1 pomiar tłuszczu
10.	Akcja związana z „Planem działania na 2019 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 10 stycznia 2015 r.”,	NS.HŻŻ i WIORIN	2	2	4	1	0	0	0	0	Zgłoszenie do systemu RASFF	0	W ramach kontroli pobrano 2 próbki żywności do badań laboratoryjnych w kierunku obecności metali ciężkich. Wydano 1 decyzję dot. zakazującą wprowadzania do obrotu kwestionowanej żywności.
11.	Akcja dot. żywienia dzieci i młodzieży w jednostkach oświaty.	NS.HŻŻ	39	37	40	0	0	0	0	0	0	0	-

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
12.	Akcja szpitale	NS.HŻŻ	2	1	1	0	0	0	0	0	0	-
RAZEM		-	153	72	81	2	-	-	1	250	1 zalecenie doraźne Zgłoszenie do systemu RASFF	-

¹ w części opisowej podać najczęstsze powody wydawania tych decyzji

² w części opisowej podać powody unieruchomienia obiektu oraz informacje czy został już uruchomiony

³ w części opisowej wykazać czego dotyczyły te decyzje (nie wykazywać decyzji rachunków, umarzających postępowanie itd.)

⁴ w części opisowej wykazać jakiego rodzaju to były działania

7. Działalność interwencyjna za 2019 rok

Sekcja: NS.HŻŻ (POWIAT PIEKARY ŚLĄSKIE)

Ilość interwencji zarejestrowanych ogółem **15 (+ 1 z 2018 r.)**, w tym anonimowych **3(+ 1 z 2018 r.)**.

Ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS ogółem **14 (+1 z 2018 r.)**, w tym anonimowych **3 (+1 z 2018 r.)**; zasadnych **3** w tym anonimowych zasadnych **1**.

Ilość interwencji przekazanych do innych organów ogółem **1**, w tym anonimowych **0**.

L.p	Przedmiot interwencji	Ilość wniesionych interwencji ogółem	Interwencje rozpatrzone przez PPIS					Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami		
			ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS	ilość wykonanych w związku z tym kontroli	ilość wydanych decyzji /zaleceń	Uwagi (m. in. podać ilość i kwotę mandatów)	Ilość interwencji zasadnych / niezasadnych	Ilość interwencji przekazanych	Wstępne rozpoznanie-kontrola	Nazwa organu i inne uwagi
1.	Zła jakość zdrowotna żywności	11	11	11	1/3	3/500	3/8	1	0	1 interwencja przekazana do Inspekcji Weterynaryjnej, PPIS w Gliwicach, PPIS w Dąbrowie Górniczej, PPIS w Katowicach
2.	Zły stan sanitarno – higieniczny	4	3 (+1 z 2018 r.)	3 (+1 z 2018 r.)	1/0	0/0	0/3 (+1 z 2018 r.)	0	0	1 zakład był nieczynny
SUMA		15	14 (+1 z 2018 r.)	14 (+1 z 2018 r.)	2/3	3/500	3/11 (+1 z 2018 r.)	1	0	-

Wnioski:

W roku sprawozdawczym w powiecie Piekary Śląskie podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej przyjętych interwencji dotyczyło zgłoszenia sprzedaży żywności o złej jakości zdrowotnej w zakładach obrotu żywnością.

W roku 2019 ilość przyjętych i rozpatrzonych przez PPIS w Bytomiu interwencji zmniejszyła się o ok. **16 %** w porównaniu do roku 2018, gdzie zgłoszono i rozpatrzono **18** interwencji.

WNIOSKI KOŃCOWE

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na nadzorowanym terenie PPIS w Bytomiu. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ilość wydanych decyzji nakazujących w roku 2019 jest mniejsza w stosunku do roku 2018.
3. W roku sprawozdawczym nałożono 44% mniej mandatów karnych za bieżący stan sanitarno - higieniczny w kontrolowanych zakładach w porównaniu do roku ubiegłego.
4. Zdecydowana większość zakładów posiada wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz procedury oparte na podstawie zasad systemu HACCP. Ciągłym problemem wśród części kontrolowanych zakładów jest niestosowanie procedur i brak bieżącego prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji zapewniającej bezpieczeństwo żywności.
5. W roku sprawozdawczym zmniejszyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego. Zarówno w roku 2018 jak i 2019 większa część przeprowadzonych kontroli wykazała niezasadność interwencji.

W 2019 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych dyskwalifikacji uległy 3 próbki, natomiast w roku 2018 żadna z próbek nie została zdyskwalifikowana. Główną przyczyną kwestionowania próbek w 2019 roku były zanieczyszczenia fizykochemiczne oraz zanieczyszczenia biologiczne.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej i wody w pływalniach

Łącznie w 2019 r. w ramach nadzoru terenowo - laboratoryjnego nad jakością wody prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano 69 próbek wody.

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia (w tym jakość wody ciepłej) i zarządców pływalni wynosiła 132.

Wydano 4 decyzje: 1 dot. legionelli, 1 dot. okresowej oceny jakości wody do spożycia, 1 dot. zbiorczej rocznej oceny wody na pływalni, 1 zmieniająca.

1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach do zaopatrywania w wodę

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 55,3 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę – zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d: woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowice –śr. 6347 (SUW Bibiela; SUW Kozłowa Góra; zbiorniki Murcki- woda z ujęć*

powierzchniowych SUW Goczałkowice lub SUW Będzin); dystrybutor: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Piekarach Śląskich

Miasto Piekary Śląskie zaopatrywane jest w wodę zakupywaną z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach dostarczaną głównie ze Stacji Uzdatniania Wody „Bibiela” w Miasteczku Śląskim oraz z Stacji Uzdatniania Wody „Kozłowa Góra” w Wymysłowie (dzielnice Brzeziny Śląskie i Brzozowice Kamień). Ponadto część dzielnicy Dąbrówka Wielka zasilana jest wodą z nadzorowanych przez inne PSSE ujęć powierzchniowych tj. SUW Goczałkowice lub SUW Będzin-zbiorniki Murcki).

Jakość wody wodociągowej na terenie miasta kontrolowana była systematycznie w wyznaczonych punktach, zlokalizowanych w poszczególnych dzielnicach miasta.

W 2019 r. w ramach nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano 20 próbek wody. Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Piekarach Śląskich i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2019 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Piekary Śląskie wynosiła 82.

Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia przekroczenie dopuszczalnej wartości parametrycznej dla manganu stwierdzono w 1 próbce wody.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Piekarach Śląskich Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2019 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Piekary Śląskie oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii zgłoszonych przez Miejskie Przedsiębiorstwo-Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Piekarach Śląskich wynosiła 17.

Wydano 1 decyzję dot. okresowej oceny jakości wody do spożycia.

2. Ocena jakości wody w pływalniach

W 2019 r. na terenie miasta Piekary Śląskie czynne były 2 pływalnie oparte na wodzie wodociągowej (w tym 1 kryta i 1 odkryta).

Nieczynna była pływalnia Samodzielnego Publicznego Wojewódzkiego Szpitala Chirurgii Urazowej w Piekarach Śląskich.

W 2019 r. w ramach kontroli urzędowych jakości wody w pływalniach (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym 7 próbek wody. Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: *Pseudomonas aeruginosa*, chlor wolny, i chloroform.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez zarządców obiektów kontroli wewnętrznej jakości wody na pływalniach.

W 2019 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych z pływalni (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) na nadzorowanym terenie wynosiła **40**.

Stwierdzono przypadek niespełnienia wymagań dla chloru wolnego.

W każdym przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań zarządcy obiektów podejmowali na bieżąco stosowne działania naprawcze.

W związku z powyższym w oparciu o wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli urzędowej stwierdza się, że eksploatacja pływalni była prowadzona w sposób prawidłowy, zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne dla osób z nich korzystających.

Wydano **1** decyzję dot. zbiorczej rocznej oceny wody na pływalni za okres od 02.06.2018 r. do 01.06.2019 r.

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego

Skontrolowano jakość ciepłej wody w 5 obiektach, w tym szpitale-2; zakłady opiekuńczo-lecznicze (podmioty lecznicze) / domy zakonne -1; hotele-1; domy pomocy społecznej-1.

Ponadnormatywną liczbę bakterii legionella, pozwalającą uznać sieć za skolonizowaną stwierdzono w 1 obiekcie - NZOZ p.n. Szpital Miejski p.w. św. Łukasza ul. Szpitalna 11 Piekary Śląskie

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nakazał podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody. Przeprowadzone działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody.

Wydano 2 decyzje (w tym 1 zmieniająca). Jednej decyzji nadano termin natychmiastowej wykonalności.

Ogółem w 2019 r. na obecność bakterii legionella pobrano 42 próbki wody, w tym zakwestionowano – 6

W ramach kontroli wewnętrznej przedłożono 10 próbek wody.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2019 r. kontrole stanu sanitarnego przeprowadzono w 61 obiektach użyteczności publicznej, spośród 238 ujętych w ewidencji, co stanowi 25,6 %. W porównaniu do 2018 r., w którym skontrolowano 77 obiektów użyteczności publicznej, spośród 222 ujętych w ewidencji, co stanowiło 35 %, zmniejszył się procent skontrolowanych obiektów wynika to z faktu, że obiekty są w dobrym stanie sanitarno-higienicznym i nie wymagają zwiększonej częstotliwości kontroli.

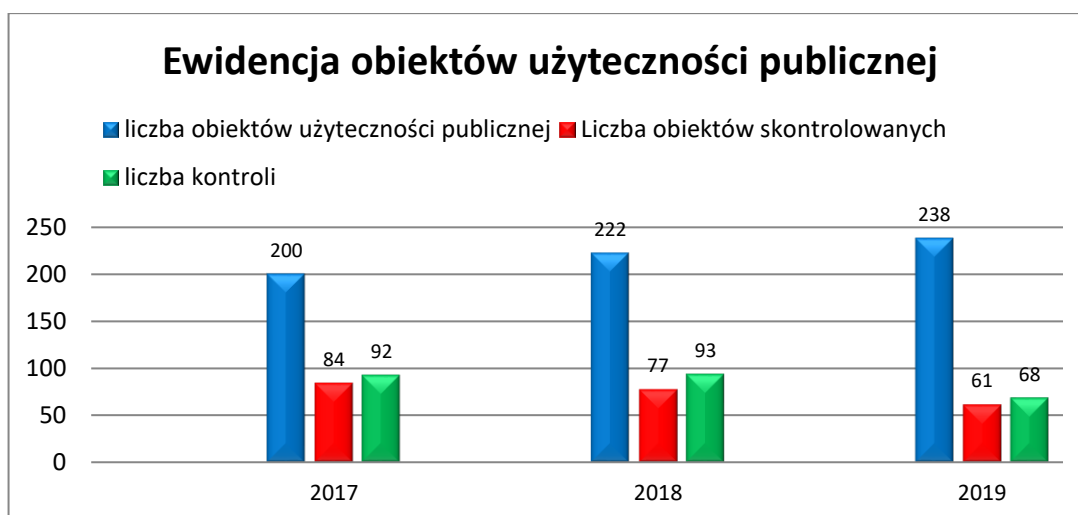
Przeprowadzone kontrole objęły następujące grupy obiektów:

- obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi noclegowe – skontrolowano 7 obiekty spośród 8 ewidencjonowanych, co stanowi 87,5 %;

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej oraz takie, w których świadczone są więcej niż jedna usługa – skontrolowano 28 obiektów, spośród 87 ujętych w ewidencji, co stanowi 32,2 %;
- ustępy publiczne ogółem – skontrolowano wszystkie z 4 zewidencjonowanych;
- pływalnie kryte i odkryte – skontrolowano 2 obiekt, spośród 3 zewidencjonowanych, co stanowi 67 %;
- cmentarze, domy pogrzebowe i obiekty świadczące usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków - skontrolowano 4, spośród 11 zewidencjonowanych, co stanowi 36,4%;
- inne obiekty użyteczności publicznej (apteki, sportowe, kulturalno – widowiskowe, stacje paliw, magle, pralnie, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, pracownie protetyczne, transport publiczny, fermy, tereny rekreacyjne, sklepy zielarskie) – skontrolowano 16 obiektów, spośród 121 zewidencjonowanych, co stanowi 13,2 %.

Bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy licznych i różnorodnych obiektów, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii.

Łącznie w 2019 r. przeprowadzono w obiektach użyteczności publicznej 68 kontroli, wydano 2 decyzje nakazujące, nałożono 2 mandaty karne na kwotę 300 zł.

Z analizy ewidencji obiektów użyteczności publicznej w okresie 2017-2019 wynika, że liczba nadzorowanych obiektów nieznacznie wzrosła w porównaniu z ubiegłymi latami. Liczba skontrolowanych obiektów oraz liczba kontroli przeprowadzonych w tych obiektach spadła.

Na użytek niniejszej oceny wybrano i opisano grupy obiektów reprezentowane najliczniej oraz obiekty o znaczeniu strategicznym dla ogólnego poglądu na temat obiektów użyteczności publicznej i grupy obiektów, w których kontrole w 2019 r. wykazały nieprawidłowości.

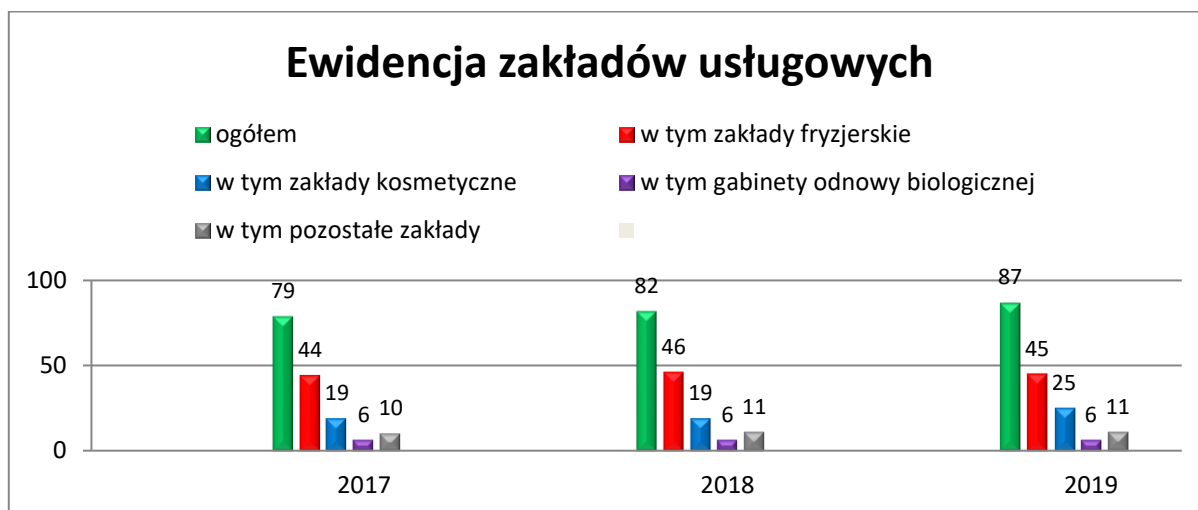
1. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie

PPIS obejmuje nadzorem w Piekarach Śląskich ogółem 8 obiektów, w tym 5 hoteli i 3 inne obiekty świadczące usługi hotelarskie. Skontrolowano wszystkie hotele oraz 2 inne obiekty świadczące usługi hotelarskie. Podobnie jak w roku ubiegłym wyniki kontroli nie wykazywały nieprawidłowości. Obiekty były w dobrym stanie technicznym i sanitarno-

porządkowym. Hotele są skategoryzowane. Mają podpisane umowy z pralniami, bielizna czysta i brudna przechowywana jest w oddzielnych magazynach, posiadają wydzielone pomieszczenia na środki czystości, sprzęt porządkowy i środki dezynfekcyjne.

2. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług

Ogółem w ewidencji są 87 zakłady należące do tej grupy obiektów, w tym: 45 to zakłady fryzjerskie, 25- kosmetyczne, 6- odnowy biologicznej, 11- zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług.

W 2019 roku skontrolowano 28 zakładów, przeprowadzono 29 kontroli sanitarnych. W tej grupie obiektów wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące, które dotyczyły braku dostępu do bieżącej ciepłej i zimnej wody w pomieszczeniu wykonywania usług fryzjerskich. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 300 zł., przyczyną nałożenia mandatów karnych było brak opracowania i wdrożenia procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

W porównaniu do roku ubiegłego, stan sanitarny – higieniczny przedmiotowych obiektów jest na tym samym poziomie

3. Dworzec autobusowy

Przeprowadzona kontrola w 2019 r. wykazała, że teren dworca jest utwardzony i zadaszony. Na przystankach znajdują się ławki dla pasażerów oraz kosze na odpady komunalne. Na terenie dworca utrzymywany jest porządek, postępowanie z odpadami komunalnymi prawidłowe.

Na terenie obiektu znajduje się budynek wolnostojący, jednokondygnacyjny, w którym znajduje się poczekalnia dla pasażerów, punkt obsługi pasażera, toaleta automatyczna, całodobowa, ogólnodostępna oraz lokale usługowo-handlowe.

Kontrolą objęto również przystanek autobusowy Piekary Śląskie - Brzeziny przy ul. Bednorza. Teren przystanku utwardzony, dla pasażerów dostępna jest zadaszona, przeszklona wiata z ławkami. Odpady komunalne gromadzone są w koszu betonowym z

metalowym wkładem, wyłożonym workiem foliowym. Odpady odbierane są przez ZGK Piekary Śląskie. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

4. Ustępy publiczne

Pod stałym nadzorem są 4 ustępy publiczne. W roku sprawozdawczy skontrolowano wszystkie obiekty. Przeprowadzono w nich 4 kontrole sanitarne. Ustępy są skanalizowane, woda doprowadzana z sieci miejskiej, podłogi i ściany w kabinach ustępowych mają powierzchnie łatwo zmywalne. Obiekty wyposażone są w umywalki z ciepłą i zimną wodą, mydło, ręczniki jednorazowego użytku i papier toaletowy. Podobnie jak w roku ubiegłym stan techniczny i sanitarno-porządkowy ustępów oceniono, jako dobry.

5. Pływalnie

W ewidencji PSSE w Bytomiu są 3 obiekty, w tym 2 pływalnie (baseny) całoroczne i 1 sezonowy.

W roku 2019 skontrolowano 2 baseny (całoroczny- Basen przy Szkole Podstawowej nr 5 i sezonowy – Basen przy ul. Olimpijskiej 3). Basen przy ul. Olimpijskiej był kontrolowany również w ramach interwencji. Kontrola wykazała nieprawidłowości, tj.: liczne pęknięcia podłoża niecki spowodowane rozwarstwieniem się materiału pokrywającego podłoże oraz pęknięcia w łąkach pokrywających wcześniejsze uszkodzenia. Niecka została wyłączona z użytkowania w celu usunięcia nieprawidłowe stanu techniczne Kontrola sprawdzająca potwierdziła usunięcie nieprawidłowości i niecka została ponownie uruchomiona.

Kontrola basenu przy Szkole Podstawowej nr 5 nie wykazała nieprawidłowości. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny basenu oceniono, jako dobry.

Basen rehabilitacyjny przy ul. Bytomskiej 62 nie został skontrolowany, gdyż obiekt od 2017 roku jest nieczynny.

10. Inne informacje

Pracownicy Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska w roku sprawozdawczym prowadziła między innymi czynności dot. imprez masowych, ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich, przewozu zwłok i prochów ludzkich, opiniowania procedur przeciwepidemicznych. PPIS w Bytomiu wydał 2 opinie dot. imprezy masowej oraz nadzorował ich przebieg.

Ponadto wydał 16 postanowień zezwalających na sprowadzenie zwłok i prochów z zagranicy, zaopiniował 3 projekt regulaminu w sprawie porządku i czystości w gminach.

Pozytywnie zaopiniował 7 procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi dla zakładów usługowych.

W 2019 r. PPIS w Bytomiu wydał 1 opinię na temat stanu sanitarnego w sprawie środka transportu do przewozu zwłok oraz 1 opinię w sprawie niezwłocznego usunięcia odpadów.

11. Interwencje

W 2019 r. do PSSE w Bytomiu wpłynęło 8 wniosków mieszkańców Piekar Śląskich o podjęcie interwencji w obiektach na terenie miasta. Wszystkie sprawy zostały rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu, tylko 1 sprawa okazała się zasadna.

Interwencje dot. następujących spraw:

- zagrożenia obecnością zwierząt, gryzoni, insektów;
- złego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej;
- złego stanu sanitarnego budynków;
- awarii kanalizacji.

W związku z interwencjami przeprowadzono 7 kontroli. Na 1 obiekcie wydano zalecenia doraźne i nałożono mandat karny na kwotę 200zł.

W sprawie zagrożenia obecnością zwierząt, gryzoni, insektów wpłynęły 3 zgłoszenia, które w całości zostały rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu i w formie pisemnej strona uzyskała odpowiedź.

W sprawie niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej wpłynęły 3 zgłoszenia, które zostały w całości rozpatrzone w ramach posiadanych kompetencji przez PPIS w Bytomiu. Łącznie przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych.

Stwierdzono, że tylko 1 interwencja była zasadna. Kontrola wykazała następujące nieprawidłowości:

- brak procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi;
- brak w dokumentacji kontroli skuteczności sterylizacji urządzenia.

Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 200 zł i wydano zalecenia doraźne.

Kolejną grupą rozpatrywanych interwencji były sprawy dotyczące złego stanu sanitarnego budynków – wpłynęło 1 zgłoszenie. Przeprowadzono 1 kontrolę, która nie potwierdziła występowania nieprawidłowości.

Ponadto 1 interwencja dotyczyła awarii kanalizacji. Przeprowadzono 1 kontrolę, która nie potwierdziła występowania nieprawidłowości.

W porównaniu do roku ubiegłego odnotowano wzrost ilości wpływających interwencji, gdyż w 2018 r. wpłynęły 6 interwencji a w roku 2019 wpłynęło 8 interwencji.

Wnioski:

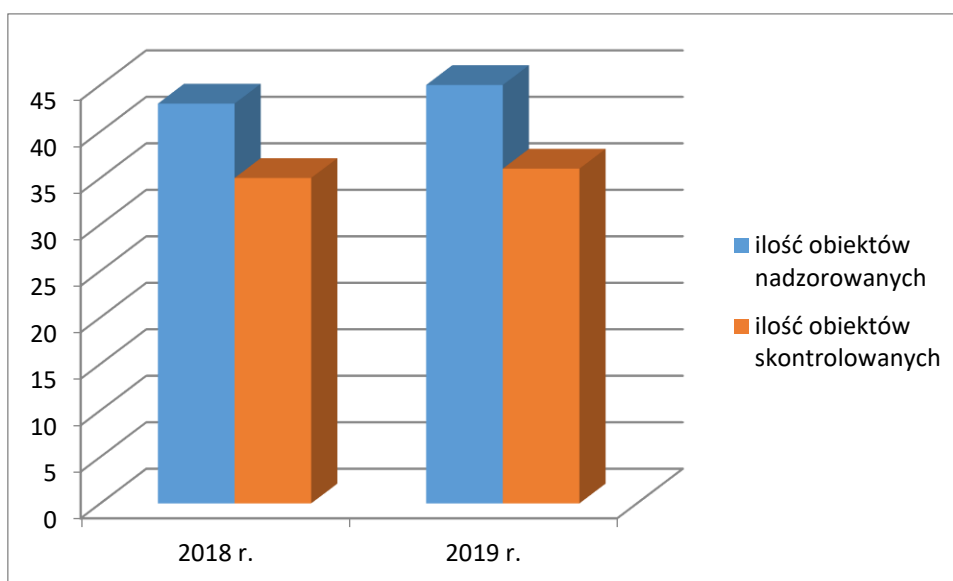
1. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej ulega poprawie. W roku sprawozdawczym zdecydowana większość skontrolowanych obiektów spełniała podstawowe wymagania higieniczno-sanitarne i techniczne. Ogółem skontrolowano 61 obiektów, jako ze złym stanem na koniec 2019 r. odnotowano 2 obiekty natomiast, w 2018 r. odnotowano 1 obiekt.
2. Brak rozporządzenia wykonawczego, regulującego wymagania sanitarne dla zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej powoduje utrudnienia w sprawowaniu właściwego nadzoru nad tymi obiektami.
3. W 2019 r. liczba zgłoszeń interwencyjnych wzrosła (w 2018 r. było 6 zgłoszeń a w 2019 r. 8 zgłoszeń). Zgłoszenia dotyczyły spraw związanych z budynkami mieszkalnymi (uciążliwe zapachy, zagrożenie insektami, gryzoniami, zły stan sanitarny części wspólnych dla lokatorów), jak również obiektami użyteczności publicznej (nienależyty stan sanitarny).

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2019 r. na terenie m. Piekary Śląskie, bieżącym nadzorem sanitarno-higienicznym objętych było 45 obiektów. Skontrolowano w tym okresie 36 placówek, co stanowi 78,5%.

W porównaniu do roku 2019 r. sytuację ilustruje poniższy wykres.

W porównaniu z rokiem 2018 liczba obiektów uległa zwiększeniu o 2 placówki.

1. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych

Szkoły

W 2019 r. pod nadzorem było 15 szkół, w tym 11 szkół podstawowych, 2 zespoły szkół oraz 2 szkoły policealne. Skontrolowano 13 placówek.

W porównaniu z poprzednim rokiem sprawozdawczym sytuacja w zakresie stanu sanitarno - technicznego pozostaje bez zmian.

Jednakże w dalszym ciągu istnieją placówki, w których wydane decyzje administracyjne w latach wcześniejszych są kilkakrotnie prolongowane, co powoduje pogorszenie się zarówno ich stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego. Jest to np.:

- Miejska Szkoła Podstawowa nr 1 w Piekarach Śląskich przy ul. Szpitalnej 9 - decyzja z 2009 r. dotycząca złego stanu sanitarno-higienicznego sali gimnastycznej. Termin jej wykonania był już 7 razy prolongowany.

We wszystkich skontrolowanych placówkach szkolnych zapewniono odpowiednią ilość środków higieny osobistej.

W ramach profilaktyki zdrowotnej i współpracy z pielęgniarkami szkolnymi wykonano pomiary w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w wytypowanych placówkach będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu.

Dokonano pomiarów wagi tornistrów u 522 uczniów w 26 oddziałach trzech szkół podstawowych. 20 % przebadanych uczniów nosiło zbyt ciężki tornister – powyżej 15% masy ciała.

Przedszkola i inne formy

W 2019 r. pod nadzorem PSSE w Bytomiu było 18 przedszkoli.

Sytuacja w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego utrzymuje się na stałym poziomie. Stan bieżącej czystości i porządku w kontrolowanych placówkach był prawidłowy i nie budził zastrzeżeń.

10 placówek zostało skontrolowanych pod kątem oceny stanu sanitarno-technicznego placu zabaw. Stwierdzono, że placówki posiadają place zabaw, które są wyposażone w prawidłowy sprzęt do zabaw. We wszystkich placówkach dokonywane są regularne przeglądy BHP urządzeń i sprzętu do zabaw. Piasek jest wymieniany zgodnie z wymogami. Piaskownice są zabezpieczane plandekami przed zanieczyszczeniami odpadami zwierzęcymi.

Żłobki

W roku sprawozdawczym pod nadzorem były 2 placówki, w których przeprowadzono 2 kontrole. Podobnie jak w ubiegłym roku sprawozdawczym stan sanitarno-higieniczny i techniczny w w/w placówkach był prawidłowy.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

W 2019 r. pod nadzorem PPIS w Bytomiu znajdowały się 4 świetlice środowiskowe oraz 1 warsztat terapii zajęciowej. Skontrolowano 2 obiekty. W wyniku kontroli stwierdzono prawidłowy stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek, podobnie jak w roku ubiegłym.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono badań problemowych, dot. pomiarów mebli przedszkolnych i szkolnych w placówkach na terenie miasta.

W 2018 roku dokonano pomiaru mebli edukacyjnych w 2 placówkach przedszkolnych i 7 szkolnych.

W wyniku kontroli kompleksowych stwierdza się że, placówki są sukcesywnie wyposażone w nowe meble o zróżnicowanych wysokościach, dostosowane do zasad ergonomii, posiadające stosowne certyfikaty.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W trakcie przeprowadzania kontroli kompleksowych w 2019 r., w 9 szkołach dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny zgodnie z obowiązującym prawem, uwzględniając potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia.

Sytuacja w porównaniu z rokiem ubiegłym jest porównywalna i stabilna.

Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W roku sprawozdawczym ogólny stan techniczny sprzętu sportowego na terenie bloków sportowych jest dobry. Podczas kontroli stwierdza się, że dzieci i młodzież korzystają z natrysków sporadycznie.

Wszystkie skontrolowane szkoły posiadały boiska sportowe lub wydzielony teren rekreacyjny.

W 2019 r. prolongowano 3 decyzje administracyjne wydane w latach wcześniejszych, tj.:

- dwie decyzje dotyczą złego stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitu oraz podłogi w sali gimnastycznej, w Miejskiej Szkole Podstawowej nr 1 w Piekarach Śląskich przy ul. Szpitalnej 9.
- jedna decyzja dotyczy złego stanu technicznego ścian korytarza przy sali gimnastycznej oraz szatni męskiej na terenie bloku sportowego w Miejskiej Szkole Podstawowej nr 13 z włączonymi oddziałami Miejskiego Gimnazjum nr 4 w Piekarach Śląskich przy ul. Skłodowskiej 108.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach dokonywana jest ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie doposażane w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony ochraniające przed nadmiernym nasłonecznieniem.

Stan sanitarno-higieniczny był bez zastrzeżeń, podobnie jak w latach ubiegłych.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych)

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2018, jak i w 2019 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Część szkół z uwagi na brak odpowiednich warunków technicznych nie posiada pracowni chemicznych, ani nie stosuje substancji niebezpiecznych w czasie prowadzonych zajęć lekcyjnych. W szkołach tych zajęcia z chemii są realizowane wyłącznie w formie teoretycznej i pokazowej.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

Podczas oceny spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w szkołach dokonywane są oceny stanu sanitarno-higienicznego i technicznego gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budził zastrzeżeń. Zdecydowana większość gabinetów posiada nowe wyposażenie zgodnie z obowiązującymi wymogami.

Pielęgniarki szkolne w ramach swojej działalności dokonują bieżących przeglądów czystości skóry uczniów zgodnie z wewnętrznymi procedurami opracowanymi przez dyrektorów placówek, co odnotowywane jest w dokumentacji medycznej.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

Podobnie jak w roku ubiegłym w ramach akcji „Zima w mieście” w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłoszono 12 turnusów wypoczynku w formie półkolonii. Skontrolowano 5 z nich, w trakcie trwania wypoczynku w miejscu zamieszkania. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Ogółem w placówkach skontrolowanych wypoczywało 160 dzieci i młodzieży. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno - higienicznego i technicznego w placówkach wypoczynku zimowego.

W ramach Akcji „Lato 2019” zgłoszonych zostało 21 turnusów letniego wypoczynku w formie półkolonii w miejscu zamieszkania. W czasie trwania wypoczynku skontrolowano 8 placówek. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 231 dzieci i młodzieży. We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej.

5. Interwencje

W 2019 r. zgłoszono 1 interwencję, która dotyczyła złego stanu sanitarnego toalet oraz nieprawidłowości przy wydawaniu posiłków. Kontrola sanitarna wykazała, że interwencja była bezzasadna.

Wnioski:

Nadal stwierdza się konieczność terminowego realizowania nakazów decyzji administracyjnych PPIS w Bytomiu i większego zaangażowania gminy w zabezpieczenie

odpowiedniej ilości środków finansowych z przeznaczeniem na prace remontowe, których dyrektorzy placówek nie są w stanie zrealizować we własnym zakresie, gdyż takie sytuacja powoduje pogorszenie się warunków sanitarno-technicznych w placówce.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena i kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy, w celu zapobiegania powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Na terenie miasta Piekary Śląskich nadzorem objętych jest 105 obiektów o różnej formie prawnej, prowadzących działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W kontrolowanych zakładach prowadzony był nadzór nad warunkami higieny pracy.

Tematyka przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

- ocena przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy oraz przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki;
- przestrzeganie przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest;
- ocena realizacji wymogów w zakresie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3 oraz substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych;
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów;
- ocena stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń zakładów w związku ze zgłoszoną interwencją;
- ocena przestrzegania przepisów w zakresie kart charakterystyki i oznakowania wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w związku z występowaniem przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy;
- ocena realizacji wymogów w zakresie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W roku 2019 r. w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie miasta Piekary Śląskie skontrolowano 43 obiekty, w których przeprowadzono 57 kontroli.

W zakładach podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości, które dotyczyły zagadnień z zakresu:

Badań i pomiarów środowiska pracy:

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;
- brak rejestrów i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz bieżącego uzupełniania tych kart badań;
- nie poinformowano pracowników o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy.

Złego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń:

- brudne, zniszczone, z ubytkami tynku ściany i sufity w pomieszczeniach pracy i w pomieszczeniach higienicznosanitarnych;
- ubytki w posadzce betonowej pomieszczeń pracy oraz zniszczona podłoga w pomieszczeniach higienicznosanitarnych;
- brak dopływu ciepłej wody do umywalek;
- zniszczone szafki na odzież wierzchnią i roboczą pracowników;
- uszkodzona armatura prysznicowa, ustępowa, umywalkowa;
- brak lub nieskuteczna wentylacja w pomieszczeniach higienicznosanitarnych;
- brak szafek indywidualnych do przechowywania posiłków własnych przez pracowników;
- zbyt mała liczba umywalek, szafek odzieżowych w stosunku do ilości zatrudnionych pracowników;
- brak zlewozmywaka w pomieszczeniu jadalni;
- nie wystarczająca ilość kabin natryskowych do liczby zatrudnionych pracowników i rodzaju wykonywanych prac;
- nie wystarczająca ilość umywalek do liczby zatrudnionych pracowników i rodzaju wykonywanych prac.

Substancji i mieszanin chemicznych:

- brak aktualnych spisów stosowanych substancji i mieszanin stwarzających zagrożenie oraz kart charakterystyki;
- w ocenie ryzyka zawodowego nie ujęto informacji dotyczących czynników chemicznych na stanowiskach pracy;
- pracownicy nie zapoznali się z informacjami zawartymi w kartach charakterystyki;
- nie opracowano i nie wdrożono do stałego stosowania instrukcji w zakresie bhp podczas prac z użyciem substancji i mieszanin chemicznych z uwzględnieniem informacji zawartych w kartach charakterystyki.
- nie opracowano instrukcji określającej sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu substancji i mieszanin chemicznych;
- w magazynach chemicznych (surowców, produktów gotowych, odczynników chemicznych) nie wywieszono instrukcji substancji i mieszanin stwarzających zagrożenia określających ich sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu;
- brak instrukcji stanowiskowej bhp przy czynnościach związanych z konfekcjonowaniem chemikaliów;
- nierówności i ubytki w posadzce betonowej magazynu chemicznego surowców chemicznych (składowane m.in. związki baru: chlorek i azotan, stężony 40% kwas siarkowy);

- nierówności i ubytki w nawierzchni płyt betonowych placu składowego, uniemożliwiające bezpieczny załadunek i rozładunek chemikaliów;
- prowadzenie sprzedaży podmiotom gospodarczym i użytkownikom którzy, nie posiadają rejestracji w zakresie prekursorów narkotykowych kat.2 przyznanej przez Biuro do spraw Substancji Chemicznych;
- brak deklaracji klienta dotyczącej zastosowania substancji klasyfikowanej w kategorii 2.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 19 decyzji administracyjnych.

W nadzorowanych zakładach występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: pyły, hałas, drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne. Na stanowiskach pracy przeprowadzane były badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia.

W 2019 r. w kontrolowanych zakładach nie stwierdzono występowania przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Ponadto na terenie miasta Piekary Śląskie znajdują się 2 zakłady, w których od lat utrzymują się przekroczenia NDS i N.

Warunki przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia - hałasu, pyłów węgla kamiennego zaw. SiO₂ utrzymują się od lat na stałym poziomie mimo podjętych działań organizacyjno - technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na czynniki szkodliwe. W/w zakłady realizują programy działań organizacyjno-technicznych, wprowadzają nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu zapobieganie powstawania chorób zawodowych, poprawiają warunki pracy poprzez modernizację pomieszczeń pracy oraz tworzenie nowych stanowisk pracy dostosowanych do europejskich standardów. Pracodawcy na bieżąco wyposażają pracowników w środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy. Pracodawcy opracowali szczegółowe instrukcje dot. bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach pracy, z którymi zapoznali pracowników.

Na terenie miasta Piekary Śląskie znajdują się 2 podmioty zajmujące się dystrybucją prekursorów narkotykowych:

- prekursor narkotykowy kat. 2 (nadmanganian potasu),
- konfekcjonowanie, sprzedaż dystrybucja prekursorów narkotykowych kat. 2 i 3 takich jak: kwas siarkowy, kwas solny, toluen, nadmanganian potasu oraz bezwodnik octowy.

Powyższe podmioty w szczególności ze względu na handel i konfekcjonowanie prekursorów kat. 2 (nadmanganian potasu, bezwodnik octowy) są objęte stałym monitoringiem. Zgodnie z obowiązującymi przepisami przekazują do PPIS w Bytomiu informację dot. ilości tych substancji wykorzystywanych lub dostarczanych odbiorcom oraz nazwiska i dane kontaktowe funkcjonariuszy odpowiedzialnych za ich handel.

Podczas jednej z kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie sprzedaży podmiotom gospodarczym i użytkownikom, którzy nie posiadają przyznanej przez Biuro do spraw Substancji Chemicznych rejestracji w zakresie prekursorów narkotykowych kat. 2. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego na właściciela firmy oraz wydano zalecenia pokontrolne, jak również poinformowano Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych o stwierdzonych nieprawidłowościach.

W konsekwencji Inspektor do spraw Substancji Chemicznych zawiesił w/w podmiotowi przyznaną rejestrację obejmującą wprowadzenie do obrotu bezwodnika octowego oraz nadmanganianu potasu.

W ramach bieżącego nadzoru przeprowadzono 1 kontrolę u dystrybutora w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów. Skontrolowane produkty chemiczne posiadały oznakowanie zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz aktualne karty charakterystyki sporządzone w języku polskim, posiadające treść i format zgodnie z obowiązującym stanem prawnym. Informacje podane na oznakowaniu opakowania kontrolowanych detergentów spełniają wymogi obowiązującego rozporządzenia oraz były spójne z treścią zawartą w sekcji 2 kart charakterystyki.

Na terenie powiatu piekarskiego prowadzi działalność 9 zakładów, w których występuje narażenie na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Na stanowiskach pracy w zewidencjonowanych zakładach występuje narażenie na: azbest, benzen, niskowrząca frakcja benzynowa, trichloroetylen, amonu dichromian, sodu dichromian dihydrat, kobaltu chlorek 6 hydrat, kobaltu siarczan 7 hydrat, niklu siarczan 6 hydrat, niklu azotan 6 hydrat, niklu chlorek 6 hydrat, niklu wodorotlenek, niklu octan tetrahydrat, tlenek kadmu, tlenki arsenu, chlorek kadmu, czerwień Kongo, potasu bromian –bromek, ciecz chromowa, chromian potasu, dichromian potasu, hydrazyny siarczan, hydrazyny wodzian, formaldehyd, fenoloftaleina, promieniowanie jonizujące; prace związane z narażeniem na pył drewna twardego (dąb i buk), procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

1. Choroby zawodowe

W roku 2019 roku PPIS w Bytomiu wydał 8 decyzji, w tym 5 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej i 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. W roku bieżącym decyzje stwierdzające dotyczyły pylic płuc (poz. 3 - 2 przypadki), przewlekłej choroby układu ruchu wywołanej sposobem wykonywania pracy (poz. 19 - 1 przypadek), obustronnego trwałego ubytku słuchu (poz. 21 - 1 przypadek) oraz choroby zakaźnej (poz. 26 – 1 przypadek). Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w 2019 roku wynosi 4 przypadki, tj.: pylice płuc (poz. 3 – 2 przypadki), które są spowodowane długoletnim narażeniem na pyły węgla kamiennego w środowisku pracy, t. j. w górnictwie, przewlekła choroba układu ruchu wywołana sposobem wykonywania pracy (poz. 19 – 1 przypadek) spowodowana sposobem wykonywania pracy na stanowisku szwaczki oraz choroba zakaźna (poz. 26 – 1 przypadek) spowodowana czynnikiem biologicznym – *Borrelia burgdorferii*.

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2018 i 2019

Numer choroby zawodowej i nazwa	2018 r.	2019 r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków

poz. 3 - pylice płuc	7	2
poz. 19 - przewlekła choroba układu ruchu wywołana sposobem wykonywania pracy	0	1
poz. 26 – choroba zakaźna	0	1
Razem	7	4

Z powyższej tabeli wynika iż, na terenie miasta Piekary Śląskie w porównaniu do roku 2018, zmniejszyła się liczba stwierdzonych chorób zawodowych (z 7 na 4). Podobnie, jak w ubiegłym roku stwierdzono przypadki pylic płuc z poz. 3, ilość przypadków pylic płuc zmniejszyła się (z 7 na 2 przypadki). W 2019 r. stwierdzono przypadki chorób, które nie występowały w 2018 roku, tj. przewlekła choroba układu ruchu wywołana sposobem wykonywania pracy (poz. 19 – 1 przypadek) oraz choroba zakaźna (poz. 26 – 1 przypadek).

2. Działalność interwencyjna

W 2019 r. wpłynął 1 wniosek o podjęcie interwencji, który dotyczył nieprawidłowych warunków higieniczno - sanitarnych w firmie ZGM Piekary Śląskie.

W związku z powyższym przeprowadzono 1 kontrolę, która wykazała, że w/w wniosek był niezasadny.

Wnioski:

1. W toku kontroli zauważa się, iż pracodawcy przywiązują wagę do obowiązków przeprowadzania pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy i zapoznają pracowników z wynikami przeprowadzanych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, jednakże zapominają o częstotliwości dokonywania pomiarów.
2. Podobnie jak w latach ubiegłych są uwagi do opracowanych ocen ryzyka zawodowego. W tych ocenach pracodawcy nie uwzględniają narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz substancje i mieszaniny chemiczne, które znajdują się na stanowiskach pracy. Pracodawcy opracowują oceny narażenia, ale w dalszym ciągu nie uwzględniają narażenia pracowników na poszczególne czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy.
3. Analizując karty stwierdzeń chorób zawodowych zauważalny jest spadek liczby stwierdzonych przypadków chorób zawodowych.
4. Liczba zakładów, w których występują przekroczenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy utrzymuje się na tym samym poziomie. Przekroczenia występują w zakładach o działalności gospodarczej: górnictwo, produkcja chemikaliów.

5. W ramach prowadzonego nadzoru podejmowane były działania profilaktyczne w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Realizowano tu jedno z ważnych, ustawowych zadań jakim jest nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy oraz kontrola i przestrzeganie przepisów dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. W ramach europejskiej kampanii informacyjnej na lata 2018 – 2019 pt. „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy – Substancje niebezpieczne pod kontrolą” pracownicy dostarczali informacji na temat zagrożeń związanych z występowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych w miejscu pracy oraz podnosili poziom świadomości w zakresie ograniczania ryzyka stwarzanego przez te substancje. W ramach w/w kampanii pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE w Bytomiu rozdawali w kontrolowanych zakładach materiały informacyjne oraz zachęcali do skorzystania przez pracodawców z udziału w konkursie dobrych praktyk.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem zapisów ustawy z dn. 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych stwierdzono, iż w kontrolowanych zakładach przestrzegany jest całkowity zakaz palenia. W widocznym miejscach wywieszane są odpowiednie oznaczenie słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożeń i uciążliwości dla ludzi zamieszkałych i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty żywieniowo-żywnościowe, obiekty usługowo-handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty wychowania i nauczania, obiekty ochrony zdrowia, zakłady kosmetyczno - fryzjerskie i odnowy biologicznej i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Teren obszaru działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu obejmuje miasta: Bytom, Piekary Śląskie oraz powiat tarnogórski, w skład którego wchodzi miasta: Tarnowskie Góry, Miasteczko Śląskie, Kalety, Radzionków oraz gminy: Zbrosławice, Tworóg, Krupski Młyn, Świerklaniec i Ożarówce, co stanowi obszar o powierzchni ok. 752 km².

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz odstępień od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego, oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych, obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1 W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano:

1 opinię uzgadniającą zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Piekary Śląskie dla terenów położonych w rejonie ul. Partyzantów, 4 opinie w sprawie zaopiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko:

- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Piekary Śląskie dla terenów położonych w rejonie ul. Partyzantów,
- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Piekary Śląskie dla obszaru Szarlej – etap II,
- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Piekary Śląskie dla obszaru Brzeziny Śląskie,
- projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Piekary Śląskie dla obszaru Brzeziny Śląskie.

Ad. 2 W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu. Wydano 2 (pozytywne) stanowiska dotyczące tego zagadnienia (2 dot. budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego).

Ad. 3 W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano:

4 opinie sanitarne stwierdzające brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,

- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń i rozwiązań technicznych.

Zapiniowane przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły obiekty przemysłowe oraz inne – po ok. 50 %.

Ad. 4. W roku 2019 uzgodniono 2 dokumentacje projektowe (pozytywnie), natomiast w 2018 roku brak uzgodnień dokumentacji projektowych na terenie Piekar Śląskich. Przedłożone wnioski w sprawie uzgodnienia projektów pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczyły obiektów żywnościowo-żywnościowych.

Ad. 5 W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 22 stanowiska odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów, natomiast w 2018 r. wydano 15 opinii sanitarnych.

Ze wszystkich wpływających wniosków ok. 59 % dotyczyło obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, pozostałe odnosiły się do zmiany sposobu użytkowania obiektów, rozszerzenia działalności lub zmiany technologii.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły obiekty żywnościowo-żywnościowe – ok. 26 %, zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej i inne obiekty – po ok. 23 %, obiekty usługowo-handlowe – 14 %, obiekty wychowania i nauczania – 9 % oraz obiekty ochrony zdrowia – 5 %.

W 2019 roku pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili 22 kontrole inwestycji zlokalizowanych na terenie Miasta Piekary Śląskie. Do Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2019 roku nie wpłynęły żadne skargi mieszkańców miasta Piekary Śląskie.

Porównując rok 2019 i 2018 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy wzrost wydanych stanowisk o 39 %.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania edukacyjne, w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia polegają na inicjowaniu, prowadzeniu i koordynowaniu działalności oświatowo – zdrowotnej, w celu kształtowania postaw i zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia. Zdrowie człowieka zależy w znacznym stopniu od jego trybu życia, sposobu odżywiania, zachowań prozdrowotnych w życiu codziennym.

Do najważniejszych działań w zakresie promocji zdrowia należało:

- prowadzenie działań zmierzających do poprawy i umacniania zdrowia społeczności lokalnej w zakresie: zapobiegania chorobom zakaźnym, propagowania zdrowego stylu życia oraz zapobiegania nałogom,
- inicjowanie programów i akcji prozdrowotnych,
- wdrażanie, koordynowanie i nadzorowanie programów ogólnopolskich, wojewódzkich, w zakresie działań oświaty-zdrowotnej i promocji zdrowia,
- prowadzenie współpracy z Instytucjami w ramach edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Mając na uwadze powyższe zadania, Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu podejmowała inicjatywy i przedsięwzięcia prozdrowotne poprzez koordynację między innymi krajowych i wojewódzkich zalecanych programów profilaktycznych oraz organizując akcje, konkursy, warsztaty itp.

Zorganizowano i przeprowadzono:

- 2 akcje profilaktyczne.
- Koordynowano 3 konkursy.
- Przeprowadzono 4 warsztaty nt. substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy w szkołach podstawowych dla uczniów, w ramach kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” i programu pt. „Smak życia, debata o dopalaczach”, „Dopalacze – wypalacze, groźne narkotyki”, oraz jedno w MOPR podczas półkolonii w okresie wakacji.

W roku 2019 w Piekarach Śląskich, przeprowadzono 9 wizytacji w zakresie realizacji programów w placówkach nauczania, wychowania oraz przeprowadzono 36 narad dot. pozyskania partnerów lub inauguracji programów profilaktycznych.

W roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020 Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu zrealizowała następujące krajowe interwencje programowe:

PROGRAMY KRAJOWE

„Trzymaj Formę!”

Program edukacyjny skierowany jest głównie do uczniów szkół podstawowych klas V-VIII.

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowany był w 10 szkołach w roku 2019/2020 realizowany jest w 7 szkołach. Zmniejszająca się liczba materiałów w formie papierowej, elektroniczne logowania do programu oraz sprawozdania w formie elektronicznej zniechęcają koordynatorów szkolnych do jego realizacji.

Formy realizacji:

- przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów i realizatorów programu;
- dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do szkół;
- koordynowano konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia: „Trzymaj Formę” na etapie powiatowym;
- zzuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w szkołach;
- przeprowadzono wizytację programu w Katolickiej Szkole Podstawowej Im. Joanny Beretty Molli w Piekarach Śląskich;
- koordynowano sprawozdanie elektroniczne z realizacji programu 2018/2019 r.;
- zaproszono szkolnych koordynatorów programu do udziału w wojewódzkiej konferencji „Promocja zdrowego odżywiania”;
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów szkolnych za realizację programu w roku 2018/2019;
- przedstawiono ofertę programową szkołom i zaproszono je do realizacji kolejnej XIV edycji programu;
- sporządzono zapotrzebowanie na materiały;

- przesłano dokumentację dot. konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia do szkół podstawowych zachęcając ich do udziału.

Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

Cel programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS.

Formy realizacji:

- przeprowadzono naradę, w wybranym NZOZ-zie w związku z realizacją Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV oraz dostarczano materiały oświatowo-edukacyjne dot. profilaktyki HIV/AIDS;
- dystrybuowano materiały informacyjno – edukacyjne wśród zainteresowanych osób oraz na akcjach profilaktycznych.

Corocznie maleje liczba materiałów w formie papierowej.

Projekt wojewódzki ‘HIV/AIDS –chcę wiedzieć więcej’

Celem projektu jest podniesienie poziomu wiedzy nauczycieli i młodzieży ze szkół ponadpodstawowych woj. śląskiego na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV oraz kształtowanie postawy tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS.

W roku szkolnym 2019/2020 do projektu przystąpiło 5 szkół ponadpodstawowych z Piekar Śląskich.

Formy realizacji:

- zaproszono szkoły do udziału w konferencji oraz w projekcie wojewódzkim „HIV/AIDS – chcę wiedzieć więcej”;
- dostarczono materiały informacyjno-edukacyjne do projektu „HIV/AIDS – chcę wiedzieć więcej”;
- opracowano sprawozdanie zbiorcze z realizacji projektu do WSSE Katowice.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program realizowany jest od roku szkolnego 2013/2014, natomiast od lutego 2018 r. jest w Bazie Programów Rekomendowanych, zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

Celem programu jest edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień.

W roku szkolnym 2018/2019 i 2019/2020 program był i jest realizowany w 5 szkołach ponadpodstawowych.

Formy realizacji:

- przeprowadzono narady w szkołach, w których realizowany jest program, przypomniano cele i założenia programu;
- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania;
- rozpropagowano konkurs „Szkoła wolna od używek”;
- sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2019 r.;
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów szkolnych za realizację programu w roku 2018/2019;
- zaproszono szkoły do kolejnej VII edycji;
- zaproszono szkolnych koordynatorów programu do udziału w wojewódzkiej konferencji pt.: „Szkoła wolna od używek”;

- dostarczono materiały edukacyjne wzbogacone o materiały kampanijne „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”, do kolejnej VII edycji, przypomniano cele i założenia programu;
- przeprowadzano warsztaty profilaktyczne w zainteresowanych szkołach.

Wnioski: W większości szkolni koordynatorzy ocenili program jako potrzebny, lecz długi i trudny do realizacji. Wg koordynatorów brak jest wystarczającej ilości i różnorodności materiałów informacyjno-edukacyjnych. Aby wzbogacić program i zachęcić do jego realizacji pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej przeprowadzają w zainteresowanych szkołach warsztaty, połączone z testami w alkogoglach i narkogoglach oraz pomiarami stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu.

Program Edukacyjny „Bieg po zdrowie”

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami. Skierowany jest do uczniów IV klasy szkół podstawowych.

Cele programu:

- opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży;
- pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego;
- zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

W roku szkolnym 2018/2019 i 2019/2020 program był i jest realizowany w 9 szkołach podstawowych.

Formy realizacji:

- przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu przystępujących do jego realizacji po raz pierwszy;
- przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu i kontynuujących program;
- dystrybuowano materiały informacyjno- edukacyjne do szkół, gdzie realizowany jest program;
- przeprowadzono 2 wizytacje programu;
- sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.;
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu;
- zaproszono szkoły do kolejnej edycji programu.

Wniosek. Program oceniony jako ciekawy, potrzebny, był bardzo dobrze oprzyrządowany w roku 2018/2019. W roku szkolnym 2019/2020 nie ma żadnych materiałów w formie papierowej, są tylko w formie elektroniczne dostępne na stronie GIS.

Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. „Czyste Powietrze wokół nas”.

Program skierowany do dzieci 5 i 6 letnie uczęszczające do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów, personelu pedagogicznego.

Celem programu jest;

- zwiększenie umiejętności dzieci, w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń;

- wzrost kompetencji rodziców, w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W roku szkolnym 2018/2019 i 2019/2020 program był i jest realizowany w 10 przedszkolach.

Formy realizacji:

- przeprowadzono dystrybucje materiałów informacyjno-edukacyjnych w placówkach, w których realizowany jest program;
- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych, w placówkach przedszkolnych;
- sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.;
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu, w roku 2018/2019;
- zaproszono przedszkola, które nie realizowały projektu do kolejnej edycji realizacji projektu;
- pozyskano kredki ołówkowe i świecowe, aby wzbogacić program;
- przeprowadzono narady oraz dostarczono materiały edukacyjne do placówek przedszkolnych, przypomniano cele i założenia programu.

Wnioski: Program dobrze oceniony przez przedszkolnych koordynatorów, chętnie realizowany. Brak jakichkolwiek materiałów edukacyjnych w formie papierowej zniechęca do jego realizacji.

Skąd się biorą produkty ekologiczne - edycja pilotażowa 2019/2020.

Program skierowany do dzieci 5 i 6 letnie uczęszczające do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów. Do programu zaproszono jedno wybrane przedszkole z Piekar Śląskich, które chętnie i rzetelnie współpracują z PSSE Bytom.

Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Główne założenie programu:

- zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne,
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Formy realizacji:

- przygotowano i przeprowadzono szkolenie połączone z dystrybucją materiałów dla zgłoszonych placówek w PSSE Bytom w dniu 12.12.2019 r.;
- przesłano do WSSE Katowice monitoring podjętych działań, wraz z wykazem placówek realizujących program.

Wniosek: Program ciekawy, dobrze oprzyrządowany.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Program „Podstępne WZW”.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Cele szczegółowe obejmują:

- przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV,
- uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie,
- pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi.

Program realizowany był i jest w 5 szkołach ponadpodstawowych.

Formy realizacji:

- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania w roku szkolnym 2018/2019 r.;
- sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.;
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2018/2019;
- sporządzono wykaz placówek zainteresowanych realizacją programu do kolejnej edycji 2019/2020 oraz zapotrzebowanie na materiały edukacyjne;
- przekazano informację o wojewódzkiej konferencji pt. „Rak XXI wieku”, dla dyrektorów i szkolnych koordynatorów programu;
- dostarczono materiały edukacyjne, do placówek, gdzie realizowany jest program, przypominając cele i założenia programu;

Wniosek: Program oceniono jako potrzeby, chętnie jest realizowany w szkołach.

Program „Wybierz życie- pierwszy krok”.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę

Cele szczegółowe:

- zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu;
- podniesienie poziomu wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna);
- motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie;
- przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym;
- dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowany był w 5 szkołach ponadpodstawowych.

Formy realizacji:

- przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół, uzyskano zgodę na realizację programu w szkołach;
- zaproszono zainteresowane szkoły na szkolenie zorganizowane przez WSSE Katowice;
- przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu;
- dystrybuowano materiały informacyjno - edukacyjne do szkół, gdzie realizowany był program;
- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania;

- sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019;
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2018/2019.

Wnioski: Program oceniony przez szkolnych koordynatorów programu jako potrzebny, w szczególności w szkołach, gdzie większość stanowią dziewczęta. Wszystkie szkoły wyraziły chęć jego kontynuacji. Kolejna edycja przewidziana jest dopiero, w roku szkolnym 2020/2021.

Program „Znamie! Znam je?”

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki nowotworów i ich wczesnego rozpoznawania,
- kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko rozwoju raka różnych narządów,
- motywowanie do poddawania się badaniom profilaktycznym oraz zasięgnięcia porady lekarskiej w przypadku zaistnienia objawów mogących wskazywać na obecność nowotworów,
- zmniejszenie występowania nowotworów i umieralności na tę chorobę,
- przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

Program był i jest realizowany w 5 szkołach ponadpodstawowych.

Formy realizacji:

- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania,
- przeprowadzono wizytację programu w Liceum Ogólnokształcącym nr I im. Króla Jana III Sobieskiego w Akademickim Zespole Szkół w Piekarach Śląskich,
- sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.,
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2018/2019,
- sporządzono zapotrzebowanie na materiały edukacyjne,
- przekazano informację o wojewódzkiej konferencji pt. „Rak XXI wieku”, dla dyrektorów i szkolnych koordynatorów programu.

Wniosek. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest w szkołach.

Projekt wojewódzki - „Klub zdrowego przedszkolaka”.

Program skierowany do dzieci uczęszczających do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów.

Cel programu jest promowanie zdrowego stylu życia, wśród dzieci przedszkolnych i ich rodziców.

Cele szczegółowe:

- zwrócenie szczególnej uwagi na walory odżywcze i zdrowotne owoców i warzyw oraz mleka w diecie dzieci,

- podkreślenie właściwości zdrowotnych codziennego picia ilości wody,
- zachęcenie dzieci do codziennej aktywności i zdrowego odżywiania,
- budowanie i wyrabianie wśród dzieci potrzeby i nawyków dbania o higienę rąk, nauczanie dzieci prawidłowego mycia rąk /profilaktyka chorób zakaźnych/promocja szczepień,
- zapoznanie dzieci z tematem bezpiecznego korzystania z kąpeli słonecznych,
- rozróżnianie dymów, ich źródeł oraz właściwości niekorzystnych dla zdrowia.

Program w Piekarach Śląskich realizowany był w roku 2018/2019 przez 10 placówek 2 placówki zaniechały jego kontynuacji. W roku 2019/2020 dwie placówki będą realizować go po raz pierwszy.

Formy realizacji:

- przeprowadzono narady połączone z dystrybucją materiałów w placówkach dot. realizacji projektu,
- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w przedszkolach.
- przeprowadzono 2 wizytacje projektu,
- rozpropagowano regulamin konkursu na film – krótki reportaż pt. „Szczepan w naszym przedszkolu zachęca do szczepień” na etapie powiatowym,
- sporządzono sprawozdanie z realizacji za rok 2018/2019,
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2018/2019,
- zaproszono przedszkola, które nie realizowały projektu do kolejnej edycji realizacji projektu,
- przeszkolonych dwóch nowych szkolnych koordynatorów z placówek gdzie realizowany będzie po raz pierwszy,
- przeprowadzono narady oraz dostarczono materiały edukacyjne do placówek,
- przedszkolnych kontynuujących projekt, przypomniano cele i założenia programu.

Wnioski. Projekt oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany przez placówki przedszkolne. Corocznie maleje liczba papierowych materiałów dla dzieci i rodziców. Brak także nowych ciekawych materiałów edukacyjnych.

Program „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

Program zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty, skierowany jest do uczniów szkół podstawowych klas VII-VIII oraz ich rodziców i opiekunów.

Cel główny programu: dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

Program był i jest realizowany w 12 szkołach podstawowych.

Formy realizacji:

- czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych, w placówkach nauczania i wychowania,
- przeprowadzono 3 wizytacje programu,
- sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.,
- przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2018/2019,
- zaproszono szkoły do kolejnej edycji programu,

- przeprowadzono narady indywidualne połączone z dystrybucją materiałów, w których przypomniano cele i założenia programu oraz omówiono realizację kolejnej edycji,
- dystrybuowano materiały programowe do szkół realizujących program,
- przygotowano i przeprowadzono w zainteresowanych placówkach 3 warsztatów nt. dopalaczy, w związku z realizacją programu w roku 2019.

Wniosek: Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest szkołach. Aby wzbogacić program i zachęcić do jego realizacji pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom, przeprowadzają w zainteresowanych szkołach warsztaty połączone z testami w alkogoglach i narkogoglach. Brak wystarczającej ilości materiałów informacyjno-edukacyjnych.

Interwencje nieprogramowe

POZNPT w Polsce - Profilaktyka palenia tytoniu

Działania podjęte w 2019 roku, w ramach realizacji programu skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem biernych palaczy w celu zmniejszenia zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) w Polsce.

Podjęto następujące działania, w związku z organizacją i obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu, Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz profilaktyką antytytoniową:

1. Przygotowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi nt. palenia tytoniu, podczas akcji profilaktycznych, gdzie były przeprowadzane pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu. W ciągu roku 2019 przeprowadzono 2 akcje profilaktyczne na których przeprowadzono 30 pomiarów stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu, głównie wśród osób palących, zachęcając ich do zerwania z nałogiem.
2. Dystrybuowano materiały oświatowo-zdrowotne na temat szkodliwości palenia tytoniu przez cały rok dla zainteresowanych osób.
3. Koordynowano badania ankietowe przeprowadzone w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach gastronomicznych. Badania ankietowe dotyczyły przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach. Przeprowadzane były przez pracowników nadzoru sanitarnego PSSE w Bytomiu, w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego.

Projekt KIK/68 „Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Alkoholu, Tytoniu i innych Środków Psychoaktywnych w tym kampania społeczna – „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”

Celem kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania.

Formy realizacji:

- zapewniono odpowiedni dostęp do informacji poprzez organizację 2 akcji profilaktycznych gdzie zorganizowano i obsługiwano punkty z materiałami informacyjno – edukacyjnymi,

- przeprowadzono warsztaty podczas spotkań z dziećmi i młodzieżą w szkołach podstawowych i MOPR nt. substancji psychoaktywnych,
- przeprowadzono pomiary stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu, testy w alkogoglach i narkogoglach dla zainteresowanych osób,
- prowadzono dystrybucje materiałów, organizowano ekspozycje wizualne.

Wnioski: Akcje profilaktyczne i warsztaty cieszą się dużym zainteresowaniem. W akcjach udział wzięły 232 osoby.

Warsztaty profilaktyczne nt. substancji psychoaktywnych – Profilaktyka używania alkoholu i narkotyków

Cel Uświadomienie skutków i konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych

Grupa docelowa uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych realizujących programy profilaktyczne „Smak życie czyli debata o dopalaczach”, „ARS, czyli jak dbać o miłość”, uczestnicy półkolonii w czasie wakacji.

Formy realizacji:

- opracowanie konspektu zajęć,
- przeprowadzono w 4 zainteresowanych placówkach warsztaty nt. substancji psychoaktywnych,
- przeprowadzono pomiary stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu, testy w alkogoglach i narkogoglach dla zainteresowanych osób.

Wnioski. Warsztaty cieszą się dużym zainteresowaniem. Uczestniczy 144 osób.

Akcja edukacyjna pt. „Brazowo, ale czy zdrowo”

Cel kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego.

Formy realizacji:

1. Przeprowadzono 7 porad i nawiązano współpracę z placówkami oświatowo – wychowawczymi i instytucjami, gdzie odbywały się półkolonie, MOSIR-em, Miejską Biblioteką Publiczną, NFZ –Delegatury w Piekarach Śląskich, którzy wyeksponowali plakaty „Brazowo, ale czy zdrowo”.
2. Przesłano pismo oraz plakat w formie elektronicznej do Urzędu Miasta Piekary Śląskie, w celu zamieszczenia go na stronach internetowych.

Organizacja Kampanii Społecznej „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Cele:

- podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych,
- wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych.,
- zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym).

Formy realizacji:

1. Przeprowadzono 3 narady, w związku z organizacją kampanii.

2. Podczas 2 akcji profilaktycznych zorganizowano punkt z materiałami informacyjno-edukacyjnymi dla zainteresowanych osób.
3. Prowadzono bieżącą dystrybucję materiałów informacyjno - edukacyjnych dla zainteresowanych osób.

„Bezpieczne ferie 2019” „Bezpieczne wakacje 2019”.

Cele kampanii - podnoszeniu świadomości dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznych zachowań podczas wypoczynku zimowego i wakacji.

Zasadnicze działania:

- przekazano plakaty „Bezpieczne Ferie 2019” i „Bezpieczne Wakacje 2019” do Urzędu Miasta w Piekarach Śląskich,
- rozpropagowano wojewódzkiego konkursu na najlepiej zorganizowany wypoczynek letni pt. "Wakacje: bezpiecznie ,zdrowo i zabawnie",
- przeprowadzono narady dot. bezpieczeństwa podczas wakacji.

Wniosek: Niewielka ilość kolorowanek do wykorzystania w czasie wakacji i ferii. Warsztaty w formie zabawy - gier, zagadek, quizów cieszą się zainteresowaniem.

Akcja Dopalacze-wypalacze „groźne narkotyki”

Cel - profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży, podjęcie działań informacyjno-edukacyjnych oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy.

Zasadnicze działania:

1. Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne dla zainteresowanych osób.
2. Czynnie uczestniczono w 2 akcjach profilaktycznych, podczas których przygotowano punkt informacyjny z materiałami informacyjno-edukacyjnymi. Przeprowadzono testy w alkogoglach i narkogoglach dla zainteresowanych osób.
3. Podczas warsztatów w zainteresowanych placówkach oświatowo wychowawczych prowadzono testy w alkogoglach i narkogoglach.

Wniosek. Brak wystarczającej ilości materiałów w formie papierowej.

Profilaktyka wad postawy ph. „Lekki Tornister”

Cel profilaktyki wad postawy, zwrócenie uwagi nauczycieli, dzieci i rodziców na kwestię ciężkich plecaków uczniów szkół podstawowych.

Grupa docelowa uczniowie klas I-III szkół podstawowych, nauczyciele, rodzice.

Zasadnicze działania:

- przesłano informacje elektronicznie nt. działań edukacyjnych, w zakresie wad postawy oraz plakat pt. Lekki Tornister do wszystkich szkół podstawowych,
- dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do wyznaczonych szkół, gdzie odbywało się ważenie tornistrów,
- opracowano sprawozdania zgodnie z wytycznymi raz na kwartał i przekazywano je do WSSE Katowice.

Wniosek: Ze względu na ograniczoną liczbę plakatów, dystrybuowano je w szkołach, gdzie odbywały się pomiary – ważenie tornistrów.

Zdrowotne skutki promieniowania UV –Kampania społeczna „Jasne jak słońce”

Cele kampanii jest wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat szkodliwego działania promieniowania ultrafioletowego na zdrowie.

Formy realizacji

- dystrybucja plakatów do wybranych placówek przedszkolnych, szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Wniosek: Plakaty rozdystrybuowano zgodnie z wytycznymi do 21 placówek oświatowych

Szkolenie z zakresu żywienia dzieci i młodzieży zgodnie z obowiązującymi przepisami - promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania –

Wychodząc naprzeciw placówkom oświatowym oraz w związku z zmianą przepisów dot. żywienia w szkołach i przedszkolach oraz błędami jakie są popełniane w jadłospisach. Pracownicy z Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Żywienia Żywności i Przedmiotów Użytku przygotowali i przeprowadzili szkolenie w PSSE Bytom w dniu 28.05.2019r. Zasady żywienia dzieci i młodzieży zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Odbiorcami szkolenia byli dyrektorzy placówek, osoby odpowiedzialne za żywienie w szkołach i przedszkolach. Uczestniczyły 32 osoby z 22 placówek.

Inne przedsięwzięcia do których włączyła się w czynną realizację Sekcja Oświaty Zdrowotnej to:

- profilaktyka zatruc grzybami,
- profilaktyka grypy,
- profilaktyka higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy,
- profilaktyka wszawicy,
- akcja antybiotyki.

Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom zamieszczali informacje na stronie internetowej PSSE Bytom. Dystrybuowano materiały informacyjno - edukacyjne wśród zainteresowanych placówek zgodnie z wytycznymi, oraz podczas akcji profilaktycznych organizowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi między innymi profilaktyka wszawicy, zatruc grzybami. profilaktyki grypy, rozważnego stosowania antybiotyków.

Działania i zadania oświatowo – zdrowotne realizowane są również poprzez:

- realizację interwencji programowych i nieprogramowych inicjowanych przez GIS i WSSE Katowice,
- dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz pomocy edukacyjnej,
- koordynowanie, a także wspomaganie działań i inicjatyw instytucji, organizacji współpracujących w ramach realizacji zadań oświatowo – zdrowotnych,
- inicjowanie i przeprowadzanie akcji oświatowo zdrowotnych,
- czuwanie nad właściwym obiegiem informacji ważnych dla realizacji zadań,

- pozyskiwanie partnerów, bezpłatnych ulotek, gadżetów, broszur, na temat promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, które pomagają w z bogaceniu działań Oświaty Zdrowotnej.

Wnioski:

Programy, akcje i przedsięwzięcia z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w Bytomiu realizowane były zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

Dzięki zaangażowaniu i dobrej współpracy z placówkami oświatowo- wychowawczymi kreatywności pracowników Sekcji Oświaty Zdrowotnej zauważono, że w 2019 r. placówki oświatowe chętnie realizują programy proponowane przez Inspekcję Sanitarną.

Największą trudnością w realizacji programów jest brak różnorodnych form i malejąca ilość materiałów edukacyjnych w kolejnych edycjach. Materiały w formie elektronicznej przesyłano do placówek oświatowo wychowawczych i instytucji oraz zamieszczano regularnie na stronach internetowych. Są one bardzo pomocne, lecz nie zastępują materiałów w formie papierowej.

Stwierdza się, że realizacja przedstawionych przedsięwzięć i programów w roku 2019 jest zadowalająca. Dobra i owocna współpraca z Urzędem Miasta Piekary Śląskie i Delegatura NFZ umożliwiła realizację ciekawych działań, które cieszyły się dużym zainteresowaniem społecznym. Zaobserwowano, iż zainteresowanie społeczeństwa akcjami profilaktycznymi wzrasta wówczas, gdy można otrzymać ciekawe materiały informacyjno – edukacyjne czy też wykonać testy w alkogoglach i narkogoglach. Większość osób, u których przeprowadzono pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu deklarowało, chęć zerwania z nałogiem. W działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym. Istnieje potrzeba ciągłej aktywizacji wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach kładom nacisk na problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

X. Działalność laboratoryjna

W zakresie badań laboratoryjnych

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń.

Od roku 2004 Oddział Laboratoryjny posiada akredytację PCA na wykonywane badania. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej zakres badań akredytowanych jest uaktualniany lub rozszerzany o nowe lub zmieniające się metodyki badań. Szczególną wagę do aktualizacji zakresu badań akredytowanych przywiązuje się do tych metodyk badawczych, które znajdują się w wymaganym obszarze prawnym.

Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej auditorzy PCA podkreślają duże zaangażowanie i doświadczenie personelu technicznego w dziedzinie wykonywanych badań.

W 2019 roku:

a) **Sekcja Badań Wody** przeprowadziła mikrobiologiczne, fizykochemiczne i sensoryczne badania:

- wody przeznaczonej do spożycia – zbadano 30 próbek,
- wody z pływalni i innych obiektów wyposażonych w niecki basenowe – zbadano 6 próbek,
- wody wodociągowej ciepłej – zbadano 40 próbek.

W zakresie badań mikrobiologicznych oznaczane były: bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, ogólna liczba mikroorganizmów, liczba *Pseudomonas aeruginosa*, liczba bakterii z rodzaju *Legionella*, liczba bakterii *Clostridium perfringens* oraz liczba przetrwalników beztlenowców redukujących siarczynę (*clostridia*).

Badania fizyko-chemiczne obejmowały oznaczanie barwy, mętności, przewodnictwa, odczynu, zawartości jonu amonowego, azotynów, azotanów, chlorków, żelaza, manganu, wapnia, magnezu, glinu, twardości ogólnej, utlenialności, zawartości fosforanów.

Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

b) **Sekcja Badań Żywności** wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne oraz badania w kierunku znakowania środków spożywczych.

Na terenie Piekar Śląskich:

- w kierunku mikrobiologicznym – zbadano 35 próbek,
- w kierunku fizykochemicznym – zbadano 16 próbek (w tym 8 próbek sanitarnych),
- w kierunku sensorycznym – zbadano 17 próbek.

Badania mikrobiologiczne wykonywane w ramach monitoringu obejmowały następujące grupy produktów: lody, wyroby ciastkarskie z kremem poddanym i niepoddanym obróbce termicznej, warzywa świeże i przetwory warzywne oraz przyprawy.

Monitoringiem badań fizykochemicznych objęto oznaczanie poziomu azotanów i azotynów w środkach spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego dla małych dzieci z udziałem warzyw oraz w mięsie i produktach mięsnych, rybach i przetworach rybnych.

Kontrolą sanitarną objęto piekarnie, skąd pobrano i zbadano próbki sanitarne w kierunku zanieczyszczeń biologicznych w ramach corocznej akcji „mklik próchniczek”. Jedną z pobranych próbek kwestionowano ze względu na obecność szkodników i ich pozostałości.

Badania sensoryczne żywności obejmowały wszystkie akredytowane grupy produktów spożywczych.

c) **Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń** przeprowadziła badania bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych (*Salmonella* i *Shigella*), badania parazytologiczne.

XI. Podsumowanie

W okresie minionego roku 2019 pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bytomiu przeprowadzili na terenie miasta Piekary Śląskie **786** kontroli.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **121** decyzji administracyjnych, w tym **8** decyzji w sprawie chorób zawodowych.

Ponadto wydano **101** decyzje obciążające stronę kosztami za przeprowadzone czynności kontrolne, w czasie których stwierdzono nieprawidłowości oraz za kontrole na wniosek strony.

W stosunku do osób winnych rażących zaniedbań nałożono **19** mandatów karnych na kwotę **4800** zł.

W 2019 r. w **2** obiektach kontrolowanym stwierdzono bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego, wobec czego wydano **2** decyzję z art. 27 ust. 2 ustawy o PIS dot. unieruchomienia zakładu obrotu żywnością w związku z obecnością szkodników oraz wycofania z obrotu środków spożywczych szkodliwych dla zdrowia pochodzących z Gospodarstwa rolnego.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2019

Bytom 2020

SZANOWNI PAŃSTWO

Mam przyjemność przekazać na Państwa ręce „Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2019”. Dokument ten przygotowywany jest corocznie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na podstawie informacji uzyskanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się styl życia, środowisko naturalne i stworzone przez człowieka oraz społeczne życia, pracy, nauki, a także działania placówek leczniczych. To właśnie styl życia człowieka, w blisko 50% determinuje zachowanie zdrowia i dobrą kondycję psychofizyczną.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest jak najszybsze identyfikowanie niepożądanych zjawisk wpływających na zdrowie człowieka.

Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych. Z analiz porównawczych w stosunku do lat poprzednich wynika, że stan bezpieczeństwa sanitarnego miast stale poprawia się, stwierdzone są jednak nadal negatywne zjawiska sanitarno-higieniczne wymagające podjęcia działań zarówno ze strony podmiotów gospodarczych jak i władz samorządowych i administracyjnych.

Działalność restrykcyjno-kontrolna nie jest jedyną domeną działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podejmowane są również inicjatywy mające na celu zachęcenie mieszkańców do dbania o zdrowie swoje i najbliższych poprzez kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych oraz eliminowanie zachowań ryzykownych, a także stworzenie bezpiecznych warunków życia, nauki i pracy.

Mam nadzieję że przedstawiony Państwu raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podjęcia działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w powiecie tarnogórskim. Ufam, iż zaprezentowana ocena upewni Państwa co do tego, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny, zapewniając Nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Spis treści:

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.....	5
1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych.....	5
2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych.....	7
3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego.....	8
Wnioski.....	8
II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	9
1. Stan sanitarny szpitali.....	9
2. Stan sanitarny zakładu pielęgnacyjno – opiekuńczego.....	10
3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych.....	10
4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy.....	11
5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarów.....	12
Wnioski.....	12
Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	12
III.	
1. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów.....	15
2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych....	17
3. Piekarnie.....	17
4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX.....	18
5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami.....	18
6. Akcje.....	18
7. Działalność interwencyjna za 2019 rok.....	22
Wnioski.....	23
Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej ,wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach wykorzystywanych do kąpieli.....	24
IV.	
1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę.....	25
2. Ocena jakości wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach wykorzystywanych do kąpieli.....	33
3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej.....	35

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	36
1. Domy pomocy społecznej.....	37
2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie.....	37
3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług.....	38
4. Dworce kolejowe i autobusowe.....	39
5. Port lotniczy.....	39
6. Ustępy publiczne.....	39
7. Baseny kąpielowe.....	39
8. Schronisko dla bezdomnych.....	40
9. Składowiska odpadów komunalnych.....	40
10. Apteki i sklepy zielarsko- medyczne.....	40
11. Obiekty Sportowe.....	40
12. Inne informacje.....	40
13. Interwencje.....	41
Wnioski.....	42
VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych.....	42
1. Stan sanitarny placówek oświatowo – wychowawczych.....	43
2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia.....	44
3. Profilaktyczna opieka zdrowotna.....	45
4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży.....	46
5. Interwencje.....	46
Wnioski.....	46
VII. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.....	47
1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy.....	47
2. Nadzór nad środkami zastępczymi.....	51
3. Choroby zawodowe.....	51
4. Interwencje	52
Wnioski.....	53
VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	54
IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	58
X. Działalność laboratoryjna.....	73
XI. Podsumowanie.....	75

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2019 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono łącznie 837 wywiadów epidemiologicznych w ogniskach chorób zakaźnych.

Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wzrosła porównaniu do roku ubiegłego o 151.

Na podstawie analizy zachorowań na choroby zakaźne w 2019 r. w porównaniu z rokiem 2018 zaobserwowano wzrost liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby.

W 2019 roku zarejestrowano ogółem 39 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby tj. o 6 zachorowań więcej niż w poprzednim roku. W ogólnej liczbie wirusowego zapalenia wątroby zarejestrowano 3 zachorowania na wzv typu A, 24 zachorowania na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzv typu B, 12 zachorowań na wzv typu C. Wzrost nastąpił w liczbie zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzv typu B o 10 przypadków i wzv typu C o 7 przypadków, natomiast spadek zachorowań na wzv typu A o 11 przypadków. Nie rejestrowano przypadków zachorowań na ostre wzv typu B.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową w 2019 r. zarejestrowano 94 przypadki zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką Salmonella – o 50 przypadków więcej niż w roku poprzednim, ponadto zarejestrowano 2 przypadki posocznicy oraz 2 przypadki innego zakażenia pozajelitowego wywołanego przez pałeczki Salmonella.

Zarejestrowano także 98 przypadków innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (spadek o 23 przypadki), 2 przypadki innych bakteryjnych zatruc pokarmowych (wzrost o 1 przypadek), 52 przypadki biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (spadek o 2 przypadki), 382 przypadki wirusowych zakażeń jelitowych (spadek o 26 przypadków).

Wśród innych bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było *Clostridium difficile*. W 2019 roku zarejestrowano 91 przypadków zakażeń wywołanych tym patogenem, to jest o 26 przypadków mniej niż w roku 2018. Utrzymująca się wysoka liczba tych zakażeń wynika z powszechnie stosowanej przez szpitale diagnostyki w kierunku wykrywania *Clostridium difficile*.

Nadal obserwowana jest duża liczba zarejestrowanych przypadków wirusowych zakażeń jelitowych nieokreślonych oraz biegunki o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, który jest wynikiem z niewykonywania badań diagnostycznych mających na celu identyfikację czynnika etiologicznego.

W 2019 r. na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 10 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, w których łącznie zachorowało 105 osób, u 1 osoby stwierdzono zakażenie bezobjawowe, odnotowano 3 przypadki zgonów, w tym 1 z powodu zakażenia, natomiast 2 z powodu chorób zasadniczych. Porównując do roku poprzedniego ilość ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową zmniejszyła się o 9 ognisk.

Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową wystąpiły w :

- oddziałach szpitalnych - 7 ognisk, zachorowało łącznie 35 osób, w tym 32 pacjentów i 3 osoby z personelu medycznego. W 3 przypadkach nastąpił zgon pacjentów, w tym 1 z powodu zakażenia, natomiast 2 z powodu chorób zasadniczych.

W 6 ogniskach ustalono czynnik etiologiczny zachorowań, zakażenia wywołane zostały przez *Clostridium difficile*, natomiast w 1 ognisku nie ustalono czynnika etiologicznego, zachorowania zakwalifikowano jako biegunka o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu;

- szkole podstawowej – 1 ognisko, zachorowało łącznie 61 osób, u 1 osoby stwierdzono zakażenie bezobjawowe. Prawdopodobnym nośnikiem zakażenia mogły być naleśniki z serem. Czynnikiem etiologicznym była Salmonella z grupy D typ enteritidis;

- mieszkaniach prywatnych – 2 ogniska, zachorowało 9 osób. Podejrzany nośnikami zakażeń były : ciasto z kremem na bazie surowych żółtek oraz jaja sadzone. W ogniskach ustalonym czynnikiem etiologicznym była Salmonella z grupy D typ enteritidis.

W grupie chorób wieku dziecięcego zanotowano wzrost liczby zachorowań na następujące choroby :

- krztusiec – 9 przypadków (wzrost o 6 zachorowań),
- płonica – 86 przypadków (wzrost o 7 zachorowań),
- ospa wietrzna – 947 przypadków (wzrost o 325 zachorowań),
- odra – 3 przypadki (wzrost o 2 zachorowania).

W 2019 roku nie zarejestrowano przypadków zachorowań na różyczkę oraz świnkę.

Liczba zachorowań na boreliozę wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 14 przypadków, zarejestrowano 43 zachorowania.

Zanotowano 23 przypadki szczepienia przeciwko wściekliznie osób narażonych na zachorowanie na skutek pokąsania przez zwierzęta – o 9 przypadków więcej w porównaniu z rokiem ubiegłym.

W grupie zapaleń opon mózgowych i mózgu zarejestrowano 7 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie opon mózgowych (spadek o 1 przypadek), 1 przypadek zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu (tak jak w roku poprzednim), 2 przypadki zachorowania na zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone (spadek o 2 przypadki) oraz 1 przypadek zachorowania na inne wirusowe zapalenie mózgu.

W 2019 roku nie notowano przypadków zapalenia opon mózgowych wywołanych przez Neisseria meningitidis, Streptococcus pneumoniae oraz Haemophilus influenzae.

W ilości zachorowań na gruźlicę obserwowana jest od 2009 roku tendencja spadkowa, w 2019 r. zarejestrowano 15 zachorowań, to jest o 2 przypadki mniej niż w roku poprzednim.

W każdym przypadku zgłoszenia podejrzenia lub zachorowania na gruźlicę przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne. Osoby chore pouczono o przestrzeganiu higieny osobistej i otoczenia oraz konieczności kontynuacji leczenia, natomiast osoby z kontaktu z chorym objęto nadzorem epidemiologicznym.

W zakresie prowadzonego nadzoru kontynuowana jest współpraca ze specjalistycznymi placówkami właściwymi w zakresie leczenia gruźlicy i chorób płuc, celem prawidłowego opracowania ognisk zachorowań na gruźlicę oraz prowadzenia nadzoru nad leczeniem chorych i badaniem osób z kontaktu.

W roku 2019 zaobserwowano spadek liczby zgłoszonych podejrzeń zachorowań na grypę, tj. z 11302 przypadków w roku 2018 do 10944 przypadków w roku 2019.

Spadek liczby zarejestrowanych przypadków może wynikać zarówno z faktycznej ilości zachorowań, jak również ze zgłaszalności zachorowań przez podmioty lecznicze.

W 2019 roku zarejestrowano 8 przypadków grypy, potwierdzonych badaniami wirusologicznymi, to jest o 5 przypadków więcej w roku poprzednim.

Liczba osób zaszczepionych przeciwko grypie sezonowej wzrosła w 2019 roku o 87 w porównaniu z rokiem poprzednim. Zaszczepionych zostało w 2019 roku 2236 osób. W 2019 roku nie zarejestrowano przypadków zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową.

Utrzymująca się niska zapadalność szczególnie w grupie młodzieży spowodowana jest między innymi większą świadomością społeczeństwa w zakresie inwazyjnej choroby meningokokowej, a także szczepieniami przeciwko meningokokom grupy C i B.

Na terenie powiatu tarnogórskiego w 2019 roku przeciwko meningokokom ogółem zaszczepionych zostało 251 osób, to jest o 28 osób więcej niż w roku poprzednim.

W 2019 r. zarejestrowano także 2 przypadki inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* (tak jak w roku poprzednim), natomiast nie rejestrowano przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*.

W 2019 roku zarejestrowano również 9 przypadków róży (tak jak w 2018 r.), 5 przypadków kiły (wzrost o 3 przypadki), 2 przypadki rzeżączki, 7 przypadków nowo wykrytego zakażenia HIV (wzrost o 2 przypadki), 4 przypadki lambliozy oraz 1 przypadek legionelozy.

W 2019 r. w szpitalach na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 7 ognisk zakażeń szpitalnych, to jest o 9 mniej niż w roku poprzednim.

Łącznie ogniska objęły 35 osób, w tym 32 pacjentów i 3 pracowników. Odnotowano 3 przypadki zgonów, w tym 1 z powodu zakażenia, natomiast pozostałe 2 spowodowane były chorobą zasadniczą.

We wszystkich przypadkach ognisk były to zakażenia szerzące się drogą pokarmową, w tym w 5 ogniskach czynnikiem etiologicznym było *Clostridium difficile*, natomiast w 1 ognisku nie ustalono czynnika etiologicznego, zachorowania zakwalifikowano jako biegunka o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu.

We wszystkich przypadkach ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzone zostały kontrole. Działania przeciwepidemiczne mające na celu wygaszenie ogniska prowadzone były we współpracy z działającymi w szpitalach zespołami kontroli zakażeń szpitalnych.

W zakresie prowadzonej działalności przeciwepidemicznej w 2019 r. zarejestrowano 1 interwencję, która dotyczyła:

- podejrzeń zachorowań na świerzb u pensjonariuszy Domu Seniora „Gwarek” w Tarnowskich Górach, ul. Wyszyńskiego 31. Przeprowadzono kontrolę wspólnie z Sekcją Higieny Komunalnej i Środowiska wraz z analizą dokumentacji medycznej prowadzonej w obiekcie. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Zarzuty zawarte we wniosku nie zostały potwierdzone, interwencję uznano za niezasadną.

W 2019 roku w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie powiatu tarnogórskiego pozyskiwano informacje o podejrzeniach zatruc środkami zastępczymi z nadzorowanych podmiotów leczniczych.

W analizowanym okresie zarejestrowano 9 przypadków podejrzenia zatruc środkami zastępczymi, to jest o 11 przypadków mniej niż w roku poprzednim, nie zarejestrowano przypadków podejrzeń zgonów po zażyciu substancji psychoaktywnych.

2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2019 roku na terenie powiatu tarnogórskiego sprawowano nadzór nad 41 punktami szczepień. Skontrolowano 37 punktów szczepień, przeprowadzając 57 kontroli.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

W 2019 r. w zakresie nadzoru nad szczepieniami ochronnymi zarejestrowano 1 interwencję, która dotyczyła zaszczepienia dziecka niezgodnie z Programem Szczepień Ochronnych – trzecią dawką szczepionki przeciwko odrze, śwince i różyczce. Przeprowadzono kontrolę sanitarną, która potwierdziła nieprawidłowości. Do podmiotu leczniczego wystosowano wystąpienie w sprawie niezwłocznego podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie procedury kwalifikacji do szczepienia. Zgodnie z przesłaną informacją zwrotną w podmiocie wdrożone zostały działania naprawcze w zakresie kwalifikacji do szczepień. Interwencję uznano za zasadną.

Z przeprowadzonych kontroli sanitarnych w punktach szczepień wynika, że szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Dzieci i młodzież wzywana jest do szczepień systematycznie i na bieżąco.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnię imiennie do PSSE w Bytomiu.

W 2019 r. poradnia POZ zgłosiła 234 dzieci oraz 190 rodziców uchylających się od poddania dzieci szczepieniom ochronnym.

PPIS w Bytomiu wystosował 33 wezwania zobowiązujące rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień. W 2019 roku zaobserwowano wzrost liczby osób uchylających się od szczepień ochronnych.

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2019 zauważalny jest spadek wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży we wszystkich grupach wiekowych. Jest on spowodowany występowaniem środowisk opornych związanych z wpływem ruchów antyszczepionkowych oraz brakiem złożonej deklaracji do poradni POZ.

Natomiast zaobserwowano wzrost wykonawstwa szczepień ochronnych zalecanych, szczególnie w zakresie szczepień przeciw grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, durowi brzuszemu, kleszczowemu zapaleniu mózgu oraz meningokokom.

3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego

W ramach systemu telefonicznego powiadamiania alarmowego w sytuacjach szczególnego zagrożenia prowadzone są całodobowe dyżury pod telefonem.

Numer telefonu alarmowego udostępniony jest placówkom służby zdrowia celem umożliwienia bezpośredniego kontaktu i powiadomienia o podejrzeniach zachorowań, wymagających podjęcia niezwłocznych działań przeciwepidemicznych, w szczególności inwazyjnej choroby meningokokowej w dni robocze poza godzinami pracy i w dni wolne od pracy.

Wnioski

1. Podsumowując prowadzony w 2019 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że istotnym problemem epidemiologicznym na terenie działalności PPIS w Bytomiu w analizowanym okresie było, tak jak w latach poprzednich, występowanie w podmiotach leczniczych ognisk zakażeń szpitalnych, a w szczególności ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową. Sytuacja ta wymaga kontynuowania ścisłej współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych w celu szybkiego pozyskiwania informacji o podejrzeniu wystąpienia ogniska oraz niezwłocznego wdrożenia działań przeciwepidemicznych. Ponadto w 2019 roku zanotowano wzrost liczby zachorowań na odrę oraz szerzenie się tych zachorowań w formie ognisk. W kontekście zachorowań na odrę szczególnie niepokojący jest fakt uchylania się od obowiązku szczepień ochronnych, a w konsekwencji spadek odporności populacji.

Sytuacja ta wymaga kontynuowania ścisłej współpracy z podmiotami leczniczymi na nadzorowanym terenie w celu szybkiego pozyskiwania informacji o podejrzeniu zachorowania oraz wdrożenia działań przeciwepidemicznych celem ograniczenia rozprzestrzeniania się zachorowań.

2. Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych. Działania podejmowane w celu poprawy stanu zaszczepienia wykazują niską skuteczność. Zauważa się coraz większą podatność rodziców na wpływ ruchów antyszczepionkowych.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Stan sanitarny szpitali

W 2019 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 4 szpitalami na terenie powiatu tarnogórskiego:

- Zakon Posługujących Chorym OO. Kamilianie w Tarnowskich Górach, ul. Bytomska 22,
- NZOZ Zakład Pulmonologii w Tarnowskich Górach, ul. Lipowa 3,
- SP ZOZ „REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętka w Tarnowskich Górach, ul. Śniadeckiego 1,
- Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny „Pałac Kamieniec” Sp. z o.o. ul. Polna 2, Kamieniec, 42-674 Zbrosławice, w skład którego wchodzi 2 obiekty.

Wszystkie szpitale zostały skontrolowane, przeprowadzono łącznie 16 kontroli, ponadto w szpitalu będącym pod nadzorem ŚPWIS przeprowadzono 6 kontroli w związku z wystąpieniem ognisk zakażeń szpitalnych.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami sanitarno – higienicznymi wydano 2 decyzje nakazujące terminowe. Decyzje dotyczyły poprawy stanu sanitarno – higienicznego obiektu, tj. usunięcia zacieków, ubytków tynku oraz odmalowania ścian i sufitów w pomieszczeniach szpitala; wymiany zniszczonej wykładziny podłogowej; odnowienia drzwi i futryn do kabin prysznicowych; wyposażenia zmywalni w pracowni endoskopowej w wentylację mechaniczną nawiewno - wyciągową.

Nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną szpitalną nie stwierdzono.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi. Szpitale posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

Stan sanitarno - higieniczny oraz techniczny ulega stopniowej poprawie. Na bieżąco wykonywane są prace remontowe mające na celu utrzymanie właściwego stanu obiektów, a także na bieżąco realizowane są obowiązki nałożone w wydanych decyzjach.

W 1 szpitalu przeprowadzono kontrolę tematyczną dotyczącą oceny bieżącego stanu sanitarno-higienicznego pracowni endoskopii. Przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego: brak wyposażenia zmywalni w wentylację mechaniczną nawiewno – wyciągową. Wydano decyzję nakazującą terminową.

W szpitalach przeprowadzono również kontrole działalności zespołów i komitetów kontroli zakażeń zakładowych. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W 2019 r. w szpitalach na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 7 ognisk zakażeń szpitalnych, w tym 1 ognisko w SP ZOZ „REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętka, 6 ognisk w Wielospecjalistycznym Szpitalu Powiatowym S.A. Szpitalu im. dr B. Hagera.

W zakresie nadzoru nad opracowaniem ognisk zakażeń szpitalnych przeprowadzono 7 kontroli, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pracownicy Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska w roku 2019 przeprowadzili 3 kontrole w szpitalach, które obejmowały zaplecza szpitalne:

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

2. Stan sanitarny zakładu pielęgnacyjno - opiekuńczego

W ewidencji PSSE w Bytomiu znajduje się 1 zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy zlokalizowany na terenie powiatu tarnogórskiego.

W roku 2019 przeprowadzono 1 kontrolę, która nie stwierdziła nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Podczas kontroli sprawdzono również postępowanie ze zwłokami osób zmarłych. Placówka posiada opracowane i wdrożone procedury p/epidemiczne, w tym postępowania z odpadami medycznymi, dezynfekcji i mycia narzędzi oraz sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dezynfekcji pomieszczeń, postępowania z bielizną brudną i czystą.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładu podobnie jak w roku ubiegłym oceniono, jako dobry.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Pod nadzorem znajduje się 84 podmiotów, w skład których wchodzi 171 obiektów.

Ponadto nadzorem objęte są 33 filie ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru sprawowanego nad obiektami, w których prowadzona jest działalność lecznicza na terenie powiatu tarnogórskiego w 2019 r. przeprowadzono 79 kontroli w 56 obiektach, ponadto skontrolowano 14 fili przeprowadzając 16 kontroli.

W 14 skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości. Nieprawidłowości dotyczyły: braku zachowanego ciągu technologicznego sterylizatorni zapewniającego jednokierunkowy ruch materiału od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego, braku mydła do rąk, papieru toaletowego, ręczników jednorazowego użytku w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym dla pacjentów, zakurzonych ścian z zaciekami i ubytkami tynku w pomieszczeniach obiektów, braku dozowników ze środkiem do dezynfekcji rąk w gabinetach lekarskich oraz w gabinecie diagnostyczno-zabiegowym, zniszczonych koszy na odpady, przeterminowanego sprzętu jednorazowego użytku, zakurzonych powierzchni sprzętu, aparatury, mebli w gabinetach lekarskich, w gabinecie diagnostyczno-zabiegowym, pomieszczeniu porządkowym, zniszczonego sprzętu do sprzątnięcia, zniszczonego urządzenia chłodniczego służącego do przechowywania odpadów medycznych, braku ciepłej wody w gabinecie lekarskim oraz pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych dla personelu, zniszczonego wyposażenia i sprzętu: (fotel ginekologiczny, laryngologiczny, kozetki lekarskie, krzesła, przewijaki dla niemowląt, umywalka), nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi, zniszczonej wykładziny podłogowej, braku bezpośredniego połączenia gabinetu ginekologicznego z pomieszczeniem higieniczno-sanitarnym dodatkowo wyposażonym w bidet.

W związku z powyższym wydano 13 decyzji nakazujących w celu poprawy stanu sanitarno – higienicznego i technicznego.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych, natomiast w 3 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące

postępowania z odpadami medycznymi. Wydano 1 decyzję nakazującą. W 2 przypadkach strona usunęła nieprawidłowości w ciągu 7 dni.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji oraz mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

W roku 2019 skontrolowała łącznie 7 obiektów (3 Stacje Opieki - NZOZ Caritas, 4 Stacje pogotowia ratunkowego) w zakresie oceny stanu sanitarnego pomieszczeń oraz postępowania z odpadami medycznymi. Podmioty posiadały prawidłowo opracowane procedury i instrukcje postępowania z odpadami medycznymi oraz posiadały umowy na odbiór, transport i unieszkodliwianie odpadów medycznych uwzględniające wszystkie kody odpadów, które podmiot wytwarza oraz dokumentację przekazania odpadów.

W 2019 roku zarejestrowano 2 interwencje dotyczące ambulatoryjnych podmiotów leczniczych. W pierwszym przypadku interwencja dot. niewłaściwego stanu sanitarno- higienicznego. Po przeprowadzeniu kontroli w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano zalecenia doraźne, nałożono mandat karny w wysokości 150 zł. Strona usunęła nieprawidłowości. Interwencję uznano za zasadną.

Druga interwencja dot. niewłaściwego stanu sanitarno- higienicznego kąci zabaw dla dzieci. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 150 zł, wydano zalecenia doraźne, które zostały wykonane oraz wydano decyzję nakazującą terminową. Interwencję uznano za zasadną.

Bieżącym nadzorem objęty jest punkt medyczny zlokalizowany na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach.

W 2019 r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w zakresie oceny spełnienia wymagań higieniczno- zdrowotnych.

Port lotniczy posiada całodobowe zabezpieczenie medyczne – dyżury pełni lekarz i pielęgniarka.

Na terenie portu znajdują się pomieszczenia przeznaczone do udzielania świadczeń medycznych:

- punkt pierwszej pomocy – zlokalizowany w Terminalu A w części ogólnodostępnej, w skład którego wchodzi gabinet badań lekarskich oraz 2 łóżkowa, sala obserwacyjna dla pacjentów wraz z pomieszczeniem higieniczno – sanitarnym;
- izolator zakaźny – przeznaczony do czasowej izolacji osób z podejrzeniem choroby zakaźnej, zlokalizowany w Terminalu B od strony płyty lotniska. Składa się z szluz – pomieszczenia dla personelu medycznego oraz pomieszczenia pobytu pacjenta wraz z węzłem sanitarnym.

Postępowanie z odpadami medycznymi w obiekcie jest prawidłowe. Odpady odbierane są po uzgodnieniu telefonicznym przez specjalistyczną firmę. W obiekcie stosowana jest wyłącznie bielizna jednorazowa.

Punkt medyczny wyposażony jest w środki ochrony indywidualnej: kalosze, kombinezony Tychem, kombinezony ochronne przeciwko skażeniom biologicznym, maski z filtrami Hepa, gogle, rękawiczki ochronne, fartuchy jednorazowe, izolatory transportowe ABC przeznaczone do transportu pacjentów z podejrzeniem choroby wysoce zakaźnej, a także preparaty dezynfekcyjne. Ponadto port lotniczy dysponuje ambulansem, przeznaczonym do działań ratowniczych w obrębie lotniska.

W związku z możliwością zawleczenia chorób zakaźnych z innych krajów utrzymywana jest stała współpraca ze służbami medycznymi lotniska w celu szybkiego podjęcia działań przeciwepidemicznych.

4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Pod nadzorem znajduje się 140 prywatnych gabinetów lekarskich.

W 2019 r. skontrolowano 48 obiektów, przeprowadzając łącznie 50 kontroli sanitarnych.

W 5 gabinetach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące:

- braku urządzenia do mycia i dezynfekcji lub sterylizacji endoskopów w sposób technologicznie powtarzalny,
- braku w zmywalni wentylacji mechanicznej nawiewno- wyciągowej,
- braku zachowanego ciągu technologicznego sterylizatorni zapewniającego jednokierunkowy ruch materiału od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego,
- braku właściwego nadzoru nad skutecznością procesów sterylizacji.

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości nałożono 2 mandaty karne w łącznej kwocie 300 zł.

W 4 gabinetach wydano decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości a w 3 gabinetach wydano zalecenia doraźne.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi oraz dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarny pozostałych skontrolowanych gabinetów został oceniony jako dobry.

5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek

Pod nadzorem znajduje się 5 praktyk pielęgniarek.

W 2019 roku skontrolowano 1 praktykę, przeprowadzając 1 kontrolę sanitarną, w trakcie której nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

Praktyki zlokalizowane są na terenie szkoły i świadczone są w niej usługi medyczne na rzecz uczniów szkoły.

Wnioski

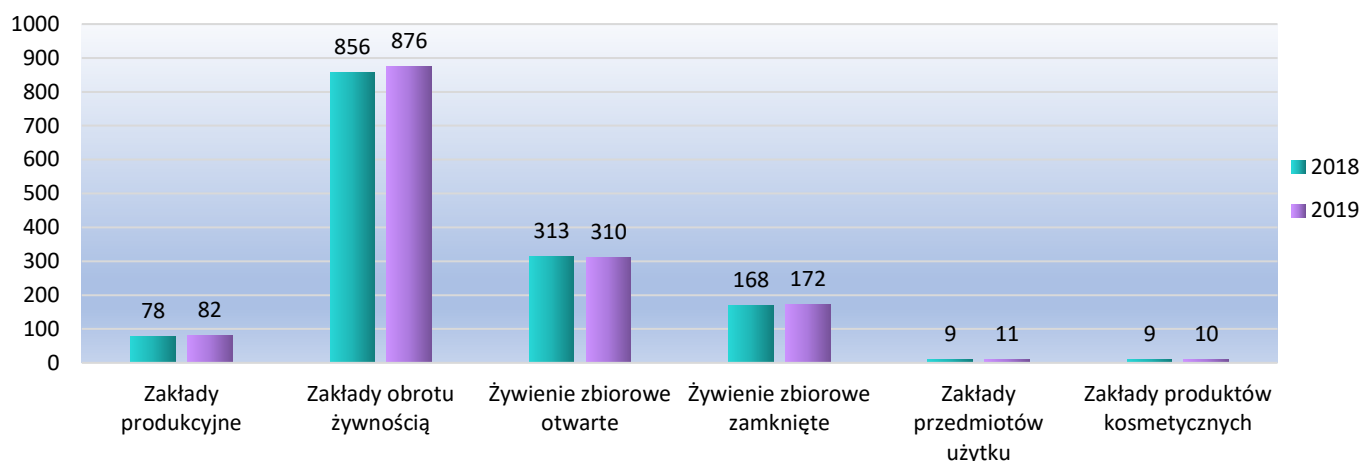
1. Stan sanitarny szpitali ulega stopniowej poprawie, zalecenia ujęte w decyzjach wydanych przez PPIS w Bytomiu wykonywane są na bieżąco.
2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych oraz prywatnych gabinetów lekarskich ulega sukcesywnej poprawie.

Pomimo zauważalnej poprawy ta grupa obiektów nadal wymaga wzmożonego nadzoru. Celem prowadzonego nadzoru powinno być między innymi wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego oraz stanu sanitarno- technicznego.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2019 przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego, skontrolowali **808** zakładów branży spożywczej, zakładów materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz zakładów produktów kosmetycznych, co stanowi **55,3 %** wszystkich obiektów zewidencjonowanych.

Wykaz obiektów pod nadzorem

Na terenie powiatu tarnogórskiego największą część spośród wszystkich zakładów stanowią zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego. W najliczniejszej grupie największy odsetek stanowią sklepy spożywcze. Porównując ilość nadzorowanych obiektów w powiecie tarnogórskim można stwierdzić, że w 2019 roku liczba zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu zwiększyła się w stosunku do 2018 roku.

Dokonując analizy harmonogramu kontroli należy stwierdzić, że w roku 2019 liczba zaplanowanych do kontroli obiektów była mniejsza o **18,7 %** niż w roku 2018.

Tabela 1. Zestawienie liczbowe ilości kontroli zaplanowanych i wykonanych w roku 2018 do 2019

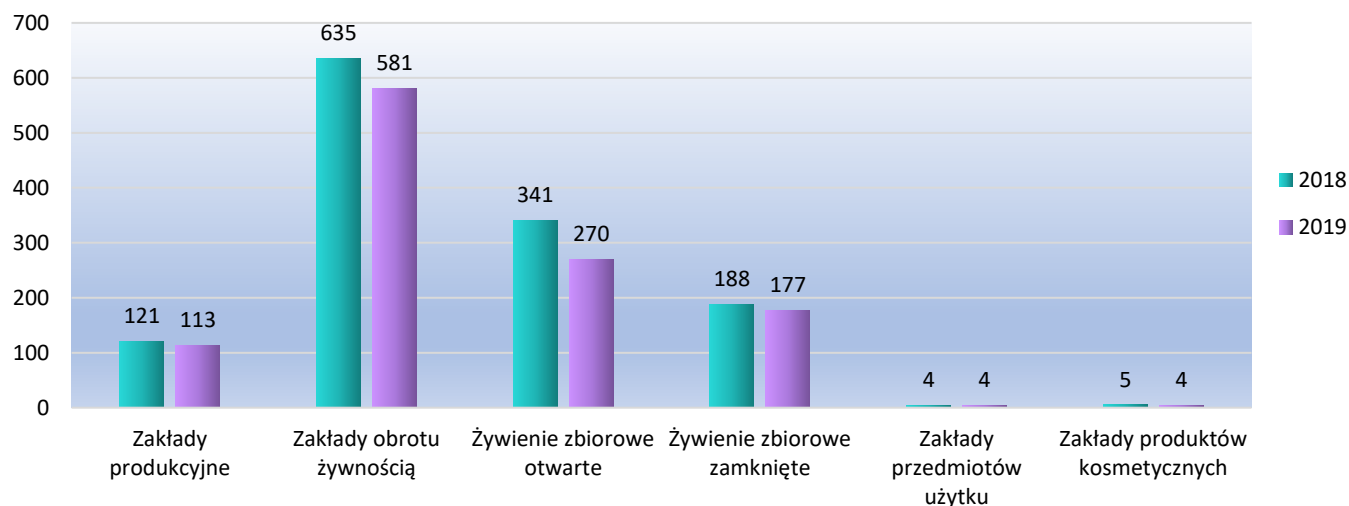
Rodzaj obiektu	Powiat tarnogórski			
	2018		2019	
	zaplanowane	wykonane	<i>zaplanowane</i>	<i>wykonane</i>
Produkcja	73	68	66	63
Obrót	308	275	224	197
Żywnie otwarte	235	205	197	169
Żywnie zamknięte	156	147	143	141
RAZEM	775	695	630	570

W roku 2019 wykonano **570** kontroli z **630** zakładów zaplanowanych do kontroli. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż harmonogram kontroli został wykonany w **90,4 %**. Przeprowadzenie mniejszej ilości kontroli do kontroli zaplanowanych, spowodowane było likwidacją zakładów lub zawieszeniem działalności albo związane było z zamknięciem obiektów przez właścicieli bez poinformowania PPIS w Bytomiu.

Na terenie powiatu tarnogórskiego w 2019 roku przeprowadzono **1149** kontroli. Poza zaplanowanymi kontrolami upoważnieni przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili dodatkowe kontrole sanitarne związane z interwencjami - skargami konsumentów i klientów zakładów branży spożywczej, a także w związku z powiadomieniami RASFF/RAPEX (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach oraz Kosmetykach) otrzymanymi od Głównego Inspektora Sanitarnego oraz na wniosek strony o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów branży spożywczej, bądź

w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności. Dodatkowo przeprowadzono **63** kontrole sanitarne obiektów nie będących pod stałym nadzorem PPIS w Bytomiu. W głównej mierze były to kontrole przeprowadzone w związku z importem / eksportem środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, jak również kontrole związane z imprezami masowymi i zgłoszonymi interwencjami konsumentów. Porównując dane z rokiem 2018 należy zauważyć, że ilość wszystkich kontroli wykonanych w 2019 r. zmniejszyła się o **11 %**.

Ilość kontroli według rodzajów obiektów

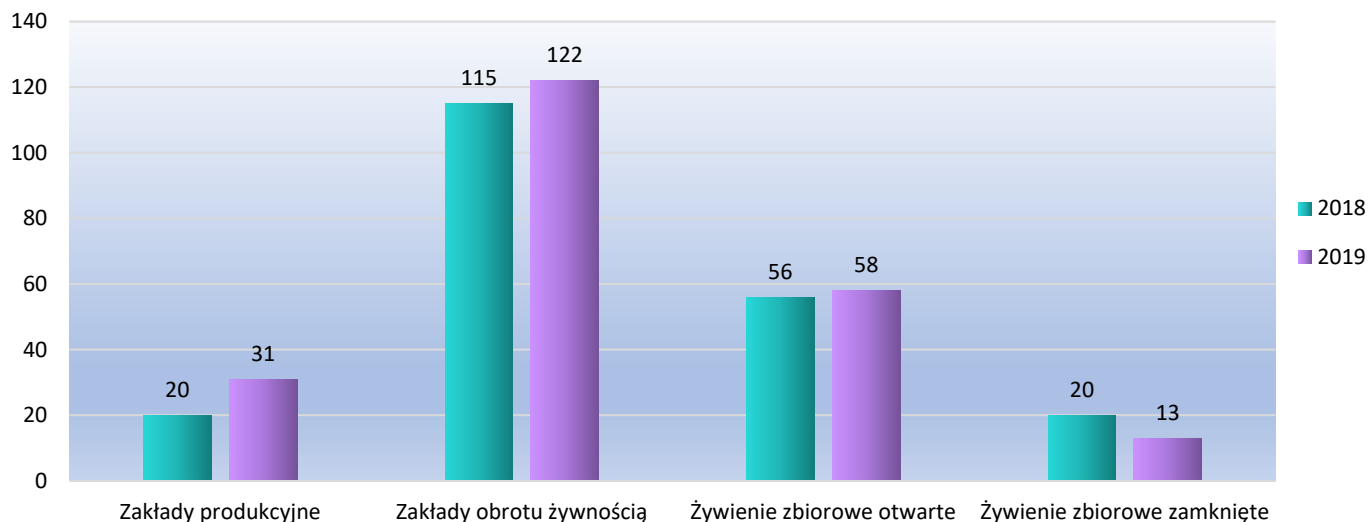
Najwięcej kontroli przeprowadzono w obiektach obrotu żywnością tj. **581** (o ok. **8,5 %** mniej niż w 2018 roku). W zakładach produkcyjnych przeprowadzono o **6,6 %** mniej kontroli, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego liczba kontroli zmniejszyła się o **20,8 %** w stosunku do roku ubiegłego, ilość kontroli w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego zmniejszyła się o **5,8 %** w stosunku do roku ubiegłego. Ponadto w roku 2019 przeprowadzono **4** kontrole w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz **4** kontrole w zakładach obrotu produktami kosmetycznymi.

Tabela 2. Zestawienie liczbowe lata 2018 i 2019.

Rok Powiat	Ilość obiektów nadzorowanych		Ilość obiektów skontrolowanych		Ilość kontroli		Ilość wydanych decyzji		Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę		Ilość nałożonych mandatów na kwotę	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
powiat tarnogórski	1434	1461	924	808	1294	1149	211	225	8 / 3190	6 / 2970	59 / 11700	56 / 13300

W roku 2019 na terenie powiatu tarnogórskiego wydano ogółem **225** decyzji administracyjnych, tj. o **6,2 %** decyzji więcej niż w 2018 roku.

Ilość decyzji według rodzajów obiektów

Analizując ilość decyzji administracyjnych wydanych według rodzaju obiektów można zaobserwować, iż w roku 2019 liczba wydanych decyzji zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku. Wśród zakładów produkcji żywności ilość decyzji administracyjnych zwiększyła się o **35,4 %** w stosunku do 2018 roku, w przypadku zakładów obrotu żywnością zwiększyła się o **5,7 %**, w przypadku zakładów żywienia zbiorowego – otwartego zwiększyła się o **3,4 %**, a w przypadku zakładów żywienia zbiorowego – zamkniętego liczba decyzji zmniejszyła się o **35 %**.

Harmonogram kontroli obiektów żywnościowo – żywieniowych na rok 2019 opracowano na podstawie wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz w oparciu o analizę ryzyka przeprowadzoną na podstawie danych z lat ubiegłych dla poszczególnych zakładów produkcji, obrotu żywnością lub zakładów żywienia zbiorowego oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W tym celu określono kryteria oceny zakładów oraz ich kategoryzację. Oszacowano ryzyka zanieczyszczenia żywności w obiektach o podstawowym znaczeniu.

Wzięto również pod uwagę wykonywanie dodatkowych działań związanych z powiadomieniami RASFF i RAPEX, interwencjami – skargami ze strony konsumentów i klientów obiektów i zakładów prowadzących działalność branży spożywczej oraz realizowanie zadań GIS w Warszawie i ŚPWIS w oparciu o plan poboru próbek laboratoryjnych. Ponadto ujęto zadania związane z nadzorem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanymi z krajów trzecich i eksportowanymi poza granice Unii Europejskiej.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny

Stan sanitarno – techniczny zakładów produkujących, wprowadzających do obrotu środki spożywcze w poszczególnych grupach na terenie działania PPIS w Bytomiu w dalszym ciągu zachowany jest w stopniu dobrym.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe wydanych decyzji nakazujących w latach 2018 i 2019.

	<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2018 r.</i>			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno–technicznym w 2019 r.</i>		
	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych decyzji nakazujących</i>	<i>% obiektów złych</i>	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych decyzji nakazujących</i>	<i>% obiektów złych</i>
powiat tarnogórski	924	45	4,8	808	40	4,9

Analizując roczne wyniki dotyczące ilości wydanych decyzji nakazujących we wszystkich zakładach żywnościowo – żywieniowych stwierdza się, iż w bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno – techniczny utrzymuje się na podobnym poziomie.

Najczęściej występujące uchybienia i nieprawidłowości to między innymi:

- zły stan techniczny pomieszczeń (brudne, popękane, zakurzone powierzchnie ścian, sufitów, ze śladami zagrzybienia i zaciekami, zniszczona powierzchnia podłóg – ubytki w posadzce),
- zły stan techniczny sprzętu i wyposażenia zakładów,
- zły stan techniczny stolarki okiennej i drzwiowej,
- brak bieżącej ciepłej wody,
- brak prawidłowej i skutecznej wentylacji w pomieszczeniach zakładu,
- brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej dokumentacji kodeksu GHP / GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów karnych w latach 2018 i 2019.

	<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2018 r.</i>			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2019 r.</i>		
	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych mandatów na kwotę</i>	<i>% obiektów złych</i>	<i>Ogółem</i>	<i>Ilość wydanych mandatów na kwotę</i>	<i>% obiektów złych</i>
powiat tarnogórski	924	59 / 11700	6,3	808	56 / 13300	6,9

W roku sprawozdawczym nałożono dodatkowo 2 mandaty karne na kwotę 300zł w zakładach nie będących pod stałym nadzorem PPIS w Bytomiu.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak bieżącego porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu,
- brak zachowanej higieny sprzedaży,

- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie (poza urządzeniem chłodniczym, w temp. wyższej niż zalecana jest przez producenta, brak segregacji w urządzeniach chłodniczo – zamrażalniczych),
- brak zabezpieczenia artykułów spożywczych sprzedawanych luzem przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi,
- sprzedaż artykułów spożywczych przeterminowanych lub bez oznakowania,
- brak prawidłowej dokumentacji GHP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP, brak bieżących zapisów dokumentacji bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, brak kontroli wewnętrznej,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych.

Dokonując oceny skontrolowanych obiektów należy stwierdzić, iż ilość obiektów o złym stanie sanitarno - higienicznym nieznacznie zmniejszyła się. W roku sprawozdawczym nałożono o **3** (tj. o **5 %**) mandaty karne mniej za uchybienia i nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego w stosunku do ubiegłego roku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych

W oparciu o harmonogram poboru próbek w roku **2019** do badań laboratoryjnych na terenie powiatu tarnogórskiego pobrano **244** próbki, tj. o **1,2%** więcej próbek niż w roku 2018, w którym pobrano **241** próbek. Dodatkowo w związku z podejrzeniem ogniska zatrucia pokarmowego pobrano **4** próbki sanitarne w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

Próbki zostały przebadane laboratoryjnie w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym przebadano **137** próbek,
- pod względem organoleptycznym przebadano **14** próbek,
- pod względem fizykochemicznym przebadano **59** próbek,
- pod względem znakowania ocenie poddano **73** próbki,
- pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych przebadano **29** próbek.

W wyniku przeprowadzonych badań dyskwalifikacji uległo **11** próbek, tj. **4,5 %** w stosunku do wszystkich przebadanych próbek, co stanowi mniejszy procent w porównaniu z ubiegłym rokiem, w którym dyskwalifikacji uległo **26** próbek, tj. **10,7 %**.

Pod względem mikrobiologicznym liczba próbek poddanych dyskwalifikacji wynosiła **17**, stwierdzono obecność bakterii z grupy *Bacillus cereus* (**5** próbek ciastek z kremem) oraz stwierdzono migrację metali ciężkich (**1** próbka zestawu naczyń bambusowych). Ponadto **5** próbek zostało zdyskwalifikowanych ze względu na obecność zanieczyszczeń biologicznych (szkodniki zbożowo – mączne w próbkach zmiotek w piekarni).

3. Piekarnie

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2019 r. prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny w zakładach produkcyjnych typu piekarnie i cukiernie. Na terenie powiatu tarnogórskiego zewidencjonowane są **32** piekarnie, z których skontrolowano **28**. W trakcie kontroli w **8** zakładach pobrano ogółem **16** próbek, w tym **16** próbek sanitarnych – wytrzepki z koszyków oraz zmiotek, z czego **5** zostało zdyskwalifikowanych w zakresie zanieczyszczeń biologicznych.

4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX

W roku 2019 w ramach powiadomień alarmowych RASFF/RAPEX na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono **77** kontroli głównie w sklepach mało- i wielkopowierzchniowych, jak również w innych zakładach branży spożywczej w przypadku wskazania w powiadomieniu adresów, do których mogły dotrzeć kwestionowane środki spożywcze lub materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Wszystkie powiadomienia sprawdzone były również podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych.

W większości zakładów nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli obiektów.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi

W roku sprawozdawczym w rejestrze zakładów prowadzących działalność na terenie powiatu tarnogórskiego znajdowała się **1** wytwórnia oraz **9** miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, z czego skontrolowano **4** miejsca obrotu. Ogółem przeprowadzono **4** kontrole sanitarne w w/w obiektach.

W roku 2019 przeprowadzono **4** kontrole sanitarne w **3** obiektach obrotu produktami kosmetycznymi w zakresie bezpieczeństwa stosowania produktów kosmetycznych będących w obrocie. W ewidencji znajdowała się **1** wytwórnia produktów kosmetycznych oraz **9** obiektów obrotu produktami kosmetycznymi.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń, zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, poszczególny asortyment jest posegregowany i przechowywany na wydzielonych regałach i półkach, jaka również nie stwierdzono kosmetyków niewłaściwie oznakowanych. W obiektach opracowano dokumentację Dobrej Praktyki Higienicznej dostosowanej do prowadzonego zakresu działalności.

Ponadto pracownicy sekcji HŻŻ i PU poza prowadzeniem nadzoru nad zakładami obrotu produktami kosmetycznymi znajdującymi się na terenie podległym nadzorowi PPIS w Bytomiu, na bieżąco monitorowali reklamy pojawiające się w lokalnej prasie, w gazetkach reklamowych oraz na aukcjach internetowych.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano **3** próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz **5** próbek produktów kosmetycznych.

6. Akcje.

W 2019 roku pracownicy sekcji HŻŻ i PU wraz z pracownikami sekcji NZ współpracowali przy odbiorach obiektów nowopowstałych oraz przy obiektach wskazujących na zmianę sposobu użytkowania.

Ponadto w 2019 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono następujące akcje:

Tabela 5. Akcje i współpraca z innymi komórkami psse / jednostkami / organami

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
						1	2	3	4	5	6	
1.	Imprezy masowe	NS.HŻŻ i NS. HK	16	16	16	0	0	0	1	100	1 zalecenie doraźne	-
2.	Współpraca z Wojskowym Inspektorem Weterynarii we Wrocławiu	NS.HŻŻ i WIW	1	1	2	0	0	0	1	300	1 zalecenie doraźne	-
3.	Szlaki turystyczne	NS.HŻŻ	28	28	28	0	0	0	0	0	0	-
4.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i PLW	NS.HŻŻ i PLW	7	1	1	0	0	0	0	0	0	-
5.	Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	10	10	10	0	0	0	0	0	0	-
6.	Wypoczynek letni dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	12	12	12	0	0	0	0	0	0	-
7.	Zbiorowe zatrucia / zakażenia pokarmowe	Epidemiologia i NS.HŻŻ	12	1	1	0	0	0	0	0	-	Przeprowadzono 1 kontrolę w zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego. W ramach czynności kontrolnych

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
											6	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
												pobrano 4 próbki sanitarne do badań laboratoryjnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
8.	Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną	NS.HŻŻ i IF	50	15	17	0	0	0	0	0	0	-
9.	Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej	NS.HŻŻ	22	10	10	0	0	0	0	0	0	-
10.	Nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu lody nieopakowane oraz sprzedające lody porcjowane	NS.HŻŻ	5	5	6	1	0	0	0	0	0	W trakcie przeprowadzonych kontroli pobrano 15 próbek lodów z automatu
11.	Kontrole obiektów pod kątem pomiaru tłuszczu stosowanego do smażenia	NS.HŻŻ	193	1	1	0	0	0	0	0	0	W ramach przeprowadzonych kontroli dokonano 1 pomiar tłuszczu
12.	Akcja związana z „Planem działania na 2018 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 10 stycznia 2015 r.”,	NS.HŻŻ i WIORIN	1	1	1	0	0	0	0	0	0	W ramach kontroli pobrano 1 próbkę żywności do badań laboratoryjnych w kierunku obecności metali ciężkich.

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
13.	Akcja dot. żywienia dzieci i młodzieży w jednostkach oświaty.	NS.HŻŻ	133	121	140	0	0	0	0	0	10 zaleceń doraźnych	1.Wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niezgodnych z Rozp. MZ z 26.07.2016 r.
14.	Akcja szpitale	NS.HŻŻ	5	1	1	0	0	0	0	0	0	-
RAZEM		-	495	223	246	1	-	-	2	400	12 zaleceń doraźnych	-

¹ w części opisowej podać najczęstsze powody wydawania tych decyzji

² w części opisowej podać powody unieruchomienia obiektu oraz informacje czy został już uruchomiony

³ w części opisowej wykazać czego dotyczyły te decyzje (nie wykazywać decyzji rachunków, umarzających postępowanie itd.)

⁴ w części opisowej wykazać jakiego rodzaju to były działania

7. Działalność interwencyjna za 2019 rok

Sekcja: NS.HŻŻ (POWIAT TARNOGÓRSKI)

Ilość interwencji zarejestrowanych ogółem **36 (+1 z 2018 r.)**, w tym anonimowych **6 (+1 z 2018 r.)**.

Ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS ogółem **33 (+1 z 2018 r.)**, w tym anonimowych **6 (+1 z 2018 r.)**; zasadnych **10** w tym anonimowych **2**.

Ilość interwencji przekazanych do innych organów **3**.

L.p	Przedmiot interwencji	Ilość wniesionych interwencji ogółem	Interwencje rozpatrzone przez PPIS					Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami		
			ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS	ilość wykonanych w związku z tym kontroli	ilość wydanych decyzji /zaleceń	Uwagi (m. in. podać ilość i kwotę mandatów)	Ilość interwencji zasadnych /niezasadnych	Ilość interwencji przekazanych	Wstępne rozpoznanie-kontrola	Nazwa organu i inne uwagi
1.	Zła jakość zdrowotna żywności	25	24	24	2/5	3/700	4/20	2	0	1 interwencja przekazana do PPIS w Chorzowie, 1 interwencja przekazana do PPIS w Zawierciu
2.	Zły stan sanitarno – higieniczny	6	5 (+1 z 2018 r.)	5 (+1 z 2018 r.)	1/3	3/400	3/2 (+1 z 2018 r.)	0	0	1 zakład był nieczynny
3.	Działalność prowadzona bez zgłoszenia	2	2	3	0/1	1/200	2/0	0	0	-
4.	Obecność gryzoni	1	1	1	0/0	0/0	0/1	0	0	-
5.	Niezastosowanie się do Rozporządzenia w zakresie żywienia w placówkach oświatowo - wychowawczych	1	1	3	0/3	0/0	1/0	0	0	-

6.	Nieodpowiednie znakowanie	1	0	0	0/0	0/0	0/0	1	0	1 interwencja przekazana do PPIS w Chorzowie
SUMA		36	33 (+1 z 2018 r.)	36 (+1 z 2018 r.)	3/12	7/1300	10/23 (+1 z 2018 r.)	3	0	-

Wnioski:

W roku sprawozdawczym w powiecie tarnogórskim podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej przyjętych interwencji dotyczyło zgłoszenia sprzedaży żywności o złej jakości zdrowotnej w zakładach obrotu żywnością.

W roku 2019 ilość przyjętych i rozpatrzonych przez PPIS w Bytomiu interwencji zmniejszyła się o **16,2 %** w porównaniu do roku 2018, gdzie zgłoszono i rozpatrzono **43** interwencje.

WNIOSKI KOŃCOWE

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na nadzorowanym terenie PPIS w Bytomiu. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ilość wydanych decyzji nakazujących w roku 2019 zmniejszyła się w stosunku do roku 2018.
3. W roku sprawozdawczym liczba nałożonych mandatów karnych za bieżący stan sanitarno - higieniczny w zakładach na podobnym poziomie, nałożono o 3 mandaty karne mniej w porównaniu do roku ubiegłego.
4. Zdecydowana większość zakładów posiada wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz procedury oparte na podstawie zasad systemu HACCP. Ciągłym problemem wśród części kontrolowanych zakładów jest niestosowanie procedur i brak bieżącego prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji zapewniającej bezpieczeństwo żywności.
5. W roku sprawozdawczym w niewielkim stopniu zmniejszyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego. Zarówno w roku 2018 jak i 2019 większa część przeprowadzonych kontroli wykazała niezasadność interwencji.
6. W 2019 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdza się mniejszą ilość próbek zdyskwalifikowanych w porównaniu do 2018 roku. Główną przyczyną kwestionowania próbek w 2019 roku były zanieczyszczenia mikrobiologiczne, biologiczne oraz migracja metali ciężkich.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej, wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli

Łącznie w 2019 r. w ramach nadzoru terenowo - laboratoryjnego nad jakością wody prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano 584 próbki wody.

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia zarządców pływalni i organizatorów miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli wynosiła 1141.

Wydano 23 decyzje: 1 dot. zatwierdzenia laboratorium, 2 dot. materiałów i preparatów stosowanych do uzdatniania wody, 1 dot. dopuszczenia wody do spożycia, 5 dot. legionelli, 9 dot. okresowej oceny jakości wody do spożycia, 4 dot. zbiorczej rocznej oceny wody na pływalni, 1 zmieniająca.

Zarejestrowano 1 zasadną interwencje.

1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach do zaopatrywania w wodę

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę na terenie powiatu **139,7 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę- ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody na terenie powiatu w m³/d: **śr. 19 421**

Łącznie w 2019 r. na terenie powiatu tarnogórskiego, w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 266 próbek wody (w tym woda surowa 1 próbka).

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych (potwierdzonych i niepotwierdzonych powtórными badaniami) stwierdzono w 40 próbkach wody (bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2oC, mętność, żelazo, azotyny)

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia wynosiła 510.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych (potwierdzonych i niepotwierdzonych powtórными badaniami) stwierdzono w 22 próbkach wody (bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2oC, mętność, azotany).

Liczba awarii ogółem – 302.

Zarejestrowano 1 zasadną interwencję.

Wydano **13** decyzji: **1** dot. zatwierdzenia laboratorium, **2** dot. materiałów i preparatów stosowanych do uzdatniania wody, **1** dot. dopuszczenia wody do spożycia, **9** dot. okresowej oceny jakości wody do spożycia.

MIASTO RADZIONKÓW

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **16,8 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę – zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d: woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach – **śr. 2023** (SUW Bibiela, SUW Miedary); dystrybutor: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie

W 2019 r. na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 11 próbek wody.

Niepotwierdzoną powtórным badaniem obecność Enterokoków stwierdzono w 1 próbce wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2019 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Radzionków wynosiła **41**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2019 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Radzionkowa oceniono jako przydatną do spożycia. Liczba wykazanych przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie awarii na sieci wodociągowej wynosiła 49.

MIASTO TARNOWSKIE GÓRY

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 61,4 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę - zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – śr. 3494 (SUW Miedary); dystrybutor: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach;*
 - *woda dostarczana przez PW i K Tarnowskie Góry z ujęć własnych – Opatowice, uj. nr 3 ul. Opolska, SUW Koehler i SUW Prefabet (łączna produkcja śr. 3214);*
 - *woda dostarczana z SUW GCR „Repty” i uj. CHM – śr. 1949 (zakup wody przez PW i K Tarnowskie Góry i woda dla potrzeb własnych Górnośląskiego Centrum Rehabilitacji „Repty”);*
 - *woda pochodząca z ujęcia Parku Wodnego w Tarnowskich Górach (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w obiektach użyteczności publicznej)- śr. 90;*
 - *woda dostarczana z wodociągu Fabryki Sprzętu Ratunkowego i Lamp Górniczych ”FASER”SA Tarnowskie Góry (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia -sprzedaż dla obcych firm zlokalizowanych na terenie należącym do zakładu) – śr. 9,5;*
 - *woda pochodząca z ujęcia Pole Namiotowe/ Kemping Tarnowskie Góry ul. ks. Renka 11F (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w obiektach użyteczności publicznej)- śr. 9,0.*

Miasto Tarnowskie Góry zaopatrywane jest w wodę pochodzącą z ujęć wód głębinowych, eksploatowanych do celów wodociągowych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach, tj. uj. Opatowice, uj. nr III, ul. Opolska, Stacja Uzdatniania Wody Koehler i Stacja Uzdatniania Wody Prefabet oraz zakupywaną przez to Przedsiębiorstwo z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów. S.A. Katowice – Stacja Uzdatniania Wody „Miedary” w Tarnowskich Górach. Do sieci miejskiej eksploatowanej przez PWiK Tarnowskie Góry podawana jest również woda ze Stacji Uzdatniania Wody eksploatowanej przez Górnośląskie Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach oraz z ujęcia Centrum Handlowo Magazynowego w Tarnowskich Górach, ul. Zagórska eksploatowanego przez Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.

W 2019 r. w ramach nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano **82** próbek wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych stwierdzono w **10** próbkach wody. Przekroczenia dotyczyły nie stanowiących potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonych wartości mętności, żelaza oraz nie potwierdzonych powtórными badaniami podwyższonej wartości azotynów, ogólnej liczby mikroorganizmów w 22±2°C, i obecności bakterii grupy coli.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach oraz Agencję Inicjatyw Gospodarczych S.A. Tarnowskie Góry, SP ZOZ „Repty” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji Tarnowskie Góry i Fabrykę Sprzętu Ratunkowego i Lamp Górniczych ”FASER” SA Tarnowskie Góry kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2019 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych na terenie miasta Tarnowskie Góry wynosiła **135**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2019 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Tarnowskich Gór oceniono jako przydatną do spożycia.

Tym niemniej woda z ujęcia Centrum Handlowo Magazynowego wykazuje wysoką zawartość chromu, która jest niestabilna i okresowo bliska górnej granicy normy. Ilość wody z poszczególnych studni dobierana była w taki sposób aby w końcowym efekcie stężenie chromu w wodzie było zgodne z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludność z dnia 7 grudnia 2017r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Liczba zgłoszonych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach awarii wodociągowych wynosiła **139**.

Zarejestrowano **1** zasadną interwencję dot. jakości wody dostarczanej w Tarnowskich Górach, dzielnica Strzybnica rejon ul. Kościelnej. W przedmiotowej sprawie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu zwrócił się do Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Tarnowskich Górach.

Po przeprowadzeniu przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwo działań naprawczych zostały pobrane próbki wody do badań laboratoryjnych,

W oparciu o uzyskane wyniki badań stwierdzono, że dostarczana woda jest przydatna do spożycia.

MIASTEczKO ŚLASKIE

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **7,4 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 768** (SUW Bibiela) ; dystrybutor: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji
 - sp. z o.o. w Tarnowskich Górach

W 2019 r. na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **14** próbek wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych stwierdzono w **4** próbkach wody. Przekroczenia dotyczyły nie stanowiących potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonych wartości mętności, żelaza.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2019 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Miasteczko Śląskie wynosiła **32**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2019 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Miasteczka Śląskiego oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach awarii sieci wodociągowej wynosiła – **5**.

MIASTO KALETY

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 8,6 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d: woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 834** (SUW Bibiela); dystrybutor: Miasto Kalety.*

W 2019 r. na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano 4 próbki wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Miasto Kalety kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2019 r. liczba raportowanych próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej na terenie miasta Kalety wynosiła 16.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Miasta Kalety w 2019 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Kalet oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych przez Miasto Kalety awarii sieci wodociągowej wynosiła – **9**.

GMINA KRUPSKI MŁYN

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 3,2 tys.;*

- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda dostarczana z eksploatowanych przez gminę urządzeń wodociągowych SUW Kolonia Ziętek, SUW Potępa, SUW Krupski Młyn ul. Główna – łączna ilość produkowanej wody – **śr. 471**;*
 - *woda zakupywana z ujęcia Nitroerg dla potrzeb zaopatrzenia w wodę budynku Urzędu Gminy- **śr. 0,6** (dystrybutor: Gmina Krupski Młyn);*
 - *woda zakupywana z ujęcia Nitroerg dla potrzeb awaryjnego zaopatrzenia w wodę miejscowości Krupski Młyn - **śr. 81** (dystrybutor: Gmina Krupski Młyn);*
 - *woda pochodząca z ujęcia Ośrodka Harcerskiego w Borowianach (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w obiektach użyteczności publicznej- **śr. 30**).*

W 2019 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **12** próbek wody.

Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia przekroczenie zalecanego zakresu wartości do 1,0 NTU dla mętności stwierdzono w 1 próbce wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Gminę Krupski Młyn kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2019 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła 24.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Gminy Krupski Młyn w 2019 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii urządzeń wodociągowych należących do Gminy wynosiła – **4**.

GMINA TWORÓG

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **8,2 tys.**;*
- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda dostarczana z eksploatowanych przez ZUK sp. z o.o. Tworóg urządzeń wodociągowych SUW Tworóg, Połomia, Mikołeska, Wojska i ujęcie Boruszowice – łączna ilość produkowanej wody – **śr. 1069**;*
 - *woda pochodząca z ujęcia Zespołu Szkół Leśnych i Ekologicznych w Brynku (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w budynku użyteczności publicznej)- **śr. 17***

W 2019 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **28** próbek wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych stwierdzono w **6** próbkach wody:

W październiku 2019 r. stwierdzono obecność bakterii grupy coli i Enterokoków w próbkach wody dostarczanej z Stacji Uzdatniania Wody Połomia (**3** próbki).

Z uwagi na natychmiastowe podjęcie działań naprawczych nie wydawano decyzji. Odbiorcy byli poinformowani, że do czasu uzyskania właściwej jakości wody, wodę aż do odwołania można spożywać wyłącznie po przegotowaniu. Przegotowania wymagała też woda do: przygotowania posiłków, mycia spożywanych na surowo owoców i warzyw, mycia zębów i naczyń, kąpieli noworodków i niemowląt. Woda bez przegotowania mogła być stosowana do codziennego mycia, prania odzieży, prac porządkowych (np. mycia podłóg) i spłukiwania toalet. Odbiorcy zostali poinformowani, że woda aż do odwołania nie nadaje się do spożycia (dot. picia, przygotowywania posiłków, mycia owoców i warzyw itp.) oraz do celów higienicznych (mycia się i kąpieli). Woda mogła być używana do prac porządkowych (np. mycia podłóg) i spłukiwania toalet.

Po zakończeniu działań naprawczych (dezynfekcja i płukanie sieci) przeprowadzono rekontrolne badania wody, które wykazały jej przydatność do spożycia.

Przekroczenia w pozostałych 3 próbkach dotyczyły nie stanowiących potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonych wartości mętności, żelaza oraz nie potwierdzonej powtórными badaniami obecności bakterii grupy coli.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Zakład Usług Komunalnych sp. z o.o. w Tworogu i Zespół Szkół Leśnych i Ekologicznych w Brynku kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2019 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła 39.

Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia przekroczenie zalecanego zakresu wartości do 1,0 NTU dla mętności stwierdzono w 2 próbkach wody.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2019 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych awarii urządzeń wodociągowych wynosiła – 15.

GMINA ZBROSLAWICE

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 16,1 tys.;*
- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
 - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – śr. 823 (SUW. Zawada); dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroslawice;*
 - *woda zakupywana z Bytomskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o. – śr. 1,1; dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroslawice;*
 - *woda zakupywana z PWiK Zabrze(st.nr III Świętoszowice)- śr.84; dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroslawice;*
 - *woda z dostarczana z eksploatowanych przez Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbroslawice SUW Miedary-Kopanina i SUW Zbroslawice - śr.1040;*
 - *woda dostarczana z wodociągu Przedsiębiorstwa Nasiennego Księży Las (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia-sprzedaż dla odbiorców indywidualnych i zbiorowych) – śr. 95).*

W 2019 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **34** próbek wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości stwierdzono w **3** próbkach wody. Przekroczenia dotyczyły nie stanowiącej potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonej wartości mętności oraz nie potwierdzonych powtórными badaniami podwyższonej wartości dla ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ i obecności bakterii grupy coli.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Zbrośławicach i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach oraz Przedsiębiorstwo Nasienne „Księży Las” sp. z o.o kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2019 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **78**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Gminnego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o. w Zbrośławicach i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach oraz Przedsiębiorstwa Nasiennego „Księży Las” sp. z o.o w 2019 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Nie zgłoszono żadnych awarii urządzeń wodociągowych.

GMINA ŚWIERKLANIEC

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **12,2 tys.;**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m^3/d :
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 2247** (SUW Bibiela); dystrybutor: Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerkłańcu;
 - woda dostarczana z eksploatowanego przez ZWiK w Świerkłańcu ujęcia Nakło Śląskie, ul. Wapienna - **śr.1,2**.

W 2019 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **18** próbek wody.

Nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia przekroczenie dopuszczalnej wartości parametrycznej dla żelaza stwierdzono w 1 próbce wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerkłańcu i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2019 r liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **52**.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych stwierdzono w **4** próbkach wody:

- Podwyższoną ogólną liczbę mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ stwierdzono w próbce wody pobranej w styczniu 2019 r. z ujęcia Nakło Śląskie, ul. Wapienna. Z uwagi na

natychmiastowe podjęcie działań naprawczych (płukanie i dezynfekcja) nie wydawano decyzji. Odbiorcy zostali poinformowani, że woda aż do odwołania jest warunkowo przydatna do spożycia, kąpieli noworodków, mycia zębów, mycia owoców i warzyw spożywanych na surowo oraz mycia naczyń po uprzednim przygotowaniu. Bakterie te nie stwarzają istotnego zagrożenia zdrowia dla konsumentów.

Po zakończeniu działań naprawczych (dezynfekcja i płukanie sieci) zostały przeprowadzone badania wody, które wykazały brak przekroczeń dla wyżej wymienionego parametru i wodę dopuszczono do spożycia bez zastrzeżeń.

- Obecność bakterii grupy coli w ilości powyżej 10 jtk/100 ml stwierdzono w próbce wody pobranej w październiku 2019 r. z ujęcia Nakło Śląskie, ul. Wapienna. Z uwagi na natychmiastowe podjęcie działań naprawczych (płukanie i dezynfekcja) nie wydawano decyzji. Odbiorcy zostali poinformowani, że woda aż do odwołania nie nadaje się do spożycia (dot. picia, przygotowywania posiłków, mycia owoców i warzyw itp.) oraz do celów higienicznych (mycia się i kąpieli). Wodę można było używać jedynie do celów sanitarnych (spłukiwanie toalet).

Po zakończeniu działań naprawczych (dezynfekcja i płukanie sieci) PPIS w Bytomiu przeprowadził rekontrolne badania wody, które wykazały jej przydatność do spożycia.

- Przekroczenia w pozostałych 2 próbkach dotyczyły nie stanowiącej potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonej wartości mętności oraz nie potwierdzonej powtórными badaniami obecności bakterii grupy coli.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Świerklańcu i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2019 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii sieci wodociągowej wynosiła – **53**.

GMINA OŻAROWICE

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **5,8 tys.**;
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:
 - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice - (SUW Bibiela) –**śr. 289**; dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach;
 - woda zakupywana z GZGWiK Mierzęcice – **śr. 17**; dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach;
 - woda dostarczana z gminnych ujęć Pyrzowice i Tapkowice łączna ilość produkowanej wody (**śr. prod. 765**).

W 2019 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **63** próbek wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych stwierdzono w **14** próbkach wody.

Przekroczenia dotyczyły:

- nie potwierdzonej powtórными badaniami obecności bakterii grupy coli, Escherichii coli i Enterokoków (dot. wody pobranej w Międzynarodowym Porcie Lotniczym Katowice w Pyrzowicach, Pyrzowice, ul. Wolności 90 i w punkcie kontrolnym Budynek mieszkalny, Pyrzowice, ul. Siedliska 7);
- podwyższonej ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ (dot. wody pobranej w Międzynarodowym Porcie Lotniczym Katowice w Pyrzowicach, Pyrzowice, ul. Wolności 90). Bakterie te nie stwarzają istotnego zagrożenia zdrowia dla konsumentów. Przeprowadzone rekontrolne badania nie wykazały przekroczeń wyżej wymienionego parametru. Niestanowiącego potencjalnego zagrożenia dla zdrowia przekroczenia zalecanego zakresu wartości do 1,0 NTU dla mętności

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarówicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2019 r liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **93**.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości twierdzono w **15** próbkach wody.

Przekroczenia dotyczyły:

- niestanowiącej potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonej wartości mętności;
- niepotwierdzonych powtórными badaniami podwyższonej wartości dla ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ i obecności bakterii grupy coli;
- podwyższonego stężenia azotanów (dot. wody z ujęcia Pyrzowice).

Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarówicach na bieżąco monitoruje stężenie azotanów.

W oparciu o wyniki prowadzonego monitoringu jakości wody stwierdza się, że woda pochodząca z ujęcia Pyrzowice odznacza się znaczną, utrzymującą się w górnej granicy normy zawartością azotanów, z tendencją do okresowych przekroczeń dopuszczalnej wartości dla tego parametru. W związku z powyższym, w razie konieczności zapewnienia właściwej jakości wody prowadzone jest mieszanie z wodą zakupywana z GZGWiK Mierzęcice lub Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Zakładu Gospodarki Komunalnej w Ożarówicach w 2019 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii urządzeń wodociągowych należących do Gminy wynosiła – 28.

2. Ocena jakości wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli

W 2019 r. na terenie powiatu tarnogórskiego czynne były 4 pływalnie oparte na wodzie wodociągowej (w tym 3 kryte i 1 odkryta) i 2 baseny odkryte, które nie spełniają kryteriów pływalni oraz 5 miejsc okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, w tym 4 zorganizowane na zbiorniku wody powierzchniowej „Nakło-Chechło”, gm. Świerklaniec i 1 na zbiorniku wody powierzchniowej „Kalety-Zielona” w Kaletach.

W 2019 r. w ramach kontroli urzędowych jakości wody w pływalniach (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **63** próbki wody.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: Pseudomonas aeruginosa, legionella, chlor wolny, chloroform.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez zarządców obiektów kontroli wewnętrznej jakości wody na pływalniach. W 2019 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych z pływalni (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) na nadzorowanym terenie wynosiła **609**.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: legionella, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$, chlor wolny, chlor związany, potencjał redoks i pH.

W każdym przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań zarządcy obiektów podejmowali na bieżąco stosowne działania naprawcze.

W związku z powyższym w oparciu o wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli urzędowych stwierdza się, że eksploatacja pływalni była prowadzona w sposób prawidłowy, zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne dla osób z nich korzystających.

Również w ramach nadzoru bieżącego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano **6** próbek wody z basenów odkrytych, które nie spełniają kryteriów pływalni: Radzionków Księża Góra, ul. Księżogórska 90 i Krupski Młyn ul. Główna. Obydwa obiekty dopuszczono do eksploatacji.

Przed sezonem letnim 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu zaopiniował pozytywnie projekty uchwał Rady Miejskiej w Kaletach oraz Rady Gminy Świerklaniec w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

Wobec powyższego na nadzorowanym terenie w sezonie letnim 2019 r. zostało zorganizowanych 5 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli tj.

1. Zalew Nakło-Chechło; organizator Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerklańcu ul. Młyńska 3:

- Pole Biwakowe numer 1,
- Pole Biwakowe numer 2,
- Chechło numer 1,
- Chechło numer 2.

2. Zalew Zielona organizator Miasto Kalety ul. Żwirki i Wigury 2 Kalety:

- zbiornik górny Zielona -Ośrodek „Zielona Sosna” J. Rzepka.

Maksymalny termin funkcjonowania każdego z wyżej wymienionych miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli nie przekroczył 30 dni.

Organizatorzy wszystkich wyżej wymienionych miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli zgodnie z obowiązującymi przepisami przedłożyli Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bytomiu wyniki badań wody wraz z wizualnymi ocenami wykonane przed rozpoczęciem sezonu oraz raz w trakcie jego funkcjonowania.

Ilości próbek i ocen wizualnych wynosiły odpowiednio: **10** próbek i **10** ocen wizualnych. Na podstawie otrzymanych wyników badań i wizualnych ocen wodę w uruchomionych w sezonie 2019 r. miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oceniono jako przydatną do kąpieli.

Wydano **4** decyzje: **4**-zbiorcze roczne oceny wody na pływalni za okres od 02.06. 2018 r. do 01.06.2019 r.

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego

Skontrolowano jakość ciepłej wody w **39** obiektach, w tym: szpitale-**4**; domy pomocy społecznej-**10**; hotele-**5**; inne świadczące usługi hotelarskie-**12**; internat-**1**; inne zakłady opieki zdrowotnej (podmioty lecznicze-szpital)-**2**; zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy (podmioty lecznicze)-**1**; młodzieżowe ośrodki wychowawcze-**1**; inne świadczące usługi hotelarskie/dom zakonne/specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze-**1**; areszt -**1**; domy wycieczkowe-**1**.

Ponadnormatywną liczbę bakterii legionella, pozwalającą uznać sieć za skolonizowaną stwierdzono w **5** obiektach (szpitale-**2**; dom pomocy społecznej-**1**; młodzieżowy ośrodek wychowawczy-**1**; inne świadczące usługi hotelarskie/dom zakonne/specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze-**1**) :

- Salezjański Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Tarnowskich Górach Tarnowskie Góry, ul. Śniadeckiego 1,
- Szpital Św. Kamila Zakonu O.O. Kamilianów Tarnowskie Góry, ul. Bytomska 22,
- Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A., ul. Pyskowicka 47-51 Tarnowskie Góry
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, Radzionków, ul. Gen. Sikorskiego 7,
- Dom dla Osób Starszych Apartamenty Senior Plus Zbroślawice, ul. Wolności 125 b.

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nakazał podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody, wydano **6** decyzji (w tym **1** zmieniająca). Dwóm decyzji nadano termin natychmiastowej wykonalności (Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A., ul. Pyskowicka 47-51 Tarnowskie Góry i Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, Radzionków, ul. Gen. Sikorskiego 7).

Do końca 2019 r. przeprowadzone przez właścicieli obiektów działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody w **3** obiektach (Salezjański Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowskich Górach Tarnowskie Góry, ul. Śniadeckiego 1; Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A., ul. Pyskowicka 47-51 Tarnowskie Góry; Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, Radzionków, ul. Gen. Sikorskiego 7), a w lutym 2020r. w Domu dla Osób Starszych Apartamenty „Senior Plus” Zbroślawice, ul. Wolności 125 b.

W pozostałym obiekcie nadal podejmowane są działania naprawcze.

Ponadto poprawa jakości ciepłej wody nastąpiła również w obiektach: Hotel „Aslan” Ewa Sitarz ul. Ks. Wiktora Sojki 1 Tarnowskie Góry i Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny „Pałac Kamieniec” Sp. z o.o. ul. Polna 2 Kamieniec., w których w 2018 r. stwierdzono skolonizowanie sieci.

Ogółem w 2019 r. na obecność bakterii legionella pobrano **249** próbek wody, w tym zakwestionowano – **47**.

W ramach kontroli wewnętrznej przedłożono **12** próbek wody.

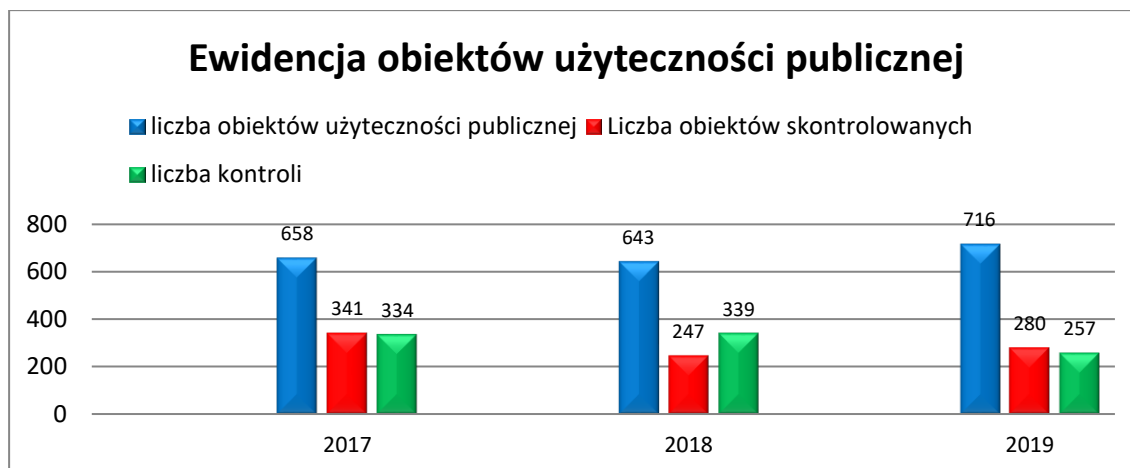
V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

W 2019 r. kontrole stanu sanitarnego przeprowadzono w 280 obiektach użyteczności publicznej, spośród 716 ujętych w ewidencji, co stanowi 39,1 %. W porównaniu do 2018 r., w którym skontrolowano 247 obiektów użyteczności publicznej, spośród 643 ujętych w ewidencji, co stanowiło 38 %, nieznacznie zwiększył się procent skontrolowanych obiektów, oraz wzrosła liczba obiektów będących pod nadzorem PPIS.

Przeprowadzone kontrole objęły następujące grupy obiektów:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz takie, w których świadczone są więcej niż jedna usługa – skontrolowano 92 obiekty, spośród 252 ujętych w ewidencji, co stanowi 36,5%;
- obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi noclegowe – skontrolowano 41 obiekty spośród 58 ewidencjonowanych, co stanowi 70,7 %;
- ustępy publiczne ogółem – skontrolowano 7 z 7 zewidencjonowanych obiektów;
- pływalnie kryte i odkryte – skontrolowano 4 zewidencjonowane obiekty, w ewidencji znajdują się również 2 obiekty przeznaczone do pływania. Kontrole przeprowadzono w obydwóch obiektach;
- domy pomocy społecznej – skontrolowano 3 obiektów, spośród 15 zewidencjonowanych,
- dworce autobusowe, kolejowe, przystanki – skontrolowano 3 obiekty, spośród 19 zewidencjonowanych, co stanowi 15,8 %;
- cmentarze, domy pogrzebowe i obiekty świadczące usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków - skontrolowano 11 obiektów, spośród 58 zewidencjonowanych, co stanowi 19%;
- zakłady karne – skontrolowano 1 zewidencjonowany zakład;
- schronisko dla bezdomnych - skontrolowano 1 zewidencjonowany obiekt;
- inne obiekty użyteczności publicznej (apteki i punkty apteczne, obiekty turystyczne, sportowe, kulturalno – widowiskowe, stacje paliw, magle, sklepy z odzieżą używaną, parkingi, targowiska, sklepy zielarsko medyczne, pracownie protetyczne, wysypiska, transport publiczny, fermy, rolnicza spółdzielnia produkcyjna, tereny rekreacyjne, port lotniczy) – skontrolowano 118 obiektów, spośród 299 zewidencjonowanych, co stanowi 39,4%.

Reasumując, bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczył licznych i różnorodnych grup obiektów. Łącznie w 2019 r. przeprowadzono w obiektach użyteczności publicznej 257 kontroli, wydano 6 decyzji nakazujących. W skontrolowanych obiektach nie nałożono mandatów karnych.

Z analizy ewidencji obiektów użyteczności publicznej w okresie 2017-2019 wynika, że liczba nadzorowanych obiektów wzrosła. Niemniej jednak liczba kontroli zmalała, gdyż w ramach jednej kontroli skontrolowano kilka obiektów dotyczyło to terenów rekreacyjnych z piaskownicami.

Wśród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym najliczniejszą grupę stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz zakłady świadczące więcej niż jedną usługę. Mniej liczne grupy stanowią: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, dworce autobusowe i kolejowe, hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie, noclegownie, obiekty sportowe, obiekty kulturalno – widowiskowe, tereny rekreacyjne z piaskownicami, cmentarze, zakłady pogrzebowe, baseny kąpielowe kryte i odkryte, areszt śledczy, port lotniczy, apteki i punkty apteczne, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, transport publiczny, parkingi i inne kontrolowane doraźnie lub akcyjnie.

Na użytek niniejszej oceny wybrano i opisano grupy obiektów reprezentowane najliczniej oraz obiekty o znaczeniu strategicznym dla ogólnego poglądu na temat obiektów użyteczności publicznej i grupy obiektów, w których kontrole w 2019 r. wykazały nieprawidłowości.

1. Domy pomocy społecznej

Nadzorem sanitarnym objętych jest ogółem 15 obiektów. W roku sprawozdawczym, w tej grupie obiektów skontrolowano 1 placówkę zapewniającą całodobową opiekę oraz 2 dzienne domy pomocy społecznej.

Kontrole wykazały, że stan higieniczno-sanitarny i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń. Pomieszczenia obiektów są utrzymane w dobrym stanie, pokoje pensjonariuszy, toalety i łazienki dla pensjonariuszy czyste. Obiekty są dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych, następuje systematyczna poprawa w zakresie wyposażenia - sprzęty i urządzenia są wymieniane na nowe, dostosowywane dla potrzeb osób stale leżących.

Porównując stan sanitarny obiektów do roku ubiegłego można stwierdzić, że jest na tym samym poziomie.

2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie

Nadzorem sanitarnym objętych jest 58 obiektów, w tym 8 hoteli, 1 motel, 1 dom wycieczkowy, 1 kemping i 47 innych obiektów świadczących usługi noclegowe.

W roku 2019, w tej grupie obiektów skontrolowano łącznie 41 obiektów, 6 hoteli, 1 dom wycieczkowy, 1 motel, 1 kemping oraz 32 inne obiekty, w których świadczące są usługi hotelarskie.

Hotele dysponują jednostkami mieszkalnymi z zespołami higienicznymi. Pomieszczenia obiektu są utrzymane w dobrym stanie technicznym i sanitarno-higienicznym. Przeprowadzone kontrole wykazały, że w obiektach stan higieniczno-sanitarny i techniczny nie budził zastrzeżeń.

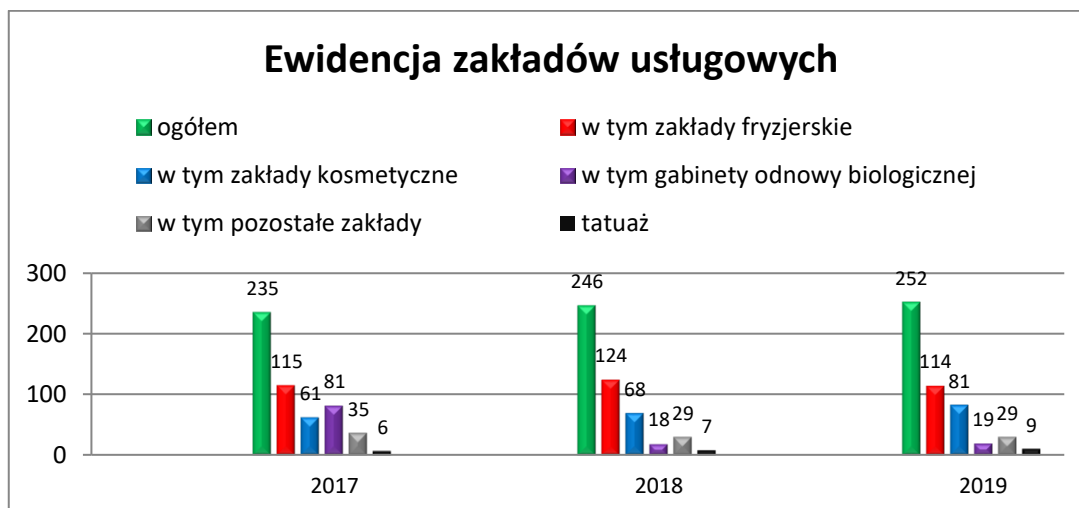
Obiekty zaliczane, jako pozostała baza noclegowa, to przede wszystkim ośrodki stanowiące sezonową bazę noclegową skupioną wokół Zalewu Nakłó - Chechło oraz zbiornika wodnego w Kaletach – Zielonej. Wszystkie oceniono, jako dobre. Obiekty posiadają estetycznie zagospodarowane, ogrodzone tereny z dostępem do sanitariatów oraz bieżącej ciepłej i zimnej wody.

W roku sprawozdawczym, w wyniku stwierdzenia nieprawidłowości podczas kontroli wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą.

Na koniec roku sprawozdawczego skontrolowane obiekty oceniono, jako dobre. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny pomieszczeń nie budził zastrzeżeń.

3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczona są łącznie więcej niż jedna z w/w usług

Ogółem w ewidencji jest 252 zakłady należących do tej grupy obiektów, w tym: 114 to zakłady fryzjerskie, 81 - kosmetyczne, 9 - tatuażu, 19 - odnowy biologicznej, 29 - zakłady, w których są świadczona łącznie więcej niż jedna z usług.

Z analizy ewidencji zakładów usługowych w okresie 2017 – 2019 wynika, że liczba nadzorowanych obiektów w grupie zakładów usługowych stopniowo wzrasta.

W roku 2019 skontrolowane zostały 92 zakłady, w tym: 53 zakłady fryzjerskie, 15 gabinetów kosmetycznych, 4 gabinety tatuażu, 7 zakładów odnowy biologicznej i 13 zakładów, w których świadczona są więcej niż 1 usługa. Łącznie przeprowadzono 93 kontrole. W tej grupie obiektów wydano 4 decyzje administracyjne nakazujące, Nieprawidłowości dotyczyły:

1. brak dostępu do wody bieżącej ciepłej i zimnej w pomieszczeniu wykonywania usług fryzjerskich;
2. brudne i zakurzone ściany;
3. brudny sufit z zaciekami;
4. braku dostępu do ciepłej wody w szatni damskiej i męskiej.

W porównaniu do roku ubiegłego, stan sanitarny obiektów pogorszył się. Na koniec 2019 r. jako złe, pod względem technicznym oceniono 3 obiekt, natomiast w 2018 r. 1 obiekt.

4. Dworce kolejowe i autobusowe

PPIS w Bytomiu sprawuje nadzór sanitarny nad 1 dworcem kolejowymi i 1 dworcem autobusowym. W 2019 roku skontrolowano ww. obiekty. Obiekty oznakowane są, jako miejsca, w których zakazane jest palenie wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych.

Pomieszczenia dworców są utrzymane w dobrym stanie sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-technicznym. Zapewnione są sanitariaty. Kabiny ustępowe posiadają ściany i posadzki z materiałów zmywalnych, nienasiąkliwych, miski ustępowe umieszczone w oddzielnych kabinach. Dezynfekcja sanitariatów jest prowadzona na bieżąco. Na terenie dworców, na bieżąco prowadzi się prace porządkowe, w tym usuwanie śmieci, wymianę worków w pojemnikach na odpady, zamiatanie podłoża. W dniu kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Port Lotniczy

Pod nadzorem PPIS w Bytomiu jest Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach. W roku sprawozdawczym przeprowadzono w nim 2 kontrole.

Kontrola planowana i interwencyjna nie wykazała nieprawidłowości pomieszczenia obiektu utrzymane są w dobrym stanie, postępowanie z odpadami komunalnymi prawidłowe. Podobnie jak w roku ubiegłym obiekt oceniono, jako dobry, spełniający standardy europejskie.

6. Ustępy publiczne

W roku sprawozdawczym skontrolowano, 7 czyli 100% zewidencjonowanych ustępów. Skontrolowane ustępy publiczne i ogólnodostępne ocenia się, jako dobre. Podobnie jak w roku ubiegłym, stan techniczny i sanitarno-higieniczny obiektów jest na tym samym poziomie.

7. Baseny kąpielowe

Na terenie powiatu tarnogórskiego funkcjonują 4 obiekty obejmujące baseny całoroczne i sezonowe, w tym 3 baseny kryte całoroczne i 1 basen odkryty - sezonowy. Skontrolowano wszystkie baseny, w których przeprowadzono 5 kontroli. Przeprowadzone kontrole wykazały, że w obiektach spełnione są podstawowe wymagania sanitarne, nie stwierdzono nieprawidłowości. Podobnie jak w roku ubiegłym stan sanitarno-porządkowy

i techniczny obiektów oceniono, jako dobry.

8. Schronisko dla bezdomnych

Na terenie miasta funkcjonuje 1 schronisko przeznaczone wyłącznie dla mężczyzn. W wyniku kontroli podobnie jak w roku ubiegłym kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Pomieszczenia oraz ich wyposażenie utrzymane w dobrym stanie sanitarno-higienicznym.

9. Składowiska odpadów komunalnych

W 2019 roku przeprowadzono 1 kontrolę na składowisku odpadów. Kontrola dotyczyła składowiska zlokalizowanego w Tarnowskich Górach, którym zarządza Firma Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o. o.

Podobnie jak w roku ubiegłym, kontrola składowiska nie wykazała nieprawidłowości, stan techniczny i sanitarno-higieniczny składowisko oceniono, jako dobry.

10. Apteki i sklepy zielarsko- medyczne

Ogółem w ewidencji są 43 apteki, 7 punktów aptecznych, 4 sklepy zielarsko-medyczne.

W roku 2019 skontrolowano 7 aptek i 1 sklep. Na podstawie wyników kontroli wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą dotyczącą Przeprowadzona kontrola sanitarna wykazała nieprawidłowości takie jak: brak zapewnionej ciepłej wody przy umywalkach w służbie przy recepturze i w toalecie, brak bieżącej ciepłej i zimnej wody przy zlewach w pomieszczeniu socjalnym.

W porównaniu do roku ubiegłego, stan sanitarny obiektów ulega poprawie.

11. Obiekty Sportowe

Ogółem w ewidencji jest 26 obiektów. Skontrolowano 9 obiektów. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, gdyż stan higieniczno-sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Pomieszczenia obiektów są utrzymane w dobrym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym.

Porównując stan sanitarny obiektów do roku ubiegłego należy stwierdzić, że uległ poprawie.

12. Inne informacje

Pracownicy sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska w roku sprawozdawczym prowadzili czynności dot. m.in.: imprez masowych, ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich, przewozu zwłok i prochów ludzkich, opiniowania regulaminów i procedur.

Wydano 5 opinii dot. imprez masowych, nadzorowano 5 imprez masowych, które przebiegały z zachowaniem bezpieczeństwa sanitarnego.

Wydano 10 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich. Ponadto wydano 34 postanowień zezwalających na sprowadzenie zwłok i prochów z zagranicy i 2 decyzje zezwalające na wywóz trumny poza granice państwa. Zaopiniowano 4 projekty regulaminów porządku i czystości w gminach.

W 2019 r. zaopiniowano pozytywnie 26 procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Wydano 3 opinie na temat stanu sanitarnego obiektów. Opinie dotyczyły obiektów użyteczności publicznej: 1- pole namiotowe, 2 – dzienny dom pobytu seniora.

W 2019 r. kontrolą objęto 1 dom przedpogrzebowy oraz 10 cmentarzy. Łącznie przeprowadzono 11 kontroli. Sprawowano także nadzór nad ekshumacjami zwłok i szczątków ludzkich, które odbywały się na cmentarzach.

Wyniki kontroli domu przedpogrzebowego wykazały, że obiekt spełniają wymagania, wobec czego w 2019 r. nie wydano decyzji nakazujących.

Wyniki kontroli cmentarzy wykazały, że 10 skontrolowanych cmentarzy oceniono, jako dobre. Ponadto, w ramach nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w obszarze postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, podczas kontroli szpitali, domów pomocy społecznej i zakładów świadczących całodobową opiekę sprawdzano procedury postępowania w przypadku zgonu pacjenta/pensjonariusza. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

13. Interwencje

W 2019 r. z powiatu tarnogórskiego wpłynęło ogółem 19 interwencji. 12 spraw zostało rozpatrzonych przez PPIS w Bytomiu, 7 bez wstępnego rozpoznania przekazano innym organom.

Interwencje dotyczyły następujących spraw:

- zagrożenia obecnością zwierząt, gryzoni, insektów;
- niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej;
- złego stanu sanitarnego budynków;
- nieczystości płynnych;
- gromadzenie odpadów stałych.

W związku z interwencjami przeprowadzono ogółem 8 kontroli.

Żadna ze zgłoszonych interwencji nie okazała się zasadna.

W sprawie zagrożenia obecnością zwierząt, gryzoni, insektów wpłynęły 3 zgłoszenia, które w całości zostały rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu w formie pisemnych odpowiedzi do strony.

W sprawie niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej wpłynęły 4 zgłoszenia, z czego 1 bez wstępnego rozpatrzenia zostało przekazane do ŚPWIS w Katowicach, 3 pozostałe zostały w całości rozpatrzone w ramach posiadanych kompetencji przez PPIS w Bytomiu. Przeprowadzono 4 kontrole.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości, przedstawione zarzuty we wnioskach nie potwierdziły się.

Kolejną grupą rozpatrywanych interwencji były sprawy dotyczące złego stanu sanitarnego budynków – 3 zgłoszenia. Przeprowadzono 3 kontrole, które nie potwierdziły występowania nieprawidłowości.

4 sprawy dotyczyły nieprawidłowości związanych z gromadzeniem nieczystości płynnych. Sprawy te bez wstępnego rozpatrzenia zostały przekazane do rozpatrzenia właściwym organom:

Wpłynęło również 5 zgłoszeń dotyczących gromadzenia odpadów stałych. 2 sprawy zostały przekazane bez wstępnego rozpatrzenia do właściwych organów, a pozostałe 3 zostały

rozpatrzone przez PPIS w całości. 2 sprawy wymagały jedynie pisemnej odpowiedzi do strony w 1 przypadku przeprowadzono kontrolę, która nie potwierdziła nieprawidłowości.

W porównaniu do roku ubiegłego liczba zgłoszonych interwencji była na tym samym poziomie.

Wnioski:

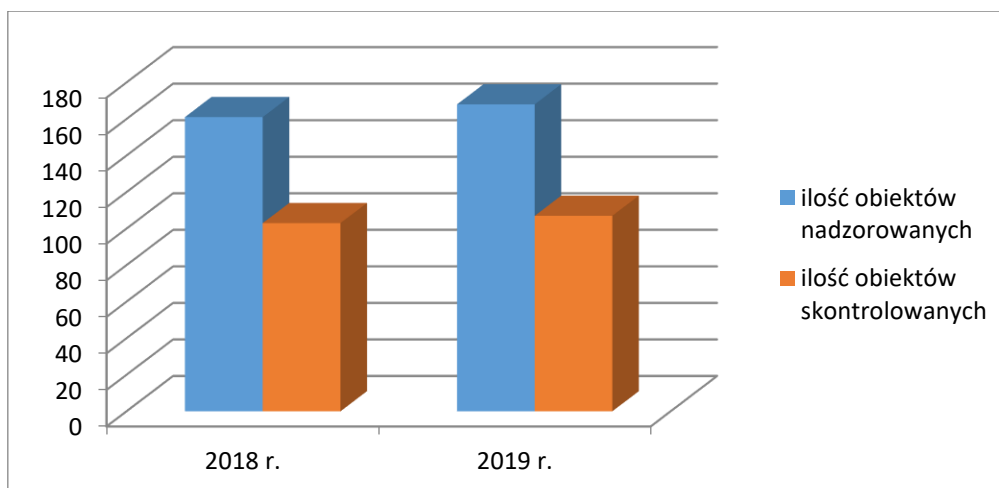
1. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej ulega poprawie. W roku sprawozdawczym zdecydowana większość skontrolowanych obiektów spełniała podstawowe wymagania higieniczno-sanitarne i techniczne. W porównaniu do roku 2018 liczba obiektów ze złym stanem technicznym zmalała.
2. Brak rozporządzenia wykonawczego, regulującego wymagania sanitarne dla zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej powoduje utrudnienia w sprawowaniu właściwego nadzoru nad tymi obiektami.
3. W porównaniu do roku ubiegłego wzrosła liczba zgłoszonych interwencji ale zmalała liczba interwencji zasadnych. W roku 2019 zgłoszono 19 interwencji, ale nie było zgłoszeń zasadnych natomiast w 2018 r. było 18 zgłoszeń, gdzie zgłoszeń zasadnych były 4.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2019 r. na terenie powiatu tarnogórskiego, bieżącym nadzorem sanitarno-higienicznym objętych było 168 obiektów, skontrolowano w tym okresie 107 obiektów, co stanowi 63,5%.

W porównaniu do roku 2018 r. sytuację ilustruje poniższy wykres.

Liczba nadzorowanych obiektów w porównaniu do roku 2018 zwiększyła się. W roku sprawozdawczym utworzono 12 nowych placówek, a likwidacji uległy 3 obiekty.

1. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych.

Szkoły

W 2019 r. ogółem pod nadzorem, na terenie powiatu tarnogórskiego, znajdowały się 64 szkoły różnych typów:

- 40 szkół podstawowych,
- 2 licea ogólnokształcące,
- 6 policealnych,
- 16 zespołów szkół.

Z tej grupy obiektów skontrolowano 35 placówek na terenie powiatu tarnogórskiego. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba ta uległa nieznacznemu zwiększeniu.

We wszystkich placówkach szkolnych był odpowiedni dostęp do środków higieny osobistej.

W ramach profilaktyki zdrowotnej i współpracy z pielęgniarkami szkolnymi wykonano pomiary w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w wytypowanych placówkach będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu.

Dokonano pomiarów wagi tornistrów u 1385 uczniów w 81 oddziałach dziewięciu szkół podstawowych. 24,5 % przebadanych uczniów nosiło zbyt ciężki tornister – powyżej 15% masy ciała.

Przedszkola i inne formy

W 2019 r. pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 66 przedszkoli, w tym 27 na terenie miasta Tarnowskie Góry.

W roku sprawozdawczym uległy likwidacji 2 placówki:

Nowe placówki spełniają wysokie standardy stanu sanitarno-higienicznego, technicznego i wyposażenia.

Skontrolowano 39 placówek. Liczba ta w porównaniu z 2018 r. uległa zmniejszeniu.

Stan bieżącej czystości i porządku w placówkach nie budził zastrzeżeń. 10 placówek zostało skontrolowanych pod kątem oceny stanu sanitarno-technicznego placu zabaw. Stwierdzono, że wszystkie placówki posiadają place zabaw, które są wyposażone w prawidłowy sprzęt do zabaw. We wszystkich placówkach dokonywane są regularne przeglądy BHP urządzeń i sprzętu do zabaw. Piasek wymieniany zgodnie z wymogami. Piaskownice zabezpieczane plandekami przed zanieczyszczeniami odpadami zwierzęcymi.

Podobnie jak w roku ubiegłym, w miarę potrzeb dyrektorzy placówek zakupują nowy sprzęt do zabaw z certyfikatami stanowiący wyposażenie placów zabaw oraz nowe wyposażenie do sal zajęć.

Żłobki i kluby dziecięce

Pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 13 placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Skontrolowano 12 obiektów. Podczas kontroli stwierdzono prawidłowy stan sanitarno – higieniczny i techniczny obiektów.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

W 2019 r. pod nadzorem były 3 świetlice środowiskowe oraz 3 warsztaty terapii zajęciowej. Skontrolowano 2 placówki. Stan sanitarno-techniczny placówek wraz z wyposażeniem nie budził zastrzeżeń.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W zakresie badań problemowych w 2019 r. dokonano pomiarów mebli przedszkolnych i szkolnych w wytypowanych placówkach.

W roku sprawozdawczym skontrolowano w tym zakresie:

- 18 oddziałów w 4 przedszkolach, zmierzono 359 dzieci - nie stwierdzono nieprawidłowości,
- 21 oddziałów w 4 szkołach podstawowych, zmierzono 377 dzieci - nie stwierdzono nieprawidłowości.

W porównaniu z ubiegłym rokiem sprawozdawczym liczba placówek objętych oceną w w/w zakresie zmniejszyła się.

Placówki są sukcesywnie doposażane w nowe meble o zróżnicowanych wysokościach dostosowane do zasad ergonomii, posiadające stosowne atesty i certyfikaty.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W trakcie przeprowadzania kontroli kompleksowych w 2019 r., w 15 szkołach dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny i wymogów, uwzględniając potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia. Sytuacja w porównaniu z rokiem ubiegłym jest porównywalna i stabilna.

Ocena warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W roku sprawozdawczym w porównaniu z rokiem ubiegłym sytuacja w w/w zakresie uległa wyraźnej poprawie.

Ogólny stan techniczny sprzętu sportowego na terenie bloków sportowych jest dobry. Odnotowuje się, że młodzież korzysta sporadycznie z natrysków.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach dokonywana jest ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie doposażane w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony ochraniające przed nadmiernym nasłonecznieniem.

Stan sanitarno-higieniczny bez zastrzeżeń zarówno w 2018, jak i w 2019 r.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych)

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2018, jak i w 2019 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. W pracowniach chemicznych lub na ich zapleczach gdzie stosowane są w czasie zajęć substancje niebezpieczne zapewniony jest dopływ wody bieżącej zimnej. W pracowniach znajdują się aktualne spisy wykorzystywanych w czasie zajęć z chemii niebezpiecznych substancji chemicznych. Nauczyciele z chemii posiadają aktualne karty charakterystyki substancji niebezpiecznych, które udostępniane są w czasie kontroli. Niebezpieczne substancje chemiczne są prawidłowo przechowywane w wydzielonych zamykanych szafach w pojemnikach prawidłowo oznakowanych. Wszystkie pracownie posiadają apteczki pierwszej pomocy. Nauczyciele posiadają zaświadczenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Część szkół z uwagi na brak odpowiednich warunków technicznych nie posiada pracowni chemicznych, ani nie stosuje substancji niebezpiecznych podczas prowadzonych zajęć lekcyjnych. W szkołach tych zajęcia z chemii są realizowane wyłącznie w formie teoretycznej lub pokazu.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

Podczas oceny spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w szkołach dokonywane są oceny stanu sanitarno-higienicznego i technicznego gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W roku sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie. We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budził zastrzeżeń, a zdecydowana większość gabinetów posiada nowe wyposażenie do pomieszczeń zgodnie z obowiązującymi wymogami. Wszystkie gabinety posiadają umywalki z dopływem wody bieżącej ciepłej i zimnej. Przy umywalkach znajdują się dozowniki ze środkiem myjącym oraz ze środkiem dezynfekcyjnym.

Pielęgniarki szkolne w ramach swojej działalności dokonują bieżących przeglądów czystości skóry uczniów zgodnie z wewnętrznymi procedurami opracowanymi przez dyrektorów placówek, co odnotowywane jest w dokumentacji medycznej. Wszystkie gabinety wyposażone są w środek do dezynfekcji pomieszczenia wraz z wyposażeniem.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2019 r. w ramach akcji „Zima w mieście” w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłoszono 33 turnusy wypoczynku w formie półkolonii. Skontrolowano 8 z nich w trakcie trwania wypoczynku w miejscu zamieszkania, w tym 1 wspólnie z pracownikami sekcji HŻŻiPU. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Ogółem w placówkach skontrolowanych wypoczywało 315 dzieci i młodzieży. W porównaniu z ubiegłym rokiem sprawozdawczym zwiększyła się liczba skontrolowanych turnusów oraz liczba uczestników wypoczynku. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w placówkach wypoczynku zimowego.

W ramach Akcji „Lato 2019” zgłoszonych zostało 96 turnusów letniego wypoczynku w formie półkolonii w miejscu zamieszkania oraz 23 w formie wyjazdowej w placówkach sezonowych i w obiektach całorocznych usług hotelarskich. W czasie trwania turnusów skontrolowano 20 placówek, w tym 2 wspólnie z pracownikiem Sekcji HŻŻiPU. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 735 dzieci i młodzieży. W porównaniu z ubiegłym rokiem sprawozdawczym zmniejszyła się liczba skontrolowanych turnusów, natomiast wzrosła liczba uczestników wypoczynku. W placówkach wypoczynku stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej uczestników wypoczynku.

5. Interwencje

W 2019 r. zgłoszono 3 interwencje w następujących placówkach:

1. Szkoła Podstawowa nr 1 w Miasteczku Śląskim, ul. Dworcowa 8- interwencja Rady Rodziców, dot. uciążliwości związanych z remontem pomieszczenia higieniczno - sanitarnego w budynku. Kontrola wykazała, że interwencja jest bezzasadna.
2. Gminne Przedszkole nr 1 w Zbrosławicach przy ul. Batorego 6 – interwencja imienna, dot. nie stosowania się dyrektora przedszkola do opracowanych wewnętrznych procedur oraz nie przeprowadzania przeglądów instalacji wentylacji mechanicznej. Kontrola wykazała, że interwencja jest bezzasadna.
3. Ośrodek Wypoczynku Dzieci i Młodzieży – interwencja imienna, dot. nieprawidłowego stanu sanitarnego pomieszczenia podczas trwania wypoczynku letniego. Interwencja nie rozpatrzona, bezzasadna z odpowiedzialnością dla strony. Wpłynęła po zakończeniu wakacji letnich.

W porównaniu z rokiem 2018 liczba interwencji pozostała na takim samym poziomie.

Wnioski:

W porównaniu z rokiem ubiegłym stwierdzono:

- ilość prolongowanych decyzji administracyjnych wydanych w latach wcześniejszych utrzymała się na tym samym poziomie. W 2018 r. wynosiła - 14, identycznie jak w roku sprawozdawczym;
- ilość wydanych nowych decyzji administracyjnych utrzymuje się na stałym poziomie;

- zmniejszyła się liczba decyzji nakazujących wykonanych w całości. W 2018 r. wykonano ich 7, natomiast w roku 2019 w całości zrealizowano 6 decyzji.

Na terenie powiatu tarnogórskiego większość kontrolowanych placówek posiada opracowane procedury wewnętrzne na wypadek wystąpienia chorób zakaźnych lub pasożytniczych, w tym dot. wszawicy - opracowane zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia.

W nadzorowanych placówkach podjęto działania w ramach promocji zdrowia, które dotyczyły:

- wystąpienie do dyrektorów niepublicznych i publicznych szkół podstawowych i przedszkoli; w zakresie profilaktyki grypy wraz z dystrybucją plakatów i ulotek dotyczących choroby;
- dystrybucja plakatów i ulotek do publicznych i niepublicznych żłobków i klubów malucha dotyczących ospy wietrznej.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena i kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy, w celu zapobiegania powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Na terenie powiatu tarnogórskiego nadzorem objętych jest 314 obiektów o różnej formie prawnej, prowadzące działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W kontrolowanych zakładach prowadzony był nadzór nad warunkami higieny pracy.

Tematyka przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

Tematyka przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

- ocena przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy oraz przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki;
- przestrzeganie przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest;
- ocena realizacji wymogów w zakresie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3 oraz substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych;
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów;

- ocena stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń zakładów w związku ze zgłoszoną interwencją;
- ocena przestrzegania przepisów w zakresie kart charakterystyki i oznakowania wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych;
- ocena realizacji wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w związku z występowaniem przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy;
- ocena realizacji wymogów w zakresie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy;
- nadzór nad środkami zastępczymi.

W roku 2019 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowanych zostało 126 obiektów, w których przeprowadzono 168 kontroli.

W zakładach podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości, które dotyczyły zagadnień w zakresie:

Badań i pomiarów środowiska pracy:

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;
- brak rejestrów i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz bieżącego uzupełniania tych kart badań;
- nie poinformowano pracowników o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy;
- przekroczenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy poniżej dopuszczalnych norm;
- nie sporządzono programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas w środowisku pracy.

Złego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń:

- brudne, zniszczone, z ubytkami tynku ściany i sufity w pomieszczeniach pracy i w pomieszczeniach higienicznosanitarnych;
- ubytki w posadzce betonowej pomieszczeń pracy oraz zniszczona podłoga w pomieszczeniach higienicznosanitarnych;
- brak dopływu ciepłej wody do umywalk;
- brak świetlówek w punktach świetlnych pomieszczeń higienicznosanitarnych;
- zniszczone szafki na odzież wierzchnią i roboczą pracowników;
- uszkodzona armatura prysznicowa, ustępowa, umywalkowa;
- brak lub nieskuteczna wentylacja w pomieszczeniach higienicznosanitarnych;
- brak szafek indywidualnych do przechowywania posiłków własnych przez pracowników;
- zbyt mała liczba umywalk, szafek odzieżowych w stosunku do ilości zatrudnionych pracowników;
- brak zlewozmywaka w pomieszczeniu jadalni;
- nie wystarczająca ilość kabin natryskowych do liczby zatrudnionych pracowników i rodzaju wykonywanych prac;

- nie wystarczająca ilość umywalek do liczby zatrudnionych pracowników i rodzaju wykonywanych prac;
- nie zastosowano odprowadzania pyłów z miejsca ich powstawania na hali;
- nieskuteczna wentylacja na hali produkcyjnej

Substancji i mieszanin chemicznych:

- brak aktualnych spisów stosowanych substancji i mieszanin stwarzających zagrożenie oraz kart charakterystyki;
- w ocenie ryzyka zawodowego nie ujęto informacji dotyczących czynników chemicznych na stanowiskach pracy;
- wprowadzane do obrotu chemikalia nie posiadają kart charakterystyki i oznakowania w języku polskim;
- pracownicy nie zapoznali się z informacjami zawartymi w kartach charakterystyki;
- nie poinformowano Inspektora do spraw Substancji Chemicznych o wprowadzaniu do obrotu mieszanin stwarzających zagrożenie, wytwarzanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- nie opracowano i nie wdrożono do stałego stosowania instrukcji w zakresie bhp podczas prac z użyciem substancji i mieszanin chemicznych z uwzględnieniem informacji zawartych w kartach charakterystyki;
- nie opracowano instrukcji określającej sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu substancji i mieszanin chemicznych;
- na etykiecie nadmanganianu potasu odważka analityczna 0,02 mol/l brak obramowania jednego z piktogramów, „GHS08,” rozmiar piktogramów określających rodzaje zagrożeń jest niezgodny z aktualnym stanem prawnym wynosi poniżej 1cm², nieczytelne elementy etykiety zamieszczonych treści zwrotów wskazujących rodzaj zagrożenia oraz wskazujących środki ostrożności (dotyczy opakowania zewnętrznego- kartonika, wewnętrznego -ampułki);
- w magazynach chemicznych (surowców, produktów gotowych, odczynników chemicznych) nie wywieszono instrukcji substancji i mieszanin stwarzających zagrożenia określających ich sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu;
- brak instrukcji stanowiskowej bhp przy czynnościach związanych z konfekcjonowaniem chemikaliów.

Szkodliwych czynników biologicznych:

- brak rejestru prac narażających pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia;
- brak rejestru pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zakwalifikowane do 3 grupy zagrożenia;
- nieprzeszkoleni pracownicy w zakresie narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne;
- brak uwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego szczegółowych informacji dotyczących narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne;
- brak znaku ostrzegającego przed zagrożeniem biologicznym.

Substancje ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym:

- nie przesłano informacji do ŚPWIS o substancjach, mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- brak rejestru prac narażających pracowników na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- brak rejestru pracowników narażonych na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 56 decyzji administracyjnych.

W nadzorowanych zakładach występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: pyły, hałas, drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy nie przestrzegają częstotliwości wykonywania badań i pomiarów oraz nie uzupełniają na bieżąco rejestru i kart czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

W 2019 r. w 1 zakładzie pracy stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Ponadto na terenie powiatu tarnogórskiego znajdują się zakłady, w których od lat utrzymują się przekroczenia NDS i N na stałym poziomie mimo podjętych działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na te czynniki.

Zakładami, w których utrzymują się przekroczenia NDS i N są:

- Huta Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. w Miasteczku Śląskim - substancje chemiczne: kadm i ołów,
- „GEKOPLAST” S.A. Krupski Młyn, ul. Krasickiego 13 – hałas,
- „Indyk Śląsk” Wieszowa, ul. Wolności 21 – hałas.

Zakłady realizując program działań organizacyjno-technicznych wprowadzały i nadal wprowadzają nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu zapobieganie powstawania chorób zawodowych. Pracodawcy dostarczali na bieżąco pracownikom środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy.

W ramach współpracy z Forum przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach dotyczącej oceny realizacji wymogów dotyczących chemikaliów w zakresie obowiązujących przepisów prawnych w ramach projektu w ramach projektu REACH-EN-FORCE-7 przeprowadzono 1 kontrolę u podmiotu pełniącego rolę producenta i dalszego użytkownika Huta Cynku S.A. Miasteczko Śląskie w zakresie oceny przestrzegania przepisów rozporządzenia REACH dotyczących substancji zarejestrowanych jako półprodukty. Przeprowadzona kontrola wykazała, iż wytwarzane substancje będące półproduktami spełniają wymogi przepisów prawnych.

Ponadto przeprowadzono 3 kontrole u dystrybutorów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż znajdujące się w obrocie mieszaniny chemiczne znajdują się w oryginalnych, jednostkowych, szczelnych opakowaniach, odpowiednio opisanych i oznakowanych w języku polskim, w zależności od klasyfikacji opakowania wyposażone są w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci oraz wyczuwalne dotykem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie. Informacje zawarte

na oznakowaniu opakowań były spójne z treścią zawartą w sekcji 2 kart charakterystyk. Na oznakowaniu opakowania produktów biobójczych podana została tożsamość wszystkich substancji czynnych i ich stężenia w jednostkach metrycznych, numery pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym.

Na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowano 2 podmioty zajmujące się dystrybucją prekursorów narkotykowych kat. 3. Przedsiębiorcy posiadają karty charakterystyki wprowadzanych do obrotu substancji sporządzone zgodnie z aktualnym stanem prawnym. Do każdej karty charakterystyki dołączone są scenariusze narażenia, sporządzone są raporty bezpieczeństwa.

W ramach współpracy z Urzędem Celnym – Port Lotniczy Katowice Pyrzowice w roku bieżącym wydano 5 opinii dotyczących spełnienia przez produkty wymagań bezpieczeństwa w zakresie przepisów prawnych dotyczących wprowadzania do obrotu produktów.

Na terenie powiatu tarnogórskiego prowadzą działalność 33 zakłady, w których występuje narażenie na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Na stanowiskach pracy w zewidencjonowanych zakładach występuje narażenie na: azbest, benzen, niskowrząca frakcja benzynowa, benzo(a)piren, chromian VI potasu, dichromian VI potasu, formaldehyd, benzen, fenoloftaleina, potasu bromian, bromek, tlenek kadmu, tlenki arsenu, tlenek kadmu, siarczan kadmu, siarczan arsenu, siarczan kobaltu, chlorek niklu II sześciowartościowy, dichromian amonu VI, tritlenek chromu, o-toulidyna, paki węglowe, smoły węglowe, sadze węglowe, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, 0-toluidyna, chloroform, bromian potasu, kobaltu chlorek, promieniowanie jonizujące; prace związane z narażeniem na pył drewna twardego (dąb i buk); procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

2. Nadzór nad środkami zastępczymi.

W 2019 r., jak w latach ubiegłych na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono liczne wizytacje w związku z prowadzonym monitoringiem w zakresie przestrzegania ustawowego zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

3. Choroby zawodowe

W roku 2019 roku PPIS w Bytomiu wydał 16 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, 8 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 5 innych decyzji (2 decyzje umarzające wszczęte z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej z poz. 3 wykazu chorób zawodowych oraz 3 umarzające wszczęte z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej z poz. 6 wykazu chorób zawodowych). W roku bieżącym wydano decyzje stwierdzające – pylica płuc (poz. 3 - 1 przypadek), przewlekła choroba układu ruchu wywołana sposobem wykonywania pracy (poz. 19 - 1 przypadek) oraz obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem (poz. 21 - 1 przypadek). Stwierdzono 2 przypadki

chorób zawodowych: pylica płuc (poz. 3 - 1 przypadek) oraz przewlekła choroba układu ruchu wywołana sposobem wykonywania pracy (poz. 19 - 1 przypadek).

W/w choroby były spowodowane pracą w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami: pyłami węgla kamiennego oraz sposobem wykonywania pracy związanym z wielokrotnym powtarzaniem ruchów prostowania i rotacji rąk wraz z silnym zaciskiem.

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2018 i 2019

Numer choroby zawodowej i nazwa	2018 r.	2019 r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz.3 - pylice płuc	2	1
poz. 19 - przewlekła choroba układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	0	1
poz. 21 - obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	2	0
Razem	4	2

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie miasta Tarnowskie Góry i powiatu tarnogórskiego w porównaniu do roku 2018 zmniejszyła się liczba stwierdzonych chorób zawodowych (z 4 na 2). W roku 2019 roku zmniejszyła się ilość przypadków pylic płuc (poz. 3 - z 2 na 1 przypadek), pojawił się przypadek choroby zawodowej, której nie notowano w 2018 r., tj. przewlekła choroba układu ruchu wywołana sposobem wykonywania pracy (poz. 19 – 1 przypadek). Nie stwierdzono natomiast choroby zawodowej odnotowanych w 2018 r., tj.: obustronnego trwałego ubytku słuchu (poz. 21).

4. Działalność interwencyjna

W 2019 r. wpłynęło 8 wniosków o podjęcie interwencji. Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone, a dotyczyły:

- nieprawidłowych warunków higieniczno-sanitarnych;
- uciążliwości dla mieszkańców zakładów;

- nieprawidłowości podczas prowadzenia prac związanych z usuwaniem i zabezpieczaniem wyrobów zaw. azbest na budynku mieszkalnych.

W związku ze zgłoszonymi wnioskami o interwencję przeprowadzono 9 kontroli. Przeprowadzone kontrole wykazały, że 2 z wniesionych wniosków były zasadne, w związku z czym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą oraz nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 900 zł i wydano zalecenia pokontrolne.

Wnioski:

1. W toku kontroli zauważa się, iż pracodawcy przywiązują wagę do obowiązków przeprowadzania pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy i zapoznają pracowników z wynikami przeprowadzanych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, jednakże zapominają o częstotliwości dokonywania pomiarów.
2. Podobnie jak w latach ubiegłych są uwagi do opracowanych ocen ryzyka zawodowego. W tych ocenach pracodawcy nie uwzględniają narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz substancje i mieszaniny chemiczne, które znajdują się na stanowiskach pracy. Pracodawcy opracowują oceny narażenia, ale w dalszym ciągu nie uwzględniają narażenia pracowników na poszczególne czynniki szkodliwie występujące w środowisku pracy.
3. Liczba zakładów w których występują przekroczenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy utrzymuje się na tym samym poziomie co w latach ubiegłych.
4. Analizując karty stwierdzeń chorób zawodowych można uznać, że liczba stwierdzonych chorób zawodowych uległa zmniejszeniu
5. W ramach prowadzonego nadzoru podejmowane były działania profilaktyczne w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Realizowano tu jedno z ważnych, ustawowych zadań jakim jest nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy oraz kontrola i przestrzeganie przepisów dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. W ramach europejskiej kampanii informacyjnej na lata 2018 – 2019 pt. „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy – Substancje niebezpieczne pod kontrolą” pracownicy dostarczali informacji na temat zagrożeń związanych z występowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych w miejscu pracy oraz podnosili poziom świadomości w zakresie ograniczania ryzyka stwarzanego przez te substancje. W ramach w/w kampanii pracownicy Sekcji Higieny Pracy PSSE w Bytomiu rozdawali w kontrolowanych zakładach materiały informacyjne oraz zachęcali do skorzystania przez pracodawców z udziału w konkursie dobrych praktyk.
6. W ramach nadzoru nad przestrzeganiem zapisów ustawy z dn. 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych stwierdzono, iż w kontrolowanych zakładach przestrzegany jest całkowity zakaz palenia – w widocznym miejscach wywieszono są odpowiednie oznaczenie słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych.

W ramach nadzoru na środkami zastępczymi w roku sprawozdawczym można stwierdzić, że wszystkie obiekty z terenu powiatu tarnogórskiego zajmujące się wprowadzaniem do obrotu tzw. „dopalaczy” uległy likwidacji.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkałych i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty żywnościowo-żywnościowe, obiekty usługowo-handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty wychowania i nauczania (szkoły, przedszkola, itp.), obiekty ochrony zdrowia (przychodnie, pomieszczenia indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej itp.), zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, inwestycje drogowe, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, stacje paliw, inwestycje związane z gospodarką odpadami i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Teren obszaru działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu obejmuje miasta: Bytom, Piekary Śląskie oraz powiat tarnogórski, w skład którego wchodzi miasta: Tarnowskie Góry, Miasteczko Śląskie, Kalety, Radzionków oraz gminy: Zbrosławice, Tworóg, Krupski Młyn, Świerklaniec i Ożarówice, co stanowi obszar o powierzchni ok. 752 km².

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

1. projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz odstępień od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
2. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego,
3. oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
4. dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
5. obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1 W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wydano:

- a. 3 opinie w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- b. 14 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w tym: 1 dot. studium oraz 13 dot. planów,
- c. 16 opinii w sprawie zaopiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Dla powiatu tarnogórskiego zaopiniowano:

Ad a. na etapie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko pozytywnie:

- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Miasteczku Śląskim obejmującego zachodnią część Huty Cynku „Miasteczko Śląskie” wraz z terenami przyległymi,
- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Miasteczku Śląskim obejmującego zachodnią część Huty Cynku „Miasteczko Śląskie” wraz z terenami przyległymi,
- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Radzionków.

Ad b. na etapie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko:

- projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miasteczko Śląskie,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zbrostawice dla obszaru nieruchomości określonej numerem ewidencyjnym działki 243/50,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zbrostawice dla obszaru nieruchomości określonej numerem ewidencyjnym działki 121/329 obręb Szalsza,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zbrostawice dla obszaru nieruchomości określonego numerami ewidencyjnymi działek 223/6, 1310/12, 2609/12, 2603/12 obręb Zbrostawice,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Celiny w jego granicach administracyjnych,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla północnej części miejscowości Miasteczko Śląskie,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Pyrzowice w jego granicach administracyjnych,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Pyrzowice w jego granicach administracyjnych,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego przy północno – wschodniej granicy Gminy w sołectwie Świerklaniec,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Góra Cipiorg – Doły Piekarskie” w dzielnicy Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne w Tarnowskich Górach pomiędzy ulicami J. Korola i Grunwaldzką,

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Ożarówce w jego granicach administracyjnych,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicach Rybna i Strzybnica w Tarnowskich Górach przy ulicach: Powstańców Warszawskich, Raclawickiej, Sorychty, 11 – go Listopada, Pustki – Leśnictwo, Zagórskiej, Polarnej, J. Tuwima, A. Zawiszy i Starohutniczej,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zbrostawice dla obszaru nieruchomości określonego numerami ewidencyjnymi działek 30/4, 31/9, 48/2 obręb Czekanów,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne w Tarnowskich Górach w rejonie ulic: J. Korola, Kruczej i Grunwaldzkiej.

Ad c. na etapie zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Zbrostawice dla obszaru nieruchomości określonych numerami ewidencyjnymi działek: 243/50, 121/329, obręb Szalsza,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Zbrostawice dla obszaru nieruchomości określonych numerami ewidencyjnymi działek: 243/50, 121/329, obręb Szalsza,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Zbrostawice dla obszaru nieruchomości określonego numerami ewidencyjnymi działek 223/6, 1310/12, 2609/12, 2603/12 obręb Zbrostawice,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla północnej części miejscowości Miasteczko Śląskie,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Miasteczku Śląskim obejmującego zachodnią część Huty Cynku „Miasteczko Śląskie” wraz z terenami przyległymi,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Góra Cipiorg – Doły Piekarskie” w dzielnicy Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne w Tarnowskich Górach pomiędzy ulicami J. Korola i Grunwaldzką,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego sołectwo Nowe Chechło,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego część południowego obszaru sołectwa Nakło Śląskie,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego część północnego obszaru sołectwa Nakło Śląskie,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego część obszaru sołectwa Orzech – etap 1,

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Gminie Świerklaniec obejmującego centralną i zachodnią część obszaru sołectwa Świerklaniec,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Krupski Młyn,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy Radzionków,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy Radzionków,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w granicach administracyjnych sołectw: Niezdara i Ossy,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicy Bobrowniki Śląskie – Piekary Rudne w Tarnowskich Górach w rejonie ulic: J. Korola, Kruczej i Grunwaldzkiej.

Ad. 2. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu. Uzgodniono 3 wnioski dotyczące tego zagadnienia tj. budowa 17 domów jednorodzinnych i budowa 18 domów jednorodzinnych, które wystosował Wójt Gminy Świerklaniec oraz budowę tranzytu kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Wiosennej położone w obrębie ewidencyjnym Świerklaniec w Gminie Świerklaniec na wniosek Prezydenta Miasta Piekary Śląskie (zgodnie z postanowieniem Samorządowego Kolegium Odwoławczego - z uwagi iż Inwestorem inwestycji jest Gmina Świerklaniec).

Ad. 3 W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano:

- a. 15 opinii sanitarnych stwierdzających brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- b. 1 opinię sanitarną przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2019 r. nie wydano żadnej opinii sanitarnej przed wydaniem postanowienia przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia, w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

- rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców,
- funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu,
- gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi,

- właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie stosownych urządzeń i rozwiązań technicznych.

Grupę zaopiniowanych przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły: stacje paliw – 25 %, inwestycje drogowe i inwestycje związane z wytwarzaniem ciepła i energetyką – po ok. 19 %, obiekt przemysłowy – ok. 13 %. Kolejną grupę stanowiły inwestycje dotyczące obsługi samolotów rejsowych, inwestycje związane z gospodarką odpadami, oczyszczalnie ścieków oraz inne.

Ad. 4 W roku 2019 uzgodnionych zostało 5 dokumentacji projektowych (pozytywnie), natomiast w 2018 roku liczba ta wynosiła 2.

Największy procent wśród zaopiniowanych projektów stanowiły obiekty wychowania i nauczania, a także zakłady kosmetyczno - fryzjerskie i odnowy biologicznej po 40 % oraz obiekty żywieniowo-żywnościowe po 20 %.

Ad. 5 W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 57 stanowisk odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym 57 opinii sanitarnych dopuszczających do użytkowania obiekt budowlany), natomiast w 2018 r. liczba ta wynosiła 56 opinii sanitarnych oraz 1 pismo o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii.

Ze wszystkich wpływających wniosków ok. 61 % dotyczyło obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, pozostałe odnosiły się do zmiany sposobu użytkowania obiektów, rozszerzenia działalności lub zmiany technologii.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej – ok. 21 %, obiekty wychowania i nauczania i obiekty żywieniowo-żywnościowe – po ok. 19 %, obiekty handlowo-usługowe – ok. 15 %, obiekty ochrony zdrowia – 11 % oraz inne – 7 % . Niewielka ilość dotyczyła: obiektów przemysłowych, stacji paliw i obiektów sportu i rekreacji.

W 2019 roku pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili 57 kontroli inwestycji zlokalizowanych na terenie powiatu tarnogórskiego.

Do Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2019 roku nie wpłynęły żadne skargi mieszkańców powiatu tarnogórskiego.

Porównując rok 2019 i 2018 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy wzrost wydanych stanowisk o 39 %.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania edukacyjne w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia polegają na inicjowaniu, prowadzeniu i koordynowaniu działalności oświatowo – zdrowotnej, w celu kształtowania postaw i zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia. Zdrowie człowieka zależy w znacznym stopniu od jego trybu życia, sposobu odżywiania, zachowań prozdrowotnych w życiu codziennym.

Do najważniejszych działań w zakresie promocji zdrowia należało:

- prowadzenie działań zmierzających do poprawy i umacniania zdrowia społeczności lokalnej w zakresie: zapobiegania chorobom zakaźnym, propagowania zdrowego stylu życia oraz zapobiegania nałogom,
- inicjowanie programów i akcji prozdrowotnych,
- wdrażanie, koordynowanie i nadzorowanie programów ogólnopolskich, wojewódzkich, w zakresie działań oświaty-zdrowotnej i promocji zdrowia,
- prowadzenie współpracy, w ramach edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

Mając na uwadze powyższe zadania, Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu podejmowała inicjatywy i przedsięwzięcia prozdrowotne poprzez koordynacje między innymi krajowych, wojewódzkich zalecanych programów profilaktycznych oraz organizując akcje, konkursy, warsztaty. W roku 2019 na terenie powiatu tarnogórskiego, przeprowadzono 19 wizytacji, w zakresie realizacji programów w placówkach nauczania, wychowania oraz przeprowadzono 93 narady dot. pozyskania partnerów oraz inauguracji programów profilaktycznych.

Zorganizowano i przeprowadzono:

- 7 akcji profilaktycznych;
- Koordynowano 4 konkursy - w tym do konkursu wiedzy pt. „HIV/AIDS –chcę wiedzieć więcej”, opracowano regulamin i zestaw pytań;
- Przeprowadzono 13 warsztatów nt. substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy w placówkach oświatowo-wychowawczych dla młodzieży, w ramach kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”, „Dopalacze - wypalacze, groźne narkotyki”, programu pt. „Smak życia, debata o dopalaczach”, „Ars, czyli jak dbać o miłość”.

W roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020 Sekcja Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu zrealizowała następujące krajowe interwencje programowe:

PROGRAMY KRAJOWE

„Trzymaj Formę!”

Program edukacyjny skierowany jest głównie do uczniów szkół podstawowych klas V-VIII.

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowany był w 25 szkołach w roku 2019/2020 realizowany jest w 26 szkołach. Zmniejszająca się liczba materiałów w formie papierowej, elektroniczne logowania do programu oraz sprawozdania w formie elektronicznej zniechęcają koordynatorów szkolnych do jego realizacji.

Formy realizacji:

- Przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów i realizatorów programu;
- Przeprowadzono narady indywidualne dla koordynatorów, którzy nie mogli uczestniczyć w szkoleniu;
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do szkół;
- Koordynowano konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia: „Trzymaj Formę” na etapie powiatowym;

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w szkołach;
- 1. Przeprowadzono 2 wizytacje działań programowych;
- Zaproszono szkolnych koordynatorów programu do udziału w wojewódzkiej konferencji „Promocja zdrowego odżywiania”;
- Koordynowano sprawozdanie elektroniczne z realizacji programu 2018/2019 r.;
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów szkolnych za realizację programu w roku 2018/2019;
- Przedstawiono ofertę programową szkołom i zaproszono je do realizacji kolejnej edycji programu;
- Sporządzono zapotrzebowanie na materiały;
- Przesłano dokumentację dot. konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia do szkół podstawowych zachęcając ich do udziału.

Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

Cel programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS.

Formy realizacji:

- Przeprowadzono 5 narad w placówkach opieki zdrowotnej, w związku z realizacją Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV oraz dostarczono materiały oświatowo-edukacyjne dot. profilaktyki HIV/AIDS;
- Podczas akcji profilaktycznych dystrybuowano materiały edukacyjne, w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz udzielano porad;
- Opracowano Harmonogram zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS na 2020 r.

Wniosek: Corocznie maleje liczba materiałów w formie papierowej.

Projekt wojewódzki „HIV/AIDS – chcę wiedzieć więcej”

Celem projektu jest podniesienie poziomu wiedzy nauczycieli i młodzieży ze szkół ponadpodstawowych woj. śląskiego na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV oraz kształtowanie postawy tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS.

Formy realizacji:

1. Zaproszono szkoły do udziału w konferencji oraz w projekcie wojewódzkim „HIV/AIDS – chcę wiedzieć więcej”.
2. Dostarczono materiały informacyjno-edukacyjne do projektu „HIV/AIDS – chcę wiedzieć więcej”.
3. Nawiązano współpracę z Zespołem Szkół Medycznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach, w celu zorganizowania konkursu wiedzy pt. „HIV/AIDS – chcę wiedzieć więcej”.
4. Opracowano regulamin konkursu, pytania konkursowe, dyplomy i podziękowania.
5. Przeprowadzono konkurs w Szkole oraz czuwano nad jego przebiegiem w dniu 29.11.19 r.
6. Opracowano sprawozdanie zbiorcze z realizacji projektu do WSSE Katowice.

Wniosek: W konkursie udział wzięło 38 osób. Projekt chętnie realizowany przez szkoły. W roku szkolnym 2019/2020 projekt zrealizowało 12 szkół ponadpodstawowych.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program realizowany jest od roku szkolnego 2013/2014, natomiast od lutego 2018 r. jest w Bazie Programów Rekomendowanych, zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

Celem programu jest edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień.

W roku szkolnym 2018/2019 program był realizowany w 20 szkołach ponadpodstawowych, w roku szkolnym 2019/2020 chęć realizacji programu zadeklarowało 21 szkół. Do realizacji powróciła 1 szkołę, która w poprzednich edycjach go realizowała.

Formy realizacji:

1. Przeprowadzono narady w szkołach, w których realizowany jest program, przypomniano cele i założenia programu.
2. Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
3. Rozpropagowano konkurs „Szkoła wolna od używek”.
4. Przeprowadzono 4 wizytacje działań programowych
5. Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2019 r.
6. Przygotowano podziękowania dla koordynatorów szkolnych za realizację programu w roku 2018/2019.
7. Zaproszono szkoły do kolejnej VII edycji.
8. Zaproszono szkolnych koordynatorów programu do udziału w wojewódzkiej konferencji pt.: „Szkoła wolna od używek”.
9. Dostarczono materiały edukacyjne wzbogacone o materiały kampanijne „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”, do kolejnej edycji, przypomniano cele i założenia programu.
10. Przeprowadzano warsztaty profilaktyczne w zainteresowanych szkołach.

Wnioski: W większości szkolni koordynatorzy ocenili program jako potrzebny, lecz długi i trudny do realizacji. Wg koordynatorów brak jest wystarczającej ilości i różnorodności materiałów informacyjno-edukacyjnych. Aby wzbogacić program i zachęcić do jego realizacji pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej przeprowadzają w zainteresowanych szkołach warsztaty połączone z testami w alkogoglach i narkogoglach oraz pomiarami stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu.

Program Edukacyjny „Bieg po zdrowie”

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami. Skierowany jest do uczniów IV klasy szkół podstawowych.

Cele programu:

1. Opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży.
2. Pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.
3. Zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

W roku szkolnym 2019/2020 do realizacji przystąpiło 14 szkół w tym chęć udziału zadeklarowała 1 nowa szkoła.

Formy realizacji:

1. Przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu przystępujących do jego realizacji po raz pierwszy.
2. Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły w szkoleniu i kontynuujących program.
3. Dystrybuowano materiały informacyjno- edukacyjne do szkół, gdzie realizowany jest program.
4. Przeprowadzono 3 wizytacje działań programowych.
5. Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.
6. Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu.
7. Zaproszono szkoły do kolejnej edycji programu.

Wniosek. Program oceniony jako ciekawy, potrzebny, był bardzo dobrze oprzyrządowany w roku 2018/2019 .W roku szkolnym 2019/2020 nie ma żadnych materiałów w formie papierowej, są tylko w formie elektroniczne dostępne na stronie GIS.

Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. „Czyste Powietrze wokół nas”.

Program skierowany do dzieci 5 i 6 letnie uczęszczające do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów, personelu pedagogicznego.

Celem programu jest

1. Zwiększenie umiejętności dzieci, w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.
2. Wzrost kompetencji rodziców, w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W roku szkolnym 2018/2019 i 2019/2020 program był i jest realizowany w 31 przedszkolach.

Formy realizacji:

1. Przeprowadzono dystrybucje materiałów informacyjno-edukacyjnych w placówkach, w których realizowany jest program.
2. Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych, w placówkach przedszkolnych.
3. Przeprowadzono 2 wizytacje działań programowych.
4. Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.
5. Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu, w roku 2018/2019.
6. Zaproszono przedszkola, które nie realizowały projektu do kolejnej edycji realizacji projektu.
7. Pozyskano kredki ołówkowe i świecowe, aby wzbogacić program.
8. Przeprowadzono narady oraz dostarczono materiały edukacyjne do placówek przedszkolnych, przypomniano cele i założenia programu.

Wnioski: Program dobrze oceniony przez przedszkolnych koordynatorów, chętnie realizowany. Brak jakichkolwiek materiałów edukacyjnych w formie papierowej zniechęca do jego realizacji.

Skąd się biorą produkty ekologiczne - edycja pilotażowa 2019/2020.

Program skierowany do dzieci 5 i 6 latnie uczęszczające do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów. Do programu zaproszono dwa wybrane przedszkola. Jedno z Tarnowskich Gór i jedno z powiatu, które chętnie i rzetelnie współpracują z PSSE Bytom.

Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Główne założenie programu:

- zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne,
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Formy realizacji:

- Przygotowano i przeprowadzono szkolenie połączone z dystrybucją materiałów dla zgłoszonych placówek w PSSE Bytom w dniu 12.12.2019 r.;
- Przeprowadzono naradę w przedszkolu, które nie mogło uczestniczyć w szkoleniu;
- Przesłano do WSSE Katowice monitoring podjętych działań, wraz z wykazem placówek realizujących program.

Wniosek: Program ciekawy, dobrze oprzyrządowany.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Program „Podstępne WZW”.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Cele szczegółowe obejmują:

- Przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV,
- Uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie,
- Pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowany był w 21 szkołach ponadpodstawowych, a 2019/2020 chęć jego realizacji zadeklarowały 23 szkoły. Dwie szkoły po raz pierwszy.

Formy realizacji:

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania w roku szkolnym 2018/2019 r.;
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.;
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2018/2019;
- Przekazano informację o wojewódzkiej konferencji pt. „Rak XXI wieku”, dla dyrektorów i szkolnych koordynatorów programu;
- Przedstawiono ofertę programową szkołom kolejnej edycji 2019/2020;
- Sporządzono wykaz placówek zainteresowanych realizacją programu do kolejnej edycji 2019/2020 oraz zapotrzebowanie na materiały edukacyjne.

- Dostarczono materiały edukacyjne, do placówek, gdzie realizowany jest program, przypominając cele i założenia programu.

Wniosek: Program oceniono jako potrzebny, chętnie jest realizowany w szkołach.

Program „Wybierz życie- pierwszy krok”.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu.
2. Podniesienie poziomu wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna).
3. Motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie.
4. Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.
5. Dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowany był w 11 szkołach ponadpodstawowych.

Formy realizacji:

1. Przedstawiono ofertę programu dyrektorom szkół, uzyskano zgodę na realizację programu w szkołach.
2. Zaproszono zainteresowane szkoły na szkolenie zorganizowane przez WSSE Katowice.
3. Przeprowadzono narady dot. inauguracji programu w szkołach, które nie uczestniczyły
4. w szkoleniu.
5. Dystrybuowano materiały informacyjno - edukacyjne do szkół, gdzie realizowany był program.
6. Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
7. Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019.
8. Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku
9. 2018/2019.

Wnioski: Program oceniony przez szkolnych koordynatorów programu jako potrzebny, w szczególności w szkołach, gdzie większość stanowią dziewczęta. Wszystkie szkoły wyraziły chęć jego kontynuacji. Kolejna edycja przewidziana jest dopiero, w roku szkolnym 2020/2021.

Program „Znamie! Znam je?”

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań.

Cele szczegółowe

1. Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki nowotworów i ich wczesnego rozpoznawania.
2. Kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko rozwoju raka różnych narządów.
3. Motywowanie do poddawania się badaniom profilaktycznym oraz zasięgnięcia porady lekarskiej w przypadku zaistnienia objawów mogących wskazywać na obecność nowotworów.
4. Zmniejszenie występowania nowotworów i umieralności na tę chorobę.
5. Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

Program był i jest kontynuowany w 23 szkołach ponadpodstawowych.

Formy realizacji:

1. Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
2. Przeprowadzono 4 wizytacje działań programowych.
3. Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.
4. Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2018/2019.
5. Sporządzono zapotrzebowanie na materiały edukacyjne.
6. Przekazano informację o wojewódzkiej konferencji pt. „Rak XXI wieku”, dla dyrektorów i szkolnych koordynatorów programu.
7. Dostarczono materiały edukacyjne, do placówek gdzie realizowany jest program, przypominając cele i założenia programu.

Wniosek. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest w szkołach.

Projekt wojewódzki - „Klub zdrowego przedszkolaka”.

Cel programu jest promowanie zdrowego stylu życia, wśród dzieci przedszkolnych i ich rodziców.

Cele szczegółowe:

1. Zwrócenie szczególnej uwagi na walory odżywcze i zdrowotne owoców i warzyw oraz mleka w diecie dzieci.
2. Podkreślenie właściwości zdrowotnych codziennego picia ilości wody.
3. Zachęcenie dzieci do codziennej aktywności i zdrowego odżywiania.
4. Budowanie i wyrabianie wśród dzieci potrzeby i nawyków dbania o higienę rąk, nauczanie dzieci prawidłowego mycia rąk, profilaktyka chorób zakaźnych, promocja szczepień.
5. Zapoznanie dzieci z tematem bezpiecznego korzystania z kąpeli słonecznych.
6. Rozróżnianie dymów, ich źródeł oraz właściwości niekorzystnych dla zdrowia.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowały 32 przedszkola, w roku szkolnym 2019/2020 chęć jego realizacji zadeklarowały 38 przedszkola .

Formy realizacji:

1. Przeprowadzono narady połączone z dystrybucją materiałów w placówkach dot. realizacji projektu.
2. Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w przedszkolach.
3. Przeprowadzono 1 wizytację działań projektu.
4. W Przedszkolu Miejskim nr12 w Tarnowskich Górach przeczytano bajkę pt. „Przygody Dzielnego Niedźwiadka Szczepana” przedszkolakom.
5. Koordynowano konkursu na film – krótki reportaż pt. „Szczepan w naszym przedszkolu zachęca do szczepień” na etapie powiatowym.
6. Sporządzono sprawozdanie z realizacji za rok 2018/2019.
7. Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku
8. 2018/2019.
9. Zaproszono przedszkola, które nie realizowały projektu do kolejnej edycji realizacji projektu.
10. Przeprowadzono narady oraz dostarczono materiały edukacyjne do placówek przedszkolnych kontynuujących projekt, przypomniano cele i założenia programu.

Wnioski. Projekt oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany przez placówki przedszkolne. Corocznie maleje liczba papierowych materiałów dla dzieci i rodziców. Brak także nowych ciekawych materiałów edukacyjnych.

Program „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

Program zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty, skierowany jest do uczniów szkół klas VII-VIII oraz ich rodziców i opiekunów.

Cel główny programu: dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

W roku 2018/2019 program zrealizowało 36 szkół, w roku szkolnym 2019/2020 chęć udziału w programie zadeklarowało 42 szkoły podstawowe.

Formy realizacji:

1. Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych, w placówkach nauczania i wychowania.
2. Przeprowadzono 3 wizytacje działań programowych.
3. Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2018/2019 r.
4. Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2018/2019.
5. Zaproszono szkoły do kolejnej edycji programu.
6. Przeprowadzono narady indywidualne połączone z dystrybucją materiałów, w których przypomniano cele i założenia programu oraz omówiono realizację kolejnej edycji.
7. Dystrybuowano materiały programowe do szkół realizujących program.
8. Przygotowano i przeprowadzono w zainteresowanych placówkach warsztaty nt. dopalaczy, w związku z realizacją programu w roku 2019.

Wniosek: Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest w szkołach. Aby wzbogacić program i zachęcić do jego realizacji pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom, przeprowadzają w zainteresowanych szkołach warsztaty połączone z testami w alkogoglach i narkogoglach. Brak wystarczającej ilości materiałów informacyjno-edukacyjnych.

Interwencje nieprogramowe

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu - Profilaktyka palenia tytoniu w tym: Światowy Dzień bez tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia.

POZNPT w Polsce - Profilaktyka palenia tytoniu

Działania podjęte w 2019 roku, w ramach realizacji programu skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem biernych palaczy w celu zmniejszenia zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) w Polsce.

Podjęto następujące działania, w związku z organizacją i obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu, Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz profilaktyką antytytoniową:

1. Przygotowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi nt. palenia tytoniu, podczas akcji profilaktycznych, gdzie były przeprowadzane pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu. W ciągu roku 2019 przeprowadzono 6 akcji profilaktycznych na których przeprowadzono 78 pomiarów stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu, głównie wśród osób palących, zachęcając ich do zerwania z nałogiem .
2. Dystrybuowano materiały oświatowo-zdrowotne, na temat szkodliwości palenia tytoniu przez cały rok dla zainteresowanych osób.
3. W trakcie przeprowadzanych warsztatów nt. substancji psychoaktywnych w szkołach u 47 zainteresowanych osób, podpalających papierosy przeprowadzono pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu.
4. Koordynowano badania ankietowe przeprowadzone w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach gastronomicznych. Badania ankietowe dotyczyły przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach. Przeprowadzane były przez pracowników nadzoru sanitarnego PSSE w Bytomiu, w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego.

Projekt KIK/68 „Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Alkoholu, Tytoniu i innych Środków Psychoaktywnych w tym kampania społeczna – „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”

Celem kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania.

Formy realizacji:

1. Podejmowano działania mające na celu promocję kampanii, umieszczono na stronach internetowych informacje zawierających treści edukacyjne dot. kampanii.

2. Zapewniono odpowiedni dostęp do informacji poprzez organizację 7 akcji profilaktycznych, gdzie zorganizowano i obsługiwano punkty z materiałami informacyjno - edukacyjnymi.
3. Przeprowadzono 13 warsztatów w placówkach oświatowo-wychowawczych, podczas spotkań z dziećmi i młodzieżą nt. substancji psychoaktywnych.
4. Przeprowadzono pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu, testy w alkogolach i narkogolach dla zainteresowanych osób.
5. Prowadzono dystrybucję materiałów, organizowano ekspozycje wizualne.

W akcjach wzięło udział 1410 osób.

Warsztaty profilaktyczne nt. substancji psychoaktywnych – Profilaktyka używania alkoholu i narkotyków

Cel –Uświadomienie skutków i konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych

Grupa docelowa – uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych realizujących programy profilaktyczne „Smak życie czyli debata o dopalaczach”, „ARS, czyli jak dbać o miłość”, uczestnicy półkolonii w czasie ferii i wakacji.

Ramy czasowe - rok 2019

Koordynator, partnerzy - Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom, dyrektorzy placówek oświatowych zainteresowani warsztatami.

Formy realizacji:

1. Opracowanie konspektu zajęć.
2. Przeprowadzono 13 warsztatów podczas spotkań z młodzieżą w placówkach oświatowo – wychowawczych nt. substancji psychoaktywnych.
3. Przeprowadzono pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu, testy w alkogolach i narkogolach dla zainteresowanych osób.

Wnioski. Warsztaty cieszą się dużym zainteresowaniem udział wzięło 553 osób.

Akcja edukacyjna pt. „Brązowo, ale czy zdrowo”

Cel - kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego.

Formy realizacji:

Zasadnicze działania:

1. Przeprowadzono 19 narady i nawiązano współpracę z właścicielami basenów, placówkami oświatowo - wychowawczymi, gdzie odbywały się półkolonie, Urzędami Miast i Gmin –(Wydziały promocji miast), OSIR, Miejską Biblioteką Publiczną, którzy włączyli się w akcje i wyeksponowali plakaty „Brązowo, ale czy zdrowo”.
2. Przesłano pismo oraz plakat w formie elektronicznej do urzędów miasta i gmin podległych pod PSSE Bytom, w celu zamieszczenia go na stronach internetowych urzędów.
3. Podczas 3 akcji profilaktycznych, wyeksponowano materiały informacyjno-edukacyjne „Brązowo, ale czy zdrowo?”.

4. Przygotowano i przeprowadzono warsztaty dla dzieci i młodzieży z obozu harcerskiego w Borowianach, podczas którego przypomniano im zasady bezpiecznego opalania.
5. Nawiązano współpracę z Górnośląskimi Kolejami Wąskotorowymi w Bytomiu - oplakatowano kolejkę wąskotorową na trasie Bytom - Nakło-Chechło.
6. Kolejka wąskotorowa kursowała w weekendy dwa razy dziennie. Przez okres lipiec-sierpień podróżowało 15880 osób (wg sprzedaży biletów). Zalew Nakło - Chechło to najczęściej odwiedzany zbiornik wodny w Powiecie Tarnogórskim.

Organizacja Kampanii Społecznej „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Cele:

- Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych.
- Wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych.
- Zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym).

Formy realizacji:

1. Przeprowadzono 3 narad, w związku z organizacją kampanii.
2. Podczas 6 akcji zorganizowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi dla zainteresowanych osób, udzielając porad zachęcając do szczepień.
3. Wyeksponowano materiały informacyjno-edukacyjne w PSSE Bytom.
4. Zamieszczono i aktualizowano informacje na stronie internetowej PSSE Bytom.
5. Prowadzono bieżącą dystrybucją materiałów informacyjnych dla zainteresowanych osób.
6. Opracowano sprawozdania z realizacji zgodnie z wytycznymi raz na kwartał i przekazywano je do WSSE Katowice.

„Bezpieczne ferie 2019” „Bezpieczne wakacje 2019”.

Cele kampanii - podnoszeniu świadomości dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznych zachowań podczas wypoczynku zimowego i wakacji.

Formy realizacji:

1. Przekazano plakaty „Bezpieczne Ferie 2019” i „Bezpieczne Wakacje 2019” do Urzędów Miast, Gmin w celu ich rozpropagowania.
2. Przekazano w formie elektronicznej informacje do mediów.
3. Przeprowadzono 19 narady dot. bezpieczeństwa podczas ferii i wakacji, połączonych z dystrybucją materiałów informacyjno-edukacyjnych.
4. Przygotowano i przeprowadzono w okresie wakacji 3 akcje profilaktyczne w CH Hala w Tarnowskich Górach Ośrodka Wypoczynkowym „Żagiel” nad zalewem Nakło-Chechło, GCR Repty Śląskie.
5. Rozpropagowano wojewódzkiego konkursu na najlepiej zorganizowany wypoczynek letni pt. "Wakacje: bezpiecznie ,zdrowo i zabawnie".
6. Przygotowano i przeprowadzono warsztaty dla dzieci i młodzieży z obozu harcerskiego w Borowianach podczas którego przypomniano im profilaktykę uzależnień znaczenie szczepień ochronnych w tym kleszczowego zapalenia mózgu, odpowiedzialnego korzystanie z promieni UV, bezpiecznego spędzania czasu wolnego.

7. Sporządzano sprawozdania z akcji „Bezpieczne Ferie 2019”, „Bezpieczne Wakacje2019”.

Wniosek: Niewielka ilość materiałów w tym kolorowanek do wykorzystania w czasie wakacji.

Akcja Dopalacze-wypalacze „groźne narkotyki”

Cel - profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży, podjęcie działań informacyjno-edukacyjnych oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy.

Formy realizacji

1. Zorganizowano i uczestniczono w 6 akcji profilaktycznych, podczas których przygotowano punkt informacyjny z materiałami informacyjno-edukacyjnymi.
2. Przeprowadzono testy w alkoholach i narkogoglach wśród zainteresowanych osób podczas akcji profilaktycznych.
3. Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne dla zainteresowanych placówek oświatowych.
4. Opracowano sprawozdania zgodnie z wytycznymi raz na kwartał i przekazywano je do WSSE Katowice.

Wniosek: Brak wystarczającej ilości materiałów w formie papierowej do wykorzystywania podczas akcji profilaktycznych.

Profilaktyka wad postawy ph. „Lekki Tornister”

Cel profilaktyki wad postawy, zwrócenie uwagi nauczycieli, dzieci i rodziców na kwestię ciężkich plecaków uczniów szkół podstawowych.

Grupa docelowa uczniowie klas I-III szkół podstawowych, nauczyciele, rodzice.

Formy realizacji

1. Przesłano informacje elektronicznie nt. działań edukacyjnych ,w zakresie wad postawy oraz plakat pt. Lekki Tornister do wszystkich szkół podstawowych.
2. Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do wyznaczonych szkół, gdzie odbywało się ważenie tornistrów.
3. Opracowano sprawozdania zgodnie z wytycznymi raz na kwartał i przekazywano je do WSSE Katowice.

Wniosek: Ze względu na ograniczoną liczbę plakatów, dystrybuowano je w szkołach, gdzie odbywały się pomiary – ważenie tornistrów.

Zdrowotne skutki promieniowania UV –Kampania społeczna „Jasne jak słońce”

Cele kampanii jest wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat szkodliwego działania promieniowania ultrafioletowego na zdrowie.

Formy realizacji

- Dystrybucja plakatów do wybranych placówek przedszkolnych, szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Wniosek: Plakaty rozdystrybuowano zgodnie z wytycznymi do 45 placówek oświatowych.

Szkolenie z zakresu żywienia dzieci i młodzieży zgodnie z obowiązującymi przepisami - promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania –

Wychodząc naprzeciw placówkom oświatowym oraz w związku z zmianą przepisów dot. żywienia w szkołach i przedszkolach oraz błędami jakie są popełniane w jadłospisach. Pracownicy z Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Żywienia Żywności i Przedmiotów Użytku przygotowali i przeprowadzili szkolenie w PSSE Bytom w dniu 05.06.2019r. Zasady żywienia dzieci i młodzieży zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Odbiorcami szkolenia byli dyrektorzy placówek, osoby odpowiedzialne za żywienie w szkołach i przedszkolach. Uczestniczyło 53 osoby z 40 placówek.

Profilaktyka zatruc grzybami

Grupa docelowa ogół społeczeństwa, uczestnicy akcji.

Formy realizacji

1. Podczas 4 akcji profilaktycznych zorganizowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi dla zainteresowanych osób.
2. Podczas wykładu grzyboznawcy z PSSE Bytom nt. „Bezpieczne grzybobranie”, w Szkole Podstawowej w Tworogu, dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne pt. „Zatrucia grzybami”.
3. Wyeksponowano materiały informacyjno-edukacyjne w PSSE Bytom.

Wnioski: Mała liczba materiałów w formie ulotek pt. Zatrucia grzybami do wykorzystania podczas akcji. Ulotki cieszą się dużym zainteresowaniem.

Edukacja ekologiczna i zdrowotna dzięki dobrej współpracy z Stowarzyszeniem Zielona Ziemia z Radzionkowa włączono się w organizację konkursu na plakat i przedstawienie ekologiczne pt. „Smog nas truje i zdrowie rujnuje” oraz w rozpropagowanie konferencji ekologicznej.

Cel konkursu i konferencji:

1. Uwrażliwienie dzieci na potrzebę dbania o własne zdrowie i środowisko.
2. Propagowanie kultury muzycznej, tanecznej i plastycznej wśród dzieci.
3. Kształtowanie umiejętności współzawodnictwa.

Grupa docelowa: konkurs - przedszkolacy z terenu działania PSSE Bytom, konferencja- ogół społeczeństwa.

Formy realizacji:

1. Uczestniczono w naradzie organizacyjnej w sprawie konkursu, podczas której ustalono podział zadań.
2. Rozesłano regulamin konkursu do przedszkoli.
3. Uczestniczono w pracach komisji konkursowych.
4. Czuwano nad prawidłowym przebiegiem konkursu.
5. Podczas Dni Radzionkowa Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny razem z Prezesem Stowarzyszenia Przyjaciół i Sympatyków „Zielona Ziemia” Radzionków wręczył nagrodę zwycięskiej placówce przedszkolnej. Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom zorganizowali i obsługiwali punkt z materiałami edukacyjnymi. Przeprowadzono wśród zainteresowanych osób pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz testy w alkogoglach i narkogoglach.

6. Zamieszczono informację o konferencji na stronie internetowej oraz rozpropagowano ją w terenie.

Wniosek: W związku ze strajkiem nauczycieli w konkursie na występ artystyczny pt. "Smog nas ruje i zdrowie rujnuje". Udział wzięło tylko 10 zespołów przedszkolnych.

Inne przedsięwzięcia do których włączyła się w czynną realizację Sekcja Oświaty Zdrowotnej głównie poprzez dystrybucję materiałów informacyjno - edukacyjne wśród zainteresowanych placówek zgodnie z wytycznymi oraz podczas akcji profilaktycznych, gdzie organizowane są punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi i zamieszczane ich na stronie internetowej PSSE Bytom to:

- Profilaktyka grypy.
- Profilaktyka higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy.
- Profilaktyka wszawicy.
- Akcja antybiotyki.

Dzięki bardzo dobrej współpracy z Zarządem Rejonowym PCK Bytom włączyli się także w akcje organizowane przez PCK „Rejonowych i Okręgowych Mistrzostw Udzielania I Pomocy”, „ i Wampiriady.

Działania i zadania oświatowo – zdrowotne realizowane są poprzez:

- realizację interwencji programowych i nieprogramowych inicjowanych przez GIS i WSSE Katowice,
- dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz pomocy edukacyjnej,
- koordynowanie, a także wspomaganie działań i inicjatyw instytucji, organizacji współpracujących w ramach realizacji zadań oświatowo – zdrowotnych,
- inicjowanie i przeprowadzanie akcji oświatowo zdrowotnych,
- czuwanie nad właściwym obiegiem informacji ważnych dla realizacji zadań,
- pozyskiwanie partnerów oraz bezpłatnych ulotek, gadżetów, broszur, na temat promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, które pomagają w z bogaceniu działań oświaty zdrowotnej.

Wnioski:

Programy, akcje i przedsięwzięcia z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w Bytomiu realizowane były zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

Dzięki zaangażowaniu i dobrej współpracy z placówkami oświatowo- wychowawczymi i kreatywności pracowników Sekcji Oświaty Zdrowotnej, zauważono że w 2019 r zwiększyła się liczba szkół, które chcą realizować programy proponowane przez Inspekcje Sanitarną. Największą trudnością w realizacji programów jest brak różnorodnych form i malejąca ilość materiałów edukacyjnych w kolejnych edycjach. Materiały w formie elektronicznej przesyłano do placówek oświatowo wychowawczych i instytucji oraz zamieszczano regularnie na stronach internetowych PSSE Bytom i WSSE Katowice. Są one bardzo pomocne, lecz nie zastępują materiałów w formie papierowej.

Stwierdza się, że realizacja przedstawionych przedsięwzięć czy programów w roku 2019 była zadowolająca. Dużym zainteresowaniem wśród uczniów cieszyły się warsztaty, które opracowali i wprowadzili do szkół pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej. Niewątpliwie

pomagają w podnoszeniu wiedzy nt. zdrowia oraz w kształtowaniu odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Dobra i owocna współpraca z różnymi innymi instytucjami i organizacjami umożliwiła realizację ciekawych działań, które cieszyły się dużym zainteresowaniem społecznym. Zaobserwowano, iż zainteresowanie społeczeństwa akcjami profilaktycznymi wzrasta wówczas, gdy można otrzymać ciekawe materiały informacyjno – edukacyjne, czy też wykonać bezpłatnie testy w alko i narkogooglach. Większość osób, u których przeprowadzono pomiary stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu deklaroowało, chęć zerwania z nałogiem. W działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym. Istnieje potrzeba ciągłej aktywizacji wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach kładom nacisk na problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

X. Działalność laboratoryjna

W zakresie badań laboratoryjnych

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń.

Od roku 2004 Oddział Laboratoryjny posiada akredytację PCA na wykonywane badania. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej zakres badań akredytowanych jest uaktualniany lub rozszerzany o nowe lub zmieniające się metodyki badań. Szczególną wagę do aktualizacji zakresu badań akredytowanych przywiązuje się do tych metodyk badawczych, które znajdują się w wymaganym obszarze prawnym.

Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej auditorzy PCA podkreślają duże zaangażowanie i doświadczenie personelu technicznego w dziedzinie wykonywanych badań.

W 2019 roku:

a) **Sekcja Badań Wody** przeprowadziła mikrobiologiczne, fizykochemiczne i sensoryczne badania:

- wody przeznaczonej do spożycia – zbadano 154 próbki,
- wody mineralnej w opakowaniach – zbadano 10 próbek,
- wody z pływalni i innych obiektów wyposażonych w niecki basenowe – zbadano 40 próbek,
- wody wodociągowej ciepłej – zbadano 283 próbki.

W zakresie badań mikrobiologicznych oznaczane były: bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, ogólna liczba mikroorganizmów, liczba *Pseudomonas aeruginosa*, liczba bakterii z rodzaju *Legionella*, liczba bakterii *Clostridium perfringens* oraz liczba przetrwalników beztlenowców redukujących siarczyny (*clostridia*).

Badania fizyko-chemiczne obejmowały oznaczanie barwy, mętności, przewodnictwa, odczynu, zawartości jonu amonowego, azotynów, azotanów, chlorków, żelaza, manganu, wapnia, magnezu, glinu, twardości ogólnej, utlenialności, zawartości fosforanów.

Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

b) **Sekcja Badań Żywności** wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne oraz badania w kierunku znakowania środków spożywczych.

Na terenie powiatu tarnogórskiego:

- w kierunku mikrobiologicznym – zbadano 136 próbek,
- w kierunku fizykochemicznym – zbadano 42 próbki (w tym 16 próbek sanitarnych),
- w kierunku sensorycznym – zbadano 13 próbek.

Badania mikrobiologiczne wykonywane w ramach monitoringu obejmowały następujące grupy produktów: lody, wędliny, drób i produkty drobiowe, przetwory rybne i owoców morza, wyroby ciastkarskie, świeże owoce i warzywa oraz owoce suszone, zioła i przyprawy. Zbadano również 4 próbki wymazów sanitarnych, które pochodziły z konieczności opracowywania ognisk zatruc pokarmowych.

W obszarze badań mikrobiologicznych zakwestionowano 5 pobranych do badań próbek ciastek za obecność przypuszczalnych *Bacillus cereus*.

Monitoringiem badań fizykochemicznych objęto oznaczanie poziomu azotanów i azotynów w warzywach (5 próbek) oraz w mięsie i produktach mięsnych, rybach i przetworach rybnych (6 próbek).

Kontrolą sanitarną objęto piekarnie, skąd pobrano i zbadano 16 próbek sanitarnych w kierunku zanieczyszczeń biologicznych w ramach corocznej akcji „mklik próchniczek”.

W kierunku znakowania objęto monitoringiem 2 próbki środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

W wyniku przeprowadzonych badań fizykochemicznych zdyskwalifikowano 5 próbek sanitarnych za obecność szkodników lub ich pozostałości.

Badania sensoryczne żywności obejmowały wszystkie akredytowane grupy produktów spożywczych.

c) **Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń** przeprowadziła badania bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych (*Salmonella* i *Shigella*), badania parazytologiczne, badania skuteczności sterylizacji urządzeń. W próbkach przyjętych do badań w punkcie przyjęcia próbek w Tarnowskich Górach wykonano:

- 2613 badań u 871 osób podejmujących lub wykonujących prace, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby,
- 309 badań u 118 osób, które były narażone na zakażenie poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi,
- 150 badań dla 52 osób, u których mogą rozmnażać się i bytować drobnoustroje chorobotwórcze stanowiące potencjalne źródło zakażenia, a które same mogą pozostawać bez objawów chorobowych,
- 146 badań u 59 osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu,

- 5 badań dla 5 osób u których istnieją objawy kliniczne wskazujące na chorobę zakaźną,
- 37 badań dla 27 osób w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego.

XI. Podsumowanie

W okresie minionego roku 2019 pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Bytomiu dokonali **2364** kontroli na terenie powiatu tarnogórskiego.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **390** decyzji administracyjnych, w tym 16 decyzji w sprawie chorób zawodowych.

Ponadto wydano **376** decyzji obciążających stronę kosztami za przeprowadzone czynności kontrolne, w czasie których stwierdzono nieprawidłowości oraz za kontrole na wniosek strony.

W stosunku do osób winnych rażących zaniedbań nałożono **67** mandatów karnych na kwotę **15450** zł.

W przypadku występujących trudności w egzekwowaniu obowiązków nałożonych decyzjami zastosowano środki przymusowego postępowania w administracji, w związku z tym wystawiono **2** tytuły wykonawcze oraz wydano **6** postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę **2970** zł.

W 2019 r. w 1 obiekcie stwierdzono bezpośrednie zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego, wobec czego nie wydano decyzji z art. 27 ust. 2 ustawy o PIS dot. unieruchomienia obiektu. W roku sprawozdawczym nie kierowano wniosków o ukaranie do Sądu.